ES MIL E UA NET

Anonymous

VOLUM CINCAU

ISTÒRIA ENCANTADORA DES ANIMAUS E DES AUDÈTHS

Mès quan arribèc era cent quaranta siesau net

Conde dera auca, eth pavon e era pavona

Me n'è sabut, ò rei afortunat! de qué i auie ena antiquitat deth temps e en passat dera edat e deth moment, un pavon plan afeccionat a recórrer en companhia dera sua esposa era vòra deth mar e a passejar-se per ua seuva que i auie aquiu plia d'arriuets e poblada peth cant des audèths. Pendent eth dia eth pavon e era pavona, cercauen tranquillament eth sòn aliment, e en arribar era net se filauen naut de tot der arbe mès espés, entà non temptar es desirs de bèth vesin que siguesse pòc escrupulós ena sua admiracion entara beresa dera pavona. E èren erosi d'aguesta sòrta, en tot benedir ath Benfactor, que les deishaue víuer ena patz e ena doçor.

Mès un dia eth pavon convidèc ara sua esposa a que l'acompahèsse entà ua isla que se vedie des dera plaja, e d'aguesta manèra poirien cambiar d'aires e de perspectiues. Era pavona li responec escotant e aubedint, se meteren a volar es dus, e arribèren ena isla.

Aquera isla ère caperada d'arbes cargadi de fruts, e adaiguada per multitud d'arriuets. Eth pavon e era sua esposa quedèren extraordinàriament encantadi deth sòn passeg per aquera frescor, e s'i estèren bèth temps entà tastar totes es frutes e béuer aquera aigua tan doça e tan fina.

Quan ja èren prèsti entà tornar ena sua casa, vederen vier entada eri a ua auca, que bategaue es ales tota espaurida. E tremolant-li totes es plumes, venguec a demanar-les ajuda e proteccion. E eth pavon e era sua esposa la receberen plan coraument, e era pavona, en tot parlar-li damb tota era sua afabilitat, li didec. "Sigues planvenguda entre nosati! Aciu traparàs eth calor dera familha e tot aquerò qu'ages de besonh!"

Alavetz era auca comencèc a padegar-se, e eth pavon, plan convençut de qué era istòria dera auca serie ua istòria vertadèrament estonanta, li preguntèc: "Qué t'a arribat e quina ei era causa deth tòn espauriment?" E responec era auca: "Encara sò malauta per çò que ven d'arribar-me e peth terror òrre que m'inspire Ibn-Adam. Allà mos sauve e mos desliure d'Ibn-Adam!"

E eth pavon, plan aclapat, didec: "Padega-te, brava auca mia, padega-te!" E preguntèc era pavona: "Com ei possible qu'aguest Ibn-Adam age pogut arribar en aguesta isla? Des dera plaja non se pòt sautar. E non i a cap auta manèra de trauessar tant d'espaci d'aigua." Alavetz exclamèc era auca: "Benedit sigue eth que vos a botat en mèn camin entà padegar es mèns temors e reméter era patz en mèn còr!" E era pavona didec: "Ò fraia mia! conda-me ara eth motiu d'aguest terror que t'inspire Ibn-Adam, e non te cares

arren dera tua istòria, que deu èster fòrça interessanta.” E era auca li condèc çò que seguís:

“Te cau saber, ò pavon plen de glòria, e tu, doça pavona, era mès ospitalària entre totes es pavones! que demori en aguesta isla des dera mia mainadesa, e è viscut tostemp en era sense cap trebuc e sense qu’arren aclapèsse era mia anma ne shordèsse era mia vista. Mès anet, quan èra en tot dormir damb eth cap dejós dera ala, vedí que se m’apareishie en sauneis aguest Ibn-Adam, que volec entamenar ua convèrsa damb jo. L’anaua a respóner, mès entení ua votz que me cridaue: “Compde, tie fòrça compde! Maufida d’Ibn-Adam e dera doçor des sues paraules, donques qu’amaguen es sues perfídies! E non desbrembes aquerò que didec eth poèta:

Te harà agradar era doçor que i a ena punta dera sua lengua, entà susprener-te còp sec coma eth vop!

“Pr’amor que te cau saber, prauba auca, qu’Ibn-Adam tie tau grad d’astúcia, qu’artenh atrèir as abitants deth sen des aigües e as monstres mès herotges deth mar, e pòt hèr quèir de naut de tot des aires es agles que se cernen tranquilles, sonque damb lançar-les un sarpat de hanga. Qu’ei tan perfid, que, en èster tan fèble, sap véncer ar elefant e tier-lo coma servent sòn e arrincar-li es hulhals entà fabricar-se damb eri es sues armes. A, prauba auca, hug de seguit!”

Alavetz me desvelhè plan espaurida, e hugí sense guardar entà darrèr, alongant eth còth e desplegant es ales. Seguí corrent enquia qu’es fòrces m’abandonèren. Dempús, coma qu’auia arribat as pès d’ua montanha, m’amaguè darrèr d’ua ròca. E eth mèn còr batanaue de pòur e de cansament, cuelhut peth temor que m’inspiraue Ibn-Adam. E coma que non auia minjat ne begut, me tormentauen era hame e era set! Mès que non sabia se qué hèr ne gausaua botjar-me, quan aubirè ath mèn dauant, ena entrada d’ua tuta, un leon ròi, de guardada doça, qu’inspiraue confiança e simpatia.

E aqueth leon, qu’ère plan joen, hec veir ua grana satisfaccion en veder-me, encantat dera mia timiditat, donques qu’eth mèn aspecte l’auie sedusit. Atau, donc, me cridèc d’aguesta manèra: “Ò petita gentila, apressa-te e vene a conversar damb jo ua estona!” E jo, plan arregraïda dera sua invitacion, m’apressè ada eth plan umilament. E eth me didec: “Com te crides e de quina raça ès?” E li responí: “Me criden auca e sò dera raça des audèths”. E me didec: “Per qué ès tremolosa?”

Alavetz li condè guaire auia vist e entenut enes mèns sauneis. E s’estonèc fòrça, e exclamèc: “Jo tanben è auut un sòmi semblable, e quan l’ac condè ath mèn pair me didec qu’auessa compde de Ibn-Adam, en tot dider-me que maufidèsse des sòns ardits e perfidies.! Mès enquia ara non m’è trapat ad aguest Ibn-Adam.”

En enténer aguestes paraules s’aumentèc eth mèn espauriment, e li didí rapidament ath leon: “Non trantalhem en hèr aquerò que mos conven. Qu’a arribat eth moment d’acabar damb aguesta plaga, e a tu, ò hilh deth sultan des animaus! te correspon era glòria d’aucir a Ibn-Adam, donques que s’ac hès atau s’aumentarà era tua fama dauant des

uelhs des creatures deth cèu, dera aigua e dera tèrra.” E seguí vantant ath leon, enquia que lo hi decidir a meter-se ara cèrca deth nòste enemic.

Gessec alavetz dera tuta, e me didec que lo seguissa. E jo anaue ath sòn darrèr. E eth leon auançaue capinaut, jo ath sòn darrèr sense lèu poder-lo seguir, enquia que vedérem ena luenhor ua grana povassèra, e quan s’esbugassèc apareishec un saumet, sense aubarda ne cabeste, que sautaue, pernejaue, se lançaue en solèr e se voludaue en povàs, damb es quate pautes ar aire.

En veir aquerò, eth mèn amic eth leon se quedèc plan estonat, donques qu’es sòns pairs lèu non l’auien permetut enquia alavetz gésser dera tuta. E eth leon cridèc ath saumet: “Ep, tu, vene aciu!” E er aute s’esdeguèc a aubedir-lo. E eth leon li didec: “Per qué hès aquerò, lhòco animau? Quina sòrta d’animau ès?” E contestèc er aute: “Ò senhor mèn, que sò eth saumet, tòn esclau, dera espècia des saumets.” E eth leon preguntèc: “Per qué corries entà aciu?” E eth saumet responec: “Ò hilh deth sultan des animaus! que venguia hugent d’Ibn-Adam.”

Alavetz eth joen leon se metec a arrir, e didec: “Com, damb aguesta nautada tan respectabla e aguesta amplada, cranhes a Ibn-Adam?” E eth saumet, botjant era coa, didec: “Ò hilh deth sultan! ja veigui que non coneishes ad aguest marrit. Se lo cranhi non ei perque desire era mia mòrt, pr’amor qu’es sues intencions encara son pejores. Eth mèn terror ven deth mau tracte que me harie patir.

Te cau saber que hè que lo servisca de cavaucadura, e entad aquerò me bote en lomb ua causa que criden aubarda; dempús me sarre era pancha damb ua auta causa que criden cingla, e dejós dera coa me met un anèth qu’eth sòn nòm non m’en brembi ara, mès que herís crudèument es mies parts delicades. Fin finau, me met ena boca un tròç de hèr que me hè sang ena lengua e en paladar, e que lo criden bocada. Alavetz me monte, e entà hèr-me caminar mès ara prèssa, me pique en còth e en cu damb ua poncha. E s’eth cansament me hè arrecular era marcha, dèishe anar contra jo es mès espaventoses malediccions e es paraules mès òrres, que me hèn estrementir, a maugrat d’èster un saumet, pr’amor que me cride dauant de toti:

“Petofièr! hilh de vop! hilh de pederasta! cu dera tua fraia!” E sabi pas quines causes mès! E se per malastre dèishi anar un pet, entà aleugerir-me un shinhau eth pièch, alavetz era sua ràbia ja non a limits, e vau mès, per consideracion a tu, ò sultan mèn! que non repetisca tot çò que me ditz e me hè en aguestes circonstàncies. Atau ei que sagi non espandir-me atau, se non ei que se trape luenh e è era seguretat de qué sò solet!

Mès encara i a mès causes! Quan jo arriba a vielh, me venerà a quinsevolh aiguadèr, que botant sus eth lomb un bast de husta, me cargarà de pesadi pelhòts e enòrmes cantres d’aigua, enquia que, non podent suportar mès es maus tractes e es privacions, creba miserablament. E alavetz lançarà era mia esqueleta as gossets que vaguen pes tarcumèrs! E tau ei era sòrt que me resèrve Ibn-Adam.

I aurà entre totes es creatures ua que sigue mès malerosa que jo? Contesta, ò brava e trenda auca!”

Alavetz, ò senhors mèns, sentí ua estrementida d’orror e de pietat, e ar arràs dera emocion, der espauriment e dera tremoladera, exclamè: “Ò senhor mèn leon! Vertadèrament eth saumet ei plan malerós. Pr’amor que jo, sonque d’entener-lo, me morisqui de compassion!” E eth joen leon, vedent ath saumet prèst a anar-se’n, li didec: “Non ages prèssa, companh! Demora-te un shinhau, donques que reaument m’interèsses! E m’agradarie que me servisses de guida entà arribar enquia Ibn-Adam!”

Eth saumet responec: “Mè hè dò, senhor mèn! Mès m’estimi mès botar entre ambdús era distància d’ua bona jornada de camin, donques que lo deishè ager quan se filaue entad aguest lòc. E ara cerqui un lòc segur entà amagar-me des sues perfídies e dera sua astúcia. Ath delà, damb eth tòn permís, ara que ne sò segur de qué non m’enten, voi espandir-me e gaudir dera vida.”

E dites aguestes paraules, eth saumet deishèc anar un bram long, qu’ada eth seguiren tres cents pets magnifics, que deishèc anar en tot pernejar. Se voludèc dempús pera èrba pendent ua bona estona, e ara fin se lheuèc. Alavetz, coma vedesse ua povassèra que se lheuaue ena luenhor, quilhèc ua aurelha, dempús era auta, guardèc atentiuament, e se metec a córrer e despareishec.

Un còp esbugassada era povassèra, apareishec un shivau nere, damb eth front mercat per ua taca blanca coma un dracma de plata, beròi, capinaut, ludent, e damb es pautes ornades per ua corona de peus blanqui. Venguie entà nosati endilhant d’ua manèra plan arroganta. E quan vedec ath mèn amic eth joen leon, se posèc en aunor sòn, e volec retirar-se discrètament. Mès eth leon, encantat dera sa elegància, e sedusit peth sòn aspècte, li didec: “Qui ès, beròi animau? Per qué corres d’aguesta manèra, coma se quauquarren t’enquimerèsse en aguesta immensa solitud?”

E er aute contestèc: “Ò rei des animaus! Que sò un shivau entre es shivaus! E hugi entà evitar era proximitat d’Ibn-Adam!”

Eth leon, en enténer aguestes paraules, arribèc ath limit der estonament, e li didec ath shivau: “Non parles atau, ò shivau! donques qu’ei vergonhós que sentes pòur d’Ibn-Adam, en èster fòrt coma ès, e dotat d’aguesta fòrça e d’aguesta nautada, e podent damb ua soleta pernada hèr-lo passar dera vida ara mòrt. Guarda-me! Jo no sò tan gran coma tu, e ça que la, l’è prometut ad aguesta auca gentila desliurar-la entà tostemp des sòns temors, aucint a Ibn-Adam e avalar-me-lo complètament. Alavetz poirè auer eth gust d’amiar de nauèth ad aguesta prauba auca ena sua casa e en sen dera sua familha.”

Quan eth shivau entenec aguestes paraules deth mèn amic, lo guardèc damb un arridolet trist, e li didec: “Aluenha de tu aguesti pensaments, ò hilh deth sultan des animaus! e non te hèsques illusions dera mia fòrça, dera mia nautada e dera mia velocitat, pr’amor que tot aquerò non ei arren contra era astúcia d’Ibn-Adam. E te cau saber que quan sò enes sues mans, artenh adondar-me ath sòn gust, donques que me bote enes pautas

trencatalhes de cambe e de crin, e m'estaque peth cap en un estaca en çò de mès naut d'ua paret, e d'aguesta sòrta non posqui botjar-me ne estirar-me.

Mès encara i a mès causes! Quan me vò montar, me bote sus eth lomb ua causa que criden sera, me sarre eth vrente damb sues cingles plan dures que me mortifiquen, e me bote ena boca un tròç d'acèr, deth quau tirasse mejançant ues correges que damb eres me dirigís entà on vò. E montat en jo, me punche e me trauque es costats damb es puntes des sòns esperons, e me sagne tot eth còs. Mès que non s'acabe tot aciu! Quan sò vielh, e eth mèn lomb ja non ei pro flexible e resistent, ne es mèns muscles pòden amiar-lo ara prèssa qu'eth vò, me ven a quauque molinèr que me hè rodar pendent tot eth dia e tota era net era mòla, enquia qu'arribe era mia complèta decrepitud.

Alavetz m'autrege ar aucidor, que m'esgòrge, e m'espele, e ven era mia pèth as adobadors e eth mèn crin as fabricants de crins, tapissi e sedaci! E aguesta ei era sòrt que me demore damb aguest Ibn-Adam!"

Alavetz eth joen leon, plan emocionat damb aquerò que venguie d'escotar, li didec ath shivau: "Veigui qu'ei de besonh desliurar ara creacion d'aguest marrit èsser que toti criden Ibn-Adam. Ditz-me amic: Quan e a on as vist a Ibn-Adam?" E eth shivau didec: "Hugí d'eth entath meddia. E ara m'acace en tot córrer ath mèn darrèr!" E a penes venguie de díder aguestes paraules, se lheuèc ua grana povassèra que l'inspirèc un temor terrible, e sense auer temps entà desencusar-se hugec ath galaup. E vedérem ath miei dera povassèra aparéisher e vier entà nosati, a longues camalhardades, un camelh plan espaurit qu'arribaue alongant eth morre e bramant desesperadament.

En veir ad aguest animau tan gran e tan desmesuradament colosau, eth leon se pensèc que deuie èster Ibn-Adam e arrés mès qu'eth e sense consultar-me, se lancèc contra eth camelh, e anaue a hèr un bot e estofar-lo, quan li cridè damb tota era mia votz: "Ò hilh deth sultant, tè-te! Que non ei Ibn-Adam, senon un praube camelh, eth mès inofensiu des animaus. E solide deu húger tanben d'Ibn-Adam!"

Alavetz eth joen leon s'arturèc plan estonat, e li preguntèc ath camelh: "Mès de vertat cranhes tu tanben ad aguest èsser cridat Ibn-Adam, ò animau prodigiós? Entà qué te servissen es tòns pès enòrmes se non lo pòts estronhar damb eri?" E eth camelh lheuèc tot doç eth cap, e damb era guardada horaviada coma en ua malajadilha, repliquèc tristament: "Ò hilh deth sultan! Guarda es hièstres deth mèn nas. Encara son traucades e henudes per anèth de crin que me botèc Ibn-Adam entà adondar-me e dirigir-me, e aguest anèth que vès aciu ère subjectat a ua còrda qu'Ibn-Adam fidaue ath mès petit des sòns hilhs, eth quau, montant ath mèn dessús, podie guidar-me ath sòn gust, a jo e a tota ua còlha de camelhs plaçadi en fila! Guarda eth mèn lomb! Encara sauve es herides costades pes hardèus que me carguen des de hè sègles! Guarda es mies pautes! Son calhoses e moludes pes longues corses e es viatges forçadi a trauèrs dera arena e des pèires! Mès encara i a mès causes! Te cau saber que quan me hèsca vielh, dempús de tantes nets sense dormir e tants dies sense repaus, espleite era mia prauba pèth e es mèns uassi vielhs, en tot vener-me a un carnissèr que reven era mia carn as praubi, e eth mèn

cuèr enes adobaries, e eth mèn peu ad aqueri que hilen e teishen! E vaquí eth tracte que me hè patir Ibd-Adam!”

Entenudes aguestes paraules deth camelh, eth joen leon sentec ua ràbia sense limits, e rugic, engarrapèc eth solèr damb es garres, e dempús li didec ath camelh: “Esdega-te a dider-me a on as deishat a Ibn-Adam!” E eth camelh responec: “Vie en tot cercar-me, e non se tardarà a presentar-se. Atau, donc, ò hilh deth sultan, dèisha-me hùger entà d’auti païsi, çò de mès luenh que posca anar. Pr’amor que ne es solituds deth desèrt ne es tèrres mès distantes serviràn entà desliurar-me dera sua persecucion.”

Alavetz eth leon li didec: “Ò brave camelh, demora un shinhau, e veiràs se com esbauci a Ibn-Adam, e trinqui es sòns uassi, e me beui era sua sang!” Mès eth camelh, estrementit per espauriment, responec: “Desencusa-me, ò hilh deth sultan! Que m’estimi mès húger, donques que ja ac didec eth poèta:

Se jos era madeisha tenda que t’albergue e en tòn madeish país arribe a abitar un ròstre desagradiu, sonque te cau cuélher ua determinacion: dèisha-li era tua tenda e eth tòn país e hè lèu a anar-te’n!

E dempús de recitar aguesta estròfa tant acertada, eth brave camelh punèc era tèrra entre es mans deth leon, se lheuèc, e lo vedérem partir, trantalhant ena luenhor.

A penes auec despareishut, se presentèc un vielhet, d’aspècte plan aflaquit e de pèth arropida, amiant ena esquia un tistèr damb aisines de hustèr, e sus eth cap ueit hustes granes.

En veder-lo, ò senhors mèns! non auí fòrces ne entà avisar ath mèn joen amic, e queiguí coma mòrta en solèr. Ça que la, eth leon, plan divertit damb er aspècte d’aqueth vielh tant estranh, se l’apressèc entà examinar-lo de mès apròp.

E eth hustèr se postrèc alavetz dauant d’eth, e li didec arridolent damb un accent plan umil: “Ò poderós rei, plen de glòria, que ties eth prumèr lòc ena creacion! Te desiri ores plan eroses, e prègui a Allà que te laude encara mès en respècte der univèrs, en tot aumentar es tues fòrces e vertuts! Jo que sò un malerós que vie a demanar-te ajuda e proteccion enes desgràcies que lo perseguissen per part d’un gran enemic!” E se metec a plorar, a gemegar e a planhèr-se.

Alavetz eth joen leon, plan esmoigut damb es lèrmes e er aspècte de malerós d’aqueth òme, adocic era sua votz e didec: “Qui te perseguís d’aguesta sòrta? E qui ès tu, eth mès eloqüent des animaus que coneishi, e eth mès cortès, encara que sigues eth mès lèg de toti?”

Er aute responec: “Ò senhor des animaus! pertanhi ara espècia des hustèrs e eth mèn opressor ei Ibn-Adam. A, senhor leon! Allà te sauve des perfídies d’Ibn-Adam! Cada dia, dès que trinque eth dia, me hè trabalhar entada eth e jamès me pague; atau, donc, en tot èster morint-me de hame, è renonciat a trabalhar per eth, e è hujut des ciutats qu’abite!”

En enténer aguestes paraules, eth joen leon sentec ua rabia enòrma; rugic, sautèc, rebohèc, deishèc anar esgluma e es sòns uelhs lancèren bualhs; e exclamèc: “Mès, a on ei aguest Ibn-Adam? Que lo voi estronhar damb es mèns dents, e resvenjar a totes es sues victimes.” Er òme responec: “Non se tardarà a presentar-se, donques qu’ei en tot acaçar-me, emmaliciat per non auer qui li hèsque era casa.”

Eth leon didec: “Mès tu, ò animau hustèr! que camines a pas brac e que vas tant insegur sus dues pautes, entà on te dirigisses?” E responec eth hustèr: “Que vau a cercar ath visir deth tòn pair, ath senhor leopard, que m’a cridat mejançant un emisari entà que li bastisca aua cabana solida qu’en era se posque lotjar e defener-se contra es atacs d’Ibn-Adam, donques que vò prevenir-se, des de que s’a escampilhat eth rumor dera pròcha arribada d’In-Adam en aguesti entorns. E plan per aquerò me ves cargat damb aguestes hustes e damb aguestes usines!”

Quan eth joen leon entenec aguestes paraules, cuelhec enveja deth leopard, e li didec ath hustèr: “Per vida mia! Extremada audàcia serie per part deth visir deth mèn pair voler que s’executen es sòns encargues abans qu’es nòsti! Te vas a posar aciu, lheuant entara mia defensa aguesta cabana! E per çò deth senhor visir, que se demore!”

Mès eth hustèr, hènt veir que se n’anaue, responec: “Ò hilh deth sultan! te prometi tornar tanlèu acaba era cabana deth leopard, donques qu’è pòur dera sua ira. E alavetz te bastirè, non ua cabana, senon un palai!” Mès eth leon non volec hèr-ne cabau, e enquia e tot s’emmalicièc, e se lancèc contra eth hustèr pr’amor d’espaurir-lo, e a manèra de trufaria l’apuèc ua pauta en pièch. E solet damb aquera amorassa, eth petit òme perdec er equilibri, e queiguec en solèr damb es sues hustes e aisines. E eth leon se metec a arrir en veir eth terror e era mina aclapada d’aqueth òme. E aguest, encara que plan mortificat peth laguens, non ac hec veir e comencèc a arrir, e umil e covardament comencèc eth sòn trabalh.

Cuelhec, donc, es mesures deth leon en totes es direccions e en pòqui moments bastic un calaish solidament armat, ath quau sonque li deishèc ua dubertura estreta; e clauèc en interior grani claus qu’es sues puntes èren virades entà laguens, de dauant entà darrèr; e se deishèc espaciadi uns traucs non massa grani. Hèt aquerò, convidèc ath leon respectuosament a cuélher possession dera sua proprietat. Mès eth leon trantalhèc ara prumeria, e li didec ar òme: “Era vertat ei qu’aquerò me semble molt estret, e sabi pas se com poirè entrar aquiu!” E eth vielhet repliquèc: “Ajoca-te e entra arrossegant-te, pr’amor qu’un còp ath laguens te traparàs plan a gust!” Alavetz eth leon s’ajoquèc, e eth sòn cos flexible s’esguitlèc en interior, sense deishar dehòra arren mès qu’era coa. Mès eth vielh s’esdeguèc a enrotlar aquera coa, e a meter-la de seguit damb tot çò d’aute, e en un virament de uelhs barrèc era dubertura e la clauèc damb solidesa.

Alavetz eth leon sagèc de botjar-se e arrecular, mès es puntes ahilades des claus li penetrèren ena carn, e lo punchèren pertot. E se metec a rugir de dolor, e exclamèc: “Ò hustèr! Qué ei aguesta casa tant estreta qu’as bastit, e aguestes puntes que me herissen crudèument?”

Entenudes aguestes paraules, er òme deishèc anar un sorriscle de capitada, e comencèc a sautar e a arrir, e li didec ath leon: “Que son es puntes d’Ibn-Adam! Ò gosset deth desèrt! Atau apreneràs en tòn pròpri còs, que jo, Ibn-Adam, a maugrat dera mia lejor, dera mia covardia e dera mia feblesa, posqui trionfar sus era fòrça e sus era beresa.”

E dites aguestes espaventoses paraules, eth miserable aluguèc ua tèda, amolonèc lenha ar entorn deth calaish, e li calec huec. E jo, mès paralisada que jamès de terror, vedí ath mèn praube amic usclar viu, en tot morir damb era mòrt mès crudèu. E eth maudit Ibn-Adam, sense auer-me vist, pr’amor qu’èra estirada en solèr, s’aluenhèc trionfant. Alavetz, dempús de bèth temps, me podí lheuar e m’aluenhè damb era anma plia d’espant. E atau podí arribar enquia aciu, a on eth Destin hec que vos trapèssa, ò senhors mèns! d’anma pietosa!”

Quan eth pavon e era pavona aueren entenut eth relat dera auca…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent quaranta setau net

Era didec:

Quan eth pavon e era pavona aueren entenut eth relat dera auca, s’emocionèren enquiath limit dera emocion, e era pavona li didec ara auca: “Fraia, aciu qu’èm segurs, demora-te damb nosati tot eth temps que volgues, enquia qu’Allà t’entorne era patz en tòn còr, solet ben estimable dempús dera salut! Demora-te, donc, e compartiràs era nòsta sòrt, bona o dolenta!”

Mès era auca didec: “Qu’è fòrça pòur, fòrça pòur!” Era pavona responec: “ Donques non te cau auer-la! Se vòs desliurar-te dera sòrt qu’ei escrita, hè a temptar ath Destin! Aguest qu’ei eth mès fòrt! E aquerò qu’ei escrit en nòste front s’a de complir! Non i a cap deute que non se pague! De sòrta que se se mos a mercat ua fin, non i a cap fòrça que la posque anequelir! Mès çò que mès t’a de padegar ei era conviccion de qué cap anma pòt morir sense auer agotat es bens que li deu eth Just Retribuidor!”

E mentre parlauen d’aguesta sòrta, croishiren es rames deth sòn entorn, e s’entenec un bronit de passi que trebolèc de tau sòrta ara prauba auca, que despleguèc freneticament es ales, e se lancèc en mar, cridant: “Tietz compde, tietz compde! Encara que s’agen de complir toti es destins!”

Mès aquerò ère ua faussa alarma, pr’amor qu’entre es rames campèc eth cap d’un pòlit cabiròu de uelhs umidi. E era pavona li cridèc ara auca: “Fraia mia, non t’espaurisques atau! Torna de seguit! Qu’auem un nau òste! Ei un polit cabiròu, dera raça des animaus, atau coma tu n’ès des audèths! E non minge carn sagnosa, senon èrbes e plantes! Vene, e hè enlà era tua inquietud, donques qu’arren canse eth còs e era anma coma eth temor e era angoisha!”

Alavetz tornèc era auca botjant es ales, e eth cabiròu, dempús des salutacions de costum, les didec: “Aguest qu’ei eth prumèr còp que vengui per aciu, e non è vist tèrra mès fertila, ne plantes ne èrbes mès fresques e temptadores! Permetetz-me, donc, que vos acompanha e que gaudisca damb vosati es beneficis deth Creador!” E es tres li responeren: “Sus es nòsti caps e sus es nòsti uelhs, ò cabiròu plen de cortesia! Aciu traparàs benèster, amor de familha e tota sòrta de facilitats!”

E toti se meteren a minjar, a béuer e a gaudir d’aqueth clima tan leugèr pendent fòrça temps. Mès jamès deishèren de pregar es sues oracions peth maitin e pera tarde, exceptat dera auca, que segura ja dera patz, desbrembaue es sòns deuers entath Distribuidor dera tranquillitat constanta.

Non se tardèc a pagar damb era sua vida aquera ingratitud entà Allà! Un maitin, un vaishèth ara deriva venguec a parar ena còsta; es sòns tripulants abordèren era isla, e en veir eth grop format peth pavon, era sua esposa, era auca e eth cabiròu, s’apressèrent rapidament. Alavetz es dus pavons volèren luenh en tot amagar-se enes copes des arbes mès espessi, eth cabiròu sautèc, e en uns quants bots se metec dehòra der accès d’eri. Solet era auca se demorèc aquiu, donques qu’encara que sagèc de córrer l’enrodèren de seguit e la cuelheren, en tot minjar-se-la en prumèr minjar que heren ena isla.

Per çò deth pavon e dera pavona, abans de deishar era isla entà entornar en sòn bòsc, vengueren d’amagat a saber-se’n dera sòrt dera auca, e la vederen en moment que l’esgorjauen. Alavetz cerquèren pertot ar amic cabiròu, e dempús des mutuaus salutacions e felicitacions per auer-se escapat deth perilh, li heren saber ath cabiròu deth malastre dera prauba auca. E es tres plorèren fòrça en rebrembe sòn, e era pavona didec: “Qu’ère plan doça, e modèsta e gentila!” E eth cabiròu exclamèc: “Qu’ei vertat! Mès a darrèra ora deishaue de cornèr es sòns deuers damb Allà, e desbrembaue balhar-li es gràcies pes sòns beneficis!” Alavetz didec eth pavon: “Ò hilha deth mèn soèr, e tu, cabiròu pietós, preguem!” E es tres punèren era tèrra entre es mans d’Allà, e exclamèren:

Benedit sigue eth Just, eth Retribuidor, eth Patron Sobeiran deth Poder, er Omniscient, eth Plan Naut!

Glòria ath Creador de toti es èssers, ath Vigilant de cada un des èssers, ath Retribuidor de cada un sivans es sòns merits e capacitats!

Laudat sigue Aqueth qu’a desplegat es cèus, e les a arredonit, e les a illuminat; aqueth qu’a botat era tèrra en cada costat des mars, e l’a vestit e ornat damb tota era sua beresa!

Alavetz, dempús d’auer condat aguesta istòria, Schahrazada se carèc un moment. E eth rei Schahriar exclamèc: “Be n’ei d’admirabla aguesta oracion, e be ne son de ben dotadi aguesti amimaus! Mès, ò Schahrazada! Non sabes arren mès sus eri?” E Schahrazada responec: “Ò rei plen de generositat! aquerò non ei arren en comparèr damb çò que te poiria condar.”

E eth rei preguntèc: “Donques qué demores entà seguir?” Schahrazada didec: “Abans de seguir era istòria des animaus, te voi condar, ò rei! ua auta istòria que confirmarà es conclusions d’aguesta, ei a díder, çò d’agradiu qu’ei era oracion entath Senhor.” E eth rei Schahrair didec: “Plan que òc, la pòs condar!”

Eth pastor e era joena

Conden qu’en ua montanha entre es montanhes deth país musulman i auie un pastor dotat d’un gran sen e d’ua fe constanta. Aguest pastor amiaue ua vida pacifica e retirada, en tot contentar-se damb era sua sòrt, e víuer damb era lèit e era lan, productes dera sua vegada. E aguest pastor ère tan doç e amassaue tantes benediccions, qu’es bèsties herotges jamès atacauen era sua vegada, donques que lo respectauen fòrça, e quan lo vedien de luenh lo saludauen damb crits e udòls. Aguest pastor seguic viuent atau pendent fòrça temps, sense interessar-se, entara sua màger felicitat e tranquillitat, d’arren de çò que se passaue enes ciutats der univèrs.

Mès uan dia, Allà, eth Plan Naut, volec hèr a temptar eth grad deth sòn sen e eth valor des sues vertuts, e non trapèc cap temptacion mès fòrta que manar-li era beresa dera hemna. L’encarguèc, donc, a un des sòns angels que se desguisèsse de hemna, e non estauvièsse cap des enganhes femenines entà hèr pecar ath sant pastor.

Un dia qu’eth pastor, trapant-se malaut, ère estirat ena usa tuta, e glorificaue ena sua anma ath Creador, vedec entrar de pic ena sua casa, alègra e gentila, a ua joena de uelhs neri, que podie cuélher tanben coma un gojat. E quan entrèc se perhumèc era sua tuta, e eth pastor sentec que s’estrementie era sua carn de vielh. Mès arroncilhèc eth ròstre, e s’arraulic en un cornèr, e li didec ara intrusa: “Qué vies a hèr aciu, ò hemna desconeishuda? Ne t’è cridat ne me hès ua bèra manca!”

Era joena s’apressèc alavetz, se seiguec ath cant deth vielh, e li didec: “Guarda-me! Encara non sò hemna, senon vèrge, e vengui a aufrir-me a tu, simplament per gust, per çò que me n’è sabut de tu e dera tua vertut.”

Mès er ancian exclamèc: “Ò temptadora deth lunfèrn, aluenha-te! Dèisha-me autrejar ara adoracion d’Aqueth que non morís!”

Alavetz era joena botgèc doçament es flexibilitats dera sua cintura, guardèc ath vielh, que sajaue d’arrecular, e alendèc:

“Ditz-me! Per qué non m’estimes? Te hèsqui a vier ua anma submissa e un còs a mand de honer-se de desir! Guarda s’eth mèn pièch non ei mès blanc qu’era lèit des tues oelhes. E s’era mia nudesa non ei mès fresca qu’era aigua dera tèrra! Tòca era mia cabeladura, ò pastor! Qu’ei mès sedosa qu’eth pelhaçon der anhèth quan ges deth vrente dera sua mair! Es mies anques son fines e esguitladores, e a penes se diboishen ena mia prumèra eflorescéncia! E es mie popes, que comencen a holar-se, s’estrementerien solet que les hereguesse leugèrament era tua man! Vene! Es mèns pòts, que ja senti vibrar se honeràn ena tua boca! Es mèns dents hèn mossegades que balhen vida as vielhs

moribonds! Vene, qu'era mia mèu ei prèsta a quèir gota a gota de toti es pors deth mèn còs! Vene!"

Mès eth vielh, encara que li tremolauen toti es peus dera barba, exclamèc: "Hug, ò dimòni! o te harè enlà d'aciu damb aguest garròt!"

Alavetz era joena celestiau li botèc es braci en còth, e li gasulhèc ena aurelha: "Que sò un frut esquist; minja-te-lo e te guariràs! Coneishes eth perhum deth gensemin…? Te semblarie plan dolent, se flairèsses era mia virginitat!"

Mès er ancian exclamèc: "Eth perhum dera pregària ei eth solet que perdure! Dehòra d'aciu miserabla seductora!" E la refusèc damb es dus braci.

Alavetz era joena se lheuèc, se treiguec rapidament era ròba e se quedèc dreta, tota despolhada, blanca, solet banhada pes ondades des sòns peus.

E era muda crida, ena solitud d'aquera tuta, ère mès terribla que toti es crits deth delèri.

E eth vielh non podec deishar de gemegar, e entà non veir ad aqueth liri viuent se caperèc eth cap damb eth sòn mantèl, e exclamèc:

"Vè-te'n, ò hemna de uelhs traïdors! Des deth començament deth mon qu'ès era encausa des nòstes calamitats! Perderes as òmes des prumères edats e sémies era discòrdia entre es hilhs deth mon! Aqueth que t'escote renóncie entà tostemp as gòis infinits, que solet poiràn gaudir aqueri que te hèn enlà dera sua vida."

E eth vielh amaguèc encara mès eth cap entre es plecs deth sòn mantèl.

Mès era joena repliquèc: "Qué dides des ancians? Es mès sabents entre eri m'adorèren, e me cantèren es mès sevèrs! E era mia beresa non les hec desviar deth camin dret, senon qu'illuminèc es sòns passi e siguec era delícia des sues vides! Eth vertadèr sen, ò pastor! ei desbrembà'c tot ena mia hauda! Torna ara sabença! que sò prèsta a daurir-me a tu e a aumlir-te dera vertadèra sabença!"

Alavetz eth vielh se virèc deth tot entara paret, e exclamèc: "Hè repè, engendre de marridesa! T'è en òdi e te refusi! A guairi òmes bravi les as tradit e a guairi marridi les as protegit! E era tua beresa ei faussa! Autraments, aqueth que sap pregar se l'apareish ua beresa que jamès poiràn veir es que te guarden! Hè repè!"

Entenudes aguestes paraules, era joena exclamèc: "Ò pastor sant! Beu era lèit des tues oelhes e vestis-te damb era sua lan, e prèga ath Senhor ena solitud e ena patz deth tòn còr!"

E era vision despareishec.

Alavetz, de toti es punts dera montanha, acodiren entath pastor es animaus silvèstres, que punèren era tèrra entre es sues mans entà demanar-li era sua benediccion.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada s'arturèc, e eth rei Schahriar, plan trist, li didec. "Ò Schahrazada! er exemple deth pastor me hè pensar vertadèrament! E sabi pas se çò de milhor entà jo serie retirar-me en ua tuta, e húger entà tostemp des preocupacions deth mèn règne, e non auer mes ocupacion que péisher oelhes! Mès abans voi enténer se com seguís era Istòria des Animaus e des Audèths!"

Mès quan arribèc era cent quaranta ueitau net

Era didec:

Conde dera tortuga e deth bluet

Se conde en un des mèns libres ancians, ò rei afortunat! qu'un bluet ère un dia ara vòra d'un arriu e observaue atentiuament alongant eth còth, eth corrent dera aigua. Donques qu'aguest ère eth mestièr que li permetie guanhar-se era vida e alimentar as sòns hilhs, e lo tenguie sense guitèra, en tot desvolopar aunèstament era sua profession.

E mentre susvelhaue d'aguesta sòrta eth mendre remolin e era ondulacion mès leugèra, vedec esguitlarse peth dauant d'eth, e arturar-se contra era ròca qu'ère en tot obsevar, un còs mòrt dera raça umana. Alavetz l'examinèc, e en veir qu'auie herides plan importantes en toti es sòns membres e tralhes de còps de lança e d'espada, pensèc entada eth: "Que deu èster bèth bandit que l'an hèt expiar es sues culpes!"

Dempús lheuèc es ales e saludèc ath Retribuidor, dident: "Benedit sigue Aqueth que hè servir as dolents dempús de mòrts entath benèster des bravi sirvents!" E se premanic a precipitar-se sus eth còs entà arrincar-li quauqui bocins, e hér-se-les a vier entàs sues cries, e minjar-se-les ena sua companhia. Mès de seguit vedec qu'eth cèu s'escurie per dessús d'eth per ua broma de grani audèths rapinaires, coma voltons e esparvèrs, que comencèren a hèr torns en grani cèrcles, en tot apressar-se cada còp mès.

En veir aquerò, eth bluet se sentec cuelhut peth temor de qué se l'avalèssen aqueri lops der aire, e s'esdeguèc a anar-se'n volant luenh d'aquiu. E passades fòrça ores se posèc ena copa d'un arbe que se trapaue ath miei der arriu, entara sua desbocadura, e demorèc aquiu qu'eth corrent arrosseguèsse entad aqueth lòc eth còs flotant. E plan entristit se metec a pensar enes vicissituds e ena inconstància dera sua sòrt.

E se didie: "Vaquí que me veigui obligat a aluenhar-me deth mèn país e dera vòra que me vedec néisher, e qu'en era i son es mèns hilhs e era mia esposa. A, be n'ei de van eth mon! E guaire mès van ei encara, aqueth que se dèishe enganhar peth sòn exterior, e fidant ena bona sòrt viu ath dia, sense preocupar-se deth deman! Se jo auessa estat mès prudent auria sauvat viures entàs dies de besonh coma aué, e es lops der aire non m'aurien espaurit quan vengueren a disputar-me es mèns guanhs! Mès eth sabent mos conselhe era paciéncia en aguesti moments! Que mo`la cau tier, donc!"

E mentre pensaue d'aguesta manèra, vedec a ua tortuga que, gessent dera aigua e nadant doçament, auançaue entar arbe qu'eth se trapaue. E era tortuga lheuèc eth cap, lo vedec

en arbe, e de seguit li desirèc era patz, e li didec: “Com ei, ò bluet! qu’as desertat deth ribàs que generaument te trapaues?”

Er audèth respònec:

“Se jos era madeisha tenda que te demores e en tòn madeish país vie a abitar un ròstre desagradiu, sonque as de cuélher ua determinacion: dèisha-li era tua tenda e eth tòn país e esdega-te a anar-te’n.

E jo, ò brava tortuga! è vist eth mèn ribàs a punt d’èster invadit pes lops der aire, e entà que no me’n hessa des sues males manères e des sues cares desagradiues, m’è estimat mès deishà’c tot e anar-me’n enquia qu’Allà cuelhe pietat dera mia sòrt.”

Quan era tortuga entenec aguestes paraules, li didec ath bluet:

“Coma qu’aquerò ei atau, vaquí que sò enes tues mans, prèsta a servir-te damb tota era mia abnegacion e a hèr-te companhia en tòn abandonament e indigéncia, donques que me’n sai de guaire malerós ei er estrangèr luenh deth sòn país e des sòns, e guaire doç ei entada eth trapar afeccion e sollicitud entre es desconeihudi. E jo, encara que solet te coneishi de vista, serè entà tu ua companha atentiua e corau.”

Alavetz, eth bluet:

“Ò tortuga de bon còr, qu’es dura per dehòra e trenda peth laguens! Compreni que vau a plorar d’emocion dauant dera sinceritat dera tua ofèrta! Guaires gràcies te balhi! e guari rasonables son es tues paraules sus era ospitalitat que se l’a d’autrejar as estrangèrs, e era amistat que se l’a d’autrejar as persones enes malastres! Pr’amor que reaument, qué serie era vida sense amics, e sense es convèrses damb es amics e sense es arridalhes e es cançons damb es amics?

Eth sabent ei aqueth que sap trapar amics d’acòrd damb eth sòn temperament, donques que non se pòt considerar amics as èssers que damb eri s’a de tractar per çò deth mestièr, coma jo tractaua damb es bluets dera mia espècia, que m’auien enveja per çò dera mia pesca e des mies trobalhes! Atau ei qu’ara deuen èster plan contents damb era mia abséncia aguesti tristi companhs, que sonque saben manifestar es sòns mesquins interèssi mès jamès pensen en lheuar era sua anma entath Dador! Tostemp son damb eth bèc virat entara tèrra. E an ales, mès que non les tien! Plan per aquerò era majoritat d’eri non poirien volar encara que volessen! Solet se submergissen e a viatges se demoren ath hons dera aigua!

En enténer aguestes paraules, era tortuga, qu’escotaue silenciosa, exclamèc: “Ò bluet!, baisha entà que t’abraça!” E eth baishèc der arbe e era tortuga lo punèc entre es uelhs, e li didec:

“Plan que òc, frair mèn! non as neishut entà víuer en comunitat coma es audèths dera tua raça, que son totafèt mancadi de sutilesa, e non an formes esquistes! Demora-te

damb jo, e era nòsta vida serà agradiua en aguest cornèr dera tèrra, perdut ath miei dera aigua, ara ombra d'aguest arbe e entre e rumor des ondades!"

Mès eth bluet li didec: "Fòrça gràcies, fraia tortuga, mès, e es mainatges? E era mia esposa?"

Era tortuga responec:

"Allà ei gran e misericordiós! Mos ajudarà a transportar-les enquia aciu, e passaram dies tranquils e liures de tota desgràcia!" En entener-la, eth bluet didec: "Ò tortuga, balhem es dus amassa gràcies ar Optim, qu'a permetut que mos amassèssem!" E exclamèc:

"Glòria ath Nòste Senhor! Qu'autrege riqueses a uns e praubetat as auti. Es sòns designis son sabents e ben calculadi.

Glòria ath Nòste Senhor! Guairi praubi son rics en arridalhes! Guairi rics son praubi en alegria!"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament. Alavetz eth rei Schahriar didec: "Ò Schahrazada! es tues paraules aluenhen de jo es herotges pensaments. Voleria saber se coneishes istòries de lops, per exemple, o d'animaus sauvatges!"

E contestèc Schahrazada: "Precisament son es istòries que coneishi milhor!"

Alavetz eth rei Schahriar didec: "Hè lèu, donc, a condar-les!"

E Schahrazada prometec condar-les era pròplèu net.

Mès quan arribèc era cent quaranta nauau net

Conde deth lop e deth vop

Schahrazada didec:

Te cau saber, ò rei afortunat! qu'eth vop cansat des contunhes ires deth sòn senhor eth lop, e dera sua constanta ferocitat, e des sues intromissions enes darrèrs drets que li restauen ath vop, se seiguec un dia en soc d'un arbe, e se metec a reflexionar. Dempús hec un bot d'alegria, pr'amor que se l'auie acodit ua idia que li semblaue era solucion. E de seguit correc ara cèrca deth lop, en tot trapar-lo ara fin damb eth peu quilhat, eth morre contreigut e de fòrça mala encolia. Deth lòc mès luenh que lo podec veir, punèc era tèrra, arribèc umilament dauant d'eth, e demorèc damb eth cap clin que l'interroguèsse.

Eth lop cridèc: "Qué t'arribe, hilh de gosset?" E eth vop didec: "Perdona, ò senhor! era mia gaujardaria, mès qu'è ua idia entà exprimir-te, se te platz autrejar-me ua audiéncia."

Eth lop cridèc. "Estauvia-te paraules, e tanlèu acabes, vè-te'n de seguit, o te trincarè es uassi!"

Alavetz eth vop didec: “Qu’è notat, ò senhor! que de bèth temps ençà Ibn-Adam mos hè ua guèrra contunha. Per tot eth bòsc non se ve que params e laci de tota sòrta! Se seguim atau, eth bòsc vierà a èster inabitable. Qué te semble se héssem ua aliança entre es lops e toti es vops entà opausar-mos amassa as atacs d’Ibn-Adam e enebir-li que s’aprèsse en nòste territòri?”

En enténer aguestes paraules, eth lop exclamèc: “Te digui qu’ès un gausat en tot preténer era mia aliança e era mia amistat, faus, aflaquit e miserable vop! Tè!, per çò dera tua insoléncia!” E li fotec un còp de pè que lo hec quèir en solèr, miei mòrt.

Eth vop se lheuèc ranquejant, mès que non mostrèc cap racacòr; ath contrari, cuelhec er aspècte mès arridolent e corau, e li didec ath lop: “Senhor, perdona ath tòn esclau era manca de tacte e pòc tracte sociau! Qu’arreconeishi es mies fautes, que son fòrça granes! Se non me n’auessa encuedat, aguest còp, tan terrible coma meritat que vies de foter-me, que serie pro entà aucir a un elefant, m’ac aurie demostrat clarament!”

Eth lop, un shinhau padegat pera actitud deth vop, li didec. “Atau apreneràs entà un aute viatge que non as de calar es còrnes a on non te cau!”

Eth vop responec: “Be n’as de rason! Que ja ac ditz eth sabent: “Non parles ne condes arren abans de qué t’ac demanen, e non contestes abans de qué te pregunten. E non te tengues qu’ad aquerò que t’interèsse. Mès, sustot, sauva-te de prodigar conselhs ad aqueri que non les pòden compréner, e tanpòc les prodigues as dolents, que te cuelherien mania peth ben que les volesses hèr.”

Qu’èren aguestes es paraules qu’eth vop li dirigie ath lop, encara que peth laguens pensaue: “Ja m’arribarà eth torn, e aguest lop me pagarà eth deute enquiath darrèr detalh pr’amor qu’era arrogància, era insoléncia e er orgulh pèc an a tot darrèr eth sòn castig! Mos cau umiliar, donc, enquia que sigam poderosi!” Dempús eth vop didec: “Ò senhor lop mèn! ja sabes qu’era equitat ei era vertut des poderosi, e era bontat e era doçor de formes es dons e er ornament des fòrts. Eth madeish Allà perdone ath colpable empenaït. Ara plan; eth mèn crim ei enòrme, que ja ac sai, mès eth mèn empenaïment non ei mendre, pr’amor qu’aguest còp tan doloròs qu’as auut era bontat de foter-me, m’a espatracat eth còs mès m’a apraiat era anma e aquerò ei entà jo un motiu d’alegria. Que ja ac didec eth sabent:

“Eth castig que t’impause era man deth tòn mèstre, aurà ara prumeria un cèrt amarum mès dempús te serà mès doç qu’era mèu clarificada!”

Alavetz eth lop li didec ath vop: “Accèpti es tues desencuses e perdoni eth tòn mau pas e eth shordament que m’as costat en tot obligar-me a foter-te aguest còp, mès te cau ajulhar-te, damb eth cap en povàs!”

E eth vop, sense trantalhar, s’ajulhèc e adorèc ath lop, en tot dider-li: “Allà te hèsque trionfar e assolide eth tòn domèni!” Alavetz, eth lop didec. “Plan, donc, ara vè-te’n ath mèn dauant e hètz-me de batedor. E se ves quauquarren entà caçar, m’ac dides de seguit.” Eth vop responec escotant e aubedint, e s’esdeguèc a marchar dauant.

Quan arribèren en un terren plantat de vinhes, non se tardèc a veir quauquarren que li semblèc sospechós, donques qu'auie tot er aspècte d'un param, e entà evitar-lo hec un gran torn, dident ath sòn laguens:

"Aqueth que camine sense guardar es clòts que i a ath sòn pas, ei destinat a quèir en eri! Ath delà, era mia experiéncia enes params d'Ibn-Adam m'a de botar tostemp ara demora. Per exemple, se vedessa ua figura de vop en ua vinha, en sòrta d'apressar-me me meteria a córrer, donques que solide serie ua enganha botada aquiu pera perfídia d'Ibn-Adam! E ara m'estone veir en aguesta vinha quauquarren que non me semble de bona lei! Vam a veir se qué ei, mès damb prudéncia, pr'amor qu'era prudéncia ei era mitat dera valentia!"

E dempús de rasonar atau, eth vop comencèc a auançar tot doç, arreculant de quan en quan e flairant a cada pas. S'arrossegaue e avedaue eth vèrme dera aurelha, auançaue e arreculaue cautelosament, e atau acabèc arribant enquiath limit d'aqueth lòc tan sospechós. E hec ben, pr'amor que podec veir qu'ère un horat prigond, caperat de fèbles ramatges dissimuladi damb tèrra. En veder-lo, exclamèc: "Glòria a Allà, que m'a dotat dera admirabla vertut dera prudència e d'aguesti boni uelhs que me permeten veir tan clarament!"

Dempús, pensant qu'eth lop queirie aquiu de cap, se metec a dançar damb alegria, coma se s'auesse embriagat damb toti es arradims dera vinha. E entonèc aguest cant:

"Lop! Lop herotge! Era tua hòssa ei dubèrta, e era tèrra prèsta a tapar-la!

Lop maudit! que hès era aleta as mosses, que t'avales as gojats: dauant te minjaràs es excrements qu'eth mèn cu harà plòir laguens deth horat, sus eth tòn morre!"

E de seguit hec repè, e venguec a cercar ath lop, ath quau li didec: "T'anóncii ua bona naua! Era tua fortuna ei grana, e era felicitat qu'ei sus tu, sense pòsa! Que sigue contunha era alegria ena tua casa, e tanben es gaudis!"

Eth lop exclamèc: "Qué m'anóncies? E per qué aguestes exageracions?" Eth vop didec: "Era vinha qu'ei beròia aué. Tot qu'ei jòia, pr'amor qu'eth patron dera vinha ei mòrt, e estirat ath miei deth camp, dejós d'ues rames que lo capèren!" Eth lop cridèc: "Qué demores, donc, vil tafanèr! a amiar-me aquiu? Au!"

E eth vop s'esdeguèc a guidar-lo enquiath centre dera vinha, e en tot mostrar-li eth lòc sabut, li didec: "Aciu que i è!" Alavetz eth lop lancèc un udòl, e en un bot sautèc entàs rames, que cediren ath sòn pes. e eth lop rodèc enquiath hons deth horat. Quan eth vop vedec quèir ath sòn enemic, se sentec tan content, qu'abans de córrer entath horat pr'amor de gaudir deth sòn trionf, se metec a sautar, e ar arràs dera alegria, recitèc entada eth aguestes estròfes:

Alegra-te, anma mia! toti es mèns desirs s'an complit; eth Destin m'arrís!

Era arrogància, era supremacía e tota era glòria dera autoritat, seràn mies en bòsc!

E hènt bots arribèc ath cant deth horat, batanant-li eth còr. E quina serie era sua alegria en veir ath lop plorant pera sua queiguda e planhent-se dera sua perdicion irremediabla! Alavetz eth vop se metec tanben a plorar e a gemegar, e eth lop lheuèc eth cap e lo vedec plorar, e li didec. "Ò companh vop! Be n'ès de brave quan plores atau damb jo! Ja sai que quauqui viatges siguí injust damb tu! Mès, se te platz, dèisha-te ara de lèrmes, e cor a avisar ara mia esposa e as mens hilhs e hèr-les a saber deth perilh que me trapi e dera mòrt que me menace!"

Alavetz eth vop li didec: "A, marrit! Ès tant estupid que te penses que vèssi aguestes lèrmes per tu? Tè, miserable! Se plori, ei pr'amor qu'enquia ara podies víuer sense trebucs, e se me planhi tant amarament ei perque aguesta calamitat non t'age arribat abans! Moris-te, donc, maudit! Te prometi pishar-me ena tua hòssa, e dançar damb toti es vops sus era tèrra que te capère!"

Entenudes aguestes paraules, eth lop pensèc: "Que non ei eth moment des menaces, donques qu'ei eth solet que me pòt trèir d'aciu!" E li didec: "Ò companh!, hè un instant me juraues fidelitat e me balhaues pròves dera màger submission. A qué vie, donc, aguest cambiament? Ja sai que t'è tractat un shinhau bruscament, mès non me sauves rancura, e rebremba aquerò que ditz eth poèta:

Sèmia generosament es grani dera tua bontat, enquia e tot enes terrens que te semblen estèrles!

Lèu o d'ora, eth semiaire cuelherà es fruts deth sòn gran, en tot depassar es sues esperances!

Mès eth vop li didec bruscament: "Ò eth mès insensat de toti es lops e de toti es animaus! As desbrembat era tua conducta tant odiosa? Per qué non prectiquères aguest conselh tan sabent deth poeta?:

Non oprimisques, pr'amor que tota opression còste era resvenja, e tota injustícia era represalha!

Pr'amor que se dormisses dempús dera injustícia, er oprimit non dormís que damb un solet uelh, e damb er aute ei ara demora de contunh! E eth uelh d'Allà non se barre jamès!

E tu m'as oprimit fòrça temps entà qu'ara aja jo eth dret a alegrar-me damb es tòns malastres e me deleita damb era tua umiliacion!"

Alavetz et lop didec: "Ò vop prudent, d'idies fertiles e d'engenh endonviaire! Qu'ès superior as tues paraules, e solide non les deues de pensar, donques que les dides de trufaria! E en vertat, eth cas non ei entad aquerò! Te prègui que cuelhes ua còrda quinsevolh e sages d'estacar ua punta en un arbe e alongar-me era auta punta, e jo pujarè d'aguesta manèra, e gesserè d'aguest horat!"

Mès eth vop se metec a arrir, e li didec: “Tranquil, ò lop!, traquil! Prumèr gesserà era tua anma e dempús eth tòn còs! E es pèires e còdols que damb eri te vam a peiregar realizaràn perfèctament aguesta separacion! Ò animau grossièr! d’idies estretes e d’escàs engenh! compari era tua sòrt damb era deth Falcon e era perditz.”

En enténer aguestes paraules, eth lop exclamèc: “Non compreni ben se qué me vòs díder damb aquerò!”

Alavetz eth vop li didec ath lop:

“Te cau saber, ò lop! qu’un dia venguí a minjar quauqui grani d’arradims en ua vinha. Tant qu’èra aquiu, ara ombra deth huelhatge, vedí precipitar-se de naut de tot des aires a un gran falcon sus ua perditz. Mès era perditz artenhec a desliurar-se des garres deth falcon, e correc ara prèssa a meter-se en sòn amagader. Alavetz eth falcon, que l’auie perseguit sense poder agarrar-la, se posèc dauant deth horat que li servie d’entrada ena casa, e li didec ara perditz: “Pèga que huges de jo! Qu’ei que non te’n sabes de çò de molt que t’estimi? Eth solet motiu que me possèc a cuelher-te siguec eth saber qu’ères ahaimada, e te volia dar es grani qu’è arremassat entà tu; vene, donc, perditz gentila, ges deth tòn amagader sense pòur e vene a minjar eth gran! E pro que te sigue plan gustós, e s’aleugere eth tòn còr, perditz des mèns uelhs e dera mia anma!”

Quan era perditz entenec aguest lenguatge, gessec confiada deth sòn amagader, mès de seguit eth falcon se lancèc sus era, li clauèc es terribles garres enes sues carns, e d’ua picada l’esboderèc. E era perditz, abans de morir, didec: “Ò maudit traïdor! Volgue Allà qu’era mia carn se convertisque en podom laguens deth tòn vrente!”

E moric. Per çò que hè ath falcon, se l’avalèc en un virament de uelhs, mès de seguit l’arribèc eth castig per volontat d’Allà; pr’amor qu’a penes arribec era perditz en vrente deth traïdor, aguest vedec que li queiguien totes es plumes, coma per efècte d’ua ahlama interiora, e queiguec inanimat en solèr.

E tu, ò lop!, seguic eth vop, as queigut en aguest horat per çò d’auer-me balhat plan mala vida e auer umiliat era mia anma enquiath limit dera umiliacion!”

Alavetz eth lop li didec ath vop: “Ò companh, ajuda-me! Dèisha de cornèr toti aguesti exemples que me mentes, e desbrembem eth passat. Pro castigat que sò, donques que me trapi aciu en un horat, qu’en eth è queigut damb eth risc de trincar-me ua pauta e espatracar-me es uelhs! Sagem de gésser d’aguest mau pas, donques que ja sabes qu’era amistat mès fèrma ei aquera que neish dempús d’un malastre, e qu’er amic vertadèr ei mès apròp deth còr qu’un frair! Ajuda-me a gésser d’aciu, e serè entà tu eth milhor des amics e eth mès senat des conselhèrs!”

Mès eth vop se metec a arrir damb talents, e li didec ath lop: “qu’ignòres es PARAULES DES SABENTS!” E eth lop, estonat, li preguntèc: “Quines paraules e a quini sabents te referisses?” E eth vop didec:

“Es sabents, ò lop maudit! mos ensenhen qu’era gent coma tu, era gent qu’a era masca dera lejor, er aspècte grossièr e eth còs mau format, a tanben era anma grossièra e mancada de sutilesa.! E guaire vertadèr ei aquerò qu’a tu te concernís! Çò qu’as dit sus era amistat ei plan exacte; mès, com t’enganhes quan ac vòs aplicar ara tua anma de traïdor! Pr’amor que, ò estupid lop! se reaument siguesses tan fertil en conselhs senadi, com non traparies era manèra de gésser d’aciu?

E s’ès de vertat tan poderós coma dides, saja de sauvar era tua anma d’ua mòrt segura!

Non te’n brembes dera ISTÒRIA DETH MÈTGE?”

“Mès, quin mètge ei aguest”, cridèc eth lop.

E eth vop didec:

“I auie un pagès que patie un gran tumor ena man dreta. E aquero l’empedie trabalhar. E cansat ja de sajar guariments, manèc cridar a un òme que se credie versat en sciéncies mediques. Eth sabent venguec ena casa deth malaut, damb ua benda en un uelh. E eth malaut li preguntèc: “Qué te passe en aguest uelh, ò mètge?” E aguest responec: “Un tumor que non me dèishe veir.” Alavetz eth malaut exclamèc: “Ties aguest tumor e non lo guarisses? E ara venes a guarir eth mèn? Vira era esquia, e mostra-me era amplada des tues espatles!”

E tu, ò lop de malediccion! abans de pensar en dar-me consehs e ensenhar-me ardits, te cau èster pro escarrabilhat entà desliurar-te d’aguest horat e sauvar-te de çò que te va a quèir ath dessús! E se non, demora-te entà tostemp aciu a on ès!”

Alavetz eth lop se metec a plorar, e abans de desesperar-se complètament, li didec ath vop: “Ò companh! te prègui que me treigues d’aciu, apressant-te per exemple ath cant deth horat e balhant-me era punta dera coa! E m’agarrarè ada era e gesserè deth horat! E alavetz, prometi dauant d’Allà empenaïr-me’n de totes es mies malahètes passades!, e me limarè es garres, e me trincarè es dents, entà non sénter era temptacion d’atacar as mèns vesins! Dempús me botarè era ròba grossièra des ascètes e me retirarè ena solitud entà her peniténcia, sense minjar qu’èrba ne bèuer qu’aigua.”

Mès eth vop, luenh d’atrendir-se, li didec ath lop: “E des de quan se pòt cambiar tant aisidament de natura? Qu’ès lop, e seràs lop en avier, e non è d’ester jo eth que creigue en tòn empenaïment! E ath delà, qu’auria d’èster plan innocent entà fidar-te era mia coa! Que voi veder-te morir, pr’amor qu’es sabents an dit: “Era mòrt deth dolent ei un benefici entara umanitat, pr’amor que purifique era tèrra…”

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent cinquantau net

Era didec:

“Era mòrt deth dolent ei un benefici entara umanitat, donques que purifique era tèrra!”

En enténer aguestes paraules, eth lop, plen de ràbia e de desesperacion, se mosseguèc ua pauta, mès adocint encara mès era votz, didec: “Ò vop! Era raça que pertanhes ei famosa entre toti es animaus dera tèrra, per çò des sues esquistes manères, era sua eloqüéncia, era sua subtilesa e era doçor deth sòn temperament. Acaba, donc, aguest jòc, e bremba-te’n des tradicions dera tua familha!”

Mès eth vop, en enténer aguestes paraules, se metec a arrir damb tant de talents, que s’estavanic. Non se tardèc en remeter-se, e li didec ath lop: “Ja veigui, ò meravilhos animau! qu’era tua educacion ei totafèt entà hèr-se. Mès que non è temps entà tier-me a semblable trabalh, e me contentarè, abans de qué crèbes, damb hèr entrar enes tues aurelhes quauques paraules des sabents. Te cau saber, donc, que tot a remèdi, mens era mòrt; mès tot se pòt corrómper, mens eth diamant; qu’un se pòt desliurar de tot, mens deth Destin!

Per çò que hè a tu, m’as parlat hè un moment, sivans me pensi, de recompensar-me en gésser deth clòt e d’autrejar-me era tua amistat. Sospèchi que te retires ad aquera sèrp qu’era sua istòria non deues connéisher, vista era tua ignorància.” E coma qu’eth lop coheissèsse que la desconeishie, eth vop didec:

“Te cau saber, ò lop! qu’un còp ua sèrp auie artenhut escapar-se des mans d’un mariotaire. E aguesta sèrp, non avedada a caminar per çò d’auer estat pendent tant de temps enrotlada en ua saca, s’arrossegaue peniblament peth solèr e solide aurie estat estronhada, s’un passejaire caritatiu non l’auesse vist, e pensant-se qu’ère malauta, cuelhut pietat, l’agarrèc e li balhèc calor. E çò prumèr que hec era sèrp en recuperar era vida siguec vier a quèrrer eth lòc mès delicat deth còs deth sòn salvador e clauar en eth eth sòn dent cargat de podom. E er òme queiguec mòrt en un virament de uelhs. Que ja ac didec eth poèta:

Maufida e saja de húger quan era vibòra s’enrotle mimosament! Se va a estirar, e eth sòn podom entrarà ena tua carn damb era mòrt!

E tanben, ò lop! i a aguesti vèrsi amirables que li van pro ben ath cas:

Quan un mainatge age estat corau damb tu, e tu lo tractes mau, non t’estones de qué te sauve rancura ath hons deth sòn hitge, ne de qué se resvenge bèth dia, quan ja age peus enes braci!

E jo, maudit lop, entà començar eth tòn castig e hèr-te tastar per auança es delícies que te demoren ath hons d’aguest clòt, mentre arribe era ocasión d’adaiguar era tua hòssa coma ja t’è dit, vaquí çò que t’aufrisqui: lhèua eth cap, amic!”

E eth vop, en tot virar-se d'esquia, s'apuèc damb es pautes deth darrèr en cant deth horat, e hec plòir sus eth morre deth lop çò de besonh entà onher-lo e perhumar-lo enquias sòns darrèrs moments.

E hèt aquerò, pugèc naut de tot deth talús, e comencèc a sorrisclar cridant as patrons e as gardes, que non se tardèren a acodir. E quan s'apressèren, s'amaguèc eth vop encara que pro apròp entà poder veir es pèires enòrmes qu'aqueri lancèren en horat e enténer es udòls d'agonia deth sòn enemic eth lop.

Quan arribèc en aguest punt, Schahrazada s'arturèc un moment entà béuer un veire de sorbet que l'aufrie era petita Doniazada. Eth rei Schahriar exclamèc: "Usclaua d'impaciéncia entà saber-me'n dera mòrt deth lop! Ara que ja arribèc, voleria entener-te condar quauquarren sus era ingenua e irreflexiua confiança e des sues conseqüéncies!"

E Schahrazada didec: "Escoti e aubedisqui."

Conde der arrat e dera panquèra

I auie ua hemna qu'eth sòn mestièr non ère aute que descrostar sesam. E un dia li heren a vier ua quantitat de sesam de prumèra qualitat, en tot dider-li: "Eth mètge l'a manat a un malaut que se neurisque exclusivament damb sesam. E te lo hèm a vier entà que lo neteges e lo montes suenhosament."

Era hemna lo cuelhec, se metec de seguit mans ara òbra, e quan acabèc eth dia l'auie netejat e pelat complètament. E hège gòi veir ad aqueth sesam tan blanc! Atau, donc, ua panquèra qu'ère per aquiu, se vedec plan temptada, e arribada era net, se tenguec a transportar-lo, des dera plata qu'ère calat, entara sua tuta. E ac hec tan ben, que peth maitin non restaue ena plata qu'ua quantitat plan petita de sesam.

E amagada era panquèra, podec jutjar er estonament e era ira dera mondadora en veir aquera plata lèu neta de contengut. E l'entenec exclamar: "A, se podessa trapar ath panaire! Que non pòden èster qu'aqueri arrats qu'infècten era casa dès que se moric eth gat! Se n'agarrèssa a bèth un, li haria pagar es colpes de toti es auti!"

Quan era panquèra entenec aguestes paraules, se didec: "Me cau, entà amagar-me dera resvenja d'aguesta hemna, auer de confirmar-li es sues sospeches, per çò que tanh as arrats. Se non, dilhèu m'ac hè pagar a jo e me trinque es uassi."

E de seguit venguec ara cèrca der arrat, e li didec: "Ò frair! Cada vesin se deu a cada vesin! Que non i a arren tant antipatic coma un vesin egoïsta que non ne hè cabau des que viuen ath sòn costat e non les mane arren des siètes esquistes qu'es hemnes dera casa an premanit, ne des doci ne des pastissi enes grani hestaus!"

E er arrat responec: "Ben n'ei de vertat aquerò, brava amiga! Plan per aquerò, encara que hè pòqui dies qu'ès aciu, sò plan content des bones intencions que manifèstes! Volgue Allà que toti es vesins siguen tan bravi e tan simpatics coma tu! Mès, se qué me vòs anonciar?" Era panquèra didec: "Era brava hemna que demore en aguesta casa a

recebut ua mesura de sesam fresc plan saborós. Que se l'an minjat enquia assadorar-se entre era e es sòns hilhs, e sonque n'an deishat un sarpat. Plan per aquerò vengui a avertir-te; que m'estimi mès que lo profites tu, que s'ac mingen es golards des sòns parents."

Entenudes aguestes paraules, er arrat se n'alegrèc tant, que comencèc a sautar e a botjar era coa. E sense tier-se a reflexionar, ne encuedar-se'n dera mina ipocrita dera panquèra, ne tachar era guardada ena hemna qu'ère ara demora, ne preguntar-se tansevolh eth motiu que possaue ara panquèra a hèr semblable acte de generositat, correc hòlament e se precipitèc ath miei dera plata, a on ludie eth sesam esplendid e pelat.

E s'aumplic, gormand, era boca. Mès en aqueth moment gessec era hemna de darrèr dera pòrta, e d'un còp de pau li henec eth cap ar arrat!

E atau, eth praube arrat, per çò dera sua imprudenta confiança, paguèc damb era sua vida es culpes d'autrú!

En enténer aguestes paraules, eth rei Schahriar exclamèc: "Ò Schahrazada! Quina leçon de prudéncia i a en aguest conde! Se l'auessa coneishut abans, m'auria sauvat fòrça ben de méter ua confiança sense limits ena mia esposa, aquera libertina qu'aucí damb es mies pròpries mans, e non auria creigut enes miserables eunucs neri qu'ajudèren ara traïdora.

Sabes dilhèu bèra istòria tanhenta ara amistat fidèu?" E Schahrazada didec:

Conde deth corbàs e deth gat d'Algalia

Me n'è sabut de qué un corbàs e un gat d'Algalia auien cuelhut ua amistat fèrma e se passauen es ores heregant-se e jogant a diuèrsi jòcs. E un dia que parlauen de causes vertadèrament interessantes, donques que non se n'encuedauen de çò que se passaue ath sòn entorn, sigueren entornadi ara realitat peth rugit espaventós d'un tigre, que ressonaue en bòsc.

En un virament de uelhs, eth corbàs, qu'ère en soc d'un arbe ath cant deth sòn amic, s'esdeguèc a pujat enes rames mes nautes. Per çò que hè ath gat, ère tant espaurit que non sabie a on amagar-se, pr'amor qu'ignoraue eth lòc d'a on venguie de gésser eth rugit deth tigre.

Ath miei d'aguest trebuc, li didec ath corbàs: "Qué me cau her, amic mèn? Ditz-me se me pòs senhalar bèth mejan o me pòs prestar bèra ajuda eficaça." Eth corbàs didec: "Qué non haria jo per tu, ò amic? Que sò prèst a acarar-me damb tot entà trèir-te deth trebuc; mès abans d'acodir ena tua ajuda, dèisha-me rebrembar-te çò que ditz eth poèta:

Era vertadèra amistat ei era que mos possèc a lançar-mos entath perilh pr'amor de sauvar er objècte estimat, en tot riscar-mos a perir!

Qu'ei era que mos hè abandonar es bens, era familha e es pairs, entà ajudar ath frair dera nòsta amistat!

De seguit eth corbàs s'esdeguèc a volar entà ua vegada que passaue per aquiu, susvelhada per enòrmes gossets, mès imponents qu'es leons. E venguec de dret entà un des gossets, se precipitèc sus eth sòn cap e li fotec ua fòrta picada. Dempús se lancèc sus un aute gosset e hec madeish; e en auer excitat atau a toti es gossets, se metec a volar a ua nautada sufisenta entà que lo podessen perseguir, mès sense que l'artenhessen es sòns dents. E coacaue damb tota era sua votz, coma entà burlar-se'n d'eri. De sòrta qu'es gossets l'anèren perseguint cada còp mès furiosi, enquia que se les hec a vier en interior deth bòsc. E quan es udòls aueren sonat per tot eth bòsc, eth corbàs supausèc qu'eth tigre, espaurit, auie hujut. Alavetz eth corbàs remontèc eth vòl, e en auer-lo deishat de uelh es gossets, entornèren entara vegada. Eth corbàs venguec a cercar ath sòn amic eth gat, qu'auie sauvat d'aqueth perilh, e s'estèc damb eth damb patz e felicitat.

E ara voi condar-te, ò rei afortunat!, seguic Schahrazada, era istòria deth corbàs e deth vop.

Conde deth corbàs e eth vop

Se conde qu'un vop vielh, qu'era sua consciéncia ère cargada de non pòques malahètes, s'auie retirat en ua montanha rica en caça, en tot hèr-se a vier damb eth ara sua esposa. E seguic en tot hèr tanti estralhs qu'acabèc per despoblar complètament era montanha, e entà non morir-se de hame comencèc en tot minjar-se as sòns pròpris hilhs e a estofar ua net de forma traïdora ara sua esposa, que s'avalèc en un virament de uelhs. E hèt aquerò ja non li restèc arren a on calar es dents.

Qu'ère massa vielh entà cambiar de residéncia e non ère pro agil entà caçar lebres e cuélher ath vòl es perditzes. Mentre ère pensant en tot aquerò, que l'ennerie eth mon dauant deth sòn morre, vedec posar-se ena copa d'un arbe a un corbàs que semblaue plan cansat.

E de seguit pensèc: "Se me podessa hèr amic d'aguest corbàs, serie era mia felicitat! Qu'a bones ales que li permeten hèr aquerò que non pòden es mies pautes baldades! Atau, me harie a vier er aliment, e ath delà me harie companhia en aguesta solitud que ja comence a èster pesada entà jo!" E atau dit atau hèt, auancèc enquiath pè der arbe qu'ère posat eth corbàs, e dempús des salutacions acostumades, li didec: "Ò vesin mèn! Non ignòres que tot brave musulman a dus merits entath sòn vesin: eth d'ester musulman e èster eth sòn vesin! Que veigui en tu aguesti dus merits, e me senti emocionat pera atraccion invencibla dera tua gentilesa e per totes es tues bones disposicions d'amistat frairau que supausi en tu!

E tu, ò brave corbàs, se qué sentes per jo?"

En enténer aguestes paraules, eth corbàs se metec a arrir de boni talents enquiath punt que li manquec pòc entà quèir der arbe. Dempús didec. "Non posqui amagar-te qu'ei

grana era mia suspresa! Des de quan, ò vop! aguesta amistat insolita? E com a entrat era sinceritat en tòn còr, quan solet siguec ena punta dera tua lengua? Des de quan dues races tan desparières pòden honer-se tan perfèctament, en èster tu dera raça des animaus e jo dera raça des audèths? E sustot, ò vop! donques qu'ès tant eloqüént, poiries dider-me des de quan es dera tua raça an deishat d'èster es que mingen e es dera mia raça es que son minjadi? T'estones? Donques que non i a cap motiu! Au, vop!, vielh maliciós, torna a sauvar es tues beròies paraules ena tua biaça, e desencusa-me d'ua amistat que d'era non m'as balhat cap pròva!"

Alavetz eth vop exclamèc: "Ò corbàs senat, guaire perfèctament rasones! Mès te cau saber qu'arren ei impossible entad Aqueth que formèc es còrs des sues creatures, e a engendrat en jo aguest generós sentiment entà tu.

E entà demostrar-te qu'individús de raça desparièra pòden èster d'acòrd, e entà dar-te es pròves que me demanes, non trapi arren milhor que condar-te era istòria qu'è arribat a conéisher, era istòria deth pude e der arrat, s'ei que la vòs escotar."

E eth corbàs repliquèc: "Donques que parles de pròves, sò prèst a escotar aguesta istòria deth pude e der arrat, que desconeishi."

E eth vop la condèc d'aguesta manèra:

"Ò amic, plen de gentilesa! es sabents versadi enes libres ancians e modèrns mos conden qu'un pude e un arrat vengueren a demorar ena casa d'un ric mercadèr, cada un en lòc que li siguec mès agradiu.

Ara plan, ua net, eth pude, hart de shurlar era sang agra deth gat dera casa, sautèc en lhet a on auie estirada era esposa deth mercadèr, s'esguitlèc entre era ròba, se metec per dejós dera camisa enquia arribar enes cueishes, e d'aquiu estant sautèc enquiath plec dera ingle, precisament en lòc mes delicat. E vedec reaument qu'aqueth lòc ère plan delicat, plan suau, plan blanc e lis a gust de boca que non auie rufes ne peus indiscrets. Ath contrari, ò corbàs amic! ath contrari! E se passèc qu'eth pude se calec en aqueth endret e se metec a shurlar era sang deliciosa dera hemna enquia assadorar-se. Ça que la, botèc tan pòca consideracion en sòn trabalh, qu'era hemna se desvelhèc en sénter era picada, e metec era man rapidament en lòc que li picaue, e aurie estronat ath pude s'aguest non s'auesse esguitlat adreitament pes cauces, corrent a trauèrs d'innombrables plecs d'aguesta prenda especiau des hemnes, e sautant d'aciu en solèr pr'amor de refugiar-se en prumer horat que trapèc. Aquerò per çò que hè ath pude!

Per çò dera hemna, coma qu'auie deishat anar un sorriscle de dolor que hec acodir a totes es esclaues, avertides aguestes dera encausa deth patiment dera sua senhora, s'esdeguèren e rebussar-se es braci e a cercar eth pude entre era ròba. Dues esclaues s'encarguèren des pèlhes, ua auta dera camisa, e es autes dues des amples cauces, qu'es sòns plecs examinèren escrupulosament un darrèr der aute. Mentretant, era hemna se trapaue complètament nuda, e ara lum des candelèrs se vedie era part deth dauant mentre qu'era esclaua favorita escorcolhaue era part deth darrèr peth menut. Mès ja te

pòs imaginar, ò corbàs! que non trapèren arren! E aquerò ei tot per çò que hè ara hemna.”

Eth corbàs exclamèc: “ Mès totun aquerò, a on son es pròves que me parlaues?” Eth vop repliquèc: “Ara que i vam!”

E seguic d’aguesta sòrta:

“Vaquí qu’eth horat que s’auie refugiat eth pude ère era tuta d’un arrat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent cinquanta unau net

Era didec:

“Vaquí qu’eth horat que s’auie refugiat eth pude ère era tuta der arrat; de sòrta que quan er arrat vedec entrar ath pude ena sua casa s’indignèc extraordinariament, e li didec: “Qué vies a hèr aciu, ò pude! se non ès dera mia espècia ne dera mia esséncia? Qué cerques aciu, ò parasit! que d’eth sonque se pòt demorar quauquarren desagradiu?”

E eth pude responec: “Ò arrat ospitalari entre es arrats! te cau saber que s’è envadit tan indiscrètament eth tòn domicili, a estat contra era mia volontat, donques qu’ac è hèt entà desliurar-me dera mòrt que me menaçaue era patrona dera casa. E tot aquerò per un shinhalet de sang que l’è shurlat! Qu’ei vertat qu’ei de prumèra qualitat, doça, tèba e de meravilhosa digestion!

Que vengui, donc, aciu, fidat ena tua bontat, pr’amor de demanar-te que m’ages ena tua casa enquia que s’age passat eth perilh. Luenh de tormentar-te e obligar-te a húger deth tòn domicili, te demostrarè ua gratitud tan senhalada que balharàs gràcies a Allà per auer-me admetut ena tua companhia!” Alavetz, convençut er arrat per çò der accent sincèr deth pude, didec: “Se reaument ei atau, ò pude! pòs compartir era mia casa e víuer aciu tranquillament. Que seràs eth mèn companh ena prospèra e advèrsa fortuna! E per çò dera sang beguda ena cueisha dera hemna, non te’n hèsques! Digeritz-la damb gòi ena patz deth tòn còr e damb delícia! Cada un trape eth sòn aliment a on pòt, e non i a arren en aquerò de reprensible; e s’Allà mos a balhat era vida, non a estat entà que mos deishem morir de hame ne de set! E cossent damb aquerò, vaquí uns vèrsi qu’entení recitar un dia pes carrèrs a un sant:

Arren è ena tèrra que me tengue: ne mòbles, ne esposa que me pelege ne casa! Ò còr mèn, be n’ès de liure!

Un tròç de pan, ua glopada d’aigua e un shinhau de sau son pro entara mia alimentacion, donques que sò complètament solet! Ua rosigada pèlha me servís de vestit, e encara m’ei sobrèr!

Cuelhi eth pan aquiu a on lo trapi, e accèpti eth destin dera manèra que vie! Arren me pòden trèir! Aquerò qu'agarri as auti entà víuer, ei çò que les ei sobrèr! Ò còr mèn, be n'ès de liure!

Quan eth pude entenec aguest discors der arrat, se sentec plan emocionat; e li didec: "Ò arrat, frair mèn! quina vida tan deliciosa vam a passar amassa! Allà aprèsse eth moment que posca arregraïr es tues bontats!

E aguest moment non se tardèc a arribar. Plan que òc, era madeisha net, er arrat, qu'auie anat a hèr un torn pera casa deth mercadèr, entenec un rumor metallic, e vedec ath mercadèr que compdaue un per un es nombrosi dinnars sauvadi en ua petita saca; e quan acabèc eth recompde, les amaguèc jos eth coshin, s'estirèc en lhet, e s'esclipsèc.

Alavetz er arrat venguec a cercar ath pude, li condèc çò que venguie de veir, e li didec: "A arribat era ocasión de qué m'ajudes a transportar aguesti dinnars d'aur des deth lhet deth mercadèr enquiara mia tuta."

En enténer aguestes paraules, eth pude siguec a man d'estavanir-se d'emocion, per çò de gran que li semblèc aquerò, e exclamèc damb tristesa. "Non as de pensar en aquerò, ò arrat! Com posqui amiar jo un dinnar, quan mil pudes amassa non poirien ne tansevolh botjar-lo? Mès que te posqui ajudar de ua auta manèra, donques qu'atau coma me ves de pude, m'encargui de trèir ath mercadèr dera sua cramba en tot hèr-lo húger dera casa; e alavetz seràs tu eth patron deth terren, e sense pressar-te e ath tòn gust poiràs transportar es dinnars ena tua tuta."

Er arrat exclamèc: "Qu'ès de vertat un pude excellent, e non me n'auia encuedat d'aquerò enquia ara! Era mia tuta ei pro grana entà embarrar tot er aur, e è dubèrt setanta pòrtes entà poder gésser en cas de qué me volessen embarrar en era! Hè lèu a executar aquerò que m'as aufrit!"

Alavetz eth pude, hènt sauts, se metec en lhet que dormie eth mecadèr, se n'anec dret entath cu, e en eth li piquèc coma jamès auie picat cap pude en un cu uman. Eth mercadèr, en sénter era picada e er agudent dolor, se lheuèc ara prèssa, en tot her-se a vier era man en aunorat lòc, que d'eth ja s'auie pressat a aluenhar-se eth pude. E eth mercadèr comencèc a lançar mil malediccions, que ressonauen en uet dera casa silenciosa. Dempús de hèr mil torns, sagèc de tornar-se a esclipsar. Mès que non compdaue damb eth sòn enemic! En veir qu'eth mercadèr s'entestaue en seguir ajaçat, eth pude tornèc ara carga damb mès ràbia qu'abans, e aguest còp li piquèc damb totes es sues fòrces en sensible lòc que se cride perinèu.

Alavetz eth mercadèr, capvirat e rugint, hec enlà es hlaçades e era ròba, e baishèc ath mès córrer en loc a on ère eth potz, e aquiu se banhèc tu per tu en aigua hereda, pr'amor de padegar era piquèra. E ja non volec tornar ena sua cramba, senon que s'estirèc en un banc deth pati entà passar era rèsta dera net.

D'aguesta sòrta er arrat podec transportar ena sua tuta sense cap dificultat tot er aur deth comerciant e quan trinquèc eth dia ja non i auie un solet dinnar ena saca.

E d'aguesta sòrta podec arregraïr eth pude era ospitalitat der arrat, en tot recompensar-lo ar arràs!

E tu, amic corbàs, seguic eth vop, demori que lèu veiràs era mia abnegacion a cambi deth pacte d'amistat que sageraram."

Mès eth corbàs didec: "Vertadèrament, ò senhor mèn vop! era tua istòria non m'a convençut ne plan mens. A tot darrèr cada un pòt liurament hèr o deishar de hèr eth ben, mès que mès quan aguest ben menace en convertir-se en causa de diuèrses calamitats. E aguest ei et cas present. Hè fòrça temps qu'ès famós pes tues perfídies e per incompliment dera paraula autrejada. Com m'a d'inspirar cap confiança un èsser coma tu, de mala fe, e qu'a sabut darrèrament tradir e hèr perir ath sòn cosin eth lop? Pr'amor que, ò traïdor entre es traïdors! me'n sai pro ben d'aguesta malahèta tua qu'eth sòn relat ei conegut per tota era gent animau.

De sòrta que se te prestères a sacrificar a un, que se non ère dera tua espècia ère dera tua raça, se l'as tradit dempús de tractar-lo coma amic pendent tant de temps e de vantar-lo de mil manères, solide qu'entà tu serà un jòc era perdicion de quinsevolh aute animau que sigue de raça desparièra ara tua!

Aquerò me rebrembe ua istòria aplicabla ath cas."

Eth vop preguntèc: "Quina ei aguesta istòria?"

E eth corbàs didec: "Era deth voltor!" Alavetz exclamèc eth vop: "Non coneishi arren d'aguesta istòria deth volor. Conda-me-la!"

E eth corbàs parlèc d'aguesta sòrta:

"I auie un voltor qu'era sua tirania depassaue toti es limits coneishudi. Non se sabie de cap audèth, ne petit ne gran, que siguesse liure des sues vexacions. Qu'auie semiat eth terror entre toti es lops der aire e dera tèrra, e de tau sòrta lo cranhien, qu'es animaus mès herotges, en veder-lo vier, deishauen anar çò qu'amiauen e hugien espauridi deth sòn bèc formidable e des sues plumes quilhades. Mès arribèc eth temps qu'es ans, apiladi sus eth sòn cap, l'ac desplumèren deth tot, li rosiguèren es garres e li heren quèir a tròci es maishères menaçadores. Eth tempèri ajudèc tanben a deishar-li eth còs baldat e es ales sense vertut. Alavetz se convertic en tau objècte de pietat, qu'es sòns ancians enemics non volèren entornar-li era sua tirania e solet lo tractèren damb mesprètz. E entà minjar li calie contentar-se damb es sobres que deishauen es audèths e es animaus!

E vaquí, ò vop! que tu as perdut ara es fòrces encara que te rèste era traïdoria.

Que vòs, vielh e impossibilitat coma ès, aliar-te damb jo que, gràcies ara bontat deth Creador, sauvi intacte er impuls des mies ales, era agudentor dera via vista e çò d'esmolat deth mèn bec. Non volgues hèr damb jo çò que hec eth parrat!"

Mès eth vop, plan estonat, preguntèc: "Quin parrat ei aguest?"

E eth corbàs didec:

“Me n’è sabut de qué un parrat demoraue en un prat qu’en eth peishie ua vegada de anhèths. Ralhaue era tèrra damb eth bec seguint as anhèths, quan de pic vedec qu’ua agla enòrma se precipitaue sus un petit anhèth, se lo hège a vier enes garres e despareishie damb eth ena luenhor.

Eth parrat en senter-se cuelhut d’ua extrèma arrogància, estenec es ales tengut pera vanitat, e didec entada eth: “Jo tanben sai volar, e per tant poirè agarrar un anhèth des mès grani.” De seguit alistèc er anhèth mès gròs que podec trapar entre toti: auie abondosa lan, e per dejós deth vrente, banhada damb era aurina dera net, non ère senon ua massa pegosa e pudesenca.

Eth parrat se lancèc sus eth lomb der anhèth, e volec hér-se-lo a vier. Mès ath prumèr impuls, es pautes se li quedèren embolhades enes flòcs de lan, e alavetz siguec eth, que se quedèc presoèr.

Acodic eth pastor, s’apoderèc d’eth, l’arrinquèc es plumes des ales, e estancant-li ua pauta damb ua còrda, l’autregec as sòns hilhs entà que joguèssen damb eth, e les didec: “Guardatz ben ad aguest audèth! Qu’a volgut, per malastre sòn, tier-se damb qui ei mès fòrt qu’eth, e plan per aquerò a estat castigat damb era esclavitud.”

E tu, ò vop invalid! te vòs comparar damb jo, donques qu’as era audàcia de proposar-me era tua aliança. Tè, vielh astut, vira era esquia de seguit!”

Comprenec alavetz et vop qu’ère inutil voler enganhar a un individú tant escarrabilhat coma eth corbàs. E cuelhut pera ràbia, comencèc a carrinclar es dents de tau sòrta que s’en trinquec un. E eth corbàs, burlèscament, didec: “Me hè dò de vertat que t’ages trincat un dent per çò dera mia negativa!”

Mès eth vop lo guardèc damb un respècte sense limits, e li didec: “Que non ei pera tua negativa que se m’a trincat eth dent, senon pera vergonha d’auer trapat a un mès escarrabilhat que jo!”

E dites aguestes paraules eth vop s’esdeguèc a anar-se’n entà amagar-se.

E atau ei, ò rei afortunat!, seguic Scharazada, era istòria deth vop e eth corbàs. Dilhèu age estat un shinhau longa; mès me prepausi, s’Allà m’autrege vida entà deman, e ages en aquerò eth gust tu, condar-te era istòria dera beròia Schamsennahar damb eth prince Ali ben-Bekar.

E eth rei Schahriar exclamèc: “Ò Schahrazada! non te penses que m’agen engüejat es istòries des animaus e des audèths, ne que m’agen semblat longues, donques que m’an encantat. E se ne sabesses d’autes, m’agradarie entener-les, encara que solet siguesse per çò que me poirien servir!

E donques que m’anóncies ua istòria, qu’eth sòn titol me semble totafèt admirable, sò prèst a escotar-la!”

En aqueth moment, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e li demanèc ath rei que se demorèsse enquiath dia a vier.

Mès quan arribèc era cent cinquanta dusau net

Istòria d'Ali ben-Bekar e era beròia Schamsennahar

Me n'è sabut, ò rei afortunat! de qué i auie en Bagdad, pendent eth règne deth califa Harun Al-Raschid un joen mercadèr ben format e plan ric que se cridaue Abalhassan ben-Taher. Qu'ère probablament eth mès beròi e afable e eth mès ricament vestit de toti es mercadèrs deth Gran Mercat. Atau, donc, auie estat alistat peth cap des eunucs de palai entà aprovedir as favorites de totes es causes, teles o peireries que podessen necessitar. E aguestes daunes se tenguien cegament ath sòn bon gust e mès que mès ara sua discrecion, fòrça viatges hèta a temptar enes encargues que les hègen. Jamès deishaue de servir tota sòrta de refresqui as eunucs que l'anauen a hèr-li es encargues, ne desbrembaue obsequiar-les damb un present avient ath lòc qu'ocupauen près des sues patrones.

Atau ei qu'eth joen Abalhassan ère adorat per totes es hemnes e per toti es esclaus deth palai, e de tau sòrta l'apreciauen, qu'eth madeish califa se n'encuedèc. E tanlèu lo vedec, l'aprecièc tanben per çò des sues bones manères e pera sua beresa agradiua e simpla. Li balhèc eth permís d'entrar en palai a quinsevolh ora deth dia e dera net; e coma qu'eth joen Abalhassan amassaue as sues qualitats et don deth cant e dera poesia, eth califa, que non trapaue qui depassèsse era beròia votz e beròia diccion d'aguest poèta, li manaue soent que l'acompanhèsse enes minjars pr'amor de qué improvisèsse vèrsi de perfècte ritme.

De sòrta qu'era botiga d'Abalhassan ère era mès coneishuda de guairi joeni auie en Bagdad, hilhs d'emirs e de notables, e tanben la coneishien es hemnes de nòbles dignataris e camarlencs.

Un des mès assidús concurrents ara botiga ère un joen que s'auie hèt fòrça amic d'Abalhassan, per çò de beròi e atrasent qu'ère. Se cridaue Ali Ben-Bekar, e descendie des ancians reis de Persa. Era sua portadura encantaue, es sues caròles èren rosades e fresques, es celhes perfèctament traçades, era dentadura arridolenta e era parla deliciosa.

Un dia qu'eth prince Ali ben-Bekar ère seigut ena botiga ath cant deth sòn amic Abalhassan ben-Taher e ambdús conversauen e arrien, vederen arribar a dètz gojates, beròies coma lues, e escortant a ua joena montada en ua mula qu'amiaue ornaments de brocat e estrius d'aur.

Aguesta joena anaue caperada damb un vestit de seda de color ròsa, sarrat ara cintura damb cinturon brodat d'aur e de cinc dits d'ample, incrustat de granes pèrles e peireria. Eth sòn ròstre lo caperaue un vel transparent, e es sòns uelhs campauen esplendidi a trauèrs deth vel! Era pèth des sues mans ère tan suau coma era madeisha seda, e es sòns

dits cargadi de diamants, semblauen d'aguesta manèra plan ben formadi. Era sua portadura e es sues formes podien endonviar-se coma meravilhoses, a maugrat de çò de pòc que d'eres se podie veir.

Quan era comitiva arribèc ena pòrta dera botiga baishèc era joena, en tot apuar-se enes espatles des esclaues. Entrèc ena botiga, li desirèc era patz a Abalhassan, que l'entornèc era salutacion damb eth mès prigond respècte, e s'esdeguèc a apraiar eth divan e es coishins entà convidar-la a sèir-se. Dempús arreculèc uns passi entà recéber es sues ordes. E era joena se metec a causir tranquillament ues teles de hons d'aur, quauqui objèctes d'orfebreria e diuèrsi veires d'esséncia de ròses. E coma que non cranhie que la shordèssen ena casa d'Abalhassan, se lheuèc un moment eth vel dera cara, e ludec sense cap obstacle tota era sua beresa.

A penes eth joen prince Ali ben-Bekar vedec aqueth ròstre tan beròi, quedèc estonat d'admiracion, e ua passion immensa s'aluguèc ath hons deth sòn hitge. Dempús, discrètament, hec veir que s'aluenhaue, e alavetz era beròia joena, que s'auie fixat en eth e tanben s'auie sentut esmoiguda, li didec a Abalhassan damb ua votz admirabla: "Que non voi costar que se'n vagen es tòns parroquians. Convida ad aguest joen a que se demore!" E arric admirablament.

En enténer aguestes paraules, eth prince Ali ben-Bekar arribèc ath limit dera alegria, e en non voler èster mens galant, li didec ara joena: "Per Allà!, ò senhora mia! se m'aluenhaua non ère solet peth temor d'èster inoportun, senon pr'amor qu'en veder-te pensè en aguesti vèrsi deth poèta:

Ò tu, que guardes ath solei! Non ves que demore en nautades que cap guardada umana poirà mesurar?

Penses poder artenher-lo sense ales o te penses, ò ingenú! que va a baishar entà tu?

Quan era joena entenet era estròfa, recitada damb un ton amargant, quedèc impressionada peth sentiment que i auie en era, e la sedusic er aspècte deth sòn enamorat. Li dirigic arridolenta ua longa guardada, li hec un gèst ath mercader entà que s'apressèsse, e li preguntèc a mieja votz: "Abalhassan, qui ei aguest joen, e d'a on vie?"

Er aute contestèc: "Qu'ei eth prince Ali ben-Bekar, descendent des reis de Pèrsia. Tan nòble coma beròi. E ei eth mèn milhor amic."

"Qu'ei vertadèrament gentil, responec era joena. E non t'estones, ò Abalhassan! se quan me'n vaja veigues arribar a ua esclaua mia entà convidar-vos as dus a tier-me ua visita. Pr'amor que voleria demostrar-li que i a en Bagdad palais mès beròis, hemnes mès beròies e anmes mès adreites qu'ena cort des reis de Persa."

E Abalhassan, que non li calie guaire entà compréner es causes, s'inclinèc e didec: "Sus eth mèn cap e sus es mèns uelhs!"

Alavetz era joena se botèc de nauèth eth vel ena cara e gessec, deishant ath sòn darrèr eth subtil perhum dera ròba sauvada entre gensemin e sandal.

E Ali ben-Bekar, dempús de gésser era joena, s'estèc pendent ua estona sense saber se qué didie, enquiath punt de qué Abalhassan l'auec d'avertir qu'es parroquians notauen era sua agitacion e començauen a estranhar-se.

E Alí ben-Bekar responec: "Ò ben-Taher! Com non vau a èster agitat, s'era anma se vò escapar deth mèn còs entà amassar-se ad aguesta lua qu'a rendut ath mèn còr e l'a het autrejar-se sense consultar ara rason?"

Dempús higec: "Ò ben-Taher! Se te platz! Qui ei aguesta joena que semble que coneishes? Hè lèu a dider-m'ac!"

E Abalhassan responec: "Qu'ei era favorita predilecta der Emir des Credents! Se cride Schamsennahar! (Solei d'un Dia Beròi).

Eth califa la tracte damb consideracions qu'a penes s'autregen ara madeisha Sett Zobeida, era sua legitima esposa. Qu'a un palai pròpri, qu'en eth govèrne coma patrona absoluda, sense que la susvelhen es eunucs, donques qu'eth califa tie en era ua grana confiança. E hè ben en tot obrar d'aguesta manèra, donques qu'en tot èster era mès beròia de totes es hemnes deth palai, ei era que balhe mens que parlar per çò des sues guinhades de uelh as esclaus e eunucs."

A penes venguie Abalhassan de dar aguestes explicacions ath sòn amic Ali ben-Bekar, quan entrèc ua esclaua plan joena que, apressant-se a Abalhassan, li didec ara aurelha: "Era mia senhora Schamsennahar vos cride a tu e ath tòn amic!" De seguit Abalhassan se lheuèc, li hec un senhau a Ali ben-Bekar, e dempús de barrar era pòrta dera botiga seguiren ara esclaua, que les guidèc entath palai de Harun Al-Raschid.

E alavetz eth prince Alí se credec transportat ena madeisha casa des gènis, a on totes es causes son tan beròies qu'era lengua der òme crearie peus abans de poder-les descríuer. Mès era esclaua, sense dar-les temps entà exprimir eth sòn encantament, hec un còp de paumet damb es mans e apareishec ua nera, cargada damb ua grana plata plia de minjar e de frutes, e la placèc sus un escabèl. Solet eth perhum qu'exalauen ère ja un baume admirable entath nas e entath còr.

Era esclaua se metec a mestrar-les damb extrèma consideracion, e quan ja èren assadorats, les presentèc ua palangana e ua gèrla d'aur plia d'aigua perhumada entà que se lauèssen es mans; dempús les presentèc ua gèrla meravilhosa incrustada de rubís e de diamants, e plia d'aigua de ròses, les botèc aigua en ua e auta man entara barba e eth ròstre e dempús les hec a vier eth perhum d'aloè en un caçoleta d'aur, e les perhumèc eth vestit, sivans eth costum. E hèt aquerò, dauric ua pòrta e les preguèc que la seguissen. E les hec passar en un salon d'ua arquitectura enludernanta.

Qu'ère coronat per ua copòla tenguda per ueitanta colomnes deth marme mès transparent e pur; es bases e es capitèls èren bastidi damb art esquist e ornadi damb

audèths d'aur e animaus de quate pès. E ena copòla auie pintadi sus eth hons d'aur uns diboishi de color e coma viuents, que representauen es madeishi ornaments qu'es deth gran tapís que caperaue era sala. Entre es espacis des colomnes, i auie gèrles de flors, o simplament granes anfòres, beròies damb era sua pròpria beresa e era sua carn de jaspe, agata o cristau. E aquera sala daue entà un jardin, qu'era sua entrada reproduie, damb còdols de colors, es madieshi diboishi deth tapís; de sòrta qu'era copòla, eth salon e eth jardin se contunhauen jos eth cèu tranquil e blu.

E mentre eth prince Alí ben-Bekar e Abalhassan admirauen aguesta delicada combinacion, vederen seigudes en rondèu, damb es pièchs turgents, es uelhs neri e es caròles rosades, a dètz gojates qu'amaiuen cada ua ena man un esturment de còrda.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent cinquanta tresau net

Era didec:

E a un senhau dera esclaua favorita, aqueres joenes toquèren ath còp un preludi plan doç. E eth prince Alí, qu'eth sòn còr ère plen de rembrebes de Schamsennhar, sentec qu'es uelhs se l'aumplien de lèrmes.

E li didec ath sòn amic Abalhassan: "A, frair mèn, guaire emocionada senti era mia anma! Aguesti acòrds me parlen en un lenguatge que la hè plorar, sense saber exactament se per qué!"

Abalhassan didec: "Joen senhor mèn! padega era tua anma e cuelh atencion ad aguest concèrt, que semble que serà admirable, gràcies ara beròia Schamsennahar, que solide arribarà lèu!"

E, plan que òc, un còp Abalhassan auec prononciat aguestes paraules, es dètz hemnes se lheuèren ath còp, e ues polsant es còrdes e agitant d'autes ritmicament es sòns tamborets, entonèren aguest cant:

Blu, mos guardes damb arridolet de felicitat! E vaquí qu'era lua lhèue es sòns vels de broma, entà velar-se confonuda! E eth solei, vencedor, hug tanben e non lutz!

E eth còr s'arturèc demorant era responsa, que cantèc ua des dètz joenes:

Vaquí era nòsta lua qu'auance! E vie pr'amor qu'eth solei mos a visitat, un solei jovenil e principesc, qu'a vengut a render-li tribut a Schamsennahar!

Alavetz eth prince Alí, que representaue ad aguest solei, guardèc entara part opausada, e vedec apressar-se a dotze neres joenes, qu'amiauen enes sues espatles un tron de plata massissa, caperat damb un baldaquin de velot, qu'en eth ère seiguda ua joena caperada damb un gran vel de seda que flotaue per dauant deth tron. E aqueres neres amiauen eth pièch nud e es cames nudes; e ua faisha de seda e aur, sarrada ara cintura, hège resaultar

es opulentes anques des cargadores. e quan arribèren a on èren es cantaires, deishèren doçament en solèr eth tron de plata, e arreculèren enquià dejós des arbes.

Alavetz ua man hec enlà eth vel de seda, e luderen uns uelhs en un ròstre de lua: qu'ère Schamsennhar.

Amiaue un gran mantèl blu en hons d'aur, constellat de pèrles, diamants e robins, tot aquerò d'ua qualitat e d'un prètz incalculables. Desseparades es cortines deth tron, Schamennahar se treiguec complètament eth vel de seda, e guardèc, arrint, ath prince Alí, e inclinèc leugèrament eth cap. E eth prince Alí, alendant, la guardèc, e damb eth lenguatge mut des uelhs se dideren en un instant mès causes des que s'aurien pogut díder en fòrça temps.

Schamsennahar podec fin finau separar era sua guardada des uelhs d'Alí ben-Bekar, entà ordenar as sues damaisèles que cantèssen.

Alavetz ua d'eres s'esdeguèc a templar eth laüt, e cantèc:

Ò Destin! Quan dus aimants, atiradi entre eri, se trapen dignes er un der aute e s'amassen en un punet, qui n'a eth tòrt senon tu?

E era aimanta ditz: Ò còr mèn, balha-me un aute punet! Te l'entornarè damb eth madeish calor qu'eth tòn! E se volesses qu'auesse mès calor, be ne serie d'aisit de complader-te!

Alavetz Schamsennahar e Alí ben-Bekar alendèren; e ua auta joena cantèc, aubedint a un senhau dera beròia favorita:

Ò plan estimat! Lum qu'illumines er espaci que son es flors, coma es uelhs deth plan estimat!

Ò carn que filtres era beuenda des mèns pòts, ò carn tan doça entàs mèns pòts!

Ò plan estimat! quan te trapèc era Beresa m'arturèc entà dider-me entosiasmada:

Aciu que l'as! Qu'a estat modelat pes dits divins! Qu'ei ua amorassa, ei coma un brodat magnific!

En enténer aguesti versi, eth prince Alí ben-Bekar e era beròia Schamsennahar se guardèren pendent longa estona, mès ja ua tresau cantaira didie:

Es ores eroses, ò joeni! corren coma era aigua, rapides coma era aigua! Credetz-me enamoradi, non demoretz mès!

Profitatz era felicitat! Es sues promeses son fugaces! Profitatz era beresa des vòsti ans e eth moment que vos amasse!

Quan era cantaira auec acabat era sua estròfa, eth prince Alí exalèc ua longa alendada, e sense poder tier mès temps era sua emocion, s'estarèc en somics. Schamsennahar, que

non ère mens emocionada, se metec a plorar tanben, e en non poder tier mès era sua passion, se lheuèc deth tron e se dirigic entara pòrta dera sala.

De seguit Alí ben-Bekar correc ena madeisha direccion, e en arribar darrèr des cortines que caperauen era pòrta se trapèc damb era sua estimada. Siguec tan grana era emocion en punar-se e tant intens eth sòn delèri, que s'estavaniren un enes braci der aute; e solide aurien queigut en solèr se non les auessen agarrat es damaisèles qu'auien seguit a cèrta distància ara sua patrona.

Es esclaues s'esdeguèren a amiar-les en un divan, a on les heren remeter-se a truca d'esposcar-les damb aigua e flors e damb perhums vivificants.

E Schamsennhar, en remeter-se, arric erosa quan vedec ath sòn amic Alí ben-Bekar; mès coma que non vedesse a Abalhassan ben-Taher, preguntèc ansiosament per eth.

E Abalhassan, per discrecion, s'auie retirat d'aquiu cranhent es conseqüéncies desagradiues que podessen arribar s'eth coneishement d'aquera aventura se s'escampilhaue peth palai. Mès quan se'n sabec de qué era favorita preguntaue per eth, auancèc respectuosament e s'inclinèc dauant d'era.

E Schamsennahar didec: "Ò Abalhassan! Com poirè arregraïr-te era tua ajuda? Gràcies a tu è coneishut çò mès digne d'èster estimat que i a entre es creatures, e è gaudit d'uns instants incomparables damb era anma plia de felicitat! Te cau saber, ò ben-Taher, que Schamsennhar non serà ingrata!"

E Abalhassan s'inclinèc prigondament dauant dera favorita, demanant a Allà que l'autregèsse toti es desirs que podesse sénter era sua anma.

Alavetz Schamsennahar se virèc entath sòn amic Alí ben-Bekar, e li didec: "Ò senhor mèn! ja non è cap de dobte sus eth tòn amor, encara qu'eth mèn depasse a tot aquerò que tu posques sénter entà jo! Mès ai! Eth Destin ei fòrça crudèu en tier-me en aguest palai, e èster impossible balhar complèta satisfaccion ara mia trendesa!"

Alí ben-Bekar responec: "Ò senhora mia! eth tòn amor a entrat en jo de tau sòrta, que ja forme part dera mia anma, enquiath punt que dempús dera mia mòrt seguirà junhut ada era. Be n'èm de malerosi per çò de non poder-mos estimar liurament!"

E dit aquerò, es lèrmes neguèren coma ua ploja es caròles deth prince Alí e es de Schamsennahar. Mès Abalhassan s'apressèc ada eri discrètament, e les didec: "Per Allà! Non compreni arren d'aguesti plors, ara qu'ètz amassa! Qué se passarie se siguéssetz separadi? Eth moment non ei entà èster tristi, senon entà alegrar-vos e passar eth temps agradiuament!"

E era beròia Schamsennahar convidèc a Abalhassan a sèir-se ath sòn costat duant d'ues siètes d'aur ciselat a on apareishien es frutes redones e madures e es saborosi pastissi. E damb es sues pròpries mans, era favorita se metec a mestrar-les de cada sièta, e botaue es bocades enes pòts deth sòn amic Alí ben-Bekar.

Quan aueren minjat, s'esdeguèren es vailets a hèr-se a vier es plates d'aur, e les presentèren ua gèrla d'aur fin en ua palangana de plata ciselada, e se lauèren es mans damb era aigua perhumada que les lancèren. Dempús se seigueren de nauèth, e es esclaues neres les aufriren copes d'agata de diuèrsi colors plies d'un vin esquist, qu'alegraue es uelhs e dilataue era anma. Se lo beueren doçament guardant-se pendent longa estona, e quan ja es copes èren uedes, Schamsennahar les didec adiu a totes es sues esclaues, demorant-se solet es cantaires e tocadores d'esturments.

Alavetz, sentent desirs de cantar, era favorita manèc a ua des sues esclaues que preludièsse eth ton, e era esclaua templèc eth laüt, e cantèc doçament:

Anma mia, com t'agotes! Es mans der amor t'agitèren en toti es sensi, escampilhant entà toti es vents eth tòn mistèri!

Anma mia! Te sauvaua delicadament en mèn pièch, e t'escapes entà córrer entad aqueth que te hè patir!

Corretz, lèrmes mies! Vos escapatz des mies paupetes, entà córrer entath crudèu! Lèrmes mies, vosates ètz enamorades deth mèn plan estimat!

Alavetz Schamsennahar estirèc eth braç, aumplic ua copa, beuec d'era, e dempús l'ac aufric ath prince Alí que beuec tanben, en tot botar es pòts en madeish lòc qu'auien tocat es pòts dera sua amiga…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent cinquanta quatau net

Era didec:

…e beuec, botant es pòts en madeish lòc qu'auien tocat es pòts dera sua amiga, mentre es còrdes des esturments s'estrementien amorosament jos es dits des jogaires. E Schamsennahar li hec un aute senhau a ua des cantaires pr'amor de qué cantèsse quauquarren. E era esclaua cantèc:

Es mies caròles son negades de contunh peth licor des mèns uelhs!

Es copes que boti es mèns pòts s'aumplissen mès damb es mies lèrmes, que damb et vin de copa!

Per Allà! Ò còr mèn, beu d'aguest licor! Te cuelherà era mia anma que s'escape des mèns uelhs!

En aguest moment Schamsennahar se sentec dominada complètament pes emocionantes nòtes des cançons, e cuelhent un laüt des mans d'ua des esclaues cluquèc es uelhs, e tota era sua anma cantèc aguestes estròfes admirables:

Ò lum des mèns uelhs! Ò beresa dera gasèla joena! Se t'aluenhes me morisqui, se t'aprèsses m'embriagui! Que viui usclant, e gaudint m'acabi!

Era flairosa brisa neishec d'ua bohada deth tòn alend, deth tòn alend qu'embaume es nets deth desèrt e es tebes nets jos es palmères admirables!

Ò brisa qu'es encamardada deth sòn contacte estimat! Qu'è gelosia d'aguest punet que panes ara piga dera sua barbeta e en clotet des sues caròles! Pr'amor qu'era tua amorassa ei tant intensa que tota era sua carn s'estrementís!

Gensemins deth sòn vrente jos eth sòn leugèr vestit, gensemins dera sua pèth doça e blanca coma ua pèira de lua!

Saliua dera sua boca qu'estimi, capuret des sòn pòts rosadi! A! Es caròles umides e es uelhs clucadi dempús dera abraçada d'amor!

Ò còr mèn! Te horàvies enes deliciosi plecs d'ua carn de peireria! Compde! Er amor qu'ei ara demora e es sues flèches son premanides!

Quan Alí ben-Bekar e Abalhassan ben-Taher enteneren aguest cant de Schamsennahar, se senteren transportadi per extasi; e dempús s'estrementiren de plaser, e exclamèren: "Ò Alla! Ò Allà!" E arriren e plorèren ath còp. Eth prince Alí, ar arràs dera emocion, cuelhec un laüt e l'ac balhèc a Abalhassan, en tot pregar-li que l'acompanhèsse, donques qu'anaue a cantar. E barrèc es uelhs, e damb eth cap clin e apuat ena man, cantèc a mieja votz, ar estil deth sòn país:

Escota o botelhèr!

Ei tan beròi eth mèn amor, que se jo siguessa eth patron de totes es ciutats, les autrejaria de seguit, per tocar un solet còp damb es mèns pòts era piga dera sua caròla ingrata!

Eth sòn ròstre ei tan beròi, qu'enquia e tot era piga l'ei sobrèra! Donques qu'a tau beresa pròpria, que ne es ròses ne eth velot d'ua borra jovenila li higerien un nau encantament!

E ac didec eth prince Alí ben-Bekar damb ua votz admirabla. E quan s'acabaue aqueth cant, era esclaua favorita acodic tremolant e cautelosa e li didec a Schamsennahar: "Ò senhora mia! Massrur, Afif e d'auti eunucs son ena pòrta e demanen parlar damb tu."

En enténer aguestes paraules s'espauriren eth prince Alí, Abalhassan e totes es esclaues, e enquia cranheren per sua vida. Mes Schamsennahar, era soleta que sauvaue era cauma, arric tranquillament e les didec a toti: "Non vos cau pòur! E deishatz-me a jo!" Dempús l'ordenèc ath sòn confident: "Saja d'entretier a Massrur a Afif e as auti, en tot dider-les que mos balhen temps entà receber-les coma se meriten!" E ordenèc as esclaues que barrèssen totes es pòrtes e passèssen suenhosament es cortines. Hèt aquerò, convidèc ath prince e a Abalhassan a que non se botgèssen d'aquiu e que no cranhessen arren.

Dempús gessec damb es sues esclaues pera pòrta que daue tath jardin, en tot manar-la barrar ath sòn darrèr, e anèc a sèir-se en tron qu'auie ordenat que botèssen jos era ombra des arbes. Ordenèc a ua des esclaues joenes que li hèsse un massatge e as autes que se hessen enlà un shinhau, mentre enviaue a ua esclaua nera entà que daurisse era pòrta e hesse passar a Massrur e as auti qu'auien vengut damb eth.

Alavetz Massrur, Afif e vint eunucs auancèren de luenh acorbaishadi enquiath solèr, damb era espada desgainada ena man e eth còs sarrat per ample cinturon, e saludèren ara favorita damb es màger mòstres de respècte.

E Schamsennahar didec. "Ò Massrur! Allà volgue que sigues portador de bones naues!"

E Massrur contestèc: "*Inschala*! Ò senhora mia!" E en tot apressar-se ath tron dera favorita, seguic: "Er Emir des Credents te mane ua salutacion de patz, e te ditz que desire arderosament veder-te! E te hè saber qu'aguest dia l'ac an anonciat coma plen d'alegria e benediccions entà toti; e lo vò acabar ath tòn costat, entà que sigue admirable totafèt. Mès abans volerie saber se preferisses vier ath sòn palai o receber-lo ena tua casa, aciu madeish."

Entenudes aguestes paraules, s'incorporèc Schamsennahar, s'inclinèc e punèc era tèrra, en senhau de qué consideraue coma ua orde eth desir deth califa, e responec: "Que sò era esclaua submissa e erosa der Emir des Credents! Te prègui, donc, ò Massrur, que li digues ath nòste patron çò d'erosa que sò en receber-lo, e qu'era sua arribada illuminarà aguest palai!"

Alavetz eth cap des eunucs e era sua acompanhada s'esdeguèren a retirar-se, e Schamsennahar correc de seguit entath salon que se trapaue eth sòn enamorat, e damb lèrmes enes uelhs lo sarrèc contra eth sòn pièch e lo punèc trendament, madeish qu'eth ada era; e dempús l'exprimic era sua pena per dider-se adiu d'eth abans de çò que se demoraue. E ambdús se meteren a plorar er un enes braci der aute. E eth prince Alí podec ara fin dider-li ara sua estimada: "Ò senhora mia!, se te platz, dèisha-me sarrar-te e senter-te ath mèn costat e gaudir deth tòn contacte adorable, donques que ja ei pròche eth moment dera separacion fatau. Sauvarè ena mia carn aguest contacte estimat e ena mia anma eth tòn rebrembe! Que serà ua consolacion ena abséncia e adocirà era mia tristesa!" Era responec: "Ò Alí! Per Allà! A jo soleta me cuelh era tristesa, donques que me demori soleta en aguest palai sense arren mès qu'eth tòn rebrembe! Tu qu'auràs toti es mercats entà esvagar-te e es joenes deth carrèr! Es sues gràcies e es sòns uelhs alongadi te haràn desbrembar ad aguesta desconsolada Schamsennahar, era tua enamorada! Eth sorrolh des braçalets d'aguestes joenes esbugassarà enquia e tot era tralha dera mia imatge dauant des tòns uelhs! Ò estimat mèn! Com poirè resistir es esclafits deth mèn dolor, ne reprimir es crits dera mia gòrja en tot remplaçar-les damb es cançons que me demane er Emir des Credents? Com poirà articular era mia lengua es paraules armonioses? Damb quina arridalha lo poirè recéber, quan ès tu solet eth que pòt aleugerir era mia anma? Quines guardades tant ansioses me calerà tachar en lòc qu'ocupaues tu ath mèn costat, ò Alí!? E mès que mès, com poirè, sense que me còste era vida, amiar entàs mèns pòts era copa que m'aufrisque er Emir des Credents? Ne sò

segura de qué en beuer-la, un podom implacable correrà pes mies venes! E alavetz, be ne serà de leugèra era mia mòrt, ò estimat mèn!”

En aguest moment, quan Abalhassan ben-Taher se dispausaue a consolar-les, apareishec era esclaua confidenta entà avisar ara sua patrona de qué s’apressaue eth califa. E Schamsennahar, damb totes es lèrmes des sòns uelhs, non auec temps qu’entà dar-li eth darrèr punet ath sòn estimat, e li didec ara confidenta: “Amia-les ena galaria que dar entath Tigris, e quan era net sigue ben barrada, hè-les gésser damb adretia pera part der arriu!” E dites aguestes paraules, Schamsennahar reprimic es somics que l’estofauen, pr’amor de córrer ar encontre deth califa, qu’auançaue per aute costat.

Ath sòn torn era esclaua guidèc ath prince Alí e a Abalhassan entara galaria sabuda, e se retirèc dempús d’auer barrat suenhosament era pòrta. Es dus joeni se trapèren ena màger escurina, mès ath cap d’un moment, a trauèrs des hièstres calades, entrèc ua grana claror e poderen veir ua comitiva formada per cent joeni eunucs qu’amaiuen enes mans halhes alugades; e darrèr d’aguesti cent eunucs seguien uns auti cent eunucs vielhs qu’amiauen ena man ua espada desgainada; e fin finau, a vint passi d’eri anaue magnific, precedit peth cap des eunucs e enrodat per vint esclaues joenes, blanques coma era lua, eth califa Arun Al-Raschid.

Eth califa anauae precedit per Massrur, amiaue ara dreta a Afif, dusau cap des eunucs, e ara quèrra ar aute dusau cap, Wassif.

E ère, de vertat, arrogant e beròi per eth madeish e per tot eth resplendor que projectauen sus eth es halhes des esclaus e es peireries des damaisèles! E atau arribèc enquia Schamsennahar, que s’auie ajulhat as sòn pès. Er Emir s’esdeguèc a ajudar-la a lheuar-se, en tot balhar-li ua man, qu’era se hec a vier enes pòts.

Dempús, plan content de tornar-la a veir, li didec: “Ò Schamsennahar, es atencions deth mèn règne m’empedien tachar era mia guardada en tòn ròstre! Mès Allà m’a autrejat aguesta net benedida, entà alegrar complètament es mèns uelhs damb es tòns encantaments!”

Dempús venguec a sèir-se en tron de plata, mentre era favorita se seiguie ath sòn dauant, e es autes vint hemnes formauen un rondèu ath sòn entorn damb sètis plaçadi ara madeisha distancia es uns des auti. Es jogaires d’esturments e es cantaires formèren un aute grop apròp dera favorita, mentre qu’es eunucs, joeni e vielhs, s’aluenhauen, sivans eth costum, enquia arribar dejós des arbes, en tot tier tostemp es halhes alugades, illuminant de luenh, damb era fin de qué eth califa podesse deleitar-se comòdament damb era fresca dera net.

Er Emir les hec un senhau as cantaires, e de seguit ua d’eres, acompanhada pes autes, entonèc aguestes estròfes, qu’eth califa preferie a totes es que cantaue, per çò dera beresa deth sòn ritme e era rica melodia des finaus:

Ò mainatge! era arrosada enamorada deth maitin umetege es flors dubèrtes, e ua brisa der Eden balancege es sues tilhes! Mès es tòns uelhs…!

Es tòns uelhs son era neta hònt que m'a d'amortar longament era set que sent eth calitz des mèns pòts! E era tua boca…!

Era tua boca, ò joen amic, ei er abelhèr de pèrles d'a un rage ua mèu envejada pes abelhes!

E acabades aguestes meravilhoses estròfes damb ua votz apassionada, era cantaira se carèc. E Schamsennahar li hec un senhau ara sua favorita, que sabie er amor que l'auie inspirat eth prince Alí; e era esclaua cantèc aguesti vèrsi, que se hègen perfèctament as sentiments dera sua senhora:

Quan era joena beduina trape en sòn camin a un beròi cavalièr, es sues caròles se rogissen coma era flor deth laurèr que creish en Arabia!

Ò joena aventurèra! Amorta aguest huec qu'alugue es tòns colors! Sauva ara tua anma d'ua passion que la consumirie! Esta-te tranquilla en tòn desèrt, donques qu'eth hèt de hèr patir d'amor ei causa de cavalièrs beròis!

Quan era beròia Schamsennahar entenec aguesti vèrsi, sentec ua emocion tan viua, que se lancèc entà darrèr, e queiguec estavanida entre es braci des hemnes qu'auien acodit ena sua ajuda.

En veder-lo eth prince Alí, que guardaue era scèna darrèr dera hièstra, se sentec cuelhut per un dolor tant intens…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent cinquanta cincau net

Era didec:

… Se sentec cuelhut per un dolor tant intens, que queiguec tanben estavanit enes braci deth sòn amic Abalhassan ben-Taher. Alavetz Abalhassan s'espauric fòrça per çò deth lòc que se trapauen, e quan cercaue un shinhau d'aigua entre aquera escurina entà esposcar-li era cara ath sòn amic, vedec daurir-se ua des pòrtes dera galaria, e apareishec era esclaua confidenta de Schamsennahar, que didec damb votz plan espaurida: "Vos vau a trèir d'aciu, donques que s'a format un rambalh e cranhi qu'age arribat eth nòste dia fatau! Seguitz-me, o se non ja èm mòrts!"

Mès Abalhassan repliquèc: "Ò caritativa joena! guarda er estat que se trape eth mèn amic. Aprèssa-te e guarda!"

Quan era esclaua vedec ath prince Alí estavanit sus eth tapís, correc entà ua taula que i auie diuèrsi flascons, ne cuelhec un que contenguie aigua de ròses, e refresquèc eth ròstre deth joen, que non se tardèc en remeter-se. Alavetz Abalhassan lo cuelhec pes espatles e era joena pes pès, e entre es dus lo transportèren dehòra dera galaria, enquiath pè deth palai, ara vòra deth Tigris.

Lo deishèren en un banc, hec uns copets de man era joena, e de seguit apareishèc per arriu ua barca damb un solet remèr, que s'esdeguèc a atracar. E sense badar boca, a un senhau dera esclaua, cuelhec en braça ath prince Alí e se lo hec a vier ena embarcacion, a on s'esdeguèc a sautar tanben Abalhassan. Per çò dera esclaua, se desencusèc per non acompanhar-les mès enlà, e damb votz plan trista les didec adiu e les desirèc era patz, tornant de seguit en palai.

Quan era barca arribèc en aute costat der arriu, Alí ben-Bekar, ja totafèt remetut gràcies ara frescor dera aigua e dera brisa, podec desembarcar, tengut peth sòn amic. Mès lèu li calec sèir-se sus ua pèira, pr'amor que sentie qu'era anma lo deishaue. E Abalhassan, non sabent se qué hèr, li didec: "Ò amic mèn! coratge e padega era tua anma, pr'amor que reaument aguest lòc non ei guaire segur, e aguestes vòres son infectades de bandits e maufactors. Un shinhau de coratge, solet, e ja seram segurs, apròp d'aciu, ena casa d'un des mèns amics que demore ath costat d'aguesta lum que ves!"

Dempús li didec: "En nòm d'Allà!" e ajudèc ath sòn amic a lheuar-se e comencèc damb eth, tot doç, eth camin dera casa sabuda, qu'ena sua pòrta non se tardèc en arribar. Alavetz, a maugrat de çò d'intempestiu dera ora, piquèc en aquera pòrta, e de seguit quauquarrés venguec a daurir; e a penes se dec a conéisher Abalhassan, siguec recebut immediatament plan coraument, madeish qu'eth sòn amic. E botèc coma desencusa un motiu quinsevolh entà explicar era sua arribada a ua ora tant irregulara. E en aquera casa, a on era ospitalitat se practiquèc segontes es mès admirables precèptes, passèren era rèsta dera net, sense que se les shordèsse damb preguntes indiscrètes. E es dus, dera sua part, patien: Abalhassan pr'amor que non ère acostumat a dormir dehòra de casa, e l'enquimerauen es inquietuds dera sua familha; e eth prince Alí pr'amor qu'auie dauant des sòns uelhs era imatge de Schamsennahar, esblancossida e estavanida de dolor enes braci des sues damaisèles, as pès deth califa.

De sòrta que quan trinquèc eth dia se dideren adiu deth sòn òste e partiren entara ciutat, e a maugrat dera dificultat que caminaue Alí ben-Bekar, non se tardèren a arribar en carrèr qu'èren es sues cases. Mès coma qu'era prumèra qu'arribèren siguec era d'Abalhassan, aguest convidèc ath sòn amic a repausar ena sua casa, en non voler deishar-lo solet en un estat tan lamentable. E didec as sòns sirvents que li premanissen era milhor cramba e estirèssen en soler uns magnifics matalassi que se sauvauen ben enrotladi enes armaris entad aqueres ocasions. E eth prince Alí, tan cansat coma s'auesse caminat dies sancers, solet auec fòrces entà deishar-se quèir enes matalassi, e podec dormir pendent ues ores.

Quan se desvelhèc hec es sues ablucions, complic es sòns deuers dera pregària e se vestic, prèst a gésser; mès Abalhassan l'arturèc: "Ò senhor mèn! qu'ei milhor que passes eth dia e era net en aguesta casa, atau poirè acompanhar-te e distrèir-te des tues penes!" E l'obliguèc a demorar-se. Arribada era net, Abalhassan, dempús d'auer passat eth dia conversant damb eth sòn amic, manèc cridar as cantaires mès famoses de Bagdad, mès qu'arren podec distrèir a Alí ben-Bekar des sòns tristi pensaments; ath contrari, es cantaires solet artenheren aumentar eth sòn mau e eth sòn dolor. E passèc ua

net encara mès dolenta qu'es autes; e peth maitin auie empejorat de tau sòrta, qu'eth sòn amic Abalhassan ja non lo volec retier mès. Se decidic, donc, a acompanhar-lo entara sua casa, dempús d'auer-lo ajudat a montar en ua mula qu'es esclaus deth prince auien amiat der estable. E quan l'auec autrejat as sòns sirvents e ne siguec segur de qué ja non li calie era sua preséncia, se didec adiu d'eth damb paraules consoladores, en tot prometer-li tornar lèu lèu. Dempús gessec de casa e se filèc entath mercat, a on tornèc a daurir era botiga, qu'auie estat barrada pendent tot aqueth temps.

E a penes auec acabat d'apraiar es causes dera botiga e s'auec seigut entà demorar as parroquians, vedec arribar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent cinquanta siesau net

Era didec:

… e s'auie seigut entà demorar as sòns parroquians, quan vedec arribar ara joena esclaua confidenta de Schamsennahar. Aguesta li desirèc era patz, e Abalhassan l'entornèc era salutacion, e notèc qu'eth sòn aspècte ère plan trist e preocupat, e qu'eth còr li batanaue mès de prèssa que de costum.

E li didec: "Guaire m'alègri de qué ages vengut, ò caritativa joena! Te prègui que me hèsques saber er estat dera tua senhora."

Era responec: "Te suplique que comences per balhar-me naues deth prince Alí, que me calèc deishar d'aquera manèra!" E Abalhassan li condèc tot aquerò qu'auie vist deth dolor deth sòn amic. E quan auec acabat, era confidenta se botèc encara mès trista, e lancèc granes alendades, e damb votz emocionada li didec a Abalhassan: "Be n'ei de gran eth nòste malastre! Te cau saber, ò ben-Taher! qu'er estat dera mia senhora ei mès lamentable encara. Mès te vau a condar çò que se passèc quan gesseres damb eth tòn amic, quan era mia senhora queiguec estavanida as pès deth califa, que, plan aclapat, non sabec explicar-se tan sobtat accident. Vaquí!

Quan vos deishè jos era custòdia deth barquèr, tornè fòrça espaurida ath costat de Schamsennahar, que trapè encara estavanida e plan esblancossida, en tot quèir-li es lèrmes gota a gota entre era sua cabeladura deishada d'anar. Er Emir des Credents, ar arràs dera afliccion, ère seigut ath sòn costat, e a maugrat des suenhs que li balhaue non artenhie que se remetesse. E totes nosates sentíem ua desolacion immensa; e as ansioses preguntes que mos hège eth califa entà saber-se'n dera causa d'aqueth mau tan brusc, non responíem que damb lèrmes e lançant-mos en solèr entà punar era tèrra entre es sues mans, mès sense revelar-li eth secret. E aguesta angonia inexprimibla s'alonguèc enquiara mieja net. Alavetz, a truca de refrescar-la damb aigua de ròses e aigua de flors e de hèr-li aire damb es ventalhs, auérem, fin finau, era alegria de veder-la remeter-se pòc a pòc. Mès de seguit s'estarnèc en somics, damb gran estonament deth califa, qu'acabèc per plorar coma era. E tot aquerò ère plan trist e extraordinari.

E quan eth califa vedec que li podie parlar ara sua favorita, li didec: “Schamsennahar, lum des mèns uelhs, ditz-me era causa deth tòn mau entà que posca consolar-te!. Guarda se com me hè patir eth tòn estat!”

Alavetz Schamsennahar hec un esfòrç entà punar es pès deth califa, que non l’ac permetec, donques que li cuelhec es mans e la seguic interrogant damb doçor. Alavetz era li didec: “Ò Emir des Credents! eth mau que patisqui ei passatgèr! Lo còsten cèrtes causes qu’è minjat pendent eth dia e que m’an queigut mau.”

E eth califa preguntèc: “Mès, qué as minjat, ò Schamsennahar?” Era didec: “Dus citrons acids, sies pomes agres, un gran tròç de pastís; e ath delà, coma qu’auia fòrça hame ua sièta d’alfonsics saladi, grani de cojardet e cigrons confitadi damb sucre e nauèth gessudi deth horn!” Alavetz eth califa exclamèc: “Ò imprudenta Schamsennahar! Que sò plan estonat! Aguestes causes son fòrça gostoses e delicioses, mès totun aquerò, te cau moderar un shinhau, e empedir qu’era tua anma se precipite sense cap consideracion sus aquerò que te shaute!”

E eth califa, que generaument ei tant escàs en paraules e amorasses entàs autes hemnes, li seguic parlant ara sua favorita damb fòrça suenhs, e la velhèc enquiath maitin. Mès en veir qu’eth sòn estat non milhoraue, manèc cridar a toti es mètges deth palai e dera ciutat, que, coma ère normau, sigueren fòrça luenh d’endonviar era vertadèra malautia que patie era mia patrona, qu’eth sòn empejorament ère degut a çò d’aclapada qu’ère dauant der emir.

E es taus sabents precriueren ua recèpta tan complicada, qu’a maugrat dera mia bona volontat, ò ben-Taher! non posqui repetir-te ua soleta paraula d’era.

Fin finau, eth califa, seguit des mètges e de toti es auti, acabèc per retirar-se e alavetz me podí apressar ara mia patrona, e li caperè de punets es mans, e li didí taus paraules de consolacion, en tot assegurar-li que me n’encargaua jo madeisha de tornar a hèr-li a vier ath prince Alí ben-Bekar, qu’acabèc per deishar que la suenhèssa. Li hi béuer un veire d’aigua fresca damb aigua de flors, que l’anèc fòrça ben. E desbrembant-se d’era madeisha, me manèc que corressa ena tua casa entà saber-me’n deth sòn estimat, qu’eth sòn gran dolor li referí peth menut.

Entenudes aguestes paraules, Abalhassan ben-Taher exclamèc: “Ò joena! Ara que ja non me rèste arren que dider-te sus er estat deth nòste amic, hè lèu a tornar damb era tua patrona, balha-li es mies salutacions de patz, e ditz-li qu’è experimentat fòrça pena en saber-me’n de çò que s’a passat, e ditz-li tanben que non dèishi d’arreconéisher qu’a estat ua pròva plan dura, mès que li conselhi paciéncia, e sustot resèrva en paraules, non sigue qu’es causes acaben mau se se’n sap eth califa! E deman tornaràs ena mia botiga; e s’Allà ac vò, es notícies que mos transmeteram seràn mès consoladores!”

Alavetz era joena li balhèc es gràcies pes sues paraules e per totes es sues atencions, e lo deishèc. E Abalhassan se passèc era rèsta deth dia ena botiga, encara que la barrèc mès lèu de çò acostumat entà vier ena casa deth sòn amic ben-Bekar.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent cinquanta setau net

Era didec:

…entà vier ena casa deth sòn amic Ben-Bekar. E piquèc ena pòrta, qu'eth portèr venguec a daurir, e quan entrèc trapèc ath sòn amic enrodat d'un gran cercle de mètges de totes es classes, e de parents e d'amics.

E uns li cuelhien eth pos, d'auti li prescriuien un remèdi desparièr, e es vielhes discutien en tot tachar as mètges guardades de reuelh, de tau sòrta qu'eth joen sentie que se li sarraue era anma d'impaciéncia; e ja sense fòrces, entà non veir ne enténer arren, botèc eth cap dejós des hlaçades tapant-se es aurelhes damb es mans.

Mès en aqueth moment, Abalhassan auancèc entath sòn cabeçau, e li didec arrint: "Era patz sigue damb tu!" Eth joen responec: "E damb tu era patz e es beneficis d'Allà damb es sues benediccions! Volgue Allà que sigues portador de naues tan blanques coma era tua cara, ò amic mèn!"

Alavetz Abalhassan, que non volie parlar dauant de toti aqueri visitaires, se contentèc damb guinhar-li un uelh; e quan se n'anèc tota era gent l'abracèc e li condèc tot çò que l'auie dit era esclaua. E higec: "Ne pòs èster segur, ò frair mèn! de qué era mia anma sancera te pertanh. E non descansarè enquia auer-te tornat era tranquillitat en tòn còr!"

E tant l'emocionèc er anament deth sòn amic, que plorèc damb tota era sua anma, e didec: "Te prègui que completes es tues bontats passant damb jo tota era net, entà que posca parlar damb tu e distrèir es pensaments que me tormenten."

E Abalhassan accedic ath sòn desir, e se quedèc damb eth, recitant-li poèmes d'amor. Vèrsi dedicadi ar amic, e vèrsi referents ara estimada. E vaquí, entre d'autes mil, es vèrsi en aunor dera estimada:

Trauessèc damb er acèr dera sua guardada era visèra deth mèn casco, e estaquèc entà tostemp era mia anma ara flexibilitat dera sua cintura!

Complètament blanca s'apareish as mèns uelhs damb eth gran de musc qu'orne eth canfre dera sua barba!

Se tremòle, espaurida còp sec, eth corau des sues caròles, cuelh eth pallitge des pèrles o eth mat deth sucre cande!

S'alende aclapada emparant era man en pièch nud, ò uelhs mèns!, condatz er espectacle que vedetz!

Que vedem, diden es mèns uelhs, un beròi lac que d'eth brotoen cinc canes qu'era sua punta ei ornada damb corau de ròsa!

Ò guerrèr! non te penses qu'era tua espada ben templada, te pòt sauvar des sues beròies paupetes!

Que non a lança entà trauessar-te, mès te cau crànher era sua cintura dreta! Harie de tu, en un virament de uelhs, eth mès umil des sòns esclaus!

E aguesti auti vèrsi:

Eth sòn còs ei un nhòc d'aur; es sòns pièchs dues copes redones e transparentes que repausen, boca enjós! Es sòns pòts de milgrana son perhumadi damb eth sòn alend!

Mès alavetz Abalhassan, en veir ath sòn amic excessiuament impressionat damb aguesti vèrsi, li didec: "Ò Alí! te vau a cantar aqueres estròfes que tant te shautaue recitar ath mèn costat en mercat! Pro que te dèishen un baume ena tua herida!

Escota, donc, amic mèn, aguestes paraules meravilhoses deth poèta:

Er aur dera copa ei admirable jos eth robin d'aguest vin, ò botelhèr!

Esparg totes es penes deth passat sense pensar en londeman, cuelh aguesta copa qu'en era se beu eth desbrembe e embriaga-te complètament!

Tu solet as neishut entà comprener-me! Vene e te revelarè es secrets d'un còr que s'amague maufidat!

Mès hè lèu! Aboca-me aguesta origina d'alegria, aguest licor de desbrembe! Mèstra-me-lo, mainatge de caròles mès doces qu'eth punet des vèrges!

En enténer aguest cant, eth prince Alí se sentec en tau estat de pena pes rebrembes que li venguien ena memòria, que se metec a plorar. E Abalhassan non sabec se qué dider-li entà padegar-lo, e passèc tanben aquera net ath cant deth cabeçau velhant-lo, sense clucar un uelh.

Pet maitin se decidic a partir, entà daurir era botiga, que tant auie deishat de cornèr aqueri dies. E siguec aquiu enquia escurir. Mès quan se dispausaue a anar-se'n e acabaue d'embarrar es teles, vedec arribar, tota caperada damb un vel, ara joena esclaua de Schamsennahar, que dempús des salutacions de costum, li didec: "Era mia patrona vos mane a tu e a ben-Bekar es sues salutacions de patz, e m'encargue que venga a saber-me'n dera sua salut!"

Er aute responec: "Ò joena esclaua! Non me preguntes pera sua salut, pr'amor qu'era mia responsa serie plan trista! Non dormís, non minge, non beu! Es vèrsi son era soleta causa que lo padeguen! Se vedesses eth pallitge deth sòn ròstre!"

E era esclaua didec: "Quin malastre tan gran a queigut sus nosati! Era mia patrona tanben ei fòrça malauta, e m'a autrejat entada eth aguesta carta qu'amii amagada en peu. E m'a encargat que non torna sense era responsa. Me vòs acompanhar ena casa deth tòn amic, donques que jo sabi pas a on demore?" Abalhassan li didec: "Escoti e

aubedisqui!” E s’esdeguèc a barrar era botiga e se metec a caminar, marchant dètz passi dauant dera confidenta, que lo seguie.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent cinquanta ueitau net

Era didec:

…dètz passi dauant dera confidenta que lo seguie. E quan arribèren ena casa de ben-Bekar, li didec ara joena, en tot convidar-la a sèir-se en tapís dera entrada: “Demora-me aciu un moment! Vau a veir se i a gent estranha!”

E entrèc ena casa de ben-Bekar e li guinhèc un uelh. Ben-Bekar comprenec eth senhau e les didec ad aqueri que l’enrodauen: “Damb eth vòste permís! Me hè mau eth vrente!”

E comprenent çò que volie díder, se retirèren dempús des salutacions, deishant-lo solet damb Abalhassan.

E quan se n’anèren, Abalhassan correc ara cèrca dera esclaua, e l’ac presentèc ath sòn amic. E aguest, solet en veir ara que li rebrembaue a Schamsennahar, se sentec mès encoratjat, e didec: “Ò deliciosa emissària! Benedida sigues!”

Era joena s’inclinèc balhant-li es gràcies e l’autregèc era carta de Schamsennahar. Ben-Beker la cuelhec, se la hec a vier enes pòts e en front, e coma qu’ère massa aflaquit entà liéger, l’ac balhèc a Abalhassan, que trapèc en era, escrit pera man dera favorita, uns vèrsi qu’en eri se narrauen, enes tèrmes mès emocionants, totes es sues penes d’amor. E coma qu’Abalhassan supausèc que tau lectura agreujarie er estat deth sòn amic, se tenguec a resumir era carta damb quauques frases, e higec:

“Me vau ara a encargar dera responsa, e tu la signaràs.”

E atau ac hec. Ben-Bekar volec qu’eth sens dera responsa exprimisse aquerò: “S’er amor non coneishesse entad arren ath dolor, es aimants non experimentarien tanta delícia en escruier-se!”

E abans de dider-se adiu, l’encarguèc ara esclaua que condèsse ara senhora eth dolor que l’auie trapat. Dempús l’autregèc era responsa, en tot negar-la de lèrmes, e era confidenta s’emocionèc tant que s’estarnèc en somics, e fin finau se retirèc en tot desirar-li era patz deth còr. E Abalhassan gessec tanben entà acompanhar ara esclaua, e non la deishèc enquia arribar ena botiga, a on se didec adiu dera confidenta, e se n’anèc entà casa.

E quan arribèc en era, se metec a reflexionar per prumèr viatge ena situacion, e seigut en divan, se parlèc d’aguesta manera: “Ò Abalhassan! Ja ves qu’era causa comence a botar-se mau! Qué passarie s’eth califa se’n sabesse d’aguest ahèr? Qué passarie? Reaument, estimi tant a ben-Bekar, que sò prèst a trèir-me un uelh entà autrejar-l’ac ada

eth! Mès pensa, ò Abalhassan! qu'as familha, mair, fraies e frairs! Quin malastre les poiries costar damb era tua imprudéncia! Aquerò non pòt èster! Deman madeish vierè a cercar a ben-Bekar e sajarè de dissuadir-lo d'un amor que pòt auer conseqüéncies tan deplorables! E se non ne hè cabau, Allà m'inspirarà era conducta que me cau seguir"!"

E a londeman, Abalhassan, damb eth pièch sarrat pes sòns pensaments, anèc a cercar ath sòn amic ben-Bekar, li desirèc era patz e li didec: "Com te trapes, Alí?"

E eth responec: "Pejor que jamès!" E Abalhassan li didec: "Ena mia vida è entenut a parlar d'ua aventura semblabla ara tua, ne coneishut a un enamorat mès estranh que tu! Sabes que Schamsennahar t'estime tant coma tu ada era, e a maugrat d'aguesta seguretat, eth tòn estat ei pejor cada dia! Qué se passarie s'era tua estimada non compartisse era tua afeccion e siguesse coma era majoritat des hemnes, qu'estimen sus totes es causes era enganha e era intriga?

Mès, sustot, ò Alí! pensa enes malastres que queirien sus es nòsti caps se se'n sabesse eth califa d'aguesta intriga! E non serie estranh que se'n sabesse, pr'amor qu'es va-e-veni dera confidenta desvelharàn era atencion des eunucs e eth curiosèr des esclaues; e alavetz, solet Allà poirà saber eth limit des nòstes calamitats! Cre-me, Alí: persutar en aguest amor sense gessuda, t'expause a perder-te a tu madeish, e ath delà a Schamsennahar! E ja non parli de jo, qu'en un virament de uelhs quedaria esfaçat d'entre es viui, madeish que tot era mia familha!"

Mès ben-Bekar, balhant es gràcies ath sòn amic peth sòn conselh, li didec qu'era sua volontat non li pertanhie, a maugrat de toti es malastres que li podessen arribar.

Alavetz Abalhassan, en veir que totes es paraules serien en bades, se didec adiu deth sòn amic, e cuelhut de granes preocupacions sus er avier, se filèc de cap ara sua casa.

Entre es amics que visitauen a Abalhassan i auie un joen joièr, plan amable, cridat Amin, qu'era sua discrecion auie pogut apreciar fòrça viatges. E justament venguec a visitar-lo eth joièr quan Abalhassan, apuat en uns coishins, ère plan perplèx. E dempús des salutacions de costum, se seiguec ath sòn costat en divan, e coma qu'ère eth solet que se'n sabie d'aquera intriga amorosa, li preguntèc: "Ò Abalhassan! com van es amors de ben-Bekar e Scahmsennahar?" Abalhassan contestèc: "Ò Amin! Qu'Allà mos age misericòrdia! Cranhi qu'arren de bon m'amien!"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent cinquanta nauau net

Era didec:

…Cranhi qu'arren de bon m'amien! E coma que sai qu'ès un òme de fidar e un brave amic, te voi revelar eth projècte qu'è pensat, entà desliurar ara mia familha e a jo madeish d'aguest perilh!"

E eth joen joièr didec: “Que pòs parlar damb tota confiança, ò Abalhassan! Traparàs en jo un frair prèst a tota abnegacion entà servir-te!”

E Abalhassan didec: “Qu’è pensat, ò Amin! crubar çò que me deuen, pagar es mèns deutes, véner rebaishades es mies mercaderies, hèr tot çò que posca, e anar-me’n luenh d’aciu, per exemple entà Bassra, a on demorarè es eveniments! Pr’amor que, ò Amin! aguesta situacion ei cada còp mès intolerabla, e non posqui víuer sense que m’assètge eth temor de qué me denóncien coma complice de tota aguesta intriga amorosa. Qu’ei plan possible qu’eth califa acabe sabent-se’n de tot aquerò!”

En enténer aguestes paraules, responec et joen joièr: “Plan que òc, ò Abalhassan! era tua decision ei plan senada, e era soleta qu’un òme intelligent pòc concéber per pòc que reflexione. Qu’Allà te mòstre eth milhor camin entà gésser d’aguest mau pas! E s’era mia ajuda te pòt ajudar a partir, aciu que sò prèst a ocupar eth tòn lòc e a servir ath tòn amic ben-Bekar damb es mèns uelhs.” Abalhassan didec: “Mès com t’ac vas a hèr se non coneishes a Alí ben-Bekar, ne as relacions damb eth palai ne damb Schamsennahar?”

Amin responec: “Per çò que hè ath palai, ja è auut era escadença de véner jòies aquiu, precisament mejançant era ajuda dera joena confidenta de Schamsennahar. E per çò d’Alí ben-Bekar, arren me serà mès aisit que coneisher-lo e inspirar-li confiança. Padega-te, donc, e se te’n vòs anar non te cau preocupar de çò d’aute, donques qu’Allà, coma patron de totes es pòrtes, sap daurir quan vò totes es entrades!” E dites aguestes paraules, eth joièr Amin se didec adiu d’Abalhassan, e seguic eth sòn camin.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent seishantau net

Era didec:

…se didec adiu de Abalhassan, e seguic eth sòn camin.

E vaquí qu’as tres dies se dispausèc a visitar-lo, mès trapèc era casa totafèt ueda. Alavetz preguntèc as vesins, e li responeren: “Que se n’a anat entà Bassra, mès mos a dit qu’era sua abséncia serà cuerta, pr’amor que tanlèu crube es deutes de quauqui parroquians tornarà entà Bagdad.”

Comprenec alavetz qu’Abalhassan auie acabat cedint as sòns temors, e auie creigut mès prudent desparéisher per s’un cas era aventura amorosa arribaue as aurelhes deth califa. E vaquí qu’ara prumeria non sabec Amin se qué ère çò mès convenent, enquia qu’a tot darrèr se filèc entara casa d’Alí ben-Bekar. Aquiu preguèc a un des sòns esclaus que l’amièsse ena preséncia deth patron, e er esclau lo hec entrar en salon a on ère ben-Bekar estirat en uns coishins e plan esblancossit.

Li desirèc era patz, e ben-Bekar l'entornèc era salutacion. Alavetz li didec: "Ò senhor mèn!, encara qu'es mèns uelhs non agen auut eth gust de coneisher-te enquia ara, vengui prumèr de tot a demanar-te perdon per non auer vengut abans entà saber-me'n dera tua salut. E dempús me cau hèr-te saber ua causa que te serà desagradiua, mès tanben amii eth remèdi que t'ac harà desbrembar tot!"

E ben-Bekar, tremolant d'emocion, li preguntèc: "Per Allà! Quines causes mès desagradius me pòden suspréner ara?" E eth joen didec: "Te cau saber, ò senhor mèn" qu'è estat eth confident deth tòn amic Abalhassan, e que jamès m'amagaue çò que l'arribaue. E vaquí que hè tres dies, Abalhassan, que normaument venguie a veder-me totes es nets, a despareishut. E coma que me'n sai de qué ei amic tòn, vengui a preguntar-te se sabes a on ei e per qué se n'a anat sense dider-li arren as sòns amics!"

En enténer aguestes paraules, eth praube ben-Bekar arribèc ath limit mès extrèm deth pallitge, de tau sòrta, que lèu perdec eth coneishement.

Ara fin podec díder: "Donques tanben entà jo ei ua naua notícia! Non sabia que se n'auie anat ben-Taher. Mès se manèssa a un des mèns esclaus a preguntar per eth, dilhèu saberíem era vertat." E alavetz ordenèc a un esclau: "Vè-te'n ena casa d'Abalhassan ben-Taher, e pregunta s'ei de viatge. E en aguest cas que te diguen a on a anat."

Er esclau gessec ara cèrca de notícies, e tornèc ath cap d'ua estona, e li didec ath sòn patron: "Es vesins m'an condat qu'Abalhassan se n'a anat entà Bassra. En aqueth carrèr è trapat a ua joena que tanben preguntaue per Abalhassan, e que m'a dit: "Ès des sirvents deth prince Alí ben-Bekar?" E en contestar-i afirmatiuament m'a dit que t'auie de comunicar ua causa, e m'a acompanhat enquia aciu." Alavetz ben-Bekar exclamèc: "Qu'entre de seguit!"

E de seguit entrèc era joena, e ben-Bekar arreconeishec ara confidenta de Schamsennahar. Era esclaua s'apressèc, e dempús des acostumades salutacions, li didec ara aurelha quauques paraules que l'illuminèren e l'escuriren eth ròstre successiuament.

Alavetz eth joen joièr pensèc qu'ère avient prononciar quauques paraules, e didec: "Ò, senhor mèn, e tu, joena esclaua! Sabetz-vo'n que Abalhassan abans de partir, m'a revelat tot aquerò que sabie, e m'a exprimit tot eth sòn terror de pensar qu'er ahèr podesse arribar ena audida deth califa. Mès jo, que non è hemna, ne hilhs, ne familha sò prèst damb tota era mia anma a remplaçar-lo ath vòste costat, donques que m'an emocionat prigondament es detalhs que m'a condat sus es vòsti amors malerosi. S'acceptatz es mèns servicis, vos juri peth nòste Sant Pair (siguen entada eth era pregària e era patz) que vos serè tan fidèu coma eth mèn amic ben-Taher, mès fèrm e constant encara. E se non acceptèssetz eth mèn aufriment, non cranhetz que non sapia carar eth secret que m'a fidat.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent seishanta unau net

Era didec:

"… eth secret que m'a fidat. Ath contrari, s'es mies paraules an artenhut convencer-vos, non i a cap sacrifici que non siga prèst a hèr entà èster agradiu damb vosati, pr'amor que me tierè tot çò que poga a proporcionar-vos era satisfaccion que desiretz; e enquia e tot vos aufrisqui era mia casa entà que pogatz recéber en era, ò senhor mèn! ara beròia Schamsennahar."

Quan et joen joièr auec dit aguestes paraules, eth prince Alí sentec tau alegria que notèc qu'es fòrces l'encoratjauen era anma, e en tot incorporar-se punèc ath joièr, e li didec. "Allà t'a enviat, ò Amin! Plan per aquerò me fidi de tu complètament e solet demori era mia sauvacion des tues mans." Li tornèc a balhar es gràcies, e se didec adiu d'eth plorant d'alegria.

Alavetz eth joièr se retirèc damb era joena. L'amièc ana sua casa, e li didec qu'en avier aurien aquiu es sues estrevistes es dus, madeish qu'era entrevista que projectaue entre eth prince Alí ben-Bekar e Schamsennahar. E era joena dempús d'auer aprenut eth camin dera casa, non volec ajornar mès temps çò que l'auie de hèr a saber ara sua senhora. Prometec, donc, ath joièr tornar a londeman damb era responsa de Schamsennahar.

E plan que òc, a londeman venguec ena casa d'Amin, e li didec: "Ò Amin! era mia senhora a arribat ar arràs dera alegria en saber se guaire ben dispausat ès a favor nòste! E m'encargue que venga a cercar-te entà hèr-te a vier enes apartaments de palai, a on te vò balhar es gràcies personaument pera tua espontanèa generositat, e peth tòn interès entà ues persones qu'es sòns projèctes arrés t'obligaue a protegir."

Eth joièr, en enténer aguestes paraules, en sòrta de mostrar prèssa entà satisfèr eth desir dera favorita, se sentec cuelhut d'ua grana tremoladera, s'esblancossic, e acabèc dident-li ara joena: "Ò fraia mia! ja veigui que, ne Schamsennahar ne tu, auetz pensat ben eth pas que me demanatz. Desbrembatz que sò un òme vulgar, e que non è era amistat qu'auie Abalhassan damb es eunucs de palai.

Jo non coneishi en absolut es costums d'aguesta gent. Com è de gausar vier en palai, quan me quedaua estonat en enténer es relats des visites d'Abalhassan? Que me manque valor entà acarar aguest perilh. Mès li pòs díder ara tua patrona qu'era mia casa ei eth lòc mès avient entàs entrevistes; e que se se digne vier, poiram parlar a gust, sense cap risc!"

Mès coma qu'era joena lo convidaue entà que la seguisse, e enquia e tot ja l'auie hèt decidir a lheuar-se, li cuelhec de pic ua tremoladera que se li plegauen es cames. E alavetz era esclaua l'auec d'ajudar entà que se seiguesse de nauèth, e li hec béuer un veire d'aigua fresca pr'amor de qué se padeguèsse.

E quan vedec qu'ère imprudent persutar, era esclaua didec: "Qu'as rason! Qu'ei milhor, en interès de toti, que vengue Schamsennahar aciu. Ac vau a sajar, e solide me la harè a vier. Demora-mos sense botjar-te entad arren!"

E tau qu'ac auie previst, tanlèu era confidenta manifestèc ara favorita era impossibilitat que se trapaue eth joièr de vier en palai, Schamsennahar se lheuèc, e caperant-se damb un gran vel de seda, seguic ara sua esclaua, desbrembant era feblesa qu'enquia alavetz l'auie paralisat entre es coishins. Era confidenta siguec era prumèra qu'entrèc ena casa entà saber-se'n de s'era sua senhora s'expausarie a que la vedessen es esclaus o gent estranha, e li preguntèc a Amin: "As hèt enlà a toti es sirvents?"

E eth responec: "Que viui solet aciu, damb ua nera vielha que m'apraie era casa." Era didec: "Totun aquerò, mos cau evitar qu'entre aciu ara!" E era madeisha anèc barrant totes es pòrtes, e correc dempús a cercar ara favorita.

Schamsennahar entrèc, e quan passaue pes sales e pes correders s'aumplien aguesti deth perhum des sòns vestits. E sense badar boca ne guardar ath sòn entorn, se seiguec en divan, e s'apuèc enes coishins qu'eth joen joièr s'esdegaue a botar darrèr d'era. E atau s'estèc immobila, pendent ua bona estona, plan aflaquida e sense poder a penes alendar. Fin finau, quan auec descansat d'aquera longa caminada, se podec lheuar eth vel e trèir-se eth mantèl. E eth joen joièr, enluderntat, credec qu'eth madeish solei auie entrat ena sua casa. Schamsennahar lo guardèc un instant e li preguntèc ara escclaua ena aurelha: "Ei aguest eth joen que m'as parlat?" E quan era esclaua li responec afirmatiuament, era favorita li hec ua expressiua salutacion ath joièr.

E aguest responec: "Laudat sigue Allà! Volgue Allà sauvar-te coma eth perhum en aur."

Era li preguntèc: "Ès maridat o fradint?" Eth responec: "Per Allà! Fradint, ò senhora mia! E non è pair, ne mair, ne cap parent. De sòrta que non aurè cap auta obligacion que servir-te; e es tòns mendre desirs les botarè sus eth mèn cap e es mèns uelhs!"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent seishata dusau net

Era didec:

…e es tòns mendre desirs les botarè sus eth mèn cap e sus es mèns uelhs. Te cau saber, ath delà, que boti complètament ara tua disposicion, entàs tues entrevistes damb ben-Bekar, ua casa que me pertanh, a on non demore arrés, e qu'ei plaçada dauant d'a on jo demori. La vau a moblar de seguit, entà que vos recebe dignament e non vos manque arren."

Alavetz Schamsennahar li balhèc es gràcies, e li didec:

"Per Allà! eth mèn destin ei plan erós per auer auut era sòrt de trapar a un amic tan fidèu coma tu! Ara me'n sai de guaire vau era ajuda d'un amic desinteressat, e guaire deliciós

ei trapar er oasi deth repaus dempús deth desèrt dera tristesa. Que saberè demostrar-te bèth dia que coneishi eth prètz dera amistat!, guarda ara mia confidenta, ò Amin! Ei joena doça e expressiua; donques t'asseguri qu'a maugrat de tot aquerò que me calerà patir per çò de separar-me d'era, te l'autrejarè entà que te hèsque passar nets de lum e dies de frescor!"

E Amin guardèc ara joena, e li semblèc qu'ère plan agradiua, e que, ath delà d'uns uelhs totafèt beròis, auie ues anques absoludament meravilhoses.

Schamsennahar seguic: "Qu'è en era ua seguretat illimitada! Non cranhes fidar-li guaire te digue eth prince Alí. E estima-la, pr'amor qu'a qualitats que refresquen eth còr."

E Schamsennahar, dites aguestes causes ath joièr, se retirèc seguida dera sua confidenta, que se didec adiu deth sòn nau amic damb un arridolet.

Quan s'aueren aluenhat, eth joièr Amin correc entara sua botiga e treiguec totes es gèrles, totes es copes ciselades e totes es tasses de plata, e se les hec a vier ena casa a on s'auien de trapar es aimants. Dempús visitèc as sòns coneishudi, e a uns le demanèc tapissi e a d'auti coishins de seda e vaishères e plates. E atau acabèc de moblar magnificament era casa.

Dempús d'ordenà'c tot, e quan s'auec seigut un moment entà contemplà'c, vedec entrar ara sua amiga era confidenta de Schamsennahar. Aguesta se l'apressèc botjant elegantament es anques, e li didec dempús des salutacions: "Ò Amin! era mia patrona te mane ua salutacion de patz, e te torne a balhar es gràcies, e te ditz que ja ei consolada deth tot. M'encargue ath delà qu'avises ath sòn aimant de qué eth califa se n'a anat deth palai e era poirà vier aciu aguesta net. Avisa, donc, ath prince Alí, e ne sò segura de qué aguesta notícia lo harà restablir-se e l'entornarà es fòrces e era salut."

Dites aguestes paraules, era joena se treiguec dera hauda ua borsa plia de dinnars e l'ac balhèc a Amin, en tot dider-li: "Era mia patrona te prègue que despenes tot çò que calgue, sense estauviar arren." Mès Amin refusèc era borsa, dident: "Valgui tan pòc as uelhs dera tua patrona, ò joena esclaua! que me vò crompar damb aguest aur? Ditz-li qu'Amin ja ei pro pagat damb er aur des sues paraules e damb era guardada des sòns uelhs." Alavetz era joena se sauvèc era borsa, plan satisfèta peth desinterès demostrat per Amin, e correc a condar-l'ac a Schamsennahar e a avisar-la de qué tot ère ja premanit. Dempús l'ajudèc a banhar-se, pientar-se, perhumar-se e vestir-se damb es sòns milhors vestits.

Dera sua paret, eth joièr Amin venguec a avisar ath prince ben-Bekar, dempús d'auer botat flors fresques enes gèrles e aumplit es plates damb minjar de tota sòrta, pastissi, doci e beuendes, e plaçat ordenadament ath costat dera paret es laüts, guitarres e es auti esturments.

Entrèc ena casa deth prince Alí, que trapèc mès animat damb era esperança que l'auie botat en sòn còr. E era alegria deth joen siguec plan grana en saber-se'n qu'en un arren veirie ara estimada causanta des sues lèrmes e dera sua felicitat. E despareisheren totes

es penes e dolors, e eth sòn ròstre s'illuminèc e seguit, en tot aquerir màger gentilesa e mès simpatica doçor.

Ath sòn torn, Amin l'ajudèc a vestir-se magnificament, e dempús, en senter-se tan fòrt coma se jamès auesse estat enes pòrtes dera mòrt, se filèc amassa damb eth joièr entara casa. Quan entrèren en era, Amin s'esdeguèc a convidar ath prince a sèir-se, e li botèc darrèr dera esquia uns coishins plan mofles, e ath sòn costat, a dreta e quèrra, ues beròies gèrles de cristau plies de flors, e li metec entre es dits ua ròsa. E ambdús parlèren traquilllament, en tot demorar era arribada dera favorita.

A penes se passèren uns instants, piquèren ara pòrta e Amin correc a daurir, e tornèc en un virament de uelhs seguit de dues hemnes, ua des quaus anau totafèt caperada damb un espés vel de seda nera.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent seishanta tresau net

Era didec:

…dues hemnes, ua des quaus anaue totafèt caperada damb un espés vel de seda nera. E ère era ora dera crida ara pregària, enes minarets, en cogar-se eth solei. E quan dehòra era votz extatica des mujaidins invocaue es benediccions d'Allà sus era tèrra, Schamsennahar se lheuèc eth vel dauant des uelhs de ben-Bekar.

E en veder-se ambdús aimants, queigueren estavanidi; e se tardèren ua ora a remeter-se. Quan fin finau dauriren es uelhs, se guardèren silenciosa e longament, sense arribar a poder exprimir de cap auta manèra era sua passion. E quan ja aueren pro domèni sus eri madeishi entà poder parlar, se dideren paraules tan doces, qu'era esclaua e eth joen Amin non poderen mens que plorar en sòn cornèr.

Mès que non se tardèc eth joièr a supausar qu'ère ora de mestrar as sòns òstes, e ajudat pera esclaua s'esdeguèc a hèr-les a vier en prumèr lòc es perhums agradius, que les premaniren entà tastar era parva, es frutes e es beuendes, qu'èren abondoses e de prumèra qualitat. Dempús Amin les botèc aigua enes mans e les autregèc es tovalhòles de franges de seda. E alavetz, complètament remetudi dera sua emocion, poderen començar a gaudir reaument dera felicitat de vedcr-se amassa. E Schamsennahar li didec ara esclaua: "Da-me aguest laüt, entà que canta era passion immensa que cride laguens dera mia anma!" E era confidenta li presentèc eth laüt, Schamsennahar se metec de jolhs, e dempús d'auer-lo templat rapidament, comencèc ua melodia. E er esturment, manejat pes sòns dits, ploraue e arrie, coma se parlèsse era sua anma, extasiant a toti. E damb era guardada perduda entre es uelhs deth sòn amic, Schamsennahar cantèc:

Ò còs mèn d'enamorada, t'as hèt diafan demorant ath plan estimat! Mès que ja ei aciu! Eth calor des mies caròles, jos es lèrmes s'adocís damb era brisa dera sua arribada!

Ò net benedida ath cant deth mèn amic, autreges ath mèn còr mès doçor que totes es nets deth mèn destin!

Ò net que demoraua! Eth mèn plan estimat m'entrelace damb eth sòn braç dret e jo damb eth quèr l'enròdi alègra!

L'enròdi, e damb es mèns pòts shurli eth vin dera sua boca, mentre es sòns pòts me ueden completament!

Quan enteneren aguest cant, senteren es tres un gòi tan gran, que cridèren deth hons deth sòn pièch: "*Ya leil! Ya salam*! Aguestes son es paraules delicioses!"

Dempús eth joièr Amin, supausant qu'era sua preséncia ja non ère de besonh, e ar arràs deth plaser en veir as dus aimants un enes braci der aute, se decidic a deishar-les solets ena casa pr'amor de non expausar-se a shordar-les, e se retirèc discrètament. S'endralhèc entara sua casa, e damb era animositat totafet tranquilla s'ajacèc pensant ena felicititat des sòns amics e dormic enquiath maitin.

Mès en desvelhar-se vedec ath sòn dauant ara sua esclaua nera, damb era cara capvirada d'espant. E quan dauric era boca entà preguntar-li se que l'auie arribat, era nera li senhalèc silenciosament a un vesin qu'ère ena pòrta demorant que se desvelhèsse.

Eth vesin s'apressèc a un senhau d'Amin, e dempús de saludar-lo, li didec: "Ò vesin mèn, vengui a consolar-te per çò dera espaventosa desgràcia qu'a queigut aguesta net sus era tua casa!" Eth joièr exclamèc: "Per Allà! de quina desgràcia me parles?" E er òme didec: "Donques qu'encara non te n'as sabut, aguesta net, a penes aueres entornat ena tua casa, uns panaires qu'era sua prumèra malahèta non deuie èster aguesta, e que probablament t'auien vist era vesilha trasladar ena tua dusau casa causes precioses, an demorat que gessesses entà precipitar-se laguens dera casa, a on non pensauen trapar ad arrés; mès vedéren a uns òstes que s'auien lotjat aquiu aguesta net, e probablament les auràn aucit e hèt desparéisher, donques que non s'a trapat tralha d'eri. Per çò dera casa, es panaires l'an saquejat complètament, sense deishar un solet tapís ne un solet coishin. E ei ara mès neta e ueda que jamès!"

En enténer aquerò, eth joen Amin lheuèc es braci plen d'amarum: "Quin malastre mès gran! Es mèns bens e toti es objèctes que m'an prestat es mèns amics s'an perdut sense remèdi, mès aquerò non ei arren en comparèr damb era pèrta des mèns òstes!"

E capvirat, descauç e en camisa, correc entara sua dusau casa, seguit d'apròp peth sòn vesin, que sajaue de padegar-lo. E vedec, plan que òc, qu'es crambes ressonauen coma en ua casa ueda. Alavetz queiguec plorant, estarnant-se en somics, e dempús exclamèc: "Qué harè ara, ò vesin?"

Eth vesin responec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament coma tostemp.

Mès quan arribèc era cent seishanta quatau net

Era didec:

Eth vesin responec: “Me pensi, Amin, que çò de milhor ei cuélher era desgràcia damb paciéncia e demorar era captura des panaires, que lèu o d’ora seràn agarrats, donques qu’es gardes deth governador ja son en tot cercar-les, non sonque per aguest panatòri, senon per d’autes malahètes qu’an cometut en pòc de temps. E eth praube joièr exclamèc: “Ò Abalhassan ben-Taher, varon prudent! Be ne siguec de bona era tu idia de retirar-te tranquillament en Bassra! Mès aquerò qu’ei escrit a d’arribar!” E Amin tornèc a cuélher eth camin dera sua casa, ath miei dera gentada que se n’auie sabut de tota era istòria, e se planhie d’eth en veder-lo passar.

E quan arribèc ena pòrta dera sua casa, eth joen Amin vedec en sòn vestibul un òme que non coneishie, e que lo demoraue. E er òme, en veder-lo, se lheuèc e li desirèc era patz, e Amin l’entornèc era salutacion.

Alavetz er òme didec: “Me cau dider-te quauques paraules secretes, que solet deuem enténer es dus!” E Amin volec hèr-lo a vier ena sua cramba, mès er òme li didec: “Que vau mes que siguam totafèt solets; atau, donc, anem-mo’n ena tua dusau casa!”

Amin, estonat, li preguntèc: “Mès, com ei que non te coneishi, e tu me coneishes a jo, e sabes qu’è dues cases?” Eth desconeishut arric e didec: “Ja t’ac explicarè tot. E s’Allà ac vò, sajarè de consolar-te.” Alavetz Amin gessec damb eth desconeishut, e arribèc ena dusau casa, mès aquiu eth sòn acompanhant li hec observar a Amin qu’es panaires auien esbauçat era pòrta, e per tant, non podien èster liures d’indescrèts.

Dempús didec: “Seguis-me e t’amiarè en un lòc que coneishi.”

Alavetz er òme se metec a caminar, e Amin venguec ath sòn darrèr, en tot seguir-lo d’un carrèr en aute, d’un mercat en aute, d’ua pòrta en auta, enquia escurir. Alavetz, coma qu’aueren arribat enquiath Tigris, er òme desconeishut didec: “Plan que òc seram mès segurs ena auta vòra.”

E de seguit se les apressèc un barquèr, gessut sabi pas d’a on, e abans de qué Amin podesse encuedar-se’n, ère ja damb er aute ena barca, e damb uns vigorosi còps de rem se vederen ena vòra opausada. Eth desconeishut ajudèc a Amin a baishar, en tot agarrar-lo dera man, lo guidèc a trauèrs d’uns carrèrs estrets, e eth joièr, plan intranquil, pensaue: “Ena mia vida è botat es pès aciu! Quina aventura serà aguesta aventura?”

Arribèren dauant d’ua pòrta de hèr, e eth desconeishut, en trèir deth cinturon ua enòrma clau rovilhada, la metec ena sarralha, que carrinclèc terriblament, e era pòrta se dauric. Eth desconeishut entrèc damb eth joièr, e dempús barrèc era pòrta. E se calèren per un correder, que s’auie de passar a quate pautes; e ath finau deth correder trapèren ua sala qu’ère alugada per ua soleta lampa penjada en centre. E ar entorn d’aquera lampa vedec Amin, seigudi e immobils, a dètz òmes vestidi dera madeisha manèra, e de cares tan

parières e identiques, qu'un podie pensar que vedie un solet ròstre repetit dètz còps en miralhs.

En veder-les, Amin, qu'ère ja rendut per çò de tant caminar, se sentec complètament estavanit, e queiguec en solèr. Alavetz er òme que l'auie amiat l'esposquèc damb aigua, e d'aguesta manèra lo remetec. Dempús, coma qu'era taula ère ja parada, es dètz òmes parièrs se premanirenn entà minjar, non sense auer convidat a Amin a compartir eth sòn sopar, toti damb era madeisha votz. E Amin, en veir qu'es dètz minjauen des madeishi plats, didec ath sòn laguens: "S'aquerò siguesse empodoat non s'ac minjarien."

E a maugrat deth sòn terror, s'apressèc e mingèc enquia assadorar-se, coma ahaimat qu'ère des deth maitin.

Acabat eth repaish, era madeisha votz unenca e multiplicada per dètz li preguntèc: "Mos coneishes?"

Eth responec: "Non, per Allà!" Es dètz dideren: "Qu'èm es panaires qu'aguesta net passada auem saquejat era tua casa e raptat as tòns òstes, ath joen e ara gojata que cantaue. Mès, malerosament, era sirventa artenhèc sauvar-se en tot húger pera terraça!"

Alavetz Amin exclamèc: "Per Allà sus toti vosati! Senhors mèns, se vos platz, didetz-me eth lòc que se trapen es mèns dus òstes! E padegatz era mia anma tormentada coma òmes generosi qu'auetz assadorat era mia hame. E Allà vos dèishe gaudir en patz de guaire m'auetz panat. Deishatz-me veir as mèns amics!"

Alavetz es panaires estirèren eth braç, toti ath còp, entà ua pòrta barrada e dideren: "Non te cau crànher pera sua sòrt! Que son mès segurs damb nosati que damb eth governador, e tu, plan que òc, madeish!. Te cau saber, donc, que non t'auem amiat aciu senon entà que mos digues era vertat sus aguesti dus joeni, qu'eth sòn beròi aspècte e nòbla actitud mos an estonat tant que non auem gausat interrogar-les, tanlèu auem endonviat a qui auíem ath dauant!"

Alavetz eth joièr Amin se padeguèc fòrça, e non pensèc qu'en guanhar-se era simpatia des panaires, e les didec: "Ò senhors mèns! pro clar veigui ara que s'era compasion e era urbanitat despareishessen dera tèrra, se traparien intactes ena vosta casa. E non mens clar veigui tanben que quan un tracte damb persones tant de fidar e tan generoses coma vosati, era manèra milhor e mès segura de cuélher era sua confiança ei non amagar-les arren dera vertat! Escotatz, donc, era mia istòria e era sua, donques qu'ei estonanta enquiath limit der estonament."

E eth joièr Amin les condèc as panaires tota era istòria de Schamsennahar e Alí ben-Bekar, e es sues relacions damb eri, sense desbrembar cap detalh, des deth principi enquiath finau. Mès que non mos cau repetir-la.

Quan es panaires aueren entenut era estranha istòria, quedèren, plan que òc, fòrça estonadi e exclamèren: "Reaument ei un gran aunor entara nòsta casa ostatjar en aguest moment ara beròia Schamsennahar e ath prince Alí ben-Bekar. Mès, ò joièr! de vertat

non te'n burles de nosati? Son reaument eri?" E Amin responec: "Per Allà, ò senhors mèns! que son eri, plan que òc, damb es sòns pròpris uelhs!" Alavetz es panaires se lheuèren coma un solet òme, e dauriren era pòrta mentada, e heren gésser a Alí ben-Bekar e a Schamsennahar en tot desencusar-se mil còps, e les dideren: "Vos suplicam que mos perdonetz era inconveniéncia dera nòsta conducta, donques qu'en realitat non podíem supausar qu'anàuem a cuélher persones dera vòsta categoria ena casa deth joièr!"

Dempús se virèren entà Amin e li dideren: "E a tu t'entornaram de seguit es objèctes panadi, e sentem fòrça non poder entornar-te tanben es mòbles, pr'amor que ja les auem escampilhat, entà que se venen en diuèrsi lòcs e en publica subasta."

E era vertat ei que s'esdeguèren a entornar-me es objèctes preciosi embolhadi en un gran paquet, e jo, en desbrembà'c tot, non deishè de balhar-les es gràcies pera sua generositat.

Alavetz mos dideren as tres: "Ara ja non volem tier-vos aciu, s'ei que non voletz aunorar-mos damb era vòsta preséncia entre nosati." E de seguit se meteren ara nòsta disposicion, en tot hèr-mos prométer solet que non les delataríem e que desbrembariem es estones desagradiues passades.

Mos amièren, donc, ena vòra der arriu, e encara non pensàuem en comunicar-mos es nòstes inquietuds, donques qu'eth temor encara mos auie deishat sense alend, e mos inclinàuem a creir que toti aqueri eveniments mos arribauen en sòmis. Dempús, damb grani senhaus de respècte, es dètz mos ajudèren a meter-mos ena barca e se meteren toti a remar damb tau fòrça qu'en un virament de uelhs arribèrem ena auta vòra. Mès a penes auérem desembarcat, quin serie eth nòste terror quan mos vedérem enrodadi pes gardes deth governador, e capturadi immediatament. Es panaires, coma que s'auien demorat ena barca, auérem temps de húger d'eri a fòrça de rems.

Alavetz eth cap des gardes s'apressèc, e mos preguntèc damb votz menaçaira: "Qui ètz e d'a on vietz?"

Cuelhudi pera pòur, mos quedèrem muts, çò qu'aumentèc encara mès era maufidança deth cap des gardes, que mos didec: "Me vatz a condar categoricament totes es causes, o se non, mos mani estacar de pès e mans, e se vos haràn a vier es mèns òmes! Didetz-me, donc, a on demoratz, en quin carrèr e en quin barri!" Alavetz, en voler sauvar tu per tu era situacion, comprení qu'auia de parlar, e responí: "Ò senhor! qu'èm musics, e aguesta hemna ei cantaira de mestièr. Aguesta net èrem en ua hèsta que reclamaue era nòsta assisténcia ena casa d'aguestes persones, donques qu'en nòste mestièr non solem saber-mo'n de taus detalhs, e mos ei pro que mos paguen ben."

Mès eth cap des gardes me guardèc sevèrament, e me didec: "Que non auetz mina de cantaires e me semblatz massa espauridi e inquieti entà èster persones que vien de gésser d'ua hèsta. E era vòsta companha, damb tan bones jòies, tanpòc a mina de dançaira! Au! Gardes! cuelhetz ad aguesta gent e amiatz-la entara preson!"

En enténer aguestes paraules Schamsennahar decidic intervier personaument e apressant-se ath cap des gardes, lo cridèc a despart e li didec ena aurelha quauques paraules, que li heren tau efècte, qu'arreculèc uns passi e s'inclinèc enquiath solèr, gasulhant paraules plan respectuoses d'omenatge. E de seguit balhèc era orde ara sua gent de qué apressèssen dues barques, e ajudèc a Schamsennahar a entrar en ua, mentre jo me metia en ua auta damb eth prince Alí ben-Bekar. Dempús ordenèc as barquèrs que mos amièssen a on les manèssem. E de seguit cada barca seguic ua direccion desparièra. Schamsennahar entath sòn palai, e nosati entath nòste barri.

Per çò que hè a nosati, a penes auérem arribat ena casa deth prince, quan lo vedí, ja sense fòrces e agotat per tantes emocions, quèir sense coneishement en braça des sòns sirvents e des hemnes dera casa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent seishanta cincau net

Era didec:

…sense coneishement en braça des sòns sirvents e des hemnes dera casa. Pr'amor que, segontes me didec peth camin, dempús de çò que s'auie passat, perdie tota esperança d'auer ua auta entrevista damb era sua amiga Schamsennahar.

Alavetz, mentre es hemnes e es sirvents se tenguien a hèr tornar at prince deth sòn estavaniment, era sua familha se pensèc que jo deuia èster eth causant de totes aqueres desgràcies que non comprenien, e me volec obligar a dar-les tota sòrta de detalhs.

Mès que jo me sauvè pro ben d'explicar-les arren. E les didí: "Brava gent, çò que l'a arribat ath prince ei tant extraordinari que sonque eth solet ac pòt explicar!"

E erosament entà jo, eth prince se remetec en aqueth instant, e es sòns parents ja non gausèren persutar en interrogatòri dauant d'eth. E jo, cranhent naues preguntes, e ja un shinhau tranquil respècte der estat de ben-Bekar, cuelhí eth mèn paquet e partí entara mia casa.

Quan arribè me trapè ara nera que hège sorriscles desesperadi e se picaue ena cara, e toti es vesins l'enrodauen pr'amor de consolar-la dera mia pèrta, qu'era se pensaue segura. Atau, donc, en veder-me, era esclaua se lancèc enes mens pès, e me volec tanben someter a un nau interrogatòri. Mès metí punt e finau a tot aquerò dident-li que çò qu'auia en aqueth moment ère talents de dormir; e me deishè quèir, agotat, enes matalassi, e botant era cara en coishin m'esclipsè enquiar aute dia.

Alavetz era nera se m'apressèc e me hec preguntes e jo li didí: "Balha-me ua bona tassa" Me la hec a vier, me la beuí en ua glopada, e coma qu'era nera persutaue, li didí: "Que s'a passat çò que s'a passat!" Alavetz se n'anèc. E jo me tornè a esclipsar, e aqueth viatge non me desvelhè enquia passadi dus dies e dues nets.

E quan me podí incorporar, me didí: “Era vertat ei que me cau cuélher un banh en hammam!” E partí de seguit, encara que plan preocupat pera situacion de ben-Bekar e Schamsennahar, que d’eri arrés m’auie hèt a vier notícies. Anè, donc, en hammam a on cuelhí un banh, e me dirigi de seguit entara mia botiga; e quan treiguia era clau dera pòcha entà daurir era pòrta, ua man me toquèc era espatla, e ua votz me didec: “*Ya Amin!*” Alavetz me virè, e arreconeishí ara mia joena amiga, era confidenta de Schamsennahar.

Mès en sòrta d’alegrar-me de veder-la, sentí ua gran pòur de qué me vedessen es vesins parlant damb era, donques que toti sabien qu’ère era confidenta dera favorita. M’esdeguè a meter-me era clau ena pòcha, e sense virar era cara me metí a córrer, complètament capvirat, sense hèr-ne cabau des votzes dera joena, que corrie ath mèn darrèr, en tot pregar-me que m’arturèssa. E atau arribè ena pòrta d’ua mesquita solitària, me calè ath laguens, dempús d’auer deishat ena pòrta es baboches, me filè entath cornèr mès escur, e cuelhí de seguit era actitud d’oracion. Alavetz, mès que jamès, pensè en çò de grana qu’auie estat era senada deth mèn ancian amic Abalhassan ben-Taher, qu’auie hujut de totes aqueres complicacions, en retirar-se traquillament en Bassra. E pensè ath mèn laguens: “S’Allà me sauve san e e en bona santat, harè eth vòt de non tornar-me a méter en semblables ahèrs, ne hèr taus papèrs!”

A penes auia arribat en aqueth cornèr escur quan se m’amassèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent seishanta siesau net

Era didec:

“… A penes auia arribat en aqueth cornèr escur, quan se m’amassèc era confidenta, e ja alavetz me decidí a parlar damb era, donques que non i auie testimònis. Comencèc preguntant-me: “Com te trapes, amic Amin?”

Li responí: “Perfèctament de salut. Mès m’estimi mès era mòrt qu’aguesta constanta inquietud que viuem!”

Era seguic: “Qué dideries se te’n sabesses der estat que se trape era mia senhora?” A, *Ya Rabbi*! M’estavanisqui solet de rebrembar eth moment que la vedí tornar en palai. Jo podí arribar abans, en tot húger pera terraça, e lançar-me entath solèr des dera darrèra casa. Se l’auesses vist arribar! Qui aurie pogut creir qu’aquera cara tant esblancossida coma era d’un cadavre desenterrat ère era de Schamsennahar, era luminosa? Atau, donc, en veder-la m’estarnè en somics, lançant-me as sòns pès e punant-les. Era me manèc autrejar-li ath barquèr mil dinnars d’aur peth sòn trabalh, e dempús l’abandonèren es fòrces e queiguec estavanida enes nòsti braci. L’amièrem entath lhet, e comencè a esposcar-la damb aigua de ròses; li shuguè es uelhs, li lauè es pès e es mans, e la mudè de ròba. Alavetz auí era alegria de veder-la remeter-se, e li balhè de seguit un glopada

de sorbet de ròsa, la hi flairar gensemin, e li didí: “Ò senhora mia! Qu’Allà sigue sus tu! Entà on anaram a parar se seguim atau?”

Era responec: “Era mia fidèu confidenta! Que ja non i a ena tèrra arren que me convide ara vida. Mès abans de morir voi auer notícies deth mèn estimat. Vè-te’n, donc, a cercar ath joièr Amin, e hè-li a vier aguestes borses plies d’aur, e prèga-li que les accèpte coma pagament de toti es damnatges e perjudics que l’a costat era nòsta aventura!”

E era confidenta m’alonguèc un paquet plan pesant qu’amiaue, e que deuie contier mès de cinc mil dinnars d’aur, que d’aquerò, plan, me’n podí assegurar dempús.

Ara seguida seguic: “Schamsennahar m’a encargat dempús que te demana, coma darrèra suplica, que mos balhes notícies, siguen bones o dolentes, deth prince Alí.”

Que podia remir-li çò que demanaue coma un favor, e a maugrat dera mia fèrma decision de non meter-me mès en aquera aventura perilhosa, li didí qu’aquera net, ena mia casa, li balharia notícies sus eth prince. E dempús de pregar-li ara joena qu’anèsse ena mia botiga entà deishar eth paquet, gessí dera mesquita e m’endralhè de cap ara casa deth prince Alí ben-Bekar.

E aquiu me’n sabí de qué toti, hemnes e sirvents, èren en tot demorar-me hège ja tres dies, e non sabien se qué hèr entà padegar ath prince Alí, que me reclamaue de contunh, exalant prigondes alendades. E lo trapè damb es uelhs lèu amortadi e damb mès aspècte de mòrt que de viu. Alavetz m’apressè ada eth damb lèrmes enes mèns uelhs, e lo sarrè contra eth mèn pièch…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent seishanta setau net

Era didec:

“… e lo sarrè contra eth men pièch e li didí fòrça causes entà padegar-lo un shinhau, mès que non ac podí arténher, e me didec: “Ò Amin, coma que me’n sai de qué era mia anma va a escapar-se, desiri abans de morir deishar-te ua mòstra de gratitud.” E ordenèc as sòns esclaus: “Hètz-vos a vier tau e quau causa!” E de seguit es esclaus s’esdeguèren a amiar tota sòrta d’objèctes preciosi, gèrles d’aur e de plata, jòies de gran valor. E me didec: “Te prègui qu’accèptes aquerò en substitucion de tot aquerò que t’an panat.”

E ordenèc as esclaus qu’ac transportèssen tot ena mia casa. Ara seguida didec: “Te cau saber, amic mèn, qu’en aguest mon totes es causes an eth sòn finau. Malerós aqueth que non artenhe eth sòn finau en amor, donques que non li rèste qu’era mòrt. E se non siguesse peth mèn respècte ara lei deth Profèta (sigue damb eth era patz!) ja auria jo apressat eth moment d’aguesta mòrt, que compreni que s’apròpe. Se te’n sabesses des patiments que s’amaguen jos es mies costelhes! Non me pensi qu’age auut un òme qu’age patit tanti dolors coma es qu’aumplissen eth men còr!”

Alavetz li didí qu'era confidenta me demoraue en casa entà saber notícies sues, enviada damb aguesta finalitat per Schamsennahar. E anè ara cèrca dera joena entà condar-li era desesperacion deth prince, e qu'auie era presentida deth sòn finau, e deisharie era tèrra sense mès pena qu'era de veder-se separat dera sua estimada.

Ath cap d'uns moments d'auer arribat ena mia casa vedí entrar ara confidenta plia d'emocion e capvirada, e des sòns uelhs brotoauen lèrmes abondoses.

E jo, cada pòc mès alarmat, li preguntè: "Per Allà! Qué se passe ara? I pòt auer quauquarren pejor que çò que mos a arribat?"

Era me responec tremolant: "Que ja mos a queigut ath dessíús aquerò que tant cranhíem! Qu'èm perdudi sense remèdi, des deth prumèr enquiath darrèr. Eth califa se n'a sabut de tot aquerò que s'a passat. Per çò dera indiscrecion d'ua des sues esclaues, eth cap des eunucs comencèc a sospechar e a interrogar ua per ua a totes es damaisèles de Schamsennahar. E a maugrat des sues negatiues, trapèc era tralha e ac desnishèc tot. L'ac condèc de seguit ath califa, que manèc cridar ara favorita, ordenant que l'acompanhèssen, contra eth sòn costum, vint eunucs de palai. De sòrta que toti èm ath limit der espant! E jo è pogut amagar-me un moment entà avisar-te deth perilh que mos menace. Vè-te'n, donc, a previer ath prince entà que cuelhe es precaucions de besonhs." E dit aquerò, era joena tornèc ath mès córrer entath palai.

Alavetz eth mon s'enneric dauant des mèns uelhs, e exclamè: "Que non i a poder ne i a fòrça senon en Allà, eth Plan Naut e Omnipotent!" Qué mès podia díder dauant deth Destin? Decidí tornar ena casa deth prince, encara que hège pòqui moments que l'auia deishat e sense dar-li temps a demanar-me ua explicacion, li didí: "Ò Alí, que non as mès remèdi que seguir-me, o se non te demore era mòrt mès ignominiosa! Eth califa se'n sap de tot, e en aguest moment ja aurà ordenat agarrar-te. Anem-mo'n sense pèrder temps, e trauessem es frontères deth nòste país, dehòra de man des que mos cerquen!"

E de seguit, en nòm deth prince, ordenè as esclaus que carguèssen tres camelhs damb es objèctes mès valuosi e damb viures sufisents entath camin. Ajudè ath prince a montar en un aute camelh, qu'en eth tanben montè jo ath sòn darrèr. E per çò deth prince se didec adiu dera sua mair e mos metérem en marcha, cuelhent eth camin deth desèrt…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament, coma tostemp.

Mès quan arribèc era cent seishanta ueitau net

Era didec:

"… mos metèrem en marcha, cuelhent eth camin deth desèrt.

Mès tot aquerò qu'ei escrit s'a de complir, es destins, jos un cèu o un aute, s'an de complir! E plan que òc, es nòsti malastres auien de seguir, pr'amor qu'en tot húger d'un perilh, mos calàuem en un aute pejor encara.

Vaquí qu'en escurir, mentre anàuem peth desèrt camin d'un oasi, qu'eth sòn minaret sebergessie sus es palmères, vedérem gésser de pic a quèrra nòsta, un grop de bandolèrs, qu'en un virament de uelhs mos enrodèren. E coma que sabíem plan ben qu'eth solet remèdi entà sauvar era vida ère non sajar cap tipe de resisténcia, mos deishèrem desarmar e panar. Es bandits mos cuelheren es bèsties de carga, e enquia e tot era ròba qu'amiàuem ath dessús, en tot deishar-mos en camisa. Hèt aquerò s'aluenhèren, sense preocupar-se dera nòsta sòrt.

Eth mèn praube amic eth prince non ère qu'ua causa entre es mies mans, donques que l'auien anequelit complètament tantes emocions repetides. Ça que la, lo podí ajudar a arrossegar-se pòc a pòc enquiara mesquita que i auie en oasi e entrèrem aquiu entà passar era net. Eth prince se lancèc en solèr e me didec. "Aciu me vau a morir, donques que Schamsennahar ja non deu èster viua ad aguestes ores."

Ena mesquita i auie un òme pregant que, en acabar es sues devocions, mos guardèc un moment, s'apressèc a nosati, e mos didec damb bontat: "Ò joeni! Solide ètz forastèrs e vietz a passar era net aciu?" Li responí: "Ò jeique! qu'èm uns forastèrs qu'un bandits deth desèrt acaben de trèir-mos tot çò qu'amiàuem sense deishar-mos mès bens qu'era camisa qu'amiam ath dessús."

En enténer aguestes paraules, er ancian cuelhec pietat, e mos didec: "Demoratz un moment e lèu serè damb vosati." Gessec e tornèc de seguit, en tot acompanhar-lo un gojat qu'amiaue un paquet. Eth jeique treiguec d'aquiu uns vestits e mos preguèc que mo'les botèssem, e dempús didec: "Vietz ena mia casa, a on seratz milhor qu'en aguesta mesquita, donques que deuetz auer hame e set." E mos obliguèc a acompanhar-lo ena sua casa, qu'en era non arribèc eth prince senon entà estirar-se sense alend en un tapís. E alavetz, ena luenhor, coma se venguesse damb era brisa que bohaue per oasi a trauèrs des palmères, se deishec enténer era votz de bèra prauba que cantaue planhosament aguesti versi tristi:

Ploraua jo en veir apressar-se era fin dera mia joenessa! Mès shuguè lèu aqueres lèrmes entà non plorar mès que pera separacion deth mèn amic!

S'eth moment dera mòrt li semble amargant ara mia anma, non ei perque sigue dur de deishar ua vida d'amarums senon per anar-se'n luenh des uelhs der amic!

A! se me n'auesssa sabut de qué eth moment der adiu ère tan pròche, e que me veiria privada entà tostemp deth mèn amic, m'auria hèt a vier, coma viures entath camin, quauquarren deth contacte des sòns uelhs adoradi!

A penes Alí ben-Bekar auie començat a enténer aqueth cant, lheuèc eth cap e se metec a escotar coma capvirat. E quan era votz s'amortèc lo vedérem tornar a quèir exalant ua prigonda alendada. Qu'auie expirat.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent seishanta nauau net

Era didec:

"… lo vedérem tornar a quèir exalant ua prigonda alendada. Qu'auie expirat.

En veir aquerò, er ancian e jo mos metérem a plorar, e passèrem atau tota era net; e li condè entre lèrmes aguesta trista istòria. E en arribar eth maitin li fidè eth cadavre enquia qu'era familha, avisada per jo, venguesse a cercar-lo. Me didí adiu d'aqueth òme tan brave e me filè rapidament entà Bagdad, en tot profitar era gessuda d'ua caravana que i anaue. Tanlèu arribè, corrí ena casa deth prince, sense cambiar-me de ròba e me presentè dauant dera sua mair.

Quan era mair de ben-Bekar me vedec arribar solet, sense eth sòn hilh, e vedec era mia tristesa, comencèc a tremolar, e jo li didí: "Ò venerabla mair d'Alí, Allà ei qui mane, e era creatura li cau someter-se! Quan se li dirigís a ua anma er escrit de crida, era anma li cau presentar-se sense demora dauant deth sòn patron.

En enténer aquerò era mair d'Alí deishèc anar un sorriscle, e queiguent de morre en solèr, exclamèc: "Quin orror! Aurà mòrt eth mèn hih?"

Jo baishè es uelhs sense poder prononciar ua soleta paraula. E vedí se com era prauba mair, estofada pes somics, cuelhie ua malagana. E m'estarnè a plorar damb totes es lèrmes des mèns uelhs, mentre es hemnes aumplien era casa damb es sues lamentacions.

Quan fin finau me podec enténer era mair d'Alí, li condè es detalhs dera mòrt e li didí: "Qu'Allà reconeishe era granesa des sòns merits, ò mair d'Alí! e li pague damb es sòns beneficis e era sua miseridòrdia!"

Alavetz era me preguntèc: "Mès non a deishat cap encargue entà que me lo transmetesses?" E jo responí: "Me didec que se morie ère eth sòn gran desir que lo transportèssen entà Bagdad." Era mair deth prince se tornèc a estarnar en somics, esquinçant-se es sòns vestits, e didec que de seguit anarie damb ua caravana a recuélher eth cadavre deth sòn hilh.

E en tot deishar-la autrejada as preparatius dera marcha, tornè ena mia casa, pensant: "Ò prince Alí, malerós aimant! Quin malastre qu'era tua joenessa age estat segada ena sua mès beròia floracion!"

E quan arribè ena mia casa, quan metí era man ena pòcha entà trèir era clau, me toquèren eth braç; me virè, e vedí ara confidenta de Schamsennahar vestida de dòu, e damb era cara plan trista. Volí escapar-me, mès era joena m'obliguèc a entrar ena casa damb era. E sense parlar mos estarnèren en somics er un e er aute. Dempús li didí; "Te'n sabes ja deth malastre?" Era responec: "A quin te referisses, Amin?" Jo li didí: "Ara mòrt deth prince Alí." E en veder-la plorar de nauèth comprení que non sabie arren, e l'ac didí ath miei de grani plors.

Dempús era me preguntèc: “E tu te’n sabes deth mèn malastre?” E jo exclamè: “Qu’ei qu’a perit Schamsennahar per orde deth califa?” Era responec: “Schamsennahar a mòrt, mès non coma supauses. Ò malerosa senhora mia!. E tornèc a plorar, enquia qu’a tot darrèr me didec: “Escota-me, Amin!”

Quan Schamsennahar arribèc, acompanhada pes vint eunucs ena preséncia deth califa, aguest les didec adiu a toti, s’apressèc ada era, l’ordenèc sèir-se ath sòn costat, e damb votz plia de bontat li didec: “Ò Schamsennahar! Qu’as enemics en palai e aguesti enemics an volgut calomniar-te en tot deformar es tues accions e presentar-les jos un aspècte indigne de tu e de jo! Te cau saber que t’estimi mès que jamès, e entà provà’c dauant de tot eth palai è balhat ordes entà que se t’aumente eth tòn benèster, eth nombre des tòns esclaus, e es tues despenes. Te prègui, per tant, qu’abandones aguesta afliccion que m’afligís tanben a jo. E entà esvagar-te, vau a cridar as cantaires deth palai, e dispausar que se hèsquen a vier plates cargades de frutes e de beuendes.”

Ara seguida entrèren es jogaires d’esturments e es cantaires. Es esclaus arribèren cargadi damb granes plates plies de saborós contengut. E quan tot ère prèst, eth califa, seigut ath costat de Schamsennahar, qu’a maugrat de tanta bontat se sentie cada còp mès aflaquida, ordenèc as cantaires que comencèssen. E ua d’eres, ath son des laüts, tocats pes dits des sues companhes, comencèc aguest cant:

Ò lèrmes, que hètz traïson as secrets dera mia anma, en non deishar que sauva entà jo soleta un dolor cultivat en silenci! Qu’è perdut ar amic estimat peth mèn còr!

En enténer aquerò, Schamsennahar, exalèc ua grana alendada, e queiguec d’esquia. Eth califa, plan esmoigut, s’inclinèc entada era rapidament, en creir que s’auie estavanit, mès la lheuèc mòrta!

Alavetz lancèc era copa qu’amiaue ena man, hec quèir es plates, e mentre dàue crits espaventosi mos manèc gésser a totes en tot ordenar-mos que trinquèssem es guitarres e es laüts dera hèsta. Jo siguí era soleta que permetec que m’estèssa en salon. Er emir se placèc a Schamsennahar ena hauda, e atau seguic plorant pendent tota era net, en tot ordenar-me que non deishèssa entrar ad arrés.

A londeman fidèc eth còs as planhiues as lauadores, e ordenèc que se li hessen es funeralhes de hemna legitima, e encara mès grani. Dempús s’embarrèc enes sues crambes, e d’alavetz ençà non se l’a tornat a veir en salon de justícia.”

Dera mia part, plorè damb era joena era mòrt de Schamsennahar, e ambdús mos metérem d’acòrd entà qu’Alí ben-Bekar siguesse acogat ath costat de Schamsennahar. E demorèrem era tornada dera mair, e quan tornèc, li hérem ath cadavre deth prince ues solemnes funeralhes e artenhérem que se l’acoguèsse ath costat dera hòssa de Schamsennahar.

E des d’alavetz, jo e era joena confidenta, que venguec a èster era mia esposa, visitèrem es dues hòsses, entà plorar pes aimants, que d’eri auíem estat amics.”

E tau ei, ò rei afortunat!, seguic Schahrazada, era istòria emocionanta de Schamsennahar favorita deth califa Harun Al-Raschid.

Alavetz era petita Doniazada, en non poder tier-se mès temps s'estarnèc en somics, en.honsant eth cap en tapís. E eth rei Schahriar exclamèc: "Ò Schahrazada! Aguesta istòria m'a entristit fòrça!"

Alavetz Schahrazada didec: "Ò rei!, se t'è condat aguesta istòria, tan desparièra des autes, a estat mès que mès per çò des vèrsi admirables que contie, e sustot, entà dispausar-te milhor ara alegria que t'a de costar era que te prepausi condar ara, se m'ac vòs perméter."

E eth rei Schahrair contestèc: "Ò Schahrazada! Hè-me desbrembar aguesta tristesa e hè-me saber eth titol d'aguesta istòria que me prometes." E Schahrazada didec: "Qu'ei era istòria magica dera princessa Budur, era lua mès beròia entre totes es lues."

E era petita Doniazada lheuèc eth cap, e exclamèc: "Ò fraia mia Schahrazada! Be ne serie de grana era tua bontat se la comencèsses de seguit."

Mès Schahrazada didec: "De tot còr, e coma omenatge degut ad aguest rei de bona portadura e bones manères. Mès que non serà enquiara pròplèu net!" E coma vedie aparéisher eth maitin, Schahrazada, discrètament, se carèc.

Mès quan arribèc era cent setantau net

Istòria de Kamaralzaman e era princessa Budur

Era lua mès beròia entre totes es lues

Era petita Doniazada, que ja non podie tier mès era sua impaciéncia, se lheuèc deth coishin qu'ère arraulida, e li didec a Schahrazada: "Ò fraia mia! te prègui que mos condes era istòria prometuda qu'eth sòn titol ja m'estrementís de plaser e d'emocion!"

E Schahrazada arric ara sua fraia, e didec: "Que demori entà començar, eth permís deth rei!"

Alavetz eth rei Schahriar, qu'aquera net s'auie esdegat a hèr era causa damb Schahrazada ara prèssa, per çò deth desir qu'auie d'escotar tau istòria, didec:

"Ò Schahrazada! quan volgues pòs començar era istòria magica que, segontes era tua promesa, m'a d'agradar tant."

E de seguit Schahrazada condèc era istòria següenta:

Me n'è sabut, ò rei afortunat! de qué i auec pendent era ancianitat deth temps, en país de Khaledan, un rei cridat Schahraman, patron de poderoses armades e de riqueses considerables. Mès aguest rei, encara qu'ère extremadament erós e auie setanta favorites, sense compdar es sues quate hemnes legitimes, patie fòrça pera sua esterilitat per çò que hè ara descendéncia, donques que ja ère d'edat auançada, e es sòns uassi e

eth sòn medoth començauen a aprimar-se, e Allà non lo dotaue d'un hilh que podesse succedir-lo en tron deth règne.

Un dia se decidic a botar ath gran visir ath corrent des sues penes amagades, e en auer-lo hèt cridar, li didec: "Ò visir mèn, sabi pas a qué atribuir aguesta esterilitat que me hè patir enòrmament." E eth gran visir reflexionèc pendent ua ora, e fin finau lheuèc eth cap e li didec ath rei: "Ò rei, reaument ei aguesta ua question plan delicada, e solet la pòt resòlver Allà Totpoderós! Cre-me que, dempús d'auer reflexionat ben, non veigui qu'ua solucion." E eth rei li preguntèc: "E quina ei?" Eth visir responec: "Aciu que l'as! Aguesta net, abans d'entrar en harem, tie compde de complir peth menut es deuers ordenadi peth rite; hè es tus ablucions damb fervor e somet mejançant era oracion era tua volontat a Allà Benfactor. E d'aguesta sòrta, era tua union damb ua esposa alistada, serà fertilizada pera benediccion."

En enténer aguestes paraules deth sòn visir, eth rei exclamec: "Ò visir de prudenta paraula, que vies d'indicar-me un remèdi admirable! E li balhèc es gràcies ath visir peth conselh, e l'autregèc ua tunica d'aunor. Arribada era net, entrèc en departament des hemnes, non sense auer complit peth menut es deuers deth rite, e alistèc ara mès joena des hemnes, ara qu'auie es anques mès somptuoses, qu'ère vèrge de raça, e se calèc en era aquera net. E la fecundèc en madeish instant e ora. E ath cap de nau mesi, dia per dia, amainadèc era joena a un baron, ath miei de hestaus e ath son de flaütes, pifres e tamborins.

E eth mainatge que venguie de néisher ère tan beròi, e tant semblable ère a ua lua, qu'eth sòn pair, meravilhat, li botèc eth nòm de Kamaralzaman (Era Lua deth Sègle)

E de vertat qu'aqueth mainatge ère era creatura mès beròia de totes es causes creades!"

Qu'ac calec comprovar especiaument quan arribèc ara adolescéncia, e era beresa espargec sus es sòns quinze ans totes es flors qu'encanten ara vista des umans. Damb era edat, aqueres perfeccions arribèren ath limit; es sòns uelhs s'auien hèt mès magics qu'es des angels Harut e Marut; es sues guardades mès seductores qu'es de Taghut, e es sues caròles mès agradiues qu'es anemones. Per çò dera sua cintura, s'auie hèt mès flexibla qu'era cana de bambó e mès fina qu'un hiu de seda. Mès per çò que hège as anques, èren tan pesades que podien cuelher-se per ua montanha d'arena en movement, e es rossinhòls se botauen a cantar en veder-les.

Atau, arren auie d'estranh qu'era sua cintura tan delicada se planhèsse a viatges deth pes enòrme que la seguien, e qu'a viatges, cansada deth pes, s'anugèsse damb es anques.

Ça que la, sauvaue tanta frescor coma es ròses, e ère tan delicat coma era brisa dera tarde. E precisament es poètes dera sua epòca sagèren d'exprimir d'ua manèra cadenciosa era beresa que les estonaue, e li cantèren en vèrsi nombrosi coma es que seguissen entre d'auti mil:

Quan es umans lo ven, exclamen: Es mèns uelhs pòden lièger aguestes paraules qu'era beresa a escrit sus eth sòn front! Afirmi qu'ei eth solet beròi!

Calcedònis son es sòns pòts quan arrissen; era sua saliua ei mèu honuda; es sòns dents un colhar de pèrles; es sòns peus s'entortilhen entre es sòns possi en retortilhs neri, coma es escorpius que mossèguen eth còr des enamoradi!

D'un retalh des sues ungles se hec eth quatau dera lua! Mès era sua gropa fastuosa que tremòle, es clotets des sues anques e era flexibilitat dera sua cintura, depassen ja tota expression!

Qu'estimaue fòrça eth rei Schahraman ath sòn hilh, enquia tau punt, que non podie saparar-se d'eth un solet moment. E coma qu'auie de dissipar damb excèssi es sues qualitats e era sua beresa, desiraue fòrça non morir-se sense veder-lo maridat, e gaudir atau dera sua posteritat. E un dia qu'ère mès preocupat que de costum manifestèc aguesta idia ath sòn gran visir, que li didec: "Era idia qu'ei excellenta! Pr'amor qu'eth maridatge adocís eth humor."

Alavetz eth rei Schahraman li didec ath cap des eunucs: "Hè lèu a dider-li ath mèn hilh Kamaralzaman que vengue a parlar damb jo."

E tanlèu er eunuc li transmetec era orde a Kamaralzaman se presentèc dauant deth sòn pair, e dempús d'auer-li desirat era patz respectuosament, punèc era tèrra entre es sues mans damb es uelhs baishi e en actitud modèsta, coma li cau hèr a un hilh submís damb eth sòn pair…

En aguest moment dera narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e coma qu'ère discrèta carèc.

Mès quan arribèc era cent setanta unau net

Era didec:

…damb es uelhs baishi e en actitud modèsta, coma li cau hèr a un hilh submís damb eth sòn pair.

Alavetz eth rei Schahraman li didec: "Ò hilh mèn Kamaralzaman: que desiraria non morir-me sense veder-te maridat, entà alegrar-me damb tu e dilatar-me eth còr damb era tua nòça."

En enténer aguestes paraules deth sòn pair, Kamaralzaman se rogic tot, e responec damb votz alterada: "Te cau saber, ò pair! qu'en realitat non senti cap inclinacion entath matrimòni, e era mia anma non a afeccion entàs hemnes. Donques qu'ath delà dera aversion instintiua qu'è contra eres, è liejut enes libres des sabents tanti exemples des sues marrideses e perfídies, qu'abans m'estimi mès morir qu'era sua proximitat. E ath delà, ò pair mèn! escota çò qu'ad aguest respècte diden es nòsti mès estimadi poètes:

Malerós aqueth qu'eth sòn destin li balhe ua hemna! Qu'ei perdut, encara qu'entà embarrar-se bastisque mil fortaleses de pèires junhudes damb ganchos d'acèr! Coma canes les batanaràn es ardits d'aguetes creatures!

A! Malerós aqueth òme! Era perfídia a uelhs beròis, alongadi damb khol *nere, e beròies trenes abondoses, mès li harà passar per erbèr tantes penes, que li bracaràn er alend!*

Un aute ditz:

Me preguntatz sus aguestes creatures que cridatz hemnes! e sabetz que sò expèrt en coneishement des sues malahètes e rosigat per tota era experiéncia qu'è artenhut!

Qué vos diderè, ò joeni!...? Hugetz d'eres! Ja vedetz qu'eth mèn cap s'a tornat peublanc! Que ja podetz endonviar se quin siguec et resultat deth sòn amor!

E un aute a dit:

Enquia e tot era vèrge que se cride naua, non ei senon un cadavre que ne es voltors volerien!

De nets cres que la possedisses, pr'amor qu'a gasulhat ath tòn costat mimosament secrets que non ne son! Quina enganha! Deman apertieràn a un aute es sues cueishes e es sues parts milhor sauvades!

Cre-me, ò amic mèn! qu'ei un ostau dubèrt entà tot aqueth qu'arribe! Entra en era s'ac vòs, mès a londeman ges e vè-te'n sense virar eth cap. Dèisha entà d'auti eth lòc qu'ath sòn torn auràn d'abandonar, se son pro senadi!

"Atau, donc, ò pair! encara que t'age d'apenar fòrça, non trantalharè a suicidar-me se me vòs obligar a maridar-me!"

Quan eth rei Schahraman entenec aguestes paraules deth sòn hilh, quedèc ar arràs dera confusion e fòrça aclapat, e era lum se convertic en tenèbres dauant des sòns uelhs. Mès coma qu'estimaue sense limit ath sòn hilh, e desiraue non costar-li cap pena, se contentèc en tot dider-li: "Kamaralzaman, que non è de persutar sus un ahèr que, per çò que veigui, non t'agrade. Mès encara ès joen, as temps entà reflexionar, atau coma entà pensar ena alegria que me costarie veder-te maridat e damb hilhs!"

E aqueth dia non tornèc a parlar der ahèr, senon que lo mimèc e li hec fòrça presents, e actuèc dera madeisha manèra damb eth pendent un an.

Mès passat ja er an, lo manèc cridar coma eth prumèr viatge, e li didec: "Te'n brembes, Kamaralzaman, deth mèn prec, e as reflexionat sus aquerò que te demanè, sus era felicitat que me harie veder-te maridat?"

Alavetz Kamaralzaman s'inclinèc dauant deth rei, eth sòn pair, e li didec: "Ò pair mèn! com desbrembar es tòns conselhs, ne deishar d'aubedir-te, quan eth madeish Allà m'ordene eth respècte e era submission? Mès per çò que hè ath matrimòni, è reflexionat pendent tot aguest temps, e sò mès decidit que jamès a non contrèir-lo, e mès que jamès es libres d'ancians e modèrns m'ensenhen a evitar as hemnes tu per tu, pr'amor que son

fausses, pègues e repugnantes! Qu'Allà me desliure d'eres, encara que me sigue de besonh aucir-me."

Entenudes aguestes paraules, eth rei Schahraman comprenec que serie dolent persutar mès e obligar-lo ara fòrça ad aqueth hilh estimat. Mès era sua pena siguec tan grana, que se lheuèc desolat e ordenèc cridar a despart ath sòn visir, ath quau li didec: "Ò visir mèn! Be ne son de hòls es pairs que desiren auer hilhs! Sonque dan penes e decepcions! Vaquí que Kamaralzaman està encara mès decidit qu'er an passat a húger des hemnes e deth matrimòni! Quin malastre eth mèn, ò visir! E com i botaram remèdi?

Alavetz eth visir inclinèc eth cap e reflexionèc pendent ua bona estona. E dempús lheuèc eth cap e li didec ath rei: "Ò rei deth sègle! vaquí eth remèdi que vam a tier: tie paciéncia un an mès, e alavetz, en sòrta de parlar-li sus aquerò en secret, amassa a toti es emirs, visirs e grani dera cort, atau coma a toti es oficiaus deth palai, e dauant de toti eri declara-li era tua decision de maridar-lo sense demora.

E alavetz non gausarà desaubedir-te dauant dera respectabla assemblada e te responerà escotant e aubedint…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent setanta dusau net

Era didec:

"…e te responerà escotant e aubedint."

Autant l'agradèc ath rei aguest discors deth visir, qu'exclamèc: "Per Allà! Qu'ei ua idia excellenta…!"

E mostrèc era sua alegria en tot aufrir ath visir ua des sues beròis tuniques d'aunor. E dempús auec paciéncia pendent eth temps indicat, e manèc amassar alavetz ara assemblada, en tot ordenar qu'assistisse ada era eth sòn hilh Kamaralzaman. E eth joen entrèc ena sala, illuminant-la damb era sua preséncia.

E quina piga ena sua barbeta! E quin perhum, ò Allà! quan passaue! E quan se vedec dauant deth sòn pair, punèc tres còps era tèrra entre es sues mans, e se quedèc de pès demorant qu'eth sòn pair li dirigisse era paraula.

Eth rei didec: "Ò hilh mèn! As de saber que t'è manat assistir en aguesta assemblada sonque entà exprimir-te era mia decision de maridar-te damb ua princessa digna dera tua categoria, e alegrar-me atau damb era mia posteritat abans de morir!"

Quan Kamaralzaman entenec aguestes paraules deth sòn pair, se sentec còp sec cuelhut per ua sòrta de holia, que li dictèc ua responsa tan pòc respectuosa, que toti es presents baishèren es uelhs, aclapadi, e eth rei quedèc mortificat enquiath limit dera mortificacion; e coma qu'ère obligat a talhar tau insoléncia en public, li cridèc ath sòn

hilh damb votz terribla: “Ara vas a veir se qué les còste as hilhs desaubedir as sòns pairs e non sauvar-les era consideracion deguda!” E de seguit ordenèc as gardes que l’estaquèssen a Kamaralzaman es braci ena esquia e l’embarrèssen ena tor vielha dera roïnosa ciutadèla ath costat deth palai. E se hec de seguit. E un des gardes se demorèc ena pòrta entà susvelhar ath prince, e acodir de seguit en cas de besonh.

Quan Kamaralzaman se vedec embarrat d’aquera manèra, s’entristic fòrça, e didec entada eth: “Dilhèu aurie estat milhor aubedir ath mèn pair e maridar-me contra eth mèn gust entà complader-lo. Aumens auria evitat dar-li aguesta pena, e que m’embarrèssen en aguesta sòrta de croton, naut de tot d’aguesta tor vielha! A, maudides hemnes! enquia e tot deth mèn malastre n’auetz eth tòrt!”

Aquerò per çò que hè a Kamaralzaman.

Mès per çò que tanh a Schahraman, se retirèc enes sues crambes, e en pensar qu’eth sòn hilh, que tant estimaue, ère en aqueth moment solet, trist e embarrat, e dilhèu desesperat, comencèc a planher-se e a plorar. Donques qu’eth sòn amor ath hilh ère tan gran que li hège desbrembar era insoléncia qu’en public l’auie hèt er acusat.

E s’enforismèc fòrça contra eth visir, que siguec eth que l’ahisquec a amassar era assemblada, per çò que lo manèc cridar e li didec. “Tu que n’as eth tòrt! Se non auesse estat peth tòn maudit conselh, non m’auria vist obligat a èster rigorós damb eth mèn hilh! Au, parla! Qué m’as de respóner? E ditz-me qué mos cau hèr en futur. Pr’amor que jo non me posqui acostumar ara idia deth castig qu’aguestes ores patís encara eth mèn hilh, qu’ei era ahlama deth mèn còr!”

Alavetz eth visir li didec: “Ò rei, tie paciéncia, deisha-lo solet quinze dies embarrat, e ja veiràs com s’esdegue a someter-se ath tòn desir.” Eth rei didec: “N’ès segur?”

E eth visir didec: “Plan que òc!” Alavetz eth rei exalèc quauques alendades, e anèc a estirar-se en sòn lhet, e passèc ua net d’insòmia, per çò dera grana pena deth sòn còr. E dormic mens, pr’amor qu’ère acostumat a qu’eth sòn hilh dormisse ath sòn costat, en madeish lhet e a botar-li eth sòn pròpri braç coma coishin, en tot velhar-li atau personaument eth sòn saunei. De sòrta qu’aquera net, per mès torns e torns que hec entà toti es costats, non podec clucar un uelh. Aquerò per çò que hè ath rei Schahraman.

E tornem entath prince Kamaralzaman.

En quèir era net, er esclau encargat de susvelhar era pòrta entrèc damb un candelèr alugat que deishèc as pès deth lhet, donques qu’auie auut compde de premanir en aquera cramba un lhet ben acondicionat entath hilh deth rei; e verificat aquerò, se retirèc.

Alavetz Kamaralzaman se lheuèc, hec es sues ablucions, recitèc quauqui capitols deth Koran, e pensèc en despolhar-se entà passar era net. Se treiguec, donc, tota era ròba, sense deishar arren mès qu’era camisa sus eth sòn còs, e se botèc en cap un mocador de seda blua. E mès que jamès semblaue atau tan beròi coma era lua dera net 14. S’estirèc

alavetz en lhet e encara que desconsolat pera idia d'auer anujat ath sòn pair, non se tardèc a esclipsar-se prigondament.

Mès que non sabie, ne s'ac podie imaginar, çò que l'arribarie aquera net, en aquera tor vielha, freqüentada pes gènis der aire e dera tèrra.

Efectivament…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent setanta siesau net[1]

Era didec:

Plan que òc, era tor qu'en era s'auie embarrat a Kamaralzaman ère abandonada de hège força ans, e dataue des temps des ancians romans; e ath pè dera tor i auie un potz, tanben molt ancian e de construccion romana. E aqueth potz ère precisament eth que servie de cramba a ua efrita joena, cridada Maimuna.

Era efrita Maimuna, dera descendéncia d'Eblis, ère hilha deth poderós efrit Domriatt, cap principau des gènis sosterranhs. Maimuna ère ua efrita plan agradiua, credenta, submissa, illustra entre totes es hilhes des gènis per çò des sues pròpries vertuts e es dera sua ascendéncia famosa enes regions de çò desconeishut.

Tàs dotze d'aquera net, era efrita Maimuna gessec deth potz, coma solie hèr, a cuélher era fresca, e volèc leugèra entàs estats deth cèu, pr'amor de filar-se des d'aquiu entath lòc que se sentesse tirada. E quan passèc apròp dera teulada dera tor, s'estonèc de veir lum en un lòc que des de hège ans jamès auie vist arren.

Didec, donc, entada era: "Solide qu'aguesta lum ei aquiu per bèra causa! Vau a entrar laguens entà veir se qué ei."

Alavetz hec un rondèu e entrèc ena tor, e vedec ar esclau estirat ena pòrta; mès sense arturar-se passèc per dessús e entrèc ena cramba. E quina serie era sua suspresa quan vedec ath joen qu'ère estirat ath miei, despolhat, en lhet. Comencèc en tot passar de puntetes, e entà veir milhor, s'apressèc silenciosament, dempús d'auer-se baishat es ales, que li shordauen un shinhau en aquera cramba tant estreta. E lheuèc complètament era vana que caperaue era cara deth joen, e se demorèc estonada per çò dera sua beresa.

Atau s'estèc sense alendar pendent ua ora, per pòur de desvelhar-lo abans d'auer pogut admirar ath sòn gust totes es delicadeses que lo formauen, eth color delicat des sues caròles, era tebesa des sues paupetes de pestanhes plies d'ombra palla e plan longa, era

[1] Coma qu'es nets anteriores son fòrça cuertes en tèxt arab, eth traductor les a suprimit en sòn orde numeric, entà non interrómper damb tanta frequéncia eth relat. Madeish harà quan se presenten casi semblables.

corva adorabla des sues celhes, tot aquerò, autanplan era flaira embriagadora dera sua pèth e des sòns reflèxi doci deth sòn còs, heren emocionar ara gentila Maimuna qu'en tota era sua vida d'excursions a trauèrs dera tèrra abitabla, jamès auie vist semblabla beresa. Plan que òc, pro se li podien aplicar aguesti vèrsi deth poèta:

Ath contacte des mèns pots vedí que s'ennerien es sòns vistons, que son era mia lhocaria, e se rogien es sues caròles, que son tota era mia anma!

E exclamè: Ò còr mèn! Ditz-les ad aqueri que gausen motejar era tua passion: Ò sensors, mostratz-me un objècte tan beròi coma eth mèn ben estimat!

E quan era efrita Maimuna, hilha der efrit Domriatt, assadorèc ben es sòns uelhs damb aqueth espectacle meravilhós, laudèc a Allà en tot exclamar: "Benedit sigue eth Creador que modèle era perfeccion!"

Dempús pensèc: "E com es pairs d'aguest adolescent pòden separar-se d'eth entà embarrar-lo solet en aguesta tor rosigada? Non cranheràn es maleficis des gènis dolents dera mia raça qu'abiten enes dèishes e enes lòc desèrts?

Mès per Allà!, donques qu'eri non ne hèn cabau deth sòn hilh, juri autrejar-li era mia proteccion e defener-lo contra tot efrit que, tirassat pes sòns encantaments, volgue abusar d'eth!"

Dempús s'inclinèc sus Kamaralzaman, e lo punèc enes pòts damb grana delicadesa, e enes paupetes, e en ambdues caròles, en tot tornar a caperar-lo damb era vana, sense desvelhar-lo, e dauric es ales, volant pera nauta hièstra entath cèu.

Mès en arribar ena region mieja entà cuélher era fresca, e quan ja se cernie tranquillament, pensant en joen adormit, de pic, e non guaire luenh, entenec un bronit de precipitat bategament d'ales que la hec virar-se entad aqueth costat. E vedec qu'er autor deth bronit ère er efrit Dahnasch, gèni de mala espècia, un des rebèls que non aubedissen ne reconeishen era supremacía de Soleiman ben-Daud.

E aguest Dahnasch ère hilh de Schamhurasch eth mès rapid des gènis enes corses aerianes.

Quan Maimuna vedec ath dolent Dahnasch, cranhèc qu'eth brigand vedesse era claror dera tor e hesse aquiu quinsevolh malahèta, per çò que se lancèc sus eth damb ua escometuda semblabla ara deth voltor e anaue a artenher-lo e a atacar-lo, quan Dahnasch li hec un senhau de qué se rendie a discrecion, e li didec tremolant de pòur: "Ò poderosa Maimuna, hilha deth rei des gènis! te conjuri peth Nom August e peth talisman sagrat deth sagèth de Soleiman, entà que non tengues eth tòn poder entà hèr-me mau. E dera mia part te prometi non hèr arren reprensible!"

Alavetz Maimuna li didec a Dahnasch, hilh de Shamhurasch: "Que sigue atau! M'avengui a perdonar-te. Mès ditz-me de seguit d'a on vies ad aguestes ores e qué hès aciu e entà on penses anar! E mès que mès, digues era vertat, ò Dahnasch!, pr'amor que

se non, sò prèsta a arrincar-te es plumes des tues ales damb es mies mans, a espelar-te e a trincar-te es uassi entà precipitar-te dempús coma ua massa! Non te penses que te pòs desliurar damb ua mentida, ò Dahmasch!”

Alavetz er efrit didec. “Ò patrona mia Maimuna! as de saber qu’en aguest moment m’as trapat plan prèst entà enténer quinsevolh causa complètament extraordinària. Mès promet-me aumens deishar-me anar en patz se satisfèsqui eth tòn desir e da-me un salconduit qu’en avier me sauve dera mala volontat de toti es gènis, des mèns enemics der aire, deth mar e dera tèrra, donques qu’ès era hilha deth rei de toti nosati, Domriatt eth formidable.” Atau parlèc er efrit Dahnasch, hilh deth rapid Schamhurasch.

Alavetz Maimuna, hilha de Domriatt, didec: “T’ac prometi pera gèma gravada damb eth sagèth de Soleiman ben-Daud (sus eri era pregària e era patz!). Mes, parla, ara fin, donques qu’è era presentida de qué era tua aventura ei fòrça estranha.” Alavetz Dahnasch escuercèc era corsa, virèc sus eth madeish, e venguec a plaçar-se ath costat de Maimuna.

Dempús li condèc d’aguesta manèra era sua aventura:

“Te cau saber, ò gloriosa Maimuna! que vengui en aguest moment deth hons d’un interior luenhant, des extrèms dera China, país qu’en eth règne eth Gran Ghayur, senhor de El-Budur e de El-Kussur, a on se quilhen ar entorn nombroses tors e trapen era sua cort es sues hemnes damb es sòns ornaments e es sòns gardes enes cantoades e en tot er entorn. E aquiu an vist es mèns uelhs era causa mès beròia de toti es mèns viatges, era sua soleta hilha, El-Sett Budur!

E coma que l’ei impossible ara mia lengua pintar-te era beresa d’aguesta princessa, me contentarè damb enumerar-te simplament es sues qualitats d’ua manèra aproximada. Escota, donc, ò Maimuna!. Te parlarè dera sua cabeladura! Dempús te descriuerè eth sòn ròstre! Dempús es sues caròles, dempús es sòns pòts, era sua saliua, era sua lengua, era sua gòrja, es sòns pièchs, eth sòn vrente, es sues anques, es sues cueishes, eth sòn centre, es sòns muscles, e fin finau es sòns pès, ò Maimuna!

Bismilah!

Ò era sua cabeladura, senhora mia! Ei tant escura que resulte mès nera qu’era separacion des amics. E quan se repartís en tres trenes, que baishen enquias sòn pès, me pensi veir tres nets ath còp.

E eth sòn ròstre! Ei tan blanc coma eth dia que se trapen es amics. Se lo guardi en moment de lúder era lua plia, que veigui dus lues ath còp.

Es sues caròles son formades per ua anemona dividida en dues coròlles; es sues maishères se retiren ara madeisha porpra des vins, e eth sòn nas ei mès dret e mès fin qu’ua huelha d’acèr escuelhut.

Es sòns pòts son agata colorejada e corau; era sua lengua, quan la botge, segrègue era eloqüéncia; e era sua saliua ei mès desirabla qu'eth chuc des arradims; amorte era set mes uscladora. Tau ei era sua boca.

Mès eth sòn pièth! Benedit sigue eth Creador! Qu'ei ua seduccion viuenta. Sostie dues popes bessones der evòri mès pur, redones, e que caben enes cinc dits dera man.

Eth sòn vrente qu'a traucs plei d'ombra e plaçadi damb tanta armonia coma es caractèrs arabs en sagèth d'un escrivan còpte d'Egipte. E aguest vrente balhe neishement a ua cintura elastica, *ya Allà*! e formada…! Mès, es sues anques!

Es sues anques, ò!, ò! m'estrementisqui. Que son ua massa tan pesanta, qu'obliguen ara sua patrona a sèir-se quan se lhèue e a lheuar-se quan s'ajace. Vertadèrament, ò patrona mia! non posqui dar-te ua idia d'eres se non tient aguesti vèrsi deth poèta:

Qu'a un cu enòrme e fastuós, que li calerie ua cintura mens fragila qu'aquera qu'ei suspenut!

Qu'ei, entada era e entà jo, origina de tortures contunhes e de rambalh, pr'amor que

ada era l'obligue a sèir-se quan se lhèue, e a jo, quan pensi eth eth, me bote era verga tostemp quilhada!

Tau ei eth sòn cu! E d'eth baishen dues cueishes glorioses, de marme blanc, solides, amassades naut de tot per ua corona. Dempús arriben es cames, e es pès gentils, e tan petits, que m'estone com pòden sostier tanti pesi suberpausats.

Per çò que hè ath sòn centre, ò Maimuna! me cau díder, que sò desesperat de poder parlar-te d'eth coma correspon, donques qu'ei definitiu e absolut. De moment sonque aquerò te pòt revelar era mia lengua, e ne tansevolh damb senhaus te poiria hèr-te veir totes es sues somptuositats. E atau ei, mès o mens, ò Maimuna! era adolescenta princessa El-Sett Budur, hilha deth rei Ghayur!

En aguest punt deth sòn relat, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e coma ère discrèta, ajornèc era seguida entath dia a vier.

Mès quan arribèc era cent setanta nauau net

Era didec:

"E atau ei, mès o mens, era adolescenta princessa Budur, hilha deth rei Ghayur.

Mès tanben me cau dider-te, ò Maimuna! qu'eth rei Ghayur estimaue fòrça ara sua hilha El-Sett Budur, qu'es sues perfeccions vengui d'enumerar-te simplament, e l'estimaue damb ua afeccion tan viua, qu'eth sòn plaser ère endonviar cada dia naues distraccions. Mès coma que passat eth temps ja se l'auien agotat totes es distraccions possibles, pensèc en dar-li alegries desparières, bastint entada era palais meravilhosi. Comencèc eth conjunt mejançant eth bastiment de sèt palais, cada un d'un estil desparièr e de diuèrsa matèria preciosa. Atau, eth prumèr lo manèc bastir tot de cristau, eth dusau

d’alabastre diafan, eth tresau de porcelana, eth quautau de rajòles de peireria, eth cincau de plata, eth siesau d’aur e eth setau solet de pèrles e diamants. E eth rei Ghayur non deishèc d’ordenar que cada palai s’ornèsse dera manèra mes avienta ar estil dera sua construccion: amassèc en eri totes es atraccions que podessen hèr eth sòn usatge encara mès encantador, suenhant, per exemple, e sustot, era beresa des sòns estanhs e jardins.

E entà distrèir ara sua hilha Budur la hec demorar en aguesti palais, mès solet un an en cada un, pr’amor de qué non auesse temps de cansar-se e eth plaser succedisse sense fatiga ath plaser.

Qu’ei normau qu’ath miei de tantes causes beròies era beresa dera joena s’aumentèsse, e qu’arribèsse a tot darrèr ar estat suprèm que m’encantèc.

De tau sòrta, que non t’estonaràs, ò Maimuna! se te digui que toti es reis vesins ar Estat deth rei Ghayur desirauen arderosament maridar-se damb era joena de fastuós cu. Mès me cau esdegar a padegar-te per çò que hè ara sua virginitat, pr’amor qu’enquia ara refusèc damb orror es proposicions que l’auie transmetut eth sòn pair, e se contentaue en tot responer-li: “Que sò era mia pròpria reina e era mia soleta patrona! Com è de tier qu’un òme heregue un còs qu’a penes tolère eth contacte damb era seda?”

E eth rei Ghayur, que s’aurie estimat mès morir-se que contrariar a Budur, non trapaue arren entà poder replicar, e se vedie forçat a non atier es proposicions des reis vesins sòns e des princes que per aguest motiu venguien en sòn règne dès es païsi mès luenhants. E un dia qu’un rei joen, mès beròi e poderós qu’es auti, se presentèc dempús d’auer enviat fòrça presents, eth rei Ghayur li parlèc d’eth a Budur, que, anujada aguest còp, s’estarnèc en reconvencions, e exclamèc: “Ja veigui que non me rèste qu’ua manèra d’acabar damb aguest torment contunh! Vau a cuélher aguesta espada que veigui aquiu, e me la vau a clauar en còr entà que me gèsque pera esquia! Per Allà! Non è mès remèdi!” E coma se dispausaue de vertat a tier era violéncia contra era madeisha, eth rei Ghayur s’espauric de tau sòrta, que treiguec era lengua, e secodic era man, e botèc es uelhs en blanc; e dempús s’esdeguèc a fidar a Budur a dètz vielhes plan escarrabilhades e plies d’experiéncia, qu’ua d’eres ère era pròpria hilhuquèra de Budur. E des d’alavetz es dètz vielhes non la deishèren un solet moment e susvelhauen era pòrta dera sua cramba.

E vaquí, ò senhora Maimuna! er estat actuau des causes. E jo non cèssi, plan que òc, de vier cada net a contemplar era beresa dera princessa e a espandir es mèns sensi vedent es sòns esplendors. E pòs entar-te segura de qué non me manquen temptacions de caucar-la e deleitar-me damb eth sòn cu; mès me pensi que serie un malastre atemptar, contra era volontat dera sua proprietària, contra ua somptuositat tan ben sauvada. Ça que la, ò Maimuna! guadisqui d’era pendent eth saunei; la puni, per exemple, entre es dus uelhs, doçament, encara que me vien talents de hè’c damb tota era fòrça; mès que maufidi de jo madeish, en saber-me’n que se comenci non poirè contentar-me, e m’estimi mès abstier-me de tot temor d’estropiar ara joena.

Te conjuri, donc, ò Maimuna! a que vengues damb jo entà veir ara mia amiga Budur, qu'era sua beresa t'encantarà, plan que òc, e qu'es sues perfeccions t'asseguri que t'entosiasmaràn. Anem, ò Mairuna! entath país deth rei Ghayur pr'amor d'admirar a El-Sett Budur!"

Atau parlèc er efrit Dahnasch, hilh deth rapid Schamhurasch.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e coma qu'ère discrèta, se carèc.

Mès quan arribèc era cent ueitantau net

Era didec:

Atau parlèc er efrit Dahnasch, hilh deth rapid Schamhurasch.

Quan era joena efrita Maimuna entenec aguesta istòria, en sòrta de contestar, arric burlescament, li fotec un còp d'ala en vrente der efrit, e en tot escopir-li ena cara, li didec: "Be n'ès d'estupid damb era tua gojata pishaira! E de vertat me demani se com as gausat parlar-me d'era, quan sabes que non posqui tier ne un solet moment era comparacion damb eth beròi adolescent qu'estimi!"

E er efrit exclamèc, netejant-se era cara: "Mès, ò senhora mia! ignòri en absolut era existéncia deth tòn joen amic, e desencusa-me, non desiri que coneisher-lo, encara que me còste trabalh creir que posque egalar era beresa dera mia princessa!"

Alavetz Maimuna li cridèc: "Vos carar, estupid maudit? Te torni a díder qu'eth mèn amic ei tan beròi, que se lo vedesses, encara que siguesse en sòmis, te darie un atac d'epilepsia e bauejaries coma un camelh."

E Dahnash preguntèc: "Mès a on ei e qui pòt èster?" Maimuna didec: "Ò brigand! as de saber qu'ei en madeish cas qu'era tua princessa, e l'an embarrat ena tor vielha qu'ath sòn pè è era mia casa sosterranha. Mès non te hèsques era illusion de qué lo vages a veir sense jo, donques que ja me'n sai des tues pegaries, e non te fidaria ne tansevolh era vigilància deth cu d'un santon. Ça que la, sò d'acòrd en mostrar-te-lo, entà saber-me'n dera tua opinion, mès t'avertisqui que s'as era audàcia de mentir, parlant contra era realitat de çò que veigues, t'arrinqui es uelhs e te convertisqui en mès miserable des gènis! Ath delà, me pagaràs ua bona quantitat s'eth mèn amic ei mès beròi qu'era tua princessa; e entà èster justa, me compremeti a pagar jo en cas contrari."

E Dahnasch exclamèc: "Accèpti era condicion! Vene, donc, damb jo, a veir a El-Sett Budur en país deth sòn pair, eth rei Ghayur." Mès Maimona didec: "Qu'acabaram mès lèu se van ena tor, qu'ei aciu as nòsti pès, entà començar jutjant era beresa deth mèn amic, e dempús compararam."

Alavetz Dahnasch responec: "Escoti e aubedisqui!" E ambdús baishèren en linha dreta de naut de tot des aires enquiara teulada dera tor, e entrèren pera hièstra ena cramba de Kamaralzaman.

Alavetz Maimuna li didec ar efrit Dahnasch: “Non te botges, e sustot sigues corrècte!” Dempús s’apressèc ath joen dormit, e lheuèc eth linçò que lo caperaue en aqueth moment. E se virèc entà Dahnasch e li didec: “Guarda, ò maudit! e tie compde de non quèir estirat en solèr.”

E Dahnasch estirèc eth cap, e arreculèc estonat; dempús estirèc de nauèth eth cap, e inspeccionèc ua estona era cara e eth còs deth beròi joen, e a tot darrèr botgèc eth cap e didec: “Ò, senhora mia Maimuna! ja veigui qu’as motius de pensar qu’eth tòn amic ei d’ua beresa incomparabla pr’amor que de vertat non è vist jamès tantes perfeccions en un còs adolescent, e aquerò que ja sabes que coneishi es mès beròis des hilhs des òmes; mès, ò Maimuna! eth motle que lo fabriquèc non s’a trincat sense produir abans ua mòstra femenina, qu’ei precisament era princessa Budur!”

En enténer aguestes paraules, Maimuna se lancèc sus Dahnasch e li fotec un còp d’ala en cap, de tau sòrta que li trinquèc ua còrna, e li didec: “Ò tu, eth mès vil des gènis! Vè-te’n de seguit entath palai de Sett Budur, en aguest país deth rei Ghayur, e hè-te a vier ara princessa des d’aquiu enquia aciu, donques que non me voi pas shordar acompanant-te ena casa d’aguesta gojata; tanlèu te l’ages hèt a vier, l’ajaçaram ath costat deth mèn joen amic, e compararam damb es nòsti pròpris uelhs. E hè lèu, Dahnasch, o te trinqui eth còs e te lanci coma peishèu as ièmes e as corbassi.” Alavetz er efrit Dahnash recuelhec era còrna deth solèr e se n’anèc damb mina lamentabla, en tot gratar-se eth cu. Dempús trauessèc er espaci coma ua sagèta, e non se tardèc a tornar, passada ua ora, damb era sua carga ena espatla.

E era princessa, esclipsada en braça de Dahnashc, non amiaue botada qu’era camisa, e eth sòn còs batanaue ena sua blancor. E enes amples manges dera camisa i auie brodadi aguesti vèrsi que s’entrelaçauen agradiuament:

Tres causes l’empedissen autrejar as umans ua guardada que digue: “Òc”: eth temor a çò desconeishut, er orror a çò coneishut, e era sua beresa!

Alavetz Maimuna li didec a Dahnasch: “Me semble que t’auràs entretengut en camin damb aguesta joena, donques que t’as arreculat, e a un bon efrit non li hè ua bèra manca despéner ua ora en vier d’eth país de Khaledan ath darrèr dera China e tornar peth camin mès dret. Plan! Esdega-te a estirar ad aguesta gojata ath costat deth mèn amic entà que pogam hèr eth nòste examen.”

E er efrit Dahnasch, damb infinites precaucions, placèc doçament en lhet ara princessa, e li treiguec era camisa.

Vertadèrament era princessa ère plan beròia e tau coma l’auie descrit er efrit Dahnasch. E Maimuna podec veir qu’era retirada entre es dus joeni ère tan perfècta, que se les aurie cuelhut per dus bessons, e solet se diferenciauen en centre; mès qu’auien era madeisha cara de lua, era madeisha cintura delicada e es madeishes anques redones e plies d’opuléncia; e tanben se’n podec encuedar de qué s’era joena li mancaue en centre

çò qu'ornaue ar adolescent, ac substituie damb auantatge damb dues brèus popes meravihoses que mostrauen eth sòn sèxe apetisent.

Li didec, donc, a Dahnasch: "Veigui que se pòt trantalhar un moment sus era preferéncia deguda a un o ar aute des nòsti amics. Mès s'aurie d'èster cèc o insensat coma tu, entà non reconéisher qu'entre es dus joeni de parièra beresa, en èster un baron e era auta femèla, eth baron ei superior ara femèla. Qué dides ad aquerò, maudit?" Mès Dahnasch responec: "Dera mia part, sabi çò que sabi, e veigui çò que veigui, e eth temps non me harie creir çò contrari que ven es mèns uelhs. Mès, ò senhora mia! s'auesses eth delèri de qué mentissa, mentiria entà balhar-te gust."

Quan era efrina Maimuna entenec aguestes paraules, se metec a arrir, e en veir que jamès se poirie méter d'acòrd damb eth temardut Dahnasch, solet mejançant un examen, li didec: "Dilhèu i a ua forma de saber qui de nosati a rason, e ei recórrer ara nòsta inspiracion. Aqueth que digue es milhors vèrsi en aunor deth sòn preferit, serà eth que sigue en çò de certan. N'ès d'acòrd? O dilhèu non ès capable d'aguesta abiletat pròpria solet des èssers delicadi?"

Mès er efrit Danasch exclamèc: "Qu'ei aquerò precisament, ò senhora mia! çò que te volia prepausar. Pr'amor qu'eth mèn pair Schamburasch m'ensenhèc es normes dera construccion poetica e er art des vèrsi leugèrs de ritme perfècte. Mès comença tu, ò encantadora Maimuna!"

Alavetz Maimuna s'apressèc a Kamaralzaman, adormit, e en tot inclinar-se enquias sòns pòts, les punèc doçament; dempús l'amorassèc eth front, e damb era man ena sua cabeladura, didec, guardant-lo:

Ò còs clar, ath quau es rames an autrejat era sua flexibilitat e es gensemins era sua fragància! Quin còs de vèrge vau çò que vau era tua flaira?

Uelhs qu'eth diamant botèc era sua lum e era net es sues esteles, quini uelhs de hemna artenheràn eth tòn huec?

Punet dera tua boca, mès doç qu'era mèu aromatica, quin punet femenin artenherie era tua frescor?

Ò! Amorassar era tua cabeladura e estrementir-me damb tota era mia carn sus era tua carn, e dempús veir gésser es esteles enes tòns uelhs!

Quan er efrit Dahnasch entenec aguesti vèrsi de Maimuna, s'extasièc enquiath limit der extasi, e dempús convulsèc enquiath limit dera convulsion, autant entà rénder omenatge ath talent dera efrita coma entà exprimir era emocion que l'auie costat ritmes tan afinadi; mès que non se tardèc a apressar-se ara sua amiga Budur, entà inclinar-se entàs sòns pièchs nudi e depositar en eri ua amorassa; e inspirat pes sòns encantaments, didec en tot guardar-la:

Es murtres de Damasc, ò joena! m'exalten era mia anma quan m'arrissen, mès era tua beresa…!

Es ròses de Bagdad, alimentades damb era claror dera lua e dera arrosada, m'embriaguen era anma quan arrissen; mès es tòns pòts nudi…!

Quan arrissen es tòn pòts nudi e era tua beresa florida, ò estimada mia! me hèn tornar lhòco! E despareish tot çò d'aute!

Tanlèu Maimuna auec entenut aguesta òda tan deliciosa, s'estonèc en grana manèra en trapar…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent ueitanta dusau net

Era didec:

…s'estonèc en grana manèra en trapar en Dahnasch tant de talent amassa damb tanta lejor; coma que, encara que hemna, ère dotada de cèrta dòsi de bon sen, non deishèc de felicitar a Dahnasch, que se holèc fòrça. E li didec: "Vertadèrament, ò Dahnasch as ua anma pro delicada laguens d'aguesta carcassa que demores; mès non te penses que vences en art des vèrsi, ne Sett Budur venç tanpòc en beresa a Kamaralzaman."

E Dahnasch, enventit, exclamèc: "Ac cres atau de vertat?"

Era didec: "Plan que òc!"

Eth didec: "Jo non m'ac pensi!"

Era didec: "Tè!" E d'un còp d'ala li holèc un uelh.

E didec: "Aquerò non demòstre arren!"

Era didec: "Plan, donc, guarda-me eth cu!"

Eth didec: "Qu'ei plan escanaulit!"

En enténer aguestes paraules, Maimuna, doblament irritada, volec lançar-se sus Dahnasch e trincar-li quauqua part dera sua figura; mès, Dahnasch, qu'ac auie previst, de pic se convertic en piuda e s'amaguèc silenciosament en lhet dejós des dus joeni; e coma que Maimuna cranhie desvelhar-les, se vedec obligada, entà resòlver aqueth cas, a jurar-li a Dahnasch que ja non li harie cap mau; e Dahnasch, entenut eth jurament, recuperèc era sua forma, encara que s'estèc ara demora.

Alavetz Maimuna li didec: "Escota, Dahnasch: non è mès remèdi qu'acabar aguesta discusion en tot acodir ar arbitratge d'un tresau." Eth didec: "Que i sò d'acòrd!"

Alavetz Maimuna piquèc damb eth pè en solèr, que se dauric e gessec un efrit espaventós, immensament orrible. En cap auie sies còrnes, cada ua de 4.430 codes de longada; auie tres coes entortilhades non mens extenses. Un des sòns braci auie 5.555 codes de longada, e er aute miei code sonque; qu'ere coish e gibós, e es sòns uelhs èren plaçadi en centre dera cara e en sens longitudinau; es mans mès amples que caudèrs, acabauen en garres de leon; es cames, acabades damb cascos lo hègen ranquejar; e eth sòn penis, quaranta còp mès gran qu'eth d'un elefant, li daue eth torn pera esquia e gessie trionfaire.

Se cridaue Kaschkasch ben-Atraseh, dera descendéncia de Eblis Abbu-Hanfasch.

E quan era tèrra se tornèc a barrar, er efrit Kaschkasch vedec a Maimuna, e de seguit punèc era tèrra entre es sues mans, en tot demorar-se dauant d'era umilament damb es braci crotzadi, e li preguntèc: "Ò era mia patrona Maimuna, hilha deth nòste rei Domriatt!, sò er esclau que demore es tues ordes."

Era didec: "Que voi, ò Kaschkasch, que sigues jutge ena discusion entre aguest maudit Dahnasch e jo! Se passe tau e quau causa. Te cau èster imparciau, e dempús de lançar ua guardada en aguest lhet, mos as de díder se quin te semble mès beròi, s'eth mèn amic o aguesta joena."

Alavetz Kaschkasch se virèc entath lhet a on es dus joeni dormien tranquillament e despolhadi, e en veder-les, siguec tau era sua emocion, que s'agarrèc damb era man quèrra era verga que li pujaue per dessús deth cap, e se metec a dançar, agarrant damb era man dreta era tripla coa en forma de horqueta.

Dempús d'aquerò li didec a Maimuna e a Dahnasch: "Per Allà! Ben pensat, me semblen es dus parièrs en beresa e desparièrs solet en sèxe. Mès, totun aquerò, me'n sai de quauqua manèra, era soleta que pòt solucionar era baralha."

Eri dideren: "Hè lèu a comunicar-mo-la!" Eth responec: "Deishatz-me prumèr cantar quauquarren en aunor d'aguesta joena, que m'alugue ar arràs."

Maimuna didec: "Qu'as pòc de temps entad aquerò. Se non ei que mos volgues díder vèrsi sus aguest beròi adolescent!"

E Kaschkasch didec: "Dilhèu serà quauquarren extraordinari!"

Era responec: "Canta, totun, tostemp qu'es vèrsi siguen ben mesuradi e brèus." Alavetz Karshkasch cantèc aguesti vèrsi escurs e complicadi:

Adolescent, me rebrembes qu'en consagrar-te a un solet amor, eth suenh e era desgràcia estofarien eth fervor! Sigues prudent, còr mèn!

Tasta eth sucre des punets enes pòts virginaus; mès entà qu'er avier te sigue favorable, non dèishes que se rovilhe era pòrta de gessuda! Eth gust a sau ei deliciós enes pòts mens aisits!

Alavetz Maimuna didec: “Que non voi sajar de compréner. Mès ditz-mos lèu era manèra de saber se qui acèrte!” E er efrit Kaschkasch didec: “Era mia opinion ei qu’era soleta manèra que s’a de tier s’està en desvelhar-les successiuament, mentre nosati tres mos demoram invisibles. E acordem qu’aqueth des dus que mòstre mès passion damb es sòns gèsti e actituds, serà cèrtament eth mens beròi, donques que s’arreconeisherà dominat pes encantaments deth sòn companh.”

Entenudes aguestes paraules der efrit Kaschkasch…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e coma qu’ère discrèta, se carèc.

Mès quan arribèc era cent ueitanta tresau net

Era didec:

Entenudes aguestes paraules des efrit Kaschkasch, Maimuna exclamèc: “Admirabla idia!” E Dahnasch tanben exclamèc: “Me semble fòrça ben!” E de seguit se convertic un aute còp en piuda, mès aguest viatge entà picar-li en còth ath beròi Zamaralzaman.

En sénter era picada, que siguec terribla, Kamaralzaman se desvelhèc espaurit e se hec a vier era man rapidament en lòc picat; mès que non podec agarrar arren, pr’amor qu’eth velòç Dahnasch, que s’auie resvenjat un shinhau ena pèth der adolescent de totes es escometudes de Maimuna, suportades en silenci, lèu recuperèc era sua forma d’efrit visible entà èster testimòni de çò qu’anaue a arribar.

Plan que òc, Zamaralzaman, encara miei adormit, deishèc quèir era man que non auie pogut caçar era piuda, e era man anèc a tocar precisament era cueisha nuda dera joena. Aquera sensacion li hec daurir es uelhs, e de seguit les tornèc a barrar, enludernat e esmoigut. E sentec ath sòn costat aqueth còs mès trende qu’eth boder e aqueth alend mès agradiu qu’eth perhum deth musc. De sòrta qu’eth sòn estonament siguec gran, encara que non desaprovedit d’atractius, e acabèc per lheuar eth cap e admirar era incomparabla beresa dera desconeishuda que dormie ath sòn costat.

Emparèc, donc, eth code enes coishins, e en tot desbrembar-se’n, en aqueth moment, dera aversion qu’experimentèc damb er aute sèxe enquia alavetz, comencèc a tachar guardades de delèit sus es perfeccions dera joena. Prumèr la comparèc mentaument damb ua beròia ciutadèla coronada per ua copòla, dempús damb ua pèrla, dempús damb ua ròsa, pr’amor qu’ath prumèr còp de uelh non podie establir comparacions massa exactes, donques que tostemp s’auie remit a guardar as hemnes, e ère totafèt ignorant des sues formes e des sues gràcies. Mès que non se tardèc a compréner qu’era sua darrèra comparacion ère era mès precisa, e era mès cèrta era penultima. E per çò que hè ara prumèra, lèu lo hec arrir.

De sòrta que Kamaralzaman s’inclinèc entara ròsa, e vedec qu’eth perhum dera sua carn ère tan deliciós, que passèc eth nas per tota era sua superfícia. E l’agradèc autant aquerò, que didec entada eth: “La vau a tocar entà encuedar-me’n.”

E passegèc es dits per toti es cantons dera pèrla, e comprovèc qu'aqueth contacte l'usclaue eth còs, e li costaue movements e batècs de diuèrses parts dera sua persona; de tau sòrta, qu'experimentèc un violent desir de deishar anar liure aqueth instint naturau tant espontanèu.

E exclamèc: "Tot se passe pera volontat d'Allà!" E se premanic entara copulacion. Cuelhec, donc, ara joena, pensant: "Guaire m'estone que sigue sense cauces!" E li dèc torns e mès torns, e la paupèc, e dempús didec meravilhat: "*Ya Allà*! Quin cu tan gròs!" Dempús l'amorassèc eth vrente, e didec: "Qu'ei ua meravilha de trendesa.!" Dempús li toquèc es popes, e les agarrèc, e en aumplir-se es dues mans, sentec tau estrementida voluptuosa, qu'exclamèc: "Per Allà! Non è mès remèdi que desvelhar-la entà poder hèr ben es causes! Mès com non s'a desvelhat damb eth temps qu'amii tocant-la?"

E aquerò qu'empedie desvelhar-se ara joena ère era volontat der efrit Dahnasch que l'auie negat en aqueth saunei tàn pesant pr'amor de facilitar era accion de Kamaralzaman.

E Kamaralzaman botèc es pòts enes dera princessa, e li hec un prolongat punet; e coma que non se desvelhaue, li hec un aute punet, e un tresau, sense qu'era semblèsse encuedar-se'n.

Alavetz comencèc a parlar-li, dident: "Ò còr mèn! Uelhs mèns! Hitge mèn! Desvelha-te! Que sò Kamaralzaman!" Mès era joena non hec eth mendre movement. Alavetz, Kamaralzaman, en veir era inutilitat des sues paraules, didec entada eth: "Per Allà." Ja non posqui tier-me mès! Tot me posse a entrar en era! A veir s'ac posqui arténher mentre dormís!" E s'estirèc sus era joena.

A tot aquerò, Maimuna, e Dahnasch e Karshkarsh guardauen. E Maimuna començaue a alarmar-se e s'esdegaue ja, en cas de consumar-se er acte, a díder qu'aquerò non valie.

Kamaralzaman s'estirèc, donc, sus era joena, que dormie capensús…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e coma qu'ère discrèta, se carèc.

Mès quan arribèc era cent ueitanta quatau net

Era didec:

Kamaralzaman s'estirèc, donc, sus era joena, que dormie capensús, sense cap aute vestit qu'era sua cabeladura desgatjada, e l'entrelacèc enes sòns braci; e anaue a practicar eth prumèr assag de çò que pensaue hèr, quan de pic s'estrementic, se deslacèc e pensèc botjant eth cap: "Solide deu èster eth rei, eth mèn pair, qu'a ordenat amiar ara joena en mèn lhet pr'amor d'experimentar er efècte deth contacte damb es hemnes. E atau deu èster darrèr d'aguestes parets damb es uelhs caladi en bèth trauc, pr'amor de veir s'aquerò ges ben. E deman entrarà aciu e me diderà: "Kamaralzaman, didies que te costaue orror eth matrimòni e es hemnes! Donques, qué as hèt aguesta net damb aguesta

joena? A, Kamaralzaman! Que vòs fornicar secretament, mès te remisses a maridar-te, encara que sàpies se guaire erós me harie veir era mia descendéncia assegurada e eth mèn tron transmetut as mèns hilhs!" E alavetz me considerarán faus e mentidèr. Que vau mès que m'abstenga aguesta net de fornicar, a maugrat deth talents que n'è, e demorar enquia deman. E alavetz li demanarè ath mèn pair que me maride damb aguesta beròia adolescenta. E atau eth vierà content, e jo poirè tier a gust aguest còs benedit!"

E de seguit, damb grana alegria de Maimuna, qu'auie començat a sénter terribles inquietuds, e damb gran desengust de Dahnasch, que contrariament s'auie pensat que copularie eth prince e ja s'auie metut a dançar content, Kamaralzaman s'inclinèc un aute còp entà Sett Budur e dempús d'auer-la punat ena boca, li treiguec deth dit ponin un anèth ornat damb un beròi diamant, e se lo botèc en sòn pròpri dit ponin, enta demostrar que des d'aqueth moment disputaue ara joena coma esposa; e dempús d'auer botat en dit dera joena eth sòn pròpri anèth, virèc era esquia, encara que damb gran pena, e non se tardèc a esclipsar-se un aute còp.

Maimuna, en veir aquerò, s'afoguèc, e Dahnasch quedèc fòrça confonut; mès non se tardèc a dider-li a Maimuna: "Aquerò non ei senon era mitat dera pròva; ara te tòque a tu."

Alavetz Maimuna se convertic de seguit en piuda, e sautèc ena cueisha de Sett Budur; e d'aquiu pugèc en melic, arreculant dempús coma uns quate dits, e s'arturèc precisament en cim deth petit mon que domine era val des ròses; e aquiu, damb ua soleta picada, qu'en era metec tota era sua gelosia e era sua resvenja, hec sautar de dolor ara joena, que dauric es uelhs e s'incorporèc en un virament de uelhs, en tot meter-se es mans dauant. Mès de seguit lancèc un crit de terror e d'estonament quan vedec ath sòn costat a un joen estirat. Mès ena prumèra guardada que li tachèc, non se tardèc a passar der espant ara admiracion, e dera admiracion ath plaser, e deth plaser a un afogament d'alegria que lèu arribèc ath delèri.

Plan que òc; dempús deth prumèr espant, didec entada era: "Malaurada Badur, vaquí que seràs comprometuda entà tostemp. En tòn lhet i a un estranh que non as vist jamès. Quina audàcia era tua! A! Vau a cridar as eunucs, entà qu'acodisquen e lo lancen pera hièstra entar arriu! E ça que la, ò Budur! qui pòt saber s'aguest serà eth marit qu'eth tòn pair a alistat entà tu? Guarda-lo, ò Budur! abans d'acodir ara violéncia."

E siguec alavetz quan Budur li tachèc ua guardada ath joen, e damb aqueth rapid examen se quedèc enludernada pera sua gentilesa, e exclamèc: "Ò còr mèn! Be n'ès de beròi!" E des d'aguest madeish instant quedèc tan complètament captivada que s'inclinèc entada aquera boca qu'arrie en sauneis, e li balhèc un punet enes pòts, exclamant: "Be n'ei de doç! Per Allà! Ad aguest plan que l'estimi coma espós. Per qué s'a tardat tant eth mèn pair a hèr-me-lo a vier?"

Dempús cuelhec tremolant era man deth joen e se la sauvèc entre es sues, e li parlèc afablament enta desvelhar-lo, dident: "Gentil amic! Ò lum des mèns uelhs! Ò anma mia!

Lhèua-te, lhèua-te! Vene a punar-me, ò estimat mèn, vene, vene! Pera mia vida sus tu, desvelha-te!”

Mès coma que Kamaralzaman, per çò der encantament que l’auie sometut era venjativa Maimuna, non hège cap movement indicador de qué se desvelhèsse, era beròia Budur supausèc qu’ère per tòrt sòn, que non lo cridaue damb pro ardor. E sense hèssen de se la guardauen o non, entredauric era camisa de seda qu’ara prumeria s’auie botat ath dessús, e s’esguitlèc çò mès apròp possible deth joen, e l’enrodèc damb es sòns braci, e amassèc es sues cueishes damb es d’eth, e li didec freneticament ena aurelha: “Tè! Cuelh-me tota! Veiràs guaire aubedienta e aimabla sò! Vaquí es narcisi des mies popes e eth jardin deth mèn vrente, qu’ei plan suau, guarda! Vaquí eth mèn melic, qu’estime era amorassa delicada; vene a gaudir d’eth! Dempús saboraràs es premícies dera fruta que possedisqui! Era net non serà pro longa entàs nòsti jòcs. E gaudiram enquia que sigue de dia…!

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e coma qu’ère discrèta, li calec carar.

Mès quan arribèc era cent ueitanta cincau net

Era didec:

“E gaudiram enquia que sigue de dia!”

Mès coma que Kamaralmazan, cada còp mès esclipsat, seguie sense contestar, era beròia Budur credec per un moment qu’ère ua ficcion d’eth entà susprener-la mès encara, e arrint, li didec: “Au! Au! gentil amic, non sigues tan faus! Qu’ei qu’eth mèn pair t’a balhat aguestes instruccions entà véncer eth mèn orgulh? Qu’ei en bades eth trabalh! Donques qu’era tua beresa, per era soleta, ò joen cèrvi, elegant e encantador, m’a convertit ena mès submissa des esclaues d’amor.”

Mès coma que Kamaralzaman seguie quiet, Sett Budur, cada còp mès enamorada, higec: “Ò senhor dera beresa, guarda! Jo que sò tanben beròia; ath mèn entorn toti admiren es mèns encantaments, hereds e sereni.Tu sigueres eth solet qu’a artenhut alugar eth desir ena guardada tranquilla de Budur. Per qué non te desvelhes, adorable joen? Per qué non te desvelhes, ditz!? Que sò aciu! Me senti morir!”

E era joena amaguèc eth cap dejos deth braç deth prince, e li mosseguèc mimosament en còth e ena aurelha, mès sense cap resultat. Alavetz, coma ja non podie resistir era ahlama alugada en era, per prumèr viatge, comencèc a cercar damb es mans entre es cames e es cueishes deth joen, e les trapèc tan lises e redones que non podec evitar qu’era man s’esguitlèsse pera sua superfícia. Alavetz, coma per edart, trapèc peth camin, e entre eres, un objècte tan nau entada era, que lo guardèc damb es uelhs dubèrts, e vedec qu’entre es sues mans cambiaue de forma en cada moment. Ara prumeria s’espauric fòrça; mès de seguit comprenèc eth sòn usatge particular; donques qu’atau coma eth desir ei fòrça mès intens enes hemnes qu’enes òmes, era sua intelligencia ei tanben mès rapida entà apreciar es relacions entres es organs encantadors. Lo cuelhèc,

donc, a tota man, e mentre punaue es pòts det joen damb ardor, se passèc çò que se passèc.”

Dempús d’aquerò, Sett Budur caperèc de punets ath sòn amic adormit, sense deishar un lòc que non i botèsse es pòts. Dempús, un shinau padegada, li cuelhec es mans e les punèc ua darrèr dera auta en paumet; dempús lo lheuèc e se lo botèc ena hauda, e l’enrodèc eth còth damb es braci, e atau entrelaçadi, còs contra còs, barrejant es sòns alends, s’esclipsèc arrint.

E aquerò siguec tot! E mentretant, es tres gènis seguien invisibles, sense perder-se un detalh. Consumada era causa tan lèu, Maimuna depassèc eth limit dera alegria, Dahnasch arreconeishec sense dificultat que Dubur auie arribat plan mès enlà enes manifestacions deth sòn ardor e l’auie hèt pèrder era apòsta.

Mès Maimuna, segura ja dera victòria, siguec magnanima, e li didec a Dahnasch: “Per çò dera apòsta que me deues, te la perdoni, ò maudit! E enquia e tot te vau a balhar un salconduit, qu’en avier t’assegurarà era tranquillitat. Mès tie compde de non abusar d’eth, ne tornes a mancar ena correccion!”

Dempús d’aquerò era joena efrita se virèc entà Kaschkasch, e li didec amablament: “Kaschkasch, te balhi mil gràcies peth tòn conselh! E te nomenti cap des mèns emisaris, e jo m’encargui de qué eth mèn pair Domriatt accèpte era mia decision.”

Dempús higec: “Ara, auançatz es dus e cuelhetz ad aguesta joena, e transportatz-la lèu ath palai deth sòn pair Ghayur, senhor de E-Budur e El-Kussur. En veir es rapids progrèssi que vengui de veir dauant des mèns uelhs, l’autregi era mia amistat, e è ja complèta confiança en sòn avier. Ja veiratz se com harà granes causes!”

E es dus gènis responèren: “*Inschalah*!” e dempús…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent ueitanta siesau net

Era didec:

E es dus gènis responeren: “*Inschalah*!” E dempús s’apressèren en lhet, cuelheren ara joena, que se meteren ena espatla, e volèren damb era entath palai deth rei Ghayur, a on non se tardèren a arribar e la deishèren doçament ena sua jaça e partiren de seguit cada un per un costat.

Per çò de Maimuna, tornèc en sòn potz, dempús d’auer punat es uelhs deth sòn amic.

Aquerò per çò que tanh as tres.

Per çò que hè a Kamaralzaman, peth maitin se desvelhèc deth saunei damb eth cervèth encara trebolat pera sua aventura nueitiua. E se virèc entara dreta e entara quèrra; mès, coma ère normau, sense trapar ara joena.

Alavetz didec entada eth: “Pro endonviè qu’ère eth mèn pair qu’auie premanit tot aquerò entà provar-me, e possar-me ath matrimòni. De sòrta que hè hèt ben en demorar entà demanar-li eth consentiment coma bon hilh.”

Dempús cridèc ar esclau estirat ena pòrta, en tot dider-li: “Ep, pigre, lhèua-te!” E er esclau se lheuèc espaurit, e miei adormit encara s’esdeguèc a hèr-li a vier ath sòn patron era gèrla e era palangana. E Kamaralzaman cuelhec era gèrla e era palangana, e se n’anèc entath lavabo pr’amor de hèr es sòns besonhs, verificant dempús es sues ablucions suenhosament, e tornèc entà complir era sua pregària deth maitin, e mingèc ua bocada, e liegec un verset deth Koran. Dempús, tranquillament, e coma de passa, li preguntèc ar esclau: “Sauab, entà on amières era gojata d’aguesta net?”

Er esclau, estonat, exclamèc: “Quina gojata, ò patron Kamaralzaman?”

Aguest didec lheuant era votz: “T’ordeni, ò brigand! que me respones sense virades! a on ei era joena qu’a passat era net damb jo en lhet?” E er esclau responec: “Per Allà, ò senhor! que non è vist cap gojat ne cap gojata! E ath delà, arrés a pogut entrar aciu, en èster jo estirat dauant dera pòrta!” Kamaralzaman cridèc: “Eunuc, maudit! tanben tu gauses contrariar-me e anujar-me? A maudit, que t’an ensenhat ardits e mentides! Per darrèr viatge te mani que me digues era vertat!” Alavetz er esclau lheuèc es braci entath cèu, e exclamèc: “Allà qu’ei eth solet gran! ò patron Kamaralzaman, non compreni ua soleta paraula de çò que me preguntes.”

Alavetz Kamaralzaman li cridèc: “Aprèssa-te, maudit!” E en auer-se apressat er eunuc, l’agarrèc deth còth e lo lancèc en solèr, e li fotec còps de pè damb tanta fòrça, qu’er eunuc deishèc anar un pet. Alavetz Kamaralzaman seguic pataquejant-lo enquia que lo deishèc miei mòrt. E coma qu’er eunuc, coma tota explicacion, lançaue crits sense articular, Kamaralzaman li didec: “Demora un shinhau!” e correc a cercar era còrda de cambe que servie entà trèir aigua deth potz, l’ac passèc ar esclau per dejós des aishères, l’estaquèc fòrtament, e l’arrosseguèc enquiath horat deth potz, en tot despenjar-lo enquia que se submergic deth tot ena aigua.

E coma qu’ère iuèrn, e era aigua ère plan desagradiua e hège fòrça hered, er eunuc comencèc a estornudar e a demanar perdon. Mès Kamaralzaman lo submergic diuèrsi viatges, cridant cada còp: “Non gesseràs enquia que coheisses era vertat! Se non, t’estofi!”

Alavetz er eunuc pensèc: “Solide qu’ac va a hèr.” E dempús cridèc: “Patron Kamaralzaman, trè-me d’aciu e te diderè era vertat. Alavetz eth prince lo treiguec, e lo vedec que tremolaue coma ua cana ath vent, e carrinclaue es dents de hered e de pòur, e presentaue un aspècte hastigós, rajant aigua e baishant-li sang peth nas.

Er eunuc, en senter-se de moment dehòra de perilh, non perdec un instant, e li didec ath prince: “Permet-me prumèr qua vaja a cambiar-me de ròba e a netejar-me eth nas.”

E Kamaralzaman li didec: “Vè-te’n, mès non pèrdes temps. e torna lèu a balhar-me es notícies.” E er eunuc gessec ath mès córrer, e se n’anèc entath palai pr’amor de cercar ath pair de Kamaralzaman.

En aqueth moment eth rei Schahraman conversaue damb eth sòn gran visir, dident: “Ò visir mèn! qu’è passat molt mala net per çò d’inquiet qu’ei eth mèn còr respècte ath mèn hilh Kamaralzaman. E cranhi que l’age arribat bèth malastre en aguesta tor vielha, tan mau acondicionada entà un joen delicat coma eth mèn hilh.”

Mès eth visir li responec: “Padega-te, per Allà! Arren l’a d’arribar aquiu! Atau s’adondarà era sua arrogància e baisharà eth sòn orgulh.”

Ara seguida se presentèc er eunuc en estat que l’auien botat, e queiguec enes pès deth rei, e exclamèc: “Ò senhor nòste e sultan! Eth malastre qu’a entrat ena tua casa! Eth mèn patron Kamaralzaman ven de desvelhar-se totafèt lhòco. E entà dar-te ua pròva dera sua holia, te cau saber que me didec tau e quau causa, e me hec tau e quau auta. E jo, per Allà! non è vist entrar ena cramba deth prince a cap gojata ne gojat.”

Entenudes aguestes paraules, eth rei Schahraman ja non auec cap dobte sus era sua presentida, e cridèc ath sòn visir: “Maudit! Tu que n’as eth tòrt! Tu me suggerires era idia calamitosa d’embarrar ath mèn hilh, ara ahlama deth mèn còr! A, hilh de gosseta! lhèua-te e cor de seguit a veir se qué se passe, e torna de seguit aciu entà hèr-m’ac a saber.”

Gessec eth gran visir, acompanhat der eunuc, e se filèc de cap ara tor, demanant detalhs, que li dèc er esclau, e fòrça espauridors. Atau, donc, eth visir non entrèc ena cramba sense precaucions infinites, botant de man en man, prumèr eth cap e dempús eth còs. E quina siguec era sua suspresa en veir a Kamaralzaman seigut tranquillament en lhet e liegent damb attencon eth Koran…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent ueitanta setau net

Era didec:

… Kamaralzaman seigut tranquillament en lhet e liegent damb atencion eth Koran. S’apressèc ada eth, e dempús dera salutacion mès respectuosa, se seiguec en solèr ath cant deth lhet, e li didec: “Com mos a espaurit aguest eunuc de betum! guarda qu’aguest hilh de puta se presentèc capvirat damb mina de gosset ronhóss enta espaurir-mos, en tot condar-mos causes que serie indecent repetir-les ath tòn dauant. Trebolèc era nòsta quietud de tau manèra, qu’encara sò capvirat!”

E Kamaralzaman didec: “Vertadèrament, non vos aurà shordat mès de çò que m’a shordat a jo! Mès, ò visir deth mèn pair, m’alegrarie fòrça saber çò que vos podec condar.” Et visir responec: “Allà sauve era tua joenessa! Allà assolide eth tòn

enteniment! Aluenhe de tu es accions non mesurades e desliure ara tua lengua des paraules sense sau! Aguest hilh de puta afirme que t'as tornat lhòco còp sec, e l'as parlat d'ua joena que passèc era net damb tu, e que dempús t'emmalicières damb d'autes asenades semblables, e qu'as acabat fotent-li còps e lançant-lo en potz.

Ò Kamaralzaman! Non ei vertat que tot aquerò ei ua gausardaria d'aguest nere poirit?"

Entenudes aguestes paraules, Kamaralzaman arric damb mina de superioritat, e li didec ath visir: "Per Allà! as acabat es tues trufaries, vielh lord, e te'n vòs saber tanben de s'era aigua deth potz servís entath hammam? T'avertisqui que s'ara madeish non me dides çò qu'eth mèn pair e tu auetz hèt damb era mia aimanta, era joena de beròis uelhs neri e caròles fresques e rosades, me pagaràs es tues astúcies encara mès cares qu'er eunuc." Alavetz, cuelhut eth visir per ua inquietutd sense limits, se lhèuc caminant entà darrèr, e didec: "Eth nòm d'Allà sus tu e sus es tòns entorns! Kamaralzaman, per qué parles d'aguesta manèra? S'ei qu'as soniat aquerò per tòrt d'ua mala digestion, esdega-te se te platz a esbugassar eth saunei. Kamaralzaman, aguest convèrsa que non ei normau!"

En enténer aguestes paraules eth joen exclamèc: "Entà demostrar-te, ò jeique de malediccion, que non è vist ara joena damb es aurelhes, senon damb aguest uelh e damb aguest aute, e que non è paupat ne flairat es ròses deth sòn còs damb es uelhs, senon damb toti aguesti dits e aguest nas, tè!"

E li fotec un còp de cap en vrente que lo hec quèir en solèr, e dempús l'agarrèc pes barbes qu'èren plan longues e les enrodèc ar entorn deth sòn punet e, segur ja de qué non podie escapar-se, comencèc a foter-li còps pendent tot eth temps que l'ac permeteren es sues fòrces.

Eth malerós gran visir, en veir que perdie es barbes peu a peu, e que tanben era anma ère a mand de dider-se adiu, se didec entada eth: "Ara que me cau mentir! Qu'ei era soleta manèra de desliurar-me des mans d'aguest lhòco!"

Per tant, li didec: "Ò senhor mèn! Te prègui que me perdones per auer-te enganhat. Eth tòrt qu'ei deth tòn pair, que m'encarguèc, tu per tu, e sus pena de horca immediata, que non te revelèssa encara eth lòc qu'ei era joena mentada. Mès se me vòs deishar anar, vau de seguit a suplicar-li ath rei, eth tòn pair, que te treigue d'aguesta tor, e li harè a vier eth tòn desir de maridar-te damb era joena. Causa que l'alegrarà enquiath limit dera alegria!"

En enténer aguestes paraules, Kamaralzaman lo deishèc anar e li didec: "En aguest cas, vè-te'n de seguit a avisar ath mèn pair, e torna de seguit entà hèr-me a vier era responsa."

Tanlèu eth visir se vedec liure, se precipitèc dehòra dera cramba, tient compde de barrar era pòrta damb dus torns de clau, e correc, tot capvirat, e damb era ròba hèta tròci, entara sala deth tron.

En veir eth rei Schahraman ath sòn visir en aqueth estat lamentable, li didec: “Te veigui fòrça aclapat e sense turbant. E sembles plan mortificat! Pro se ve que t’aurà arribat bèra causa desagradiua que t’a capvirat!”

“Qu’ei per çò que l’a arribat ath tòn hilh, ò rei!”

Aguest preguntèc: “Alavetz, donc, qué ei”? Eth visir didec: “Non i a cap de dobte de qué ei capvirat!”

Dauant d’aguestes paraules, eth rei vedec qu’era lum se convertie en tenèbres dauant des sòns uelhs, e didec: “Allà m’age! Ditz-me lèu era forma de lhocaria qu’escomet ath mèn hilh!” E eth visir responec: “Escoti e aubedisqui!” E li condèc ath rei toti es detalhs dera scèna, sense desbrembar se com s’escapèc des mans de Kamaralzaman.

Alavetz eth rei s’emmalicièc fòrça, e didec: “Ò eth mès calamitós des visirs! Aguesta naua que m’anóncies que vau eth tòn cap! Per Allà! S’ei reaument aguest er estat deth mèn hilh, te manarè crucificar dessús deth minaret mès naut, pr’amor d’ensenhar-te a non dar-me conselhs tan detestables coma es que sigueren era prumèra causa dera mia desgràcia.” E se precipitèc entara tor, e seguit deth visir entrèc ena cramba de Kamaralzaman.

Quan Kamaralzaman vedec entrar ath sòn pair, se lheuèc rapidament en aunor sòn, e sautèc deth lhet, e se quedèc respectuosament coma un brave hilh. E eth rei, plan content de veir at sòn hilh tan tranquil, dauant d’eth, damb es braci crotzadi dempús d’auer-li punat era man, li botèc es braci damb trendesa en còth, e lo punèc entre es dus uelhs, plorant d’alegria.

Dempús lo hec sèir ath sòn costat, sus eth lhet, e se virèc anujat entath visir, e li didec: “Ja ves se com ès eth darrèr des darrèrs entre es visirs! Com gausères vier a condar-me qu’eth mèn hilh ère d’aguesta o d’aguesta auta manèra, espaurint eth mèn còr e hènt-me brigalhs eth hitge?” Ara seguida higec: “Ath delà, vas a escotar damb es tues pròpries aurelhes es responses plies de sen comun que me balharà eth mèn hilh!”

Guardèc dempùs pairaument ath joen, e li preguntèc: “Kamaralzaman, sabes se quin dia ei aué?” Er aute responec: “Solide deu èster dissabte!” Eth rei li tachèc ua guardada plia d’ira e trionf ath visir espaurit, e li didec: “Ac entenes, vertat?”

Dempús seguic: “E deman, Kamaralzaman, quin dia serà? Ac sabes?” Eth prince responec: “Òc, plan…!

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e coma qu’ère discrèta, se carèc.

Mès quan arribèc era cent ueitanta ueitau net

Era didec:

“Òc, plan! Que serà dimenge, e dempús deluns, dempús dimars, dimercles, dijaus e fin finau diuendres, dia sant.” E eth rei ar arràs dera felicitat, exclamèc: “Ò hilh mèn! Ò Kamaralzaman! Luenh de tu tot mau auguri! Mès ditz-me tanben se com se ditz en arab eth mes qu’èm.” Eth prince responec: “Se ditz en arab mes de Zul-Kiidat. Dempús ven eth mes de Zul-Hidjat, ara seguida vierà Moharram, seguit de Safar, de Rabialaual, de Rabialthani, de Gamadial-luala, de Gamadialthania, de Ragb, de Schaaban, de Ramadan, e fin finau, de Schaual.”

Alavetz eth rei arribèc ar arràs dera alegria. E padegat ja per çò que hè ar estat deth sòn hilh, se virèc entath visir e l’escopic ena cara, en tot dider-li: “Aciu et solet lhòco que i a ès tu, vielh visir maudit!” E eth visir botgèc eth cap e volec contestar, mès se carèc, e didec: “Demorem enquiath finau!”

E eth rei de seguit li didec ath sòn hilh: “Hilh mèn, guarda qu’aguest visir e aguest eunuc de betum an vengut a condar-me taus e quaus paraules que les auies dit sus ua joena qu’auie passat era net damb tu. Ditz-les ena cara qu’an mentit!”

En enténer aguestes paraules Kamaralzaman arric amarament, e li didec ath rei: “Ò pair mèn! te cau saber que de vertat ja non è ne talents ne paciéncia entà suportat pendent mès temps aguesta badinada que me semble ja s’a tardat pro. Se te platz, estauvia-me tau mortificacion, e non digues mès paraules sus aquerò, donques que veigui que se m’an secat fòrça es umors damb tot aquerò que m’as hèt passar. Ça que la, ò pair mèn! te cau saber qu’ara sò plan decidit a non desaubedir-te mès, e accèpti maridar-me damb era beròia joena que m’as manat aguesta net entà que m’acompanhe en lhet. Que l’è trapat perfèctament desirabla, e sonque de veder-la se m’a metut tota era sang en movement.”

En enténer aguestes paraules deth sòn hilh, eth rei exclamèc: “Eth nòm d’Allà sigue sus tu e sus eth tòn entorn! Qu’Eth te sauve des maleficis e dera lhocaria! A, hilh mèn, quina malajadilha as auut entà tier semblable lenguatge? Quini minjars mès pesants t’avalères ager entà que te costèssen tan funest mau en tòn cervèth? Se te platz, hilh mèn, padega-te! Que non te vau a contrariar ja mès en tot era mia vida! E maudits siguen eth matrimòni, e era ora deth matrimòni, e guairi me tornen a parlar de maridatge!” Alavetz Kamaralzaman li didec ath sòn pair: " Es tues paraules siguen sus eth mèn cap, ò pair mèn! Mès jura-me que non te n’as sabut dera mia aventura d’aguesta net damb era beròia joena, que, coma te vau a demostrar, deishèc en jo mès d’ua tralha dera accion compartida!”

E eth rei Schahraman exclamèc: “T’ac juri pera vertat deth sant nòm d’Allà, diu de Muza e d’Ibrahim, qu’envièc a Mohamed entre es creatures coma donada de patz e de sauvacion. Amin!” E Kamaralzaman repetic: “Amin!”

Mès li didec ath sòn pair: “Qué dideries ara se te balhessa pròves de qué era joena a passat era net enes mèns braci?” E eth rei didec: “T’escoti!”

E Kamaralzaman seguic: “Se bèth un, ò pair mèn! te didesse: “Era net passada me desvelhè espaurit e vedí dauant de jo a un qu’ère prèst a lutar damb jo d’ua manèra sagnosa. Alavetz jo, encara que sense voler trauessar-lo, hi inconscientament un movement que possèc era mia espada entath sòn vrente nud. E peth maitin me desvelhè e vedí qu’era espada ère aquiu, plan que òc, tacada de sang e d’esgluma. Qué dideries, ò pair mèn! ad aqueth que dempús de parlar-te atau, te mostrèsse era espada sagnosa?” Eth rei didec: “Li dideria qu’era sang soleta, sense eth còs der adversari, non ère senon mieja pròva.”

Alavetz Kamaralzaman didec: “Ò pair mèn! jo tanben aguest maitin, en desvelhar-me, me trapè era part baisha deth vrente caperada de sang; era palangana, qu’ei encara en lavabo, t’ac demostrarà. Mès coma pròva mès convincenta encara, vaquí er anèth dera joena! Per çò que hè ath mèn anèth, qu’a despareishut, coma pòs veir.!”

En enténer aquerò, eth rei correc entath lavabo e vedec, plan que òc, era palangana mentada que contenguie…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent nauanta unau net

Era didec:

…eth rei correc entath lavabo e vedec, plan que òc, era palangana mentada que contenguie ua quantitat enòrma de sang, e didec entada eth: “Aguest ei un senhau de qué era contrincanta a ua salut meravilhosa e ua expansion leiau e franca.” E pensèc tanben: “Que veigui en aquerò era man deth visir!” Dempús tornèc rapidament entath costat de Kamaralzaman, exclamant: “Vam a veir er anèth! E lo cuelhec, e li hec torns e mès torns, e dempús l’ac entornèc a Kamaralzaman, en tot dider-li: “Qu’ei ua pròva que me confon totafèt.” E s’estèc ua ora sense badar boca. Dempús se lancèc contra eth visir, e li cridèc: “Tu ès eth qu’a armat tota aguesta intriga, vielh pachaquèr!”

Mès eth visir queiguec enes pès deth rei, e jurèc, peth libre Nòble e pera Fe, que non s’auie botat en arren de tot aquerò. E er eunuc hec eth madeish jurament.

Alavetz eth rei, que cada còp ac comprenie mens, li didec ath sòn hilh: “Solet Allà mos pòt aclarir aguest mistèri!” Mès Kamaralzaman plan emocionat, exclamèc: “Ò pair mèn! te supliqui que hèsques investigacions e gestions entà entornar-me ara deliciosa joena qu’eth sòn rebrembe altère era mia anma, e te conjuri a qu’ages pietat de jo e hèsques que la posca trapar, o me morirè!”

Eth rei se metec a plorar, e li didec ath sòn hilh: “*Ya Kamaralzaman*! Solet Allà ei gran e solet Eth se’n sap de çò desconeishut! A nosati non mos rèste qu’afligir-mos es dus: tu per aguest amor sense esperança, e jo pera tua pròpria afliccion e pera mia impoténcia entà botar-li remèdi.”

De seguit eth rei, plan desconsolat, cuelhec dera man ath sòn hilh e se lo hec a vier des dera tor enquiath palai, a on s'embarrèc damb eth. E se remic a tier-se as ahèrs deth règne entà quedar-se plorant ath cantt de Kamaralzaman, que s'auie calat en lhet plen de desesperacion per estimar a ua joena desconeishuda, que dempús de pròves tan clares d'amor, auie despareishut.

Dempús eth rei, entà veder-se mès liure encara des causes e dera gent de palai, e non preocupar-se que de suenhar ath sòn hilh, que tant estimaue, ordenèc bastir ath miei deth mar un palai, junhut solet damb era tèrra per ua esculhèra de vint codes d'amplada, e lo hec moblar entath sòn usatge e eth deth sòn hilh. E ambdús l'abitauen solets, luenh deth mon e des preocupacions, entà non pensar qu'ena sua desgràcia. E damb era fin de consolar-se un shinhau, Kamaralzaman non trapaue arren coma era lectura de boni libres sus er amor e recitar vèrsi des poètes inspiradi, coma aguesti entre d'auti mil:

Ò guerrèra abila en combat des ròses! Era sang delicada des trofèus qu'ornen eth tòn front trionfau tinte de porpra era tua cabeladura, e eth jardin natau de totes es tues flors s'incline entà punar es tòns pès mainadencs!

Tan doç ei, ò princessa! eth tòn còs subernaturau, qu'er aire encantat, s'aromatize en tocar-lo; e s'era brisa curiosa penetrèsse dejós dera tua tunica, en era s'eternizarie!

Tan beròia ei era tua cintura, ò hurí! qu'eth colhar deth tòn còth nud se planh per non ester eth tòn cituron! Mès es tues cames subtiles, qu'es sòns cauilhars son enrodadi de cascavèls, hèn croishir d'enveja as braçalets des tons punhets!

Tot aquerò per çò que hè a Kamaralzaman e ath sòn pair eth rei Schahraman.

Anem ara damb era princessa Budur.

Quan es dus gènis la deishèren en sòn lhet deth palai deth sòn pair eth rei Ghayur, lèu auie passat ja era net. E tàs tres ores campèc era auròra, e Budur se desvelhèc. Arrie encara ath sòn estimat e s'estiraue de gust, en aqueth moment deliciós de miei saunei ath costat der aimant, que se pensaue qu'ère aquiu. E quan estirèc eth braç entà enrodar-li eth còth abans de daurir es uelhs, non trapèc qu'eth uet. Alavetz se desvelhèc deth tot e ja no vedec ath beròi joen qu'auie estimat aquera net, e li tremolèc eth còr enquia lèu pèrder eth sen, e deishèc anar un crit agudent que hec acodir as dètz hemnes encargades de susvelhar-la, e entre eres ara sua hilhuquèra.

Enrodèren ansioses eth lhet e era hilhuquèra li preguntèc damb accent espaurit: "Qué te cau, ò senhora mia?"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e coma qu'ere discrèta, se carèc.

Mès quan arribèc era cent nauanta tresau net

Era didec:

…damb accent espaurit: “Qué te cau, ò senhora mia!”

Budur exclamèc: “M’ac preguntes coma se non te’n sabesses, hemna plia d’astúcia! Ditz-me ja çò que s’a passat damb eth joen adorable qu’aguesta net a dormit enes mèns braci e ath quau estimi damb totes es mies fòrces.”

Era hilhuquèra, escandalizada enquiath limit, estirèc eth còth pr’amor d’enténer milhor, e didec: “Ò princessa, Allà te desliure de totes es causes inconvenentes! Aguestes paraules non son es que tu acostumes a díder. Se te platz, explica-te mès, e s’ei ua badinada que ties damb nosates, hè lèu a dider-mos-ac.”

Budur s’incorporèc un shinhau en lhet, e li didec menaçaira: “Maudida hilhuquèra, t’ordeni que me digues de seguit a on ei eth beròi joen que l’è autrejat aguesta net per volontat pròpria eth mèn còs, eth mèn còr e era mia virginitat!”

En enténer aguestes paraules, era hilhuquèra li semblèc qu’eth mon sancer s’aflaquie dauant des sòns uelhs; se piquèc e se lancèc en solèr, madeish qu’es autes dètz vielhes; e totes comencèren a cridar coma hòles: “Be n’ei de nere aguest maitin! Quina enormitat! Ò era nòsta perdicion!”

Mès era hilhuquèra, sense deishar de planher-se, preguntèc: “*Ya Sett Budur*! Per Allà! Entra en rason e non digues causes tan pòc dignes dera tua noblesa.”

Mès Budur li cridèc: “Vòs carar, maudida vielha, e dider-me fin finau çò qu’auetz hèt entre totes deth mèn aimant, eth des uelhs neri, celhes arquejades e quilhades enes extrèms, aqueth que passèc tota era net damb jo enquiara maitiada, e qu’auie dejós deth sòn melic ua causa que jo non è?”

Quan era hilhuquèra e es autes dètz hemnes enteneren semblables paraules, lheuèren es braci entath cèu e exclamèren: “Ò Confusion! Ò senhora nòsta, que te veigues liura de holia e des atacs malignes e deth mau de uelh! Vertadèrament depasses aguest maitin es limits dera sòrt.”

E era hilhuquèra, picant-se eth pièch, didec: “Ò senhora mia Budur, quin lenguatge ei aguest?

Se semblables badinades arribèssen ena audida deth rei, mos deisharie sense anma de seguit. E cap poder mos desliurarie deth sòn coratge!”

Mès Sett Budur, damb es pòts tremolant, cridèc: “Per darrèr viatge te pregunti se vòs o non dider-me a on se trape eth beròi joen qu’es sues tralhes è encara en còs!” E Budur hec un gèst d’entredaurir-se era camisa.

En veir aquerò, totes es hemnes se lancèren en solèr de bocadents, e exclamèren: “Quin malastre de joena, que s’a tornat lhòca!”

Mès aguestes paraules anugèren autant a Budur, que despengèc dera paret ua espada e se lancèc contra es hemnes entà trauessar-les. Alhocardides alavetz, se n’anèren entà

dehòra, estramuncant e udolant, e arribèren en desorde e demudades es cares en apartament deth rei. E era hilhuquèra, damb lèrmes enes uelhs, li hec saber çò que venguie de díder Budur, e higec: “Que mos aurie aucit a totes o mos aurie herit se non auéssem hujut.”

E eth rei exclamèc: “Quina barbaritat! Mès vederes reuament s’a perdut aquerò qu’a perdut?” E era hilhuquèra se tapèc era cara damb es mans, e didec plorant: “Qu’ac è vist! I auie molta sang!” Alavetz eth rei didec: “Aquerò qu’ei ua asenada!” E encara qu’en aqueth moment ère descauç e damb eth turbant de net en cap, se precipitèc entara cramba de Budur.

Eth rei guardèc ara sua hilha damb mina plan sevèra, e li didec: “Ei vertat, Budur, qu’aguesta net as dormit damb un, e amies ath dessús es tralhes deth sòn pas? E as perdut çò qu’as perdut?” Era responec: “Òc, pair mèn! donques que tu sigueres eth qu’ac volec, e òc ma hè, qu’alistères perfèctament ath joen; qu’ère tan beròi, qu’uscli en desirs de saber se per qué dempús me l’as trèt! Ath delà, vaquí eth sòn anèth, que me l’a autrejat dempús d’auer cuelhut eth mèn.”

Alavetz eth rei, pair de Budur, que ja s’auie pensat qu’era sua hilha ère miei hòla, didec entada eth: “Qu’a arribat ar arràs dera holia!” E li didec: “Budur, me vòs díder fin finau se qué vò díder aguesta conducta estranha e tan pòc digna dera tua posicion?” Alavetz Budur ja non podec tier-se, e s’esquincèc era camisa de naut en baish, e se metec a somicar, en tot foter-se còps ena cara.

Quan vedec aquerò eth rei ordenèc as eunucs e as vielhes que l’agarrèssen es mans entà que non se hesse mau, e en cas de reïncidéncia, que l’encadenèssen, e li botèssen en còth un anèth de hèr, e l’estaquèssen ena hièstra dera cramba.

Dempús eth rei Ghayur, desesperat, se retirèc enes sues crambes, pensant enes mieis que tierie entà obtier era garison d’aquera holia que supausaue ena sua hilha. Mès, a maugrat de tot, seguie en tot estimar-la damb tanta afeccion coma abans e non podie acostumar-se ara idia de qué s’auesse tornat lhòca entà tostemp.

Amassèc, donc, en sòn palai a toti es sabents deth sòn règne, mètges, astrològs, mags, òmes versadi en libres ancians, e droguèrs, e les didec a toti: “Era mia hilha Sett Budur ei en tau e quau estat. L’ac balharè coma esposa ad aqueth de vosati que la guarisque, e lo nomentarè eretèr deth mèn tron quan jo me morisca. Mès ad aqueth qu’age entrat ena cramba dera mia hilha e no age artenhut guarir-la, se li talharà eth cap.”

Dempús ordenèc pregonar çò madeish per tota era ciutat, e envièc corrèus entà toti es sòns estats entà promulgà’c.

E se presentèren fòrça mètges, sabents, astrològs, mags e droguèrs. Mès ua ora mès tard se vedien sus era pòrta deth palai es sòns caps talhadi. E en pòc de temps s’amassèren quaranta caps ath long dera façada deth palai. Alavetz es auti pensèren: “Mau senhau! Era malautia que deu ester incurabla!” E arrés gausaue presentar-se, entà non expausar-

se a que li talhessen eth cap. Aquerò per çò que hè as mètges e ath castig que se les apliquèc en tau cas.”

Mès per çò que hè a Budur, auie un frair de lèit, hilh dera sua hilhuquèra, cridat Marzauan. E Marzauan, encara que musulman ortodòxe e bon credent, auie estudiat era magia e era bruisheria, es libres des indis e des egipcis, es caractèrs talismatics e era sciéncia des esteles; e dempús, coma que ja non auie arren entà aprèner des libres, s’auie tengut a viatjar, e auie recorrut es parçans mès luenhants, consultant as òmes mès expèrts enes sciéncies secretes, e d’aguesta manèra s’auie negat en toti es coneishements umans. E alavetz se metec en camin entà tornar en sòn país, qu’ada eth auie arribat en bona salut.

E çò prumèr que vedec Marzauan quan entrèc ena ciutat siguec es quaranta caps talhadi des mètges, penjadi sus era pòrta deth palai. E en preguntar as caminaires, l’expliquèren tota era istòria e era ignorància clara des mètges justament executadi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent nauanta quatau net

Era didec:

…era ignorància clara des mètges justament executadi.

Alavetz Marzauan entrèc ena casa dera sua mair, e dempús des abraçades dera tornada li demanèc detalhs dera qüestion; e era sua mair li fidec tot çò qu’auie sabut, qu’entristic fòrça a Marzauan, donques que s’auie elevat damb Budur e l’estimaue damb ua afeccion màger qu’era que sòlen auer es frairs damb es fraies. Reflexionèc pendent ua ora, e dempús lheuèc eth cap e li didec ara sua mair: “Me poiries hèr entrar ena sua cramba secretament entà que saja de veir se coneishi era origina deth sòn mau e s’a remèdi o non?” E era sua mair li didec: “Qu’ei dificil, ò Marzauan! Ça que la, donques qu’ac vòs, esdega-te a vestir-te de hemna e a seguir-me.” E Marzauan se premanic de seguit, e desguisat de hemna, seguic ara sua mair entath palai.

Quan arribèren ena pòrta dera cramba, er eunuc de garda li volec enebir era entrada ara hemna que non coneishie, mès era vielha, l’esguitlèc ena man un bon present, e li didec: “Ò cap deth palai! Era princessa Budur, qu’ei malauta, m’a exprimit eth sòn desir de veir ad aguesta hilha mia, qu’ei era sua fraia de lèit. Dèisha-mos passar, donc, ò pair dera cortesia!” E er eunuc, tan vantat per aguestes paraules coma satisfèt peth present, responec: “Entratz lèu, mès non vos entretengatz!” E entrèren ambdús.

Quan Marzauan arribèc ena preséncia dera princessa, se lheuèc eth vel que li caperaue eth ròstre, se seiguec en solèr, e treiguec de dejós dera ròba un astrolabi, libres de bruisheria e ua candèla; e se premanie a trèir er oroscòp de Budur abans d’interrogar-la, quan de pic, era joena se lancèc en sòn còth e lo punèc damb trendesa, donques que l’auie arreconeishut de seguit. Dempús li didec: “Com, ò frair Marzauan, cres tanben

ena mia holia, coma toti es auti? A! Desenganha-te, Marzauan! Qu'ei que non sabes çò que didec eth poèta? Escota aguestes paraules e reflexiona sus era sua importància:

Qu'an dit: Ei lhòca! Ò joenessa perduda!"

Jo les digui: "Erosi es lhòcos! Gaudissen mès dera vida, e en aquerò son desparièrs dera gent vulgara, que se n'arrís des sues accions!"

E les digui tanben: "Era mia holia non a qu'un remèdi, e ei eth retorn deth mèn amic!"

Quan Marzauan entenec aguesti vèrsi, comprenec de seguit que Budur ère simplament encamardada, e qu'aguesta ère era sua malautia. E li didec: "Er òme sagaç solet li cau un senhau entà encuedar-se'n. Esdega-te a condar-me era tua istòria, e s'Allà ac vò, serè entà tu causa de consolacion e eth mediador entara tua sauvacion!"

Alavetz Budur li condèc peth menut tota era aventura, que non mos cau repetir-la. E s'estarnèc en somics, dident: "Vaquí era mia trista sòrt, ò Marzauan! e ja non viui senon plorant net e dia, e a penes es vèrsi d'amor que reciti artenhen refrescar un shinhau era uscladura deth mèn hitge."

Entenudes aguestes paraules, Marzauan, baishèc eth cap entà reflexionar, e pendent ua ora se neguèc enes sòns pensaments. Dempús lheuèc eth cap, e li didec ara desolada Budur: "Per Allà! Veigui clar qu'era tua istòria ei exacta e vertadèra; mès m'ei dificil de compréner. Ça que la, è esperances de guarir eth tòn còr en tot balhar-te era satisfaccion que desires. Mès, per Allà! saja de tier paciéncia enquiara mia tornada. E ne pòs èster segura de qué eth dia que me veigues a jo ath tòn costat, serà aqueth qu'en eth t'aurè hèt a vier ath tòn estimat."

E dit aquerò, Marzauan se retirèc, còp sec, dera cramba dera princessa, era sua fraia de lèit, e eth madeish dia partic entara ciutat deth rei Ghayur.

Dehòra ja des muralhes, Marzauan viatgèc pendent un mes sancer de ciutat en ciutat e d'isla en isla, e per tot non entenie ara gent parlar en totes es convèrses que dera istòria estranha de Sett Budur.

Mès ath cap d'un mes de viatge, Marzauan arribèc en ua grana ciutat, plaçada ara vòra deth mar, e que se cridaue Tarab, e deishèc d'entener ara gent parlar de Sett Budur; mès, totun, non se tenguien qu'a parlar dera istòria estonanta d'un prince, hilh deth rei d'aqueth parçan, que se cridaue Kamaralzaman. E Marzauan hec que li condèssen es detalhs d'aquera aventura, e les trapèc tan parièrs as que sabie de Sett Budur, que se'n volec saber damb exactitud deth lòc que se trapaue aqueth hilh de rei. Li dideren qu'aqueth lòc ère fòrça luenh, e que dus camins amiauen entada eth: un per tèrra e er aute per mar; per tèrra se tardaue sies mesi en arribar en país de Khaledan, qu'en eth se trapaue Kamaralzaman; per mar non se tardaue qu'un mes. Alavetz Marzauan, sense trantalhar, alistèc era via maritima, en tot embarcar-se en un vaishèth que gessie precisament entàs isles deth rei de Khaledan.

Eth vaishèth que s'auie embarcat Marzauan auec vent favorable pendent tota era trauersada; mès eth madeish dia qu'arribèc ara vista dera capitau deth règne, ua tormenta formidabla lheuèc es ondades deth mar e projectèc en aire eth vaishèth, que virec sus eth madeish e naufraguèc sense remèdi entra un malh talhat. Mès Marzauan, entre d'autes qualitats, auie era de saber nadar ara perfeccion e de toti es passatgèrs siguec eth solet que se podec sauvar en tot agarrar-se ath pau màger qu'auie queigut en mar. E era fòrça deth corrent arrosseguèc precisament entara lengua de tèrra qu'ère bastit eth palai qu'abitaue Kamaralzaman damb eth sòn pair.

E volec eth Destin qu'en aqueth moment eth gran visir, qu'auie gessut a balhar-li compdes ath rei der estat deth règne, siguesse guardant pera hièstra que daue entath mar, e en veir ad aqueth joen qu'arribaue de tau sòrta, manèc as esclaus qu'anèssen a ajudar-lo, e que se lo hessen a vier, non sense auer-li proporcionat ròba entà mudar-se e dar-li un veire de sorbet entà padegar eth sòn esperit.

Dempús d'uns moments, Marzauan entrèc ena sala qu'ère eth visir. E coma qu'ère ben format e d'aspècte gentil, l'agradèc de seguit ath gran visir, que se metec a interrogar-lo, e lèu se n'encuedèc de qué auie grani coneishements e ère plan senat. E didec entada eth: "Solide que deu èster versat ena medecina!" E li didec: "Allà t'a guidat entà aciu pr'amor de sauvar a un malaut qu'eth sòn pair estime fòrça…!

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era cent nauanta siesau net

Era didec:

…a un malaut qu'eth sòn pair estime fòrça, e qu'entà toti nosati ei causa d'afliccion contunha!" E Marzauan li preguntèc: "Qui ei aguest malaut?" Er aute contestèc: "Eth prince Kamaralzaman, hilh deth nòste rei Schahraman que demore aciu madeish."

Entenudes aguestes paraules, Marzauan didec entada eth: "Eth Destin m'afavorís mès de çò que desiraua!" Dempús li preguntèc ath visir: "E quina ei era malautia que patís eth hilh deth rei?" Eth visir didec: "Jo me pensi simplament qu'ei hòl. Mès eth sòn pair afirme que l'an balhat mau de uelh o bèra caussa semblabla. E ei a mand de creder-se ua istòria estranha qu'eth sòn hilh l'a condat." E eth visir li condèc a Marzauan era istòria sancera des dera sua origina.

Quan Marzauan entenec eth relat, arribèc ar arràs dera alegria, donques que ja n'ère segur de qué eth prince Kamaralzaman ère eth joen qu'auie passat era net damb Sett-Budur deishant-li ara sua estimada un rebrembe tan viu. Mès que non l'ac expliquèc ath visir, e solet li didec: "Ne sò solide fòrça de qué quan veiga ath joen li poirè autrejar abans eth tractament corrècte, e lo guarirè, s'Allà ac vò!" E eth visir se lo hec a vier sense demora entar apartament de Kamaralzaman.

Çò prumèr que cridèc era atencion de Marzauan quan guardèc ath prince siguec era sua retirada extraordinària damb Sett-Budur.

E tant estonat se demorèc, que non podec mens qu'exclamar: "*Ya Allà*! Benedit sigue Aqueth que cree bereses tan semblables en tot balhar-les es madeishi atributs e parières perfeccions."

En entèner aguestes paraules, Kamaralzaman, que se trapaue estirat en lhet e damb es uelhs miei barradi, les dauric complètament e avedèc era aurelha. Mès Marzauan, en tot profitar aquera atencion deth prince, improvisaue ja aguesti vèrsi, entà hèr-li saber d'ua manèra generau çò que ne eth rei Schahraman ne eth visir podien compréner:

Sajarè de cantar es merits d'ua beresa, causanta des mèns patiments entà hèr revíuer eth rebrembe des sòns ancians encantaments!

Me didec: Ò tu, eth herit dera flècha d'amor, lhèua-te! Vaquí era copa plia e era guitarra entà alegrar-te!

Jo les digui: Còm poirè alegrar-me s'estimi? I a mager alegria qu'era der amor e era de patir per amor?

Estimi autant ara mia amiga, qu'è gelosia enquia e tot dera camisa que tòque es sues anques quan era camisa se sarre massa as sues anques beròies, benedides e suaus!

Estimi autant ara mia amiga, qu'è gelosia dera copa que tòque es sòns pòts gentils quan era copa heregue pendent molt de temps es sòns pòts creadi entà punar!

Non me repoteguetz per estimar-la tant apassionadament; pro que patisqui damb eth mèn pròpri amor!

A, se t'en sabesses des sòns merits! Qu'ei tan seductora coma Jusèp ena casa deth Faraon, tan melodiosa coma David dauant de Saül, tan modèsta coma Maria, mair de Crist!

E jo me veigui tan trist coma Jacob separat deth sòn hilh, tan malerós coma Jonàs ena balena, tan provat coma Job ena palha, tant aclapat coma Adam perseguit per àngel…!

Ai! Arren me guarirà se non ei era tornada dera mia amiga!

Quan Kamaralzaman entenec aguesti vèrsi, sentec coma se penetrèsse en eth un gran frescor que li padegaue era anma, e li hec un senhau ath sòn pair entà qu'invitèsse ath joen a sèir-se ath sòn costat e les deishèssen solets. E eth rei, encantat de veir qu'eth sòn hilh s'interessaue en bèra causa, s'esdeguèc a convidar a Marzauan a sèir-se ath costat de Kamaralzaman, e gessec dera sala dempús de guinhar-li un uelh ath visir entà indicar-li que lo seguisse.

Alavetz Marzauan s'inclinèc entara aurelha deth prince, e li didec: "Allà m'a guidat enquia aciu pr'amor de servir de mediador entre tu e aquera qu'estimes. E entà que te

convences, escota.” E li balhèc a Kamaralzaman tanti detalhs dera net passada damb era joena, que non ère possible dobtar.

E higec: “Aguesta joena se cride Budur e ei hilha deth rei Ghayur, senhor de El-Budur e El-Kussur. E ei era mia fraia de lèit.”

En enténer aguestes paraules, Kamaralzaman se sentec tant aleugerit deth sòn flaquitge, que notèc se com es fòrces li dauen ara sua anma naua vida; e se lheuèc deth lhet, e cuelhec eth braç de Marzauan, e li didec: “Que me’n vau damb tu entath país deth rei Ghayur!”

Mès Marzauan li didec: “Qu’ei fòrça luenh, e prumèr t’as de reméter complètament. Dempús partiram amassa entà aquiu, e tu solet guariràs a Sett-Budur.”

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discretament.

Mès quan arribèc era cent nauanta nauau net

Era didec:

…e tu solet guariràs a Sett-Budur.”

Alavetz, eth rei, ahiscat de curiosèr, tornèc ena sala e vedec eth ròstre radiant deth sòn hilh. Alavetz, per çò dera alegria, se l’arturèc er alend ena gòrja; e era alegria arribèc enquiath delèri, quan entenec qu’eth sòn hilh li didie: “Vau a vestir-me de seguit entà vier en hammam.”

Ara seguida eth rei se lancèc en còth de Marzauan e lo punèc, sense pensar ne tansevolh preguntar-li de quina recèpta o remèdi s’auie servit entà poder obtier en tan pòc de temps un resultat atau. E dempús d’aumplir a Marzauan de presents e d’aunors, manèc illuminar era ciutat en senhau d’alegria, distribuic ua grana quantitat de tuniques d’aunor e de presents a toti es sòns dignataris e a tota era servitud de palai, e ordenèc daurir totes es presons e botar en libertat as presoèrs. E d’aguesta manèra tota era ciutat e tot eth règne s’aumpliren d’alegria e de gòi.

Quan a Marzauan li semblèc qu’era salut deth prince ère complètament restablida, lo cridèc a despart e li didec: “Qu’a arribat eth moment de partir, donques que ja non te pòs tier mès. Hè, tonc, es tòns preparatius, e anem-mo’n!”

Eth prince responec: “Mès eth mèn pair non me deisharà partir, pr’amor que m’estime tant, que jamès se decidirà a separar-se de jo. E Allà! Quina serà era mia desolacion! Solide me costarà ua grèu requeiguda!” Mès Marzauan responec: “Que ja è previst aguesta dificultat, e m’aprairè de sòrta que non i age retard; ja veiràs quin ardit è pensat entà artenhè’c. Li dideràs ath rei qu’as talents d’alendar er aire liure en ua caça de quauqui dies damb jo, donques que te sentes aclapat eth pièch des de que non gesses de casa. E solide eth rei non te remirà eth permís.”

En entèner aguestes paraules, Kamaralzaman s'alegrèc fòrça, e anèc de seguit a demanar-li ath sò pair eth permís, que, plan que òc, entà non afligir-lo non gausèc remir-se. Mès li didec: "Sonque ua net! pr'amor qu'ua abséncia plan prolongada m'aucirie de pena!" Dempús eth rei ordenèc premanir entath sòn hilh e entà Marzauan dus magnifics shivaus e d'auti sies de resèrva e un dromedari entath bagatge; e un camelh cargat de viures, e oires d'aigua.

Dempús d'aquerò, eth rei abracèc ath sòn hilh Kamaralzaman e a Marzauan; e plorant les encarguèc que se suenhessen mutuament, e dempús der adiu mès emocionant les deishèc aluenhar-se dera ciutat damb tota era sua acompanhada.

Dehòra ja des muralhes, es dus camarades simulèren caçar tot eth dia entà enganhar as palafrenèrs e as conductors, e en escurir armèren es tendes e mingèren, beueren e dormiren enquiara mieja net. Alavetz Marzauan desvelhèc sigilosament a Kamaralzaman, e li didec: "Mos cau profitar eth saunei d'aguesta gent entà anar-mo'n." Cada un montèc en un des shivaus de refresc, e se meteren en camin sense cridar era atencion.

Atau caminèren a pas seguit enquiar auba. En aqueth moment, Marzauan arturèc eth shivau e li didec ath prince: "Artura-te tanben, e baisha!" E quan baishèc didec: "Trè-te lèu era camisa e es pantalons!" E Kamaralzaman, sense badar boca, se treiguec es pantalons e era camisa. E Marzauan li didec: "Ara autreja-me-les e demora un instant!" E cuelhec es dues pèces e se n'anèc entà un lòc deth camin que formaue ua crotzada. Alavetz cuelhec un shivau qu'auie auut era precaucion de hèr-lo a vier darrèr, e lo botèc en centre d'un bòsc qu'arribaue enquia aquiu, e l'esgorgèc, e banhèc damb sang era camisa e es pantalons. Dempús d'aquerò tornèc en lòc qu'eth camin se dividie e lancèc es pèces entre eth povàs deth camin. Dempús venguec ath costat de Kamaralzaman, que lo demoraue sense botjar-se, e que li preguntèc: "Voleria saber es tòns projèctes." Er aute li responec: "Comencem en tot hèr ua mossegada."

Mingèren e beueren, e Marzauan li didec dempús ath prince: "A veir! Quan eth rei se n'encuede de qué s'a passat dus dies e non as tornat, e quan es conductors li diguen que partírem tara mieja net, manarà de seguit ara nòsta recèrca a gent que non deisharà de veir ena crotzada era tua camisa e es tòns psntslond banhadi de sang, e languens d'eri è auut era precaucion de botar-i quauqui tròci de carn de shivau e es aussi trincadi. E atau arren dobtarà de qué ua fèra se t'a avalat e de qué jo è hujut tot espaurit." E dempús higec: "Plan que òc aguesta noticia serà un còp terrible entath tòn pair; mès, ça que la, be ne serà dempús de grana era sua alegria quan se'n sàpie de qué ès viu e maridat damb Sett-Budur!" Kamaralzaman arren auec que replicar ad aquerò, e didec: "Ò Marzauan! era tua pensada ei excellenta e era tua estratagèma engenhosa. Mès com mos apraiaram entàs despenes?" Marzauan responec: "Non te'n hèsques! M'è hèt a vier damb jo es mès beròies peireries, que d'eres era pejor vau mès de 200.000 dinnars."

E atau seguiren viatjant pendent fòrça temps, enquia qu'ara fin vederen era ciutat deth rei Ghayur. Lancèren alavetz ath galaup as shivaus e passèren es murs, e entrèren pera pòrta principau des caravanes.

Kamaralzaman volec anar de seguit en palai; mès Marzauan li didec qu'auesse un shinhau de paciéncia e se lo hec a vier en ostau, a on parauen es rics estrangèrs, e aquiu sigueren pendent tres dies sancers entà repausar ben des fatigues deth viatge. E Marzauan profitèc eth temps entà ordenar fabricar entar usatge deth prince un artefacte complèt d'astrològ, tot d'aur e de matèries precioses; e dempús se lo hec a vier en hammam, e dempús deth banh lo vestit damb un vestit d'astrològ, e en auer balhat es instruccions avientes, lo guidèc enquiath pè deth palai deth rei, e lo deishèc aquiu entà anar a visitar ara sua mair, era hilhuquèra, pr'amor de qué aguesta avertisse ara princessa Budur.

Per çò de Kamaralzaman, arribèc enquiath portau deth palai…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centau net

Era didec:

"…arribèc enquiath portau deth palai, e dauant dera multitud sarrada ena plaça e es gardes e es portèrs, clamèc en votz nauta:

Que sò er astrològ illustre, eth mag digne de memòria!

Sò era còrda que lhèue es vels mès espèssi e es libres dera bruisheria!

Sò era man qu'esparg era arena endonviaira e trè era garison deth hons des tintèrs!

Sò eth que balhe es sues vertuts as talismans e mejançant era paraula artenh totes es victòries!

Desvii entàs depuratius totes es malauties; non tengui inflamatòris, ne vomitius, ne esternudatòris ne infusòris, ne bofigatòris!

Non tengui oracions, jaculatòris, ne paraules evocadores ne formules propiciatòries, e atau artenhi garisons rapides e meritòries!

Que sò eth mag famós, digne d'èster rebrembat; vietz toti entà jo! non demani estrèes ne ovul remunerador, pr'amor que tot ac hèsqui pera glòria!

Quan es abitants dera ciutat, es gardes e es portèrs enteneren era proclama, se demorèren estonadi; pr'amor que des dera execucion sumària des quaranta mètges, se pensauen que tau raça s'auie acabat, mès que mès, pr'amor que non auien tornat a veir mètges ne mags. Atau, donc, toti enrodèren ath joen astrològ, e en veir era sua beresa, eth sòn ròstre plan fresc, e es autes perfeccions, quedèren encantadi e desconsoladi ath còp, pr'amor que cranhien que patisse era madeisha sòrt qu'es sòns predecessors. E aqueri qu'èren mès apròp deth car caperat de velot, qu'en eth se lo vedie de pès, li supliquèren que s'aluenhèsse deth palai, e li dideren: "Senhor mag, per Allà! Non sabes se qué te demore se t'estàs fòrça temps per aguesti lòcs? Eth rei te manarà que tengues

era tua sciéncia damb era sua hilha. Malerós! Patiràs alavetz era sòrt de toti aguesti qu'es sòns caps talhats pengen precisament ath tòn dessús!"

Mès dauant d'aguesti conjurs, contestaue Kamaralzaman cridant mès fòrt:

Sò eth mag illustre digne de rebrembe! Non tengui seringues ne fumigacions! Ò, vosati toti, vietz a veder-me!

Alavetz toti es presents, encara que convençudi dera sciéncia der astrològ seguien cranhent que hesse meuca contra aquera malautia sense remèdi.

De sòrta que se meteren plan tristi, en tot dider-se es uns as auti: "Quin malastre de joenessa!"

Alavetz, eth rei, en enténer eth rambalh ena plaça e veir era gentada qu'enrodaue ar astrològ, li didec ath visir: "Vè-te'n a cercar ad aguest òme!"

E eth visir complic de seguit era orde.

Quan Kamaralzaman arribèc ena sala deth tron, punèc era tèrra entre es mans deth rei, e comencèc en tot dirigir-li aguest ditirambic:

En tu son amassades es ueit qualitats qu'obliguen a inclinar eth cap ath mès sabent!

Era sciéncia, era fòrça, eth poder, era generositat, era eloqüéncia, era sagacitat, era fortuna e era victòria.

Eth rei Ghayur quedèc encantat quan entenec taus laudances e guardèc atentiuament ar astrològ. E ère tau era sua beresa, qu'eth rei cluquèc es uelhs un moment, dempús les tornèc a daurir, e li didec: "Sè-te ath mèn costat!"

Dempús li didec. "Guarda, hilh mèn, qu'estaries milhor sense aguest vestit de mètge! E m'alegraria fòrça de maridar-te damb era mia hilha s'artenhesses guarir-la. Mès me pensi que non ac artenheràs. E coma qu'è jurat qu'arrés sauvarà era vida dempús d'auer vist era cara dera princessa, se non ei que l'artenhe coma esposa, me veria obligat, contra era mia volontat, a hèr-te patir era madeisha sòrt qu'es quaranta que t'an precedit. Contèsta, donc: accèptes es condicions impausades?"

Entenudes aguestes paraules, Kamaralzaman didec:

"Ò rei afortunat! Que vengui de molt luenh en aguest país prospèr entà exercir eth mèn art e non entà carar. Que coneishi eth risc, mès non vau a hèr repè!" Alavetz eth rei li didec ath cap des eunucs: "Donques que persute, amia-lo ena cramba dera presoèra."

Alavetz ambdús vengueren ena cramba dera princessa, e er eunuc, en veir qu'eth joen esdegaue eth pas, didec: "Malerós! Te penses de vertat qu'arribaràs a èster gendre deth rei?" Kamaralzaman didec: "Atau m'ac pensi! E ath delà, ne sò tan segur de guanhar, que sense botjar-me d'aciu posqui guarir ara princèssa, en tot mostrar-li a tota era tèrra era mia abiletat e era mia sabença."

“Com! la pòs guarir sense veder-la? Que serie ua grana capitada se siguesse atau!”

Kamaralzaman didec: “Encara qu’eth desir de veir ara princessa, qu’a d’èster era mia esposa, me botge a entrar precipitadament ena sua cramba, m’estimi mès obtier era sua garison en tot demorar-me darrèr des cortines deth quarto. ”E er eunuc didec: “Encara serà mès estonanta era causa!”

Alavetz Kamaralzaman se seiguec en solèr, darrèr des cortines deth quarto de Sett-Budur, treiguec deth cinturon un tròç de papèr e utisi entà escríuer e redigic era següenta carta…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes quatau net

Era didec:

…treiguec deth cinturon un tròç de papèr e utisi entà escrìur, e redigic era següenta carta:

“Aguestes linhes son dera man de Kamaralzaman, hilh deth sultat Schahraman, rei des tèrres e des oceans enes païsi musulmans des isles Khaledan.

A Sett-Budur, hilha deth rei Ghayur, senhor de El-Budur e El-Kussur entà exprimir-li es sues penes d’amor.

Se t’auessa de díder, ò princessa! tot çò d’usclat qu’ei eth mèn còr que herires, non i aurie ena tèrra pro canes dures entà escriuer sus eth papèr afirmacion tan gausada. Mès te cau saber, ò adorabla! que se s’agotèsse era tinta, era mia sang non s’agotarie, e damb eth sòn color t’exprimiria era mia ahlama intèrna, aguesta ahlama que me consumís des dera net magica que te m’apareisheres en sauneis e me captivères entà tostemp!

Laguens d’aguesta envolòpa i a er anèth que te pertanhie. Te la mani coma pròva cèrta de qué sò er usclat pes tòns uelhs; er auriò coma eth safran, eth bolh coma eth volcan, eth pataquejat pes malastres e per uaragan, que cride antà tu Aman, signant damb eth sòn nòm, Kamaralzaman.

Demori ena ciutat, en gran ostau.”

Escrita ja era carta, Kamaralzaman la pleguèc, en tot botar en era, damb adretia, er anèth; la barrèc e l’ac autregèc ar eunuc, qu’anèc de seguit a balhar-la ara princèssa Sett-Budur, en tot dider-li: “Aquiu darrèr dera cortina, senhora mia! i a un joen astrològ, tan temerari, que vò guarir ara gent sense veder-la! Vaquí, per cèrt, çò que m’a autrejat entà tu.”

Mès a penes dauric era carta era princessa Budur, quan arreconeishec er anèth, hec un sorriscle agudent; e dempús, capvirada, hec enlà ar eunuc e correc a lheuar era cortina, e ath prumèr còp de uelh arreconeishec tanben en joen astrològ ath beròi adolescent

qu'ada eth s'auie autrejat sancera pendent eth sòn saunei. E tau siguec era sua alegria, qu'alavetz plan que li manquèc pòc entà tornar-se lhòca de vertat. Se lancèc en còth deth sòn aimant, e ambdús se punèren coma dues palomes separades de hège temps.

En veir aquerò, er eunuc anèc ath mès córrer a avisar ath rei de çò que venguie de passar, en tot dider-li: "Aguest astrològ joen ei eth mès sabent de toti es astrològs. Acabe de guarir ara tua hilha sense tansevolh veder-la, en tot quedar-se darrèr dera cortina!" E eth rei exclamèc: "Ei vertat çò que dides?" E er eunuc didec: "Ò senhor mèn!, qu'ac pòs comprovar damb es tòns pròpris uelhs."

Alavetz eth rei se filèc de seguit entath quarto dera sua hilha, e vedec que, plan que òc, ère ua realitat çò dit. E s'alegrèc tant que punèc ara sua hilha entre es dus uelhs, pr'amor que l'estimaue fòrça, e punèc tanben a Kamaralzaman, e dempús li preguntèc de quina tèrra ère. Kamaralzaman li contestèc: "Des isles de Khaledan e sò eth pròpri hilh deth rei Schahraman" E li referic ath rei Ghayur tota era sua istòria damb Sett-Budur.

Quan l'entenec exclamèc eth rei: "Per Allà! aguesta istòria ei tant estonanta e meravilhosa, que se s'escriuesse damb agulhes en interior deth uelh, serie motiu d'estonament entà aqueri que la liegessen atentiuament." E de seguit la manèc escríuer enes annaus pes escrivans mès adreits deth palai, entà que se transmetesse de sègle en sègle a totes es generacions futures.

Ara seguida ordenèc cridar ath kadi e as testimònis, entà que se redigisse sense demora eth contracte de maridatge de Sett-Budur damb Kamaralzaman. E manèc ornar e illuminar era ciutat pendent sèt dies e sèt nets; e se mingèc, se beuèc, e se gaudic; e Kamaralzaman e Set-Budur arribèren ar arràs des sòns desirs e s'estimèren recipròcament pendent fòrça temps entre hèstes, en tot benedir a Allà eth Benfactor.

Mès ua net, dempús d'un hestau qu'en eth auien estat convidadi es personatges principaus des isles exteriores e interiores, e quan Kamaralzaman auie gaudit de manèra encara mès agradiua de çò acostumat damb es somptuositats dera sua esposa, auec, ja adormit, un saunei qu'en eth vedec ath sòn pair, eth rei Schahraman, que se l'apareishie damb era cara banhada de lèrmes, e li didie tristament:

"Com m'abadones atau, Kamaralzaman? Guarda! que me vau a morir de dolor!"

Alavetz Kamaralzaman se desvelhèc espaurit, e desvelhèc tanben ara sua esposa e comencèc a alendar prigondament.

E Sett-Budur, ansiosa, li preguntèc: "Que te cau, uelhs mèns! Se te hè mau eth vrente, te harè de seguit un coseson d'anis e fenolh. E se te hè mau eth cap te meterè en front pelhes de vinagre. E s'as minjat massa aguesta net, te botarè dessús der estomac un panet caud enrodat en un tovalhon, e te darè entà béuer un shinhau d'aigua de ròses barrejada damb chuc de d'autes flors…

En aguest moment dera sua narracion, Schaharazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès qauan arribèc era dues centes siesau net

Era didec:

…e te darè entà béuer un shinhau d'aigua de ròses barrejada damb chuc de d'autes flors."

Kamaralzaman responec: "Qu'auem de partir deman, ò Budur! entath mèn país, qu'eth sòn rei, eth mèn pair ei malaut. Ven d'apareisher-me en sauneis, e me demore aquiu, en tot plorar:"

Budur responec: "Escoti e aubedisqui" E encara qu'ère de nets, se lheuèc de seguit e anèc a cercar ath sòn pair, eth rei Ghayur, qu'ère en harem, e que li manèc er encargue a trauèrs der eunuc, de qué volie parlar-li.

Eth rei Ghayur, en campar eth cap der eunuc en aqueres ores, se quedèc estonat, e li didec: "Quin malastre vies a anonciar-me, ò cara de quitran!?"

Er eunuc responec: "Era princessa Budur desire parlar damb tu". Eth responec: "Demora que me bota eth turbant." Dempús gessec, e li didec a Budur: "Hilha mia, quina sòrta de peberòt t'as avalat entà èster en movement ad aguestes ores?"

Era responec: "Ò pair mèn! vengui a demanar-te permís entà gésser a punta de dia entath país de Khaledan, règne deth pair deth mèn espós Kamaralzaman." Eth rei didec: "Qu'està ben, damb era condicion de qué tornes en un an." Era didec: "Plan que òc!" E li balhèc es gràcies ath sòn pair per çò deth permís en tot punar-li era man, e cridèc a Kamaralzaman que tanben li balhèc es gràcies.

E en hèr dia èren ja hèti es preparatius, ateladi es shivaus e cargadi es dromedaris e camelhs. Alavetz eth rei Ghayur se didec adiu dera sua hilha Budur e l'ac recomanèc fòrça ath sòn espós, e les hec molti presents d'aur e de diamants e les acompanhèc pendent un cèrt temps. Dempús d'aquerò entornèc entara ciutat, non sense auer-les encomanat, plorant, que se suenhessen fòrça, e les deishèc seguir eth sòn camin.

Alavetz Kamaralzaman e Sett-Budur, dempús des lèrmes der adiu, non pensèren qu'ena alegria de veir ath rei Schahraman. E viatgèren eth prumèr dia, e eth dusau e eth tresau e atau successiuament enquiath trentau. Arribèren dempús en un prat plan agradiu que les shautèc enquiath punt de qué ordenèren armar eth campament aquiu entà descansar un o dus dies. E tanlèu siguec prèsta e armada era tenda de Sett-Budur, ath costat d'ua palmèra, aguesta entrèc, cansada, en era, prenec ua bocada e non se tardèc a esclipsar-se.

Quan Kamaralzaman acabèc de dar ordes e de manar armar es autes tendes plan mès luenh entà que eth e Budur podessen gaudir deth silenci e dera solitud, entrèc tanben ena tenda, e vedec esclipsada ara sua esposa. E en veder-la se'n brembèc dera prumèra net miraculosa que passèc damb era ena tor.

Pr'amor qu'en aqueth moment Sett-Budur apareishie estirada en tapís dera tenda, plaçat eth cap en un coishin de seda escarlata. Non amiaue ath dessús qu'ua camisa de color clar, de gasa fina, e es amples cauces de tela de Mosul. E de quan en quan era brisa lheuaue enquiath melic era leugèra camisa. E tot eth beròi vrente se vedie blanc coma era nhèu, en tot ostentar enes lòcs mès delicadi traucs petits, mès pro amples entà contier en eri ua onza de nòde muscada.

E Kamaralzaman, encantat, non podec deishar de rebrembar aguesti vèrsi deliciosi deth poèta:

Quan dormisses ena porpra eth tòn ròstre clar ei coma era auròra, e es tòns uelhs coma es cèus maritims!

Quan eth tòn còs vestit de narcisi e ròses se quilhe o s'alongue flexiblament, non l'egalarie era palmèra que creish en Arabia!

Quan era tua fina cabeladura, qu'en era usclen es peireries, què macissa o se desplègue leugèra, non i seda que valgue çò qu'eth sòn teishut naturau!

Dempús rebrembèc tanben aguest poèma admirable, qu'acabèc d'amiar-lo ar arràs der extasi:

Dormenta! Qu'ei magnifica era ora qu'es palmères dubèrtes beuen era claror. Meddia sense alend! Un abelhard d'aur aspire ua ròsa aflaquida! Sónies! Arrisses! Non te botges!

Non te botges! Era tua delicada pèth daurada tinte damb es sòns reflèxi era gasa diafana; e es arrais deth solei, vencedors des paumes, te penetren, ò diamant! e en tot trauessar-te t'illumine! A! Non te botges!

Non te botges! Dèisha alendar atau es tues popes, que se quilhen e baishen coma es ondades deth mar! Ò! Es tues popes nheuades! Que voi aspirar-les coma era esgluma marina e era sau blanca! A! Dèisha alendar as tues popes!

Dèisha alendar as tues popes! Er arriuet alègre reprimís es sòns arridolets; er abelhard interromp eth sòn bronzinament ena flor; e era mia guardada uscle es dus arradims color ròi des tòns pièchs! Ò! Dèisha qu'es mèns uelhs usclen!

Dèisha qu'es mèns usclen! mès qu'eth mèn còr s'espandisque jos es palmères afortunades, damb eth tòn còs macerat enes ròses e en sandal, damb tot eth benefici dera solitud e era frescor deth silenci!

Dempús d'auer recitat aguesti vèrsi, Kamaralzaman sentec un arderós desir dera sua hemna adormida, que d'era non podie cansar-se, atau coma eth sabor fresc dera aigua blossa ei tostemp deliciosa entath paladar der assedegat. S'inclinèc, donc, entada era, e li desliguèc eth cordon de seda que li tenguie es cauces; e ja ère en tot estirar era man entara ombra cauda des cueishes, quan notèc qu'un petit còs dur li rodaue entre es dits. Lo cuelhec e vedec qu'ere ua cornalina estacada a ua fibra de seda precisament sus era

val des ròses. E Kamaralzaman se demorèc plan estonat e didec entada eth: “S’aguesta cornalina non auesse vertuts extraordinàries, e non siguesse un objècte plan estimat de Budur, non l’aurie sauvat damb tant de suenh, ne l’aurie amagat precisament en lòc mès preciós deth sòn còs. Que deu èster entà non desseparar-se d’eth. Plan que òc, l’aurà balhat aguesta pèira eth sòn frair Marzauan entà preservar-la deth mau de uelh e des avortaments!”

Dempús Kamaralzaman, sense seguir es amorasses començades, sentec tau temptacion d’examinar milhor era pèira, que desliguèc era seda que la tenguie, la treiguec, e gessec dera tenda entà guardar-la ara lum. E vedec qu’era cornalina, talhada en quate cares, ère gravada damb caractèrs talismatics e figures desconeishudes. E en botar-la ara nautada des uelhs pr’amor d’examinar milhor es sòn detalhs, un audèth gran se precipitèc de pic de naut des aires, e en un virament de uelhs, l’ac treiguec des mans…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéiser eth maitin, e coma qu’ère discrèta, se carèc.

Mès quan arribèc era dues centes setau net

Era didec:

… e en un virament de uelhs, l’ac treiguec des mans. Dempús anèc a posar-se, un shinhau mès luenh, ena copa d’un arbe naut, e lo guardèc, immobil e burlesc, tient damb et bèc eth talisman.

Dauant d’aguest desastrós accident, er estonament de Kamaralzaman siguec tan gran, que dauric era boca e s’estèc ua estona sense poder botjar-se, donques que vedec tot eth dolor que li costarie a Budur en saber-se’n dera pèrta d’ua causa que plan que òc deuie estimar fòrça. Atau, donc, Kamaralzaman, remetut deth sòn estonament, non trantalhèc un solet instant. Agarrèc ua pèira e correc entar arbe que se trapaue posat er audèth. Arribèc a ua distància avienta entà lançar-li era pèira ath lairon, e ja lheuaue era man en tot afustar-lo, quan er audèth sautèc der arbe e venguec a posar-se en un aute mès luenhant. Alavetz Kamaralzaman lo perseguic e er audèth volèc e anèc en un tresau arbe.

E Kamaralzaman didec entada eth: “Qu’aurà vist qu’è ena man ua pèira! La vau a lançar entà que se pense que non li voi hèr cap mau.” E lancèc era pèira luenh.

Quan er audèth vedec que Kamaralzaman auie lançar era pèira, sautèc en solèr, mès tient-se a ua cèrta distància. e Kamaralzaman pensèc: “Qu’ei en tot demorar-me!” e s’apressèc ada eth rapidament, mès quan l’anaue a tocar damb era man, er audèth sautèc mès luenh. E Kamaralzaman sautèc ath sòn darrèr, e er audèth sautèc e Kamaralzaman sautèc e er audèth suatèc. E atau successiuament, ores e ores, de val e val e de ticò en ticò, enquia qu’escuric. Alavetz Kamaralzaman exclamèc: “Que non i a mès remèdi qu’Allà Totpoderós.” E s’arturèc sense alendar. E er audèth tanben s’arturèc, mès encara mès luenh, en cim d’un ticolet.

En aqueth moment Kamaralzaman notèc umiditat en front, mès de desesperacion que de cansament, e pensèc que dilhèu serie milhor tornar entath campament. Mès didec entada eth: “Era mia estimada Budur serie capabla de morir-se de pena se l’anoncièssa era pèrta irremediabla d’aguest talisman de vertuts desconeishudes entà jo, mès qu’entada era deuen èster essenciaus. E ath delà, se tornèssa ara qu’es tenèbres son tant espesses, poiria perder-me, o que m’ataquèssen es bèsties nueitiues.” Negat, donc, en pensaments tan desconsoladors, non sabie se quina decision cuélher, e s’estirèc en solèr, en tot arribar ar arràs der anequeliment.

Ça que la, non deishèc d’observar ar audèth, qu’es sòns uelhs ludien d’ua manèra estranha entre era ombra; e cada còp que hège un gèst o se botjaue pensant en agarrar-lo, er audèth secodie es ales e hège un sorriscle coma entà avisar-lo de qué lo vedie. De sòrta que Kamaralzaman, vençut peth cansament e era emocion, se deishèc dominar peth saunei enquiath maitin.

Quan se desvelhèc, decidic agarrar tu per tu ar audèth panaire, e comencèc a acaçar-lo: e se repetic era madeisha corsa, damb madeish resultat qu’era vesilha. E Kamaralzaman, quan escuric, comencèc a pataquejar-se, exclamant: “L’acaçarè mentre me rèste un alend de vida!” E cuelhec quauques plantes e èrbes, entà neurir-se damb eres. E s’esclipsèc en tot espiar ar audèth, e espiat eth tanben pes uelhs que ludien entre era ombra.

A londeman se hec era madeisha persecucion e atau seguiren enquiath dètzau dia, des deth maitin enquiara net; mès ena auba der onzau dia, atrèt de contunh peth vòl der audèth, Kamaralzaman arribèc enes pòrtes d’ua ciutat plaçada ath costat deth mar.

En veir aquerò, Kamaralzaman se sentec cuelhut per ua tau ràbia, que se lancèc en solèr de bocadents, e plorèc pendent bèth temps, secodit pes sorriscles.

Passades quauques ores en tau estat d’angonia, se decidic a lheuar-se, e anèc enquiar arriuet que corrie près d’aquiu pr’amor de lauar-se es mans e era cara e hèr es ablucions. Dempús se filèc de cap ara ciutat, pensant en dolor dera sua estimada Budur e en totes es suposicions que deuie hèr sus era sua desaparicion e era deth talisman. E se recitaue poèmes sus era separacion e es penes d’amor, coma eth següent, entre d’auti mil:

Entà non escotar as envejosi que me censurauen e me didien: patisses pr’amor qu’estimes a un èsser massa beròi! Aqueth qu’ei tan beròi coma aguest èsser, s’auance a quinsevolh amor!

Entà non escotar-les me sò caperat es aurelhes, e les è dit: l’è alistada entre mil, ei vertat! Quan eth Destin mos tie sus eth sòn poder, perdem era vista e hèm era causida entre tenèbres!

Dempús Kamaralzaman passèc es pòrtes e entrèc ena ciutat. Comencèc a caminar pes carrèrs, sense que cap des sòns nombrosi abitants que se crotzaue era guardada lo guardèssen damb afabilitat, coma acostumen a hèr es musulmans damb es estrangèrs.

Seguic, donc, eth sòn camin, e arribèc atau ena pòrta opausada dera ciutat que per era se gessie entà vier enes jardins.

Coma que trapèc era pòrta dubèrta d'un jardin mès gran qu'es auti, entrèc en eth, e vedec que se l'apressaue eth jardinèr, que siguec eth prumèr que lo saludèc, segontes era formula des musulmans. E Kamaralzaman corresponec as sòns desirs de patz e alendèc a gust en enténer parlar en arab. E dempús des salutacions, Kamaralzaman li preguntèc ath vielh: "Mès, per qué an ues cares tan sorrudes e ues manères tan heredes, tan gelades e tan pòc ospitalàries toti aguesti abitants?"

Eth brave ancian responec: "Benedit sigue Allà, hilh mèn, per auer-te trèt sense detriment des sues mans! Es que demoren en aguesta ciutat son invasors procedents de païsi neri d'Occident; qu'arribèren un dia per mar en tot desembarcar ara imprevista, e auciren a toti es musulmans que demorauen ena nòsta ciutat. Adòren causes extraordinàries e incomprensibles; parlen en un lenguatge escur e barbar, e mingen causes poirides que flairen mau, coma eth hormatge poirit e era caça poirida; e non se lauen jamès, pr'amor qu'en nèisher, uns òmes plan lègi e vestidi de nere les banhen eth cap damb aigua, e aguesta ablucion, acompanhada de gèsti estranhs, les liure de quinsevolh auta ablucion pendent era rèsta des sòns dies. De sòrta qu'aquesta gent, entà non sénter jamès era temptacion de lauar-se, comencèren per esbauçar eth hammam e totes es hònts publiques, e enes lòcs qu'ocupauen bastiren botigues mestrades per vops, que venen coma beuenda un liquid auriò damb esgluma que deu èster orina fermentada, o bèra causa pejor encara. Per çò que hè as sues hemnes, ò hilh mèn! son era calamitat mès abominabla! Tanpòc se lauen, madeish qu'es òmes; mès se tinten es cares de blanc damb caudea amortada, e clòsques de ueu polverizat; ath delà tanpòc amien bata ne pantalon que les desliure per dejós deth povàs deth camin; atau, donc, ei pestilenciau apressar-se ada eres, e tot eth huec deth lunfèrn non serie pro entà netejar-les. Vaquí, hilh mèn, entre quin tipe de gent acabi ua existencia que me costèc gran trabalh de sauvar deth desastre: pr'amor que sò eth solet musulman que rèste viu!

Mès balhem es gràcies ath Plan Naut, que mos hec néisher damb credences tan blosses coma eth cèu que d'eth vien!"

Dites aguestes paraules, eth jardinèr se figurèc, per çò der aspècte cansat deth joen, que deuie auer hame; l'amièc entara sua modèsta casa, ath hons deth jardin, e damb es sues pròpries mans li balhèc minjar e béuer. Dempús d'aquerò l'interroguèc discrètament pera causa dera sua arribada…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes ueitau net

Era didec:

…pera causa dera sua arribada.

Kamaralzaman, plen d'arregraïment ath vielh jardinèr, non l'amaguèc arren dera sua istòria, e acabèc eth sòn relat estarnant-se en somics.

Eth vielh hec tot çò que podec entà padegar-lo, e li didec:

"Hilh mèn, era princessa Budur t'aurà precedit solide en règne deth tòn pair, eth país de Khaledan. Aciu ena mia casa traparàs ua bona acuelhuda, asil e repaus, enquia que bèth dia Allà envie un vaishèth que te posque transportar ena isla mès pròcha d'aciu, que se cride era isla d'Ebèn. E alavetz, coma que dera isla d'Ebèn enquia Khaledan era distància non ei guaire grana, traparàs fòrça vaishèths entà arribar aquiu. Atau, donc, a compdar d'aué vierè cada dia en pòrt enquia que trapa un mercadèr que volgue hèr eth viatge damb tu entara isla d'Ebèn pr'amor qu'entà trapar-ne un que volguesse vier en país de Khaledan, s'aurien de passar fòrça ans.

E eth jardinèr non deishèc de hèr cada dia çò qu'auie dit; mès se passèren dies e mesi sense que podesse trapar un vaishèth que anèsse entara isla d'Ebèn.

Aquerò per çò que hè a Kamaralzaman.

Per çò que tanh a Sett-Budur, l'arribèren causes tant estonantes e meravilhoses, ò rei afortunat! que vau a parlar-te d'eres de seguit. Guarda!

Plan que òc, quan Sett-Budur se desvelhèc, eth sòn prumèr movement siguec daurir es braci entà sarrar entre eri a Kamaralzaman. E eth sòn estonament siguec plan gran quan non lo trapèc ath sòn costat, e extraordinària era sua suspresa en saber-se'n de qué es cauces se l'auien desligat e eth cordon de seda auie despareishut damb era cornalina talismatica. Mès se pensèc que Kamaralzaman, qu'encara non l'auie vist, se l'aurie hèt a vier dehòra pr'amor de guardar-lo milhor. E demorèc pacientament.

Quan, dempús d'ua bona estona, vedec que Kamaralzaman non tornaue, comencèc a espaurir-se e lèu la cuelhec ua afliccion inconcebibla. E quan arribèc era net sense qu'auesse tornat Kamaralzaman ja non sabec se qué pensar d'aquera desaparicion, mès didec entada era: "*Ya Allà*! Quina causa tant extraordinària l'aurà obligat a Kamaralzaman a aluenhar-se, quan non pòt passar ua ora aluenhat de jo? Mès per qué s'aurà hèt a vier eth talisman? Maudit talisman! Tu qu'ès era causa deth nòste malastre! E a tu, maudit Marzauan, qu'Allà te confone per auer-me autrejat causa tan funèsta!"

Mès quan Sett-Budur vedec que passadi dus dies non tornaue eth sòn espós, en sòrta d'aclapar-se, coma ac aurie hèt quinsevolh hemna en taus circonstàncies, trapèc laguens deth malastre ua fermetat que d'era non sòlen èster aprovedides es persones deth sòn sèxe.

Arren li volec díder ad arrés d'aguesta desaparicion, cranhent qu'e sues esclaues la tradissen o la servissen mau; amaguèc eth sòn dolor ath sòn laguens, e li proïbic ara daimasèla que l'acompanhaue que didesse ua soleta paraula d'aquerò. Dempús, coma sabie que se retiraue a Kamaralzaman, abondonèc eth sòn vestit de hemna, cuelhec d'un calaish era ròba de Kamaralzaman, e comencèc a tier-la.

Çò prumèr que se botèc siguec ua tunica ralhada, ben ajustada ara cintura, e que deishaue eth còth ar aire; se sarrèc un cintuton de filigrana d'aur, qu'en eth placèc un punhau damb mange de jade, incrustat de robin; s'enrodèc eth cap damb un mocador de seda de molti colors, que se sarrèc en front damb ua tripla còrda de peu sedós de camelh joen, e dempús d'aguesti preparatius cuelhec un foet, e manec ara sua esclaua que se vestisse damb era ròba de Budur que venguie de trèir-se e que caminèsse darrèr d'era. D'aguesta sòrta, toti, en veir ara damaisèla, podien díder: "Qu'ei Sett-Budur!"

Gessec alavetz dera tenda, e dèc eth senhau de partida.

Sett-Budur, desguisada de Kamaralzaman, se metec a viatjar, seguida pera sua escòta, pendent dies e nets, enquia qu'arribèc en ua ciutat plaçada ara vòra deth mar. Alavetz manèc armar es tendes enes pòrtes dera ciutat e preguntèc: "Quina ei aguesta ciutat?" E li responeren: "Qu'ei era capitau dera isla d'Ebèn."

Preguntèc un aute còp: "Qui ei eth sòn rei?" E li contestèren: "Se cride eth rei Armanos." E tornèc apreguntar: "A hilhs?" E li responeren: "Solet ua hilha, era vèrge mes beròia deth règne, e eth sòn nòm ei Hayat-Alnefus… (Vida des anmes)

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparèishier eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes nauau net

Era didec:

"… solet ua hilha, era vèrge mès beròia deth règne e eth sò nòm ei Hayat-Alnefus."

Alavetz Sett-Budur li manèc un corrèu ath rei Armanos damb ua carta, pr'amor d'anonciar-li era sua arribada. E aguesta carta la signaue coma prince Kamaralzaman hilh deth rei Schahraman, senhor deth país de Khaledan.

Quan eth rei Armanos se'n sabec d'aguesta notícia, coma que tostemp auie mantengut relacions damb eth poderós rei Schahraman, s'alegrèc fòrça de poder hèr es aunors dera sua ciutat ath prince Kamaralzaman. Ara seguida, seguit d'ua acompanhada formada pes principaus dera sua cort, venguec entàs tendes ar encontre de Sett-Budur, e la recebec damb toti es condicionaments e aunors que se pensaue aufrir ath hilh d'un rei amic. E a maugrat des dobtes de Budur, que sagèc de non acceptar eth lotjament que graciosament l'aufrie en palai, eth rei Armanos la hec decidir a acompanhar-lo. E heren amassa era sua entrada solemna ena poblacion. E pendent tres dies obsequièren a tota era cort damb magnifiques hèstes d'ua somptuositat extraordinària.

E dempús eth rei Armanos s'amassèc damb Sett-Budur pr'amor de parlar-li deth sòn viatge e preguntar-li se qué pensaue hèr. E aqueth dia, Sett-Budur, tostemp desguisada de Kamaralzaman, auie anat en hammam deth palai, qu'en eth non volec acceptar es servicis de cap massatgista. E auie gessut d'eth tan miraculosament beròia e ludenta, e

es sòns encantaments auien jos aqueth aspècte d'òme un atractiu tan subernaturau, que toti s'arturauen ath sòn pas, sense alendar, e benedien ath Creador.

Eth rei Armanos, donc, se seiguec ath costat de Sett-Budur e parlèc damb era pendent longt temps. E autant l'impresionèren es sòns encantaments e era sua eloqüéncia, que li didec: "Ò hilh mèn! vertadèrament siguec Allà que t'envièc en mèn règne entà que sigues eth consolament dera mia ancianitat e ocupes eth lòc d'un hilh que li posca deishar eth mèn tron! Vòs, hilh mèn, balhar-me aguesta satisfaccion, en tot acceptar eth maridatge damb era mia soleta hilha Hayat-Alnefus? Que non i a en mon arrés mès digne que tu des sòns destins e dera sua beresa. Acabe d'arribar ena adolescéncia donques qu'eth mès passat complic es quinze ans. Qu'ei ua flor esquista, e jo voleria que l'aspirèsses. Accèp-ta-la, hilh mèn, e de seguit abdicarè eth mèn tron en tu, qu'era sua pesada carga ei insuportabla entara mia edat."

Semblabla proposicion, tan generosa e espontanèa, botèc en un embolh molèst ara princessa Budur. Ara prumeria non sabec se qué hèr entà dissimular eth trebolament que l'agitaue: baishèc es uelhs e reflexionèc pendent ua bona estona, mentre qu'era sua sudor hereda li gelaue eth front. E pensèc: "Se contesti coma Kamaralzaman que ja sò maridat damb era princessa Sett-Budur, me responerà qu'eth Libre permet enquia quate hemnes legitimes; se li digui era vertat sus eth mèn sèxe, ei capable a obligar-me a maridar-me damb eth; e toti s'en saberàn, e me harie molta vergonha; se refusi aguesta ofèrta pairau, era sua afeccion entà jo se convertirie en òdi herotge, e tanlèu aja abandonat eth sòn palai ei capable de premanir-me ua emboscada entà trèir-me era vida. Atau, donc, vau mès acceptar era sua proposicion e deishar que se complisque eth Destin. E qui sap çò que m'amague aqueth Destin? Vertadèrament, en ocupar eth tron, aurè aquerit un règne plan beròi pr'amor de cedir-l'ac a Kamaralzaman quan torne. E per çò de consumar et matrimòni damb era mia esposa, era joena Hayat-Alnefus, dilhèu trapa bèth remèdi. Ja m'ac pensarè."

Lheuèc, donc, eth cap, e damb era cara rogida qu'eth rei atribuic ara modèstia e jonessa, normaus en un adolescent tan candorós, contestèc: "Que sò eth hilh submís que respon escotant e aubedint es mendre desirs deth sòn rei."

Aguestes paraules transportèren ath rei Armanos enquiath limit dera satisfaccion, e volec qu'era ceremònia dera nòça se hesse eth madeish dia. Comencèc en tot abdicar deth tron en favor de Kamaralzaman dauant de toti es sòns emirs, personatges, oficiaus e camarlencs; ordenèc que s'anoncièsse aguest eveniment a tota era ciutat mejançant es pregonèrs, e despachèc corrèus a tot eth sòn Empèri entà que se'n sabessen d'aquerò es poblacions.

Alavetz organizèc en un virament de uelhs ua hèsta sense precedents en palai e ena ciutat, e entre crits d'alegria e ath son de pifres e tambors, se redigic eth contracte de matrimòni deth nau rei damb Hayat-Alnefus.

Quan arribèc era net, era reina mair, enrodada des sues damaisèles, que deishauen anar es sòns "lu-lu-lu" d'alegria, amièc ara nauèth maridada Hayat-Alnefus ena cramba de

Sett-Budur, que seguien pensant qu'ère Kamaralzaman. Sett-Budur, en sòn aspècte de rei adolescent, auancèc gentilament entara sua esposa, e per prumèr viatge li lheuèc eth vel deth ròstre.

Alavetz, toti es presents, en veir ua parelha tan beròia, quedèren captivadi, e perderen era sang dera cara de plaser e d'emocion. Acabada era ceremònia, era mair de Hayat-Alnefus e totes es damaisèles, dempús d'auer exprimit milèrs de desirs de felicitat e d'auer alugat toti es candelèrs, se retirèren prudentament e deishèren solets ena cramba noviau as nauèth maridadi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes dètzau net

Era didec:

… solets ena cramba noviau as nauèth maridadi.

Sett-Budur quedèc encantada der aspècte plen de frescor dera joena Hayat-Alnefus, e en ua rapida guardada la jutgèc vertadèrament desirabla, per çò des sòns grani uelhs neri espauridi, eth sòn ròstre clar, es sues popes que se diboishauen infantiles dejós dera gasa. E Hayat-Alnefus arric timidament per auer agradat ath sòn espós, encara que tremolaue d'emocion reprimida e baishaue es uelhs sense gausar a penes botjar-se jos es sòns vels e peireries. E tanben auie pogut notar era beresa sobeirana d'aqueth joen de caròles vèrges de peu, que li semblaue mès perfècte que totes es joenes mès beròies de palai. De sòrta que s'emocionèc tot eth sòn èsser quan lo vedec apressar-se tot doç e sèir-se ath sòn costat, en gran matalàs estenut ath dessús deth tapís. Sett-Budur cuelhec damb es sues mans es dera joena, e s'inclinèc doçament, e la punèc ena boca. E Hayat-Alnefus non gausèc entornar-li aqueth punet tan deliciós; mès cluquèc es uelhs complètament e deishèc anar ua alendada de prigonda felicitat. E Sett-Budur li botèc eth cap entre es sòns braci, l'apuèc contra eth sòn pièch, e a mieja votz li cantèc vèrsi d'un ritme tan pròpri entà dormir, qu'era joena s'esclipsèc lèu damb un aridolet de felicitat enes pòts.

Quan se desvelhèc Sett-Budur, que s'auie ajaçat lèu complètament vestida, e enquia e tot damb eth turbant botat, s'esdeguèc a hèr rapidament ablucions superficiaus, donques qu'ath delà cuelhie nombrosi banhs en secret entà non descurbir-se; s'ornèc damb es sòns atributs reiaus, e venguec ena sala deth tron enta recéber es omenatges de tota era cort, despachar es negòcis, suprimir abusi, nomentar e destituir.

Entre d'autes destitucions que li semblèren urgentes, abolic es consums, es doanes e es presons, e repartic grani presents as soldats, ath pòble e as mesquites. Plan per aquerò l'estimèren fòrça es sòn naus subdits, e heren vòts entara sua prosperitat e longa vida.

Quan eth rei Armanos e era sua esposa, anèren a veir ara sua hilha Hayat-Alnefus, e li preguntèren s'eth sòn espós auie estat corau e s'era ère cansada, donques que non volien

començar en tot interrogar-la sus er ahèr mès important, Hayat-Albefus responec: “Eth mèn espós siguec deliciós. M’a punat ena boca e m’è adormit enes sòns braci ath ritme des sues cançons! A, be n’ei d’amable!” Alavetz Armanos li preguntèc: “E non s’a passat arren mès, hilha mia?” Era responec: “Arren mès!” E era mair li preguntèc: “Alavetz, ne tansevolh t’as despolhat deth tot?” Era responec: “Plan que non!” Alavetz eth pair e era mair se guardèren, mès non dideren arren e se n’anèren. Aquerò per çò que hè ada eri.

Per çò de Sett-Budur, ja despachadi es ahèrs, tornèc ena sua cramba a cercar a Hayat-Arnefus, e li preguntèc: “Qué t’an dit, ò plan estimada! eth tòn pair e era tua mair?” Era responec: “M’an preguntat se per qué non m’auia depolhat!” Budur responec: “Non te’n hèsques d’aquerò! Ja t’ajudarè.” E pèça a pèça li treiguec era ròba, enquiara darrèra camisa, e la cuelhec nuda entre es sòn braci e s’estirèc damb era en matalàs.

Alavetz Budur li hec un punec plan doç enes beròis uelhs dera joena, e li preguntèc: “Hayat-Arnefus, anhèth mèn! te shauten fòrça es òmes?” Era auta responec: “Que non les è vist jamès, se non son es eunucs de palai coma ei normau. Mès que m’an dit, que solet son òmes a mieges. Qué les manque entà èster complèts?” Budur responec: “Precisament aquerò madeish que te manque a tu, uelhs mèns!” Hayat-Alnefus, estonada, contestèc: “A jo? e qué me manque a jo, per Allà?” Budur responec: “Un dit!”

En enténer taus paraules, Hayat-Alnefus, espaurida, hec un crit estofat, e treiguec es mans de dejós deth linçò e estenec es dètz dits, en tot guardar-les damb uelhs dilatadi peth terror. Mès Budur la sarrèc contra eth sòn pièch, e li punèc eth peu, e li didec: “Per Allà! *Ya* Hayut-Alnefus, qu’ei tot ua badinada!” E seguic caperant-la de punets enquia que la padeguèc complètament. Alavetz li didec: “Ò estimada mia, puna-me!” E Hayat-Alnefus apressèc es sòns fresqui pòts enes pòts de Budur, e ambdues, atau entrelaçades, s’esclipsèren enquiath maitin…

En aguest moment dera sua narracion. Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e coma qu’ère discrèta, se carèc.

Mès quan arribèc era dues centes onzau net

Era didec:

…e ambdues, atau entrelaçades, s’esclipsèren enquiath maitin. Alavetz Budur gessec a despachar es ahèrs deth règne; e eth pair e era mair de Hayat-Alnefus entrèren entà saber notícies dera sua hilha.

Eth rei Almaros siguec eth prumèr a preguntar: “Plan, hilha mia, benedit sigue Allà! Encara ès en lhet! Non ès renduda?” Era responec: “Arren d’aquerò! Qu’è descansat fòrça ben enes braci deth mèn beròi espós, qu’aguest còp me deishèc complètament despolhada, e me punèc tot eth còs damb punets molt deliciosi! *Ya Allà*! Be n’ère de deliciós aquerò! Per tot eth còs sentí eth hormigueg e es estrementides. Ça que la, un còp m’espauric en tot dider-me que me mancaue un dit. Mès que siguec ua badinada! E es sues amorasses me balhèren tant de gust, e es sues mans me semblauen tan suaus ena

mia pèth, e tan cauds s'amassauen es sòns pòts damb es mèns, que m'a semblat que soniaua enquiath maitin en creder-me en Paradís."

Alavetz era mair li preguntèc: "A on son es tavalhòles? As perdut molta sang hilha mia?" E era joena, estonada, contestèc: "Que non n'è perdut bric!"

En enténer aguestes paraules, eth pair e era mair, ar arràs dera desesperacion se piquèren, en tot dider-se: "Ò vergonha e malastre entà nosati! Per qué mos mesprède autant eth tòn espós e te mesprède enquia tau punt?"

Dempús eth rei s'anèc emmaliciat progressiuament, e se retirèc en tot cridar-li ara sua esposa pro fòrt entà que l'entenesse era joena: "S'aguesta net non complís Kamaralzaman eth sòn déuer en tot trèir-li era virginitat ara nòsta hilha e sauvant eth nòste aunor, que saberè castigar era sua indignitat! Lo harè enlà de palai, dempús de hèr-lo baishar deth tron que l`è balhat, e sabi pas se lo vau a castigar encara mès terriblament." E dites aguestes paraules, eth rei Armanos gessec der apartament dera sua hilha, seguit dera sua esposa, qu'eth sòn nas se l'auie alongat enquias pès.

E quan arribèc era net e Sett-Budur entrèc ena cramba de Hayat-Alnefus, la trapèc fòrça trista, damb eth cap metut entre es coishins, e estarnada en somics. S'apressèc ada era, en tot punar-la en front e secar-li es lèrmes, e quan li preguntèc eth motiu dera sua pena, Hayat-Alnefus li didec damb votz emocionada: "Ò, eth mèn estimat senhor! Eth mèn pair te vò despossedir deth règne que t'a autrejat, e hèr-te enlà de palai, e sabi pas se qué vòlen hèr mès damb tu! E tot aquerò pr'amor que non vòs treir-me era virginitat, sauvant atau er aunor deth sòn nòm e dera sua raça. E s'a entestadit qu'aquerò se hèsque aguesta madeisha net. E jo, ò senhor estimat! t'ac digui, non pr'amor de possar-te a cuélher çò que te cau cuélher, senon entà desiliurar-te deth perilh que te menace! Pr'amor que tot eth dia eth mèn pair pense causes contra tu. A!, se te platz, hè lèu a trèir-me era virginitat, e hètz-ac de manèra, sivans ditz era mia mair, qu'es tovalhòles blanques se boten totes ròies. Jo me'n fidi totafèt de tu, e boti tot eth mèn còs e era mia anma enes tues mans. Mès tu te cau decidir çò que jo è de hèr entad aquerò."

En enténer aguestes paraules, Sett-Budur didec entada era: "Qu'ei arribat eth moment. Ja veigui que non i a mès manèra d'ajornar es causes! Botarè era mia fe en Allà!" E li didec ara joena: "Ò uelhs mèns, m'estimes fòrça?" Era auta responec: "Autant coma ath cèu!" Budur la punèc ena boca, e li preguntèc: "E coma qué mès?" Era joena responec estrementida ja peth punet: "Sabi pas, mès fòrça!" Budur li preguntèc un aute còp: "Donques que m'estimes tant, auries estat erosa s'en sòrta d'èster eth tòn espós auessa estat solet eth tòn frair?" Era joena piquèc de mans, e responec: "M'auria mòrt d'alegria!" Budur dicec: "E se jo, estimada mia, non auessa estat eth tòn frair, senon era tua fraia; s'auessa estat ua gojata coma tu, en sòrta d'èster òme, m'auries estimat madeish?" Hayat-Alnefus didec: "Encara mès, pr'amor qu'auria estat tostemp damb tu, auria jogat tostemp damb tu, auria dormit en madeish lhet sense separar-mos jamès!" Alavetz Budur, tirèc entada era ara joena, la caperèc de punets es uelhs, e li didec: "Tè, Hayat-Aldefus, series capabla de sauvar entà tu soleta un secret, en tot dar-me atau ua

pròva deth tòn amor?” Era joena exclamèc: “En tot estimar-te tant coma t’estimi, tot me serà plan aisit.”

Alavetz Budur la cuelhec en braça e botèc es sòns pòts enes d’era, enquia pèrder es dus er alend, e dempús se lheuèc deth tot, e li didec: “Guarda-me, Hayat-Alnefus, e sigues, donc, era mia fraia!”

E ath còp, damb un gèst rapid, se dauric era ròba des deth còth enquiara cintura e hec gésser dues popes enludernants coronades damb es sues ròses; dempús didec: “Ja ves que sò ua hemna coma tu, estimada mia! E se me sò desguisat d’òme, a estat per tòrt d’ua aventura plan estranha, que te vau a condar sense demora.”

Alavetz se seiguec de nauèth, se botèc ara joena ena hauda, e li condèc tota era sua istòria, des deth principi enquiath finau, mès que non mos cau repetir-la.

Quan Hayat-Alnefus entenec era istòria, arribèc enquiath limit der estonament, e coma que seguie seiguda ena hauda de Sett-Budur, li cuelhec es maishères entre es sues mans, e li didec: “Ò fraia mia! quina vida tan deliciosa vam a passar amassa demorant era tornada deth tòn estimat Kamaralzaman! Qu’Allà prèsse era sua arribada, entà qu’era nosta felicitat sigue complèta!” E Budur li didec: “Qu’Allà t’escote, estimada mia! e t’autrejarè ada eth coma dusau esposa. E atau gaudiram es tres dera felicitat mès perfècta.” Dempús se balhèren longui punets, e heren a mil jòcs, e Hayat-Alnefus se meravilhaue de toti es detalhs de beresa que trapaue en Sett-Budur. E li cuelhie es popes, e didie: “Ò fraia mia, be ne son de beròis es tòns pièchs! guarda, son mès grani qu’es mèns; guarda es mèns guaire petits son! Te semble que creisheràn?” E la guardaue pertot e l’interrogaue sus es descorbiments que hège. E Budur, entre mil punets, li responie, en tot instruir-la clarament, e Hayat-Alnefus exclamaue: “*Ya Allà*! Ara ac compreni! guarda que quan jo preguntaua as esclaues: “Entà que servís açò? Entà què servís aquerò?, guinhauen eth uelh, mès non responien. D’auti còps, damb gran ràbia dera mia part, espetauen era lengua, mès non contestauen. E jo, tota anujada, m’engarrapaua es caròles, e cridaua cada còp mès fòrt: “Entà qué servís aquerò?” Alavetz acodie era mia mair en enténer es crits, e preguntaue, e totes es esclaues li didien: “Cride pr’amor que vò obligar-mos a explicar-li entà qué servís aquerò?” Alavetz era reina, era mia mair, ar arràs dera indignacion, a maugrat des mies protèstes d’empenaïment, me despolhaue et cu e me fotie ua repassada furiosa, cridant: “Entad aquerò servís!” E jo acabè en tot cenvencer-me de qué aquerò non servie qu’entà fóter ua bona repassada; e atau damb totes es autes causes.”

Dempús seguiren es dues parlant e hènt mil lhocaries, de tau sòrta, que peth maitin a Hayat-Alnefus non li restaue arren entà apréner e se n’auie sabut dera mission encantadora qu’en avier les corresponerie a toti es sòns organs delicadi…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes dotzau net

Era didec:

…se n’auie sabut dera mission encantadora qu’en avier les corresponerie a toti es sòns organs delicadi.

Alavetz, coma que s’apressaue era ora qu’es pairs anauen a entrar, Hayat-Alnefus li didec a Sett-Budur: “Fraia mia, qué l’è de díder ara mia mair, quan me demane que li mòstra era sang dera mia virginitat?” Budur arric, e didec: “Era causa qu’ei aisida!” E anèc d’amagat a agarrar un poret e l’aucic, e taquèc damb era sua sang es cueishes dera joena e es tovalhòles, e li didec: “Non te cau que mostrar-les aquerò. Tau ei eth costum, que non permet investigacions mès prigondes.” Era joena preguntèc: “Mès fraia mia, per qué non vòs treir-me era virginitat tu madeisha, per exemple damb es dits?” Budur responec: “Uelhs mèns!, pr’amor que sivans te didí ja, te sauvi entà Kamaralzaman.”

Alavetz entrèren a veir ara hilha eth rei e era reina, prèsti a estarnar-se de ràbia contra era e contra eth sòn espós se non s’auesse consumat tot. Mès en veir era sang, e es cueishes rogides, s’alegrèren es dus, e s’espandiren, e dauriren de land en land es pòrtes der apartament. Alavetz entrèren totes es hemnes e ressonèren crits d’alegria, e eth “lu lu lu” deth trionfs, e era mair, ar arràs der orgulh, placèc en un coishin es tavalhòles ròies, e seguida de tota era comitiva, hec atau eth torn per tot eth harem. E toti se’n saberen atau deth faust eveniment; e eth rei balhèc ua gran hèsta, e ordenèc sacrificar entàs praubi un nombre considerable d’anhèths e camelhs petiti.

Per çò dera reina e des convidades, tornèren ena cramba de Hayat-Alnefus, ara quau punèren totes entre es uelhs, e s’estèren damb era enquiara net, dempús d’auer-la amiat en hammam, enrodada en sedes, entà que non passèsse hered.

E Sett-Budur seguic en tot sèir-se cada dia en tron dera isla d’Ebèn, en hèr-se estimar pes sòns subdits, que se pensauen qu’ère òme, e li desirauen longa vida. Mès quan arribaue era net anaue a cercar damb alegria ara sua amiga Hayat-Alnefus, la cuelhie en braça, e s’estiraue damb era en matalàs. E ambdues, entrelaçadades enquiath maitin, coma esposa e espós, se consolauen damb tota sòrta de jòcs e esvagaments delicadi, demorant era tornada de Kamaralzaman: Aquerò per çò que hè ada eres.

E vam ara damb Kamaralzaman. S’auie demorat ena casa deth jardinèr musulman, plaçada dehòra dera ciutat abitada pes invasors lords, procedents des païsi d’Occident. E eth sòn pair, eth rei Schahraman, enes isles Khadelan, en veir en bòsc es despolhes sagnoses, ja non auec cap dobte sus era pèrta deth sòn estimat Kamaralzaman; e se metec de dòu, madeish que tot eth règne; e ordenèc bastir un monument funerari, qu’en eth s’embarrèc, pr’amor de plorar en silenci era mòrt deth sòn hilh.

Dera sua part, Kamaralzaman, a maugrat dera companhia der ancian jardinèr, que hège tot çò que podie entà distrèir-lo mentre arribaue un vaishèth que l’amièsse ena isla d’Ebèn, viuie trist, e rebrembaue damb dolor es beròis temps passadi.

Mès un dia qu’eth jardinèr auie anat coma de costum a hèr un torn peth pòrt damb er in de trapar un vaishèth que volesse hèr-se a vier ath sòn òste, Kamaralzaman ère seigut

plan trist en jardin, e se recitaue vèrsi vedent se com jogauen es audèths, quan de pic crideren era sua atencion es crits raucosi de dus audèths grani. Lheuèc eth cap entar arbe que d'eth venguie eth bronit, e vedec ua peleja a còps de bèc, engarrapades e còps d'ala. Mès lèu queiguec sense vida, precisament dauant d'eth, un des audèths, mentre qu'eth vencedor se n'anaue volant.

E vaquí qu'en madeish moment, dus audèths plan mès grani, qu'auien vist eth combat posadi en un arbe vesin, baishèren a plaçar-se ath costat deth mòrt; un se botèc en cap e er aute enes pès, e dempús ambdús baishèren tristament eth còth, e se meteren a plorar.

En veir aquerò, Kamaralzaman s'emocionèc ar arràs, e pensèc ena sua esposa Budur, e dempús, per simpatia damb es audèths, se metec tanben a plorar.

Ath cap d'ua estona, Kamaralzaman vedec as dus audèths daurir damb es ungles e damb es bècs un clòt, e enterrar ath mòrt. Dempús se n'anèren volant, e ath cap d'un moment tornèren a on i auie eth clòt, mès amiant agarrat, un dera pauta e er aute d'ua ala, ar audèth aucidor, que hège grani esfòrci entà húger e deishaue anar crits espaventosi. Lo placèren sense deishar-lo sus eth clòt deth mòrt, e damb pòques e rapides picades l'esboderèren entà resvenjar atau eth sòn crim, l'arrinquèren es entralhes, e se n'anèren volant, deishant-lo en solèr tremolant e agonizant…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e coma qu'ère discrèta, se carèc.

Mès quan arribèc era dues centes setzau net

Era didec:

…e se n'anèren volant, deishant-lo en solèr tremolant e agonizant. Aquerò siguec tot! E Kamaralzaman s'auie estat quiet, estonat, dauant d'un espectacle tant extraordinari. Dempús, quan es audèths se n'anèren, ahiscat de curiosèr, s'apressèc en lòc que jadie er audèth criminau sacrificat, e en guardar eth cadavre, vedec en estomac esbocinat ua causa colorada que li cridèc fòrça era atencion. S'inclinèc, en en auer-la recuelhut, queiguec estavanit dera emocion. Venguie de trapar era cornalina talismatica de Sett-Budur!

Quan se remetec, sarrèc contra eth sòn cor eth preciós talisman, causa de tant patiment, malastre, pena e dolor, e exclamèc: "Volgue Allà que sigue aguest un presagi de felicitat e eth senhau de qué tanben traparè lèu ara mia estimada Budur." Dempús, punèc eth talisman e se lo hec a vier en front, e de seguic l'estropèc suenhosament damb un tròç de tela, e se l'estaquèc ar entorn deth braç, pr'amor d'evitar qe se li perdesse un aute viatge. E comencèc a sautar d'alegria.

Quan se padeguèc, se'n brembèc de qué eth brave jardinèr l'auie encargat que desarriguèsse un carrobièr vielh que ja no daue cap frut. Se sarrèc, donc, eth cinturon de cambe, se rebussèc es manges, cuelhec ua aishada e un tistèr, e se metec mans ara òbra, fotent-li grani còps ara arraïc der arbe a ras de tèrra. Mès de pic notèc qu'eth hèr der utis

tumaue contra un còs metallic e resistent, e entenec coma un bronit sord que se propagaue per dejós deth solèr. Separèc alavetz, de seguit, era tèrra e es calhaus, en tot deishar ath descubèrt ua grana placa de bronze, que s'esdeguèc a trèir. Alavetz vedec ua escala de dètz gradons fòrça nauts dubèrta ena ròca. e dempús d'auer prononciat es paraules avientes de *ilah il'Allà*, s'esdeguèc a baishar, e vedec ua ampla tuta quadrada, de construccion fòrça anciana, des temps remòti de *Thammud y Aad*; e en aquera tuta damb vòuta, trapèc vint tenalhes enòrmes, plaçades en orde enes dus costats. Lheuèc era tapa dera prumèra, e vedec qu'ère plia de barres d'aur ròi; lheuèc alavetz era dusau tapa, e vedec qu'era dusau tenalha ère plia de povàs d'aur. E dauric es autes dètz-e-ueit, e les trapèc plies alternatiuament de barres e povàs d'aur.

Remetut dera sua suspresa, Kamaralzaman gessec alavetz dera tuta, tornèc a botar era placa, acabèc eth trabalh, adaiguèc es arbes, sivans eth costum aquerit d'ajudar ath jardinèr, e non acabèc enquiara net, quan tornèc eth sòn ancian amic.

Es prumères paraules qu'eth jardinèr li didec a Kamaralzaman sigueren entà dar-li ua bona notícia. Li didec atau: "Ò hilh mèn! qu'è era alegria d'anonciar-te era tua proxima tornada en país des musulmans. Qu'è trapat, plan, un vaishèth naulejat per mercadèrs rics que se harà ara vela en tres dies. È parlat damb eth capitan qu'ei d'acòrd en dar-te passatge enquiara isla d'Ebèn." En enténer aguestes paraules, Kamaralzaman s'alegrèc fòrça, e punèc era man deth jardinèr, e li didec: "Ò pair mèn! donques que vies de dar-me ua bona naua, jo t'è de dar tanben, ath mèn torn, ua auta notícia que me pensi que t'agradarà…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes dètz-e-nauau net

Era didec:

…ua auta notícia que me pensi que t'agradarà, encara qu'ignòres era aviditat des òmes deth sègle, e eth tòn còr sigue blos de tota ambicion! Vene damb jo en jardin, e te mostrarè, ò pair mèn! era fortuna que te mane era sòrt misericordiosa."

Se hec a vier alavetz ath jardinèr en lòc que i auie eth carrobièr desarrigat, lheuèc era placa, e sense reparar ena suspresa e espant deth sòn amic, lo hec baishar ena tuta, e destapèc dauant d'eth es vint tenalhes d'aur en barres e povàs. Eth brave jardinèr, coma empeguit, lheuaue es mans e daurie extremadament es uelhs dauant de cada tenhalha, dident: "*ya Allà*!" Dempús Kamaralzaman li didec: "Vaquí ara era tua ospitalitat recompensada peth Dador! Era madeisha man qu'er estrangèr t'alongaue entà que l'ajudèsses ena adversitat, damb eth madeish gèst hè córrer pera tua casa er aur! Qu'atau ac vòlen es destins propicis as estranhes accions animades pera beresa blosa e pera bontat des còrs espontanèus!"

En enténer aguestes paraules, er ancian jardinèr, que non podie badar boca, se metec a plorar, e es lèrmès s'esguitlauen silencioses pera sua barba e enquia e tot peth sòn pièch.

Fin finau, podec parlar: “Hilh mèn, qué vòs que hèsque un vielh coma jo damb tot aguest aur e aguestes riqueses? Qu’ei vertat que sò praube, mès que n’e pro damb era mia felicitat, e serà complèta se me vòs balhar un dracma o dus entà crompar un susari, qu’en morir, ena mia solitud deisharè ath mèn costat, damb era fin de qué eth caminaire caritatiu estrope en eth es mies despolhes entath dia deth judici!”

E aguest còp li toquèc plorar a Kamaralzaman. Dempús li didec ath vielh: “Ò pair dera sabença! Ò jeique de mans perhumades! Era santa solitud que passes es ans pacifics esface dauant des tòns uelhs es leis que dictèc era vegada d’Adam sus aquerò qu’ei just e injust, faus o vertadèr. Mès jo è de tornar a víuer entre es umans herotges, e non posqui desbrembar taus leis, se non voi èster avalat. Atau, donc, se vòs, ac podem repartir. Ne cuelherè era mitat e tu era auta mitat. Se non, non tocarè absoludament arren!”

Alavetz er ancian jardinèr responec:”Hilh mèn!, era mia mair m’amainadèc aciu madeish hè nauanta ans, e dempús moric; eth mèn pair moric tanben. E eth uelh d’Allà a seguit es mèns passi, e è creishut ara ombra d’aguest jardin e è escotat eth rumor der arriuet natau. Qu’estimi aguest jardin e aguest arriuet, ò hilh mèn! e eth mormolh deth huelhatge, e aguest solei, e aguesta tèrra mairau qu’en era s’alongue era mia ombra en libertat e se coneish ada era madeisha, e ara lua, que de nets m’arrís per dessús des arbes enquiath maitin. Tot aquerò parle damb jo, ò hilh mèn!. T’ac digui entà que te’n sàpies d’era rason que me tie aciu e m’empedís partir ena tua companhia entàs païsi musulmans. Que sò eth solet musulman d’aguest país qu’en eth viueren es mèns ancessors. Qu’enterren, donc, en eth, es mèns uassi, e qu’eth darrèr musulman morisque damb era cara virada entath solei qu’illumine ua tèrra immonda ara, tacada pes hilhs barbars der escur Occident!”

Atau parlèc er ancian des mans tremoloses. Dempús higec: “Per çò d’aguestes tenalhes precioses que te preocupen, cuelh, s’ac vòs, es dètz prumères e dèisha es autes dètz ena tuta. Que seràn eth prèmi entad aqueth qu’acògue eth susari que jo me dormisca.

Mès encara i a mès causes; çò de dificil non ei aquerò, senon embarcar es tenalhes en vaishèth sense cridar era atencion ne ahiscar era cobesença des òmes d’anma nera que demoren ena ciutat. Ara plan, en mèn jardin i a olivèrs cargadi de fruts e en lòc entà on vas, ena isla d’Ebèn, es olives son causa plan estranha e fòrça estimada. De sòrta qu’ara madeish vau a crompar vint tenhales granes, qu’aumpliram a mieges de barres e povàs d’aur, e les acabaram d’aumplir damb es olives deth mèn jardin. E alavetz serà quan pogam amiar-les sense pòur entath vaishèt que va a gésser.”

Aguest conselh siguec seguit rapidament per Kamaralzaman, que se passèc eth dia premanint es tenalhes crompades. E quan ja non li quedaue qu’ua entà aumplir, didec entada eth: “Aguest talisman miraculós non ei pro segur, estropat en mèn braç; me lo pòden panar mentre dormisqui o perder-se de ua auta manèra. Que serà milhor, plan, botar-lo ath hons d’aguesta tenalha; dempús lo caperarè damb es barres e eth povàs d’aur, e ath dessús i plaçarè es olives.” E de seguit amièc a tèrme eth sòn projècte, e tanlèu acabèc, caperèc era darrèra tenalha damb era sua tapa de husta blanca e entà

distinguir-la des autes en cas de besonh, li hec ua cròca ena basa, e dempús, enventit per aqueth trabalh, gravèc damb un guinhauet eth sòn nòm sancer, Kamaralzaman, en beròis caractèrs entrelaçadi. Acabat eth trabalh, li preguèc ath sòn ancian amic qu'avisèsse as òmes deth vaishèth entà que venguessen a londeman entà recuélher es tenalhes. E eth vielh complic de seguit er encargue, e tornèc ena casa plan fatigat, e s'ajacèc damb un shinhau de febre e quauqui caudheireds.

A londeman, er ancian jardinèr, qu'ena sua vida auie estat malaut, notèc que se l'aumentaue eth mau dera vesilha, mès que non li volec díder arren a Kamaralzaman, entà non entristir-li era gessuda. Se quedèc en lhet, cuelhut per ua grana feblesa e comprenec qu'anaue a arribar eth sòn darrèr moment.

Pendent eth dia, es òmes deth vaishèth vengueren en jardin entà recuélher es tenalhes, e li dideren a Kamaralzaman, que les auie daurit era pòrta, que les didesse çò qu'auien de recuélher.

Eth joen les amièc entara rèisha e les mostrèc es vint tenalhes, ben plaçades, en tot dider-les: "Que son plies d'olives de prumèra qualitat. Vos prègui, donc, que tietz compde de non estropiar-les." Dempús, eth capitan, qu'auie acompanhat as sòns òmes, li didec a Kamaralzaman: "Sustot, ò senhor, non deishetz d'ester puntuau, pr'amor que deman eth vent boharà de tèrra e mos haram ara vela de seguit."

E cuelheren es tenalhes e partiren…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes vint-e-dusau net

Era didec:

… e cuelheren es tenalhes e partiren.

Alavetz Kamaralzaman entrèc ena cramba deth jardinèr e lo trapèc esblancossit, encara que plan seren. Li preguntèc se com se trapaue, e alavetz se'n sabec de qué ère malaut, e a maugrat des paraules qu'er aute li didie entà padegar-lo, non deishèc d'espaurir-se fòrça. Li hec préner diuèrses coccions d'èrbes verdes, mès sense massa resultat. Dempús l'acompanhèc pendent tot eth dia, e lo velhèc pera net, e podec veir qu'eth mau s'agreujaue. E peth maitin, eth brave jardinèr qu'a penes auie fòrça entà cridar-lo en sòn cabeçau, lo cuelhec dera man e li didec: "Kamaralzaman, hilh mèn, escota! Que non i a mès Diu qu'Allà! e eth nòste senhor Mohammed ei er enviat d'Allà!" E expirèc.

Alavetz Kamaralzaman s'estarnèc en somics, e siguec fòrça temps plorant ath sòn costat. Se lheuèc dempús, li barrèc es uelhs, li rendec eth darrèr tribut, li hec un susari blanc, dauric ua hòssa e acoguèc ath darrèr musulman d'aqueth país queigut entre infidèus. E alavetz pensèc en embarcar-se.

Crompèc quauqui viures, barrèc era pòrta deth jardin, se hec a vier era clau, e corrèc ara prèssa entath pòrt, quan eth solei ère ja plan naut; mès que siguec entà veir qu'eth vaishèth, a tota vela, anaue ja aubedint ath vent favorable entà nauta mar.

Que siguec gran eth dolor de Kamaralzaman en veir aquerò, mès que non ac manifestèc, entà que non se n'arrissen d'eth era gentada deth pòrt. E tornèc a cuélher tristament eth camin deth jardin, que d'eth ère ja eth solet eretèr e proprietari per çò dera mòrt der ancian. E quan arribèc ena petita casa, se deishèc quèir en un matalàs, e plorèc per eth madeish, e pera sua estimada Budur, e peth talisman qu'acabaue de pèrder per dusau viatge.

Er aclapament de Kamaralzaman non auec limits quan se vedec obligat peth destin herotge a demorar-se enquia ua data desconeishuda en aqueth país tan pòc ospitalari; e eth pensament d'auer perdut entà tostemp eth talisman de Sett-Budur lo desesperaue mès, e didie entada eth: "Es mèns malastres comencèren damb era pèrta deth talisman e tornèc era bona sòrt quan lo recuperè; e ara que l'è tornat a pèrder, qui se'n sap des calamitats que me queiràn ath dessús!"

Ça que la, acabèc en tot exclamar: "Que non i a mès recors qu'Allà eth Plan Naut!" Dempús se lheuèc, e entà non expausar-se a pèrder es autes dètz tenalhes qu'èren eth tresòr josterranh, anèc a crompar d'autes vint tenalhes; botèc en eres es barres e eth povàs e les acabèc d'aumplir damb olives enquia naut de tot, dident entada eth: "Atau ja seràn premanides eth dia qu'Allà volgue que m'embarca." E tornèc a adaiguar es legums e es arbes frutèrs, en tot recitar vèrsi plan tristi restacadi ath sòn amor entà Budur. Aquerò per çò que hè a Kamaralzaman.

Per çò deth vaishèth, auec vents favorables, e non se tardèc a arribar ena isla d'Ebèn, e anèc a ancorar precisament dejós deth cai que se quilhaue eth palai abitat pera princessa Budur damb eth nòn de Kamaralzaman.

En veir aqueth vaishèth nau qu'entraue a tota vela e ancoraue en cai, Sett-Budur sentec desirs de vier a veder-lo, mès que mès pr'amor que tostemp auie era esperança de trapar bèth dia ath sòn espós Kamaralzaman embarcat en quauqu'un des vaishèths que venguien de luenh. Ordenèc a quauqui uns des camarlencs que l'acompanhèssen, e pugèc a bord deth vaishèth, que d'eth li dideren, que venguie cargat de riques mercaderies.

En arribar a bord, manèc cridar ath capitan, e li didec que volie veir eth vaishèth. Dempús, assegurada ja de qué Kamaralzaman non se trapaue entre es passatgèrs, li preguntèc per curiosèr ath capitan: "De qué vie cargat eth vaishèth, capitan?"Aguest responec: "Ò senhor!, ath delà des mercadèrs passatgèrs, amiam ena cobèrta riques teles, sederies de toti es païsi, brodats de velot e brocats, teles tintades, ancianes e modèrnes, plan beròies, e d'autes mercaderies de valor; amiam medicaments chinesi e indis, drògues en povàs e en rama, majoranes, pomades, coliris, engüents e baumes preciosi; amiam peireria, pèrles, ambre gris e encens, resines en lèrmes transparentes, esséncies de totes es flors; qu'auem tanben canfre, clau, canèla de Serendib, tamarinde e

gengibre: fin finau auem embarcat en darrèr pòrt olives superiores, des cridades “d’audèth”, qu’an ua pèth plan fina e ua polpa doça, chucosa, de color d’òli auriò…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes vint-e-cincau net

Era didec:

… qu’an ua pèth plan fina e ua polpa doça, chucosa, de color d’òli auriò.”

Quan era princessa Budur entenec nomentar es olives, que l’agradauen damb delèri, interrompec ath capitan, e li preguntèc ludent-li es uelhs de desir: “A! e quina quantitat d’aguestes olives “d’audèth” amies?” Responec: “Que n’auem vint tenalhes granes.” Era didec: “Son molt granes? Ditz-m’ac. E an tanben olives des que se criden farcides, ei a díder, des que les an trèt es uassi entà remplaçar-lo damb taperes acides, e que jo m’estime plan mès qu’aqueres qu’an uas.?” Eth capitan dauric es uelhs, e didec: “Supausi que tanben ne deu auer en aguestes tenalhes.” En entener-lo, era princessa Budur notèc que se li hège saliuèra damb eth desir non satisfèt. E didec: “Que voi crompar ua d’aguestes tenalhes.” E eth capitan responec: “Encara qu’ath proprietari se l’escapèc eth vaishèth en moment de sarpar e non posqui dispausar liurament d’eri, nòste senhor eth rei qu’a eth dret de cuélher çò que volgue.”

E cridèc: “Holà! hè-te a vier dera cobèrta ua des tenalhes d’olives!” e de seguit es marinèrs treigueren dera cobèrta, e se la heren a vier, ua d’eres.

Sett-Budur ordenèc lheuar era tapa, e l’agradèc tant er aspècte admirable d’aqueres olives “d’audèth”, qu’exclamèc: “Voleria crompar es vint tenalhes. Quan costaràn, segontes eth prètz corrent deth mercat?” Eth capitan responec: “Segontes eth prètz deth mercar dera isla d’Ebèn, me pensi que cada tenalha d’olives costarà cent dracmes.”

Sett-Budur les didec as camarlencs: “Pagatz-li ath capitan mil dracmes per cada tenalha!” E higec: “Quan tornes en país deth mercadèr, li pagaràs aquerò pes olives.” E se n’anèc, seguida des que cargèren es tenalhes des olives.

Era prumèra diligéncia de Sett-Budur en arribar en palai siguec entrar en apartament dera sua amiga Hayat-Alnefus entà avisar-la dera arribada des olives. E quan es olives sigueren amiades en interior deth harem, segontes es ordes balhades, Budur e Hayat-Anelfus, ar arràs dera impaciéncia, ordenèren amiar era màger plata des que se hèn servir entàs doci, e ordenèren as esclaues que lheuèssen suenhosament era prumèra tenalha e uederen en era eth sòn contengut, en tot formar un molon ben apraiat, qu’en eth se podessen distinguir es olives damb uas des qu’èren sense.

E vaquí eth meravilhos estonament de Budur e dera sua amiga quan vederen barrejadi damb es olives, barres e povàs d’aur! E aguesta suspresa auie quauquarren de decepcion, en pensar qu’aguesta barreja podie auer hèt a maubé es olives; de sòrta que

Budur ordenèc amiar d'autes plates e uedar es autes tenalhes, ua darrèr dera auta, enquiara vintau. Mès quan es esclaues aueren uedat eth darrèr, e campèc eth nòm de Kamaralzaman ena basa, e ludec eth talisman ath miei des olives, Budur hec un sorriscle, s'esblancossit tota, e queiguec estavanida en braça de Hayat-Alnefus. Acabaue d'arreconéisher era cornalina qu'amièc en d'auti tempsi estacada ath nud de seda des cauces.

En remeter-se, gràcies as suenhs de Hayat-Alnefus, Sett-Budur cuelhec era cornalina talismatica e se la hec a vier enes pòts, alendant de felicitat; dempús, entà qu'es esclaues non se'n sabessen deth sòn desguisament, les hec enlà a totes, e li didec ara sua amiga. "Vaquí, ò estimada mia! eth talisman qu'a costat que sigam separadi eth mèn adorat espós e jo! Mès dera madeisha manèra que l'è trapat, pensi tornar a trapar ad aqueth qu'era sua arribada mos aumplirà de felicitat as dues!"

Ara seguida manèc cridar ath capitan deth vaishèth, que venguec, e punèc era tèrra entre es sues mans e demorèc que li preguntèssen. Alavetz Budur li didec: "Me pòs díder, ò capitan! se qué hè ena sua tèrra eth patron des tenalhes d'olives?" Eth capitan responec: "Qu'ei ajudant de jardinèr, e s'auie d'embarcar damb es olives entà vier a vener-les aciu, mès que non arribèc a temps de cuélher eth vaishèth." Budur li didec: "Plan, donc, te cau saber, ò capitan, qu'en tastar es olives, que d'eres es milhors son es farcides è descubèrt qu'aqueth que les a premanit non pòt èster qu'un codinèr mèn, donques qu'ei eth solet que sabie dar ath farcit de tapera aqueth sabor tan picant e doç ath còp, que me shaute infinitament. E aguest maudit codinèr s'escapèc, cranhent que lo castiguèssen per auer perjudicat a un vailet en sajar d'amorassar-lo d'ua manèra plan dura e pòc proporcionada. Per tant, te cau tornar e hèr-me a vier çò mès lèu possible ad aguest ajudant de jardinèr, donques que sospèchi fòrça qu'ei eth mèn codinèr, autor der esquinçament deth sòn delicat vailet. E te recompensarè fòrça se complisses es mies ordes damb diligéncia; e se non, non te permeterè tornar en mèn règne; e se tornèsses te manaria aucir, madeish qu'ara tua tripulacion…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparèisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes vint-e-ueitau net

Era didec:

"…te manaria aucir, madeish qu'ara tua tripulacion:"

En enténer aguestes paraules, eth capitan non podec respóner senon escotant e aubedint, e a maugrat deth perjudici qu'ua gessuda tan rapida li podesse costar as sues mercaderies, pensèc qu'ena tornada l'indemnizarie eth rei, e se hec ara vela. E li permetec Allà ua navegacion tant erosa, qu'arribèc en pòqui dies ena ciutat infidèu, e desembarquèc de nets damb es marinèrs mès robusti dera tripulacion.

En aqueth moment, Kamaralzaman, qu'auie acabat eth trabalh deth dia, ère seigut plan trist, e damb lèrmes enes uelhs recitaue vèrsi sus era abséncia. Mès quan entenec picar

ena pòrta, se lheuèc e anèc a preguntar: “Qui i a?”. Eth capitan simulant ua votz trincada, didec: “Un praube d’Allà!” En entener aguesta suplica, dita en arab, Kamaralzaman, qu’eth sòn còr bateguèc de pietat, dauric. Mès de seguit siguec cuelhut e estacat, e es marinèrs invadiren eth jardin, e en veir es vint tenalhes plaçades coma eth prumèr viatge s’esdeguèren a agarrar-les. Dempús tornèren toti en vaishèth, e sarpèren immediatament.

Alavetz, eth capitan, enrodat pes sòns òmes, s’apressèc a Kamaralzaman e li didec: “A, donques qu’ès tu er afeccionat a gojats, qu’estarnères ath mainatge ena codina deth rei? Quan arribe eth vaishèth traparàs eth pau prèst entà hèr-te madeish, s’ei que non t’estimes mès que te hèsquen ua repassada aguesti gojats d’aciu!” E li senhalèc as marinèrs, que li guinhauen eth uelh en guardar-lo, donques que les semblaue plan ben divertir-se atau.

En enténer aguestes paraules, Kamaralzaman, qu’encara qu’ère ja liure de ligams, des de qué arribec en vaishèth non auie badat boca, en tot deishar-se amiar peth Destin, non podec tier aguesta imputacion, e exclamèc. “Que me refugi en Allà! Non te hè vergonha parlar d’aguesta manèra, ò capitan!? Prèga peth profèta!” Eth capitan responec: “Que siguen damb Eth e damb toti es sòns era benediccion d’Allà e era pregària. Mès que sigueres tu que li hec ua repassada ath vailet.”

En enténer aguestes paraules, Kamaralzaman exclamèc un aute còp: “Me refugi en Allà!” Eth capitan repliquèc: “Qu’age Allà misericòrdia damb nosati! Mos botam jos era sua proteccion!”

E Kamaralzaman repliquèc: “Vos juri a toti vosati pera vida deth Profèta (siguen damb eth era pregària e era patz), que non compreni arren de semblabla acusacion, e que jamès è botat es pès en aguesta isla d’Ebèn qu’ada era m’amiatz, ne en palai deth sòn rei! Pregatz peth Profèta, ò brava gent!” Alavetz toti repliquèren, coma ei de costum: “Sigue damb Eth era benediccion!”

Mès eth capitan didec: “De sòrta que jamès as estat codinèr ne as picat a cap mainatge ena tua vida?” Kamaralzaman, ar arràs dera indignacion, escopic en solèr, e didec: “Me refugi en Allà! Hètz de jo çò que volgatz, donc, per Allà! Era mia lengua non se botjarà ja mès entà contestar a taus causes!” E ja non volec díder arren mès. Alavetz eth capitan didec: “Jo vau a complir eth mèn déuer d’autrejar-te ath rei. S’ès innocent, ja t’apraiaràs coma pogues.”

Alavetz eth vaishèth arribec ena isla d’Ebèn erosament. E eth capitan amièc de seguit a Kamaralzaman entath palai, e demanèc veir ath rei. E coma que ja lo demorauen, lo heren passar ena sala deth tron.

E Sett-Budur, entà non delatar-se, peth sòn interès e peth de Kamaralzaman, auie premanit un plan fòrça avient, mès que mès entà èster pensat per ua hemna.

E quan vedec ad aqueth qu’amiaue eth capitan, ath prumèr còp de uelh arreconeishec ath sòn adorat Kamaralzaman e se quedèc esblancossida e auriòla coma eth safran. E

toti atribuiren eth cambiament de color ara ira, per çò deth rebrembe dera repassada deth mainatge. Era lo guardèc fòrça temps sense poder parlar, mentre Kamaralzaman, damb eth sòn vielh vestit de jardinèr, auie arribat ath limit dera confusion e dera tremoladera. E ère fòrça luenh d'imaginar-se que se trapaue en preséncia d'aquera que per era auie vessat tantes lèrmes e experimentat tantes penes, malastres e maus tractes.

Fin finau, se podec dominar Sett-Budur e se virèc entath capitan, e li didec: "Coma prèmi pera tua fidelitat, de demoraràs damb es sòs que t'aufrí pes olives!" E eth capitan punèc era tèrra, e didec: "E es autes vint tenalhes d'aguest darrèr viatge que son encara en cobèrta?" Budur didec: "Se t'as hèt a vier ues autes vint tenalhes, hè lèu a manar-me-les. E te pagarè mil dinnars d'aur.!" E li didec adiu.

Dempús se virèc entà Kamaralzaman, qu'ère damb eth cap clin, e les didec as camarlencs: "Cuelhetz ad aguest joen e amiatz-lo en hammam…!

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes trentau net

Era didec:

"Cuelhetz ad aguest joen e amiatz-lo en hammam! Dempús lo vestiratz somptuosament, e me lo tornaratz a presentar deman peth maitin, a prumèra ora, en divan!" E aquerò qu'ordenèc s'executèc de seguit.

Sett-Budur anèc a cercar ara sua amiga Hayat-Alnefus, e li didec: "Amia mia, eth nòste adorat ja a tornat! Per Allà! qu'è pensat un plan admirable entà qu'era nòsta trobada non sigue un còp funèst, eth hèt de qué eth jardinèr se veigue convertit en rei sense transicion. E ei un plan que se s'escriuesse damb ua agulha en cornèr interior deth uelh, servirie de leçon as afeccionadi a instruir-se. E Hayat-Alnefus se botèc tan contenta, que se lancèc enes braci de Budur e ambdues aquera net sigueren plan formaus, entà premanir-se a recéber ar estimat deth sòn còr.

E peth maitin amièren en divan a Kamaralzaman, somptuosament vestit. E eth hammam l'auie entornat ath sòn ròstre tot eth sòn esplendor, e eth vestit leugèr e ben sarrat reauçaue era sua figura fina e es sues anques montanhoses. E toti es emirs, personatges e camarlencs non s'estonèren en enténer ath rei que li didie ath gran visir: "Autrejaràs ad aguest joen cent esclaus entà que lo servisquen, e li balharàs a compde deth Tresòr emoluments que siguen digni deth cargue que li vau a conferir ara madeish." E lo nomentèc visir entre es visirs, e li balhèc casa e shivaus, e muls e camelhs, sense compdar es arques e armaris plei. Dempús se retirèc.

A londeman, Sett-Budur, tostemp damb era aparença de rei dera isla d'Ebèn, manèc comparéisher ath nau visir e destituic dera sua foncion ath gran visir, e dempús nomentèc a Kamaralzaman gran visir, ath sòn lòc; e Kamaralzaman entrèc de seguit en Conselh, e era assemblada siguec dirigida pera sua autoritat.

Ça que la, quan se lheuèc era session en divan, Kamaralzaman comencèc a reflexionar prigondament, e se didec entada eth: “Es aunors que m’autrege aguest joen rei e era amistat que m’aunore deuen auer segurament bèra explicacion. Mès quina? Es marinèrs me cuelheren e me heren a vier aciu, acusat d’auer picat a un maintage quan supausauen qu’èra jo un excodinèr deth rei. E aguest, en sòrta de castigar-me, me mane entath hammam, me balhe un naut cargue e tot çò d’aute. Ò Kamaralzaman! Quina deu èster era explicacion d’aguest eveniment tant estranh?”

Reflexionèc ua auta estona, e dempús exclamèc: “Per Alla! Que ja ac sai, mès que sigue confunut Eblis! Solide aguest rei, qu’ei plan joen e beròi, se deu pensar que sò afeccionat as mainatges, e solet me mòstre tanta amabilitat per aquerò. Mès, per Allà! que non posqui acceptar aguesta foncion. E me cau saber clarament es sòns projèctes. E se reaument volesse aquerò de jo, l’entornaria de seguit tot çò que m’a balhat e abdicaria deth mèn cargue de gran visir, e tornaria entath mèn jardin.”

E Kamaralzaman venguec de seguit a veir ath rei, e li didec: “Ò rei afortunat! de vertat qu’aumplires ath tòn esclau d’aunors e consideracions que non sòlen autrejar-se qu’as venerables ancians ena sua sabença; e jo non sò qu’un joen entre es mès joeni. De sòrta que se tot aquerò non auesse ua explicacion desconeishuda, serie eth prodigi mès immens entre es prodigis.”

Entenudes aguestes paraules, Sett-Budur arric e guardèc a Kamaralzaman damb uelhs languits, e li didec: “ Plan que òc, beròi visir mèn, tot aquerò qu’a ua explicacion, e ei era afeccion qu’era tua beresa a alugat còp sec en mèn hitge. Pr’amor que de vertat que m’a captivat fòrça eth tòn ròstre tan delicat e tranquil.”

Mès Kamaralzaman didec: “Qu’Allà alongue es dies deth rei! Mès eth tòn esclau a ua esposa qu’estime, e que per era plore totes es nets des d’ua aventura estranha que l’aluenhèc d’era. Plan per aquerò, ò rei! eth tòn esclau te demane permís entà anar-se’n de viatge dempús d’auer deishat enes tues mans es cargues que l’as aunorat.”

Mès Sett-Budur cuelhec era man deth joen, e didec: “Ò, eth mèn beròi visir!, sè-te! Per qué vies a parlar-me de viatge e de partida? Demora-te aciu, ath costat deth qu’uscle pes tòns uelhs e ei prèst, se volesses compartir era sua passion, a hèr-te regnar damb eth, en aguest tron. Donques que te cau saber que jo tanben siguí nomentat rei per çò dera afeccion qu’eth rei vielh me manifestèc, e per çò d’amable qu’è estat entada eth. Sabe-te’n ja, ò joen plan gentil! des costums d’aguest sègle, qu’en eth era prioritat correspon per dret as èsser beròis, e non desbrembes es acertades frases d’un des nòsti esquisti poètes…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes trenta dusau net

Era didec:

…e non desbrembes es acertades frases d'un des nòsti mès esquisti poètes:

Eth nòste sègle se retire ad aqueri tempsi delicadi que viuie eth venerable Lot, parent d'Abrahan, er amic d'Allà!

Er ancian Lot auie ua barba coma era sau, que servie de marc entà un ròstre jovenil qu'en eth alendauen es ròses!

Ena sua ciutat ardenta, visitada pes angels, ostatjaue as angels, e a cambi autrejaue es sues hilhes ara gent!

Eth madeish cèu lo desliurèc dera sua antipatica hemna, en tot immobilizar-la, calhant-la en sau hereda e sense vida!

De vertat vos digui qu'aguest sègle encantador pertanh as joeni!

Quan Kamaralzaman entenec aguesti vèrsi e comprenec eth sòn significat, se quedèc plan trebolat e se rogiren coma brases es sues caròles; dempús didec: "Ò rei! eth tòn esclau te cohèisse era sua manca d'afeccion entad aguestes causes qu'ada eres eth non se pòt acostumar. Ath delà, sò massa joen entà tier pesi e mesures que non poirie tier era esquia d'un vielh grossièr."

En enténer aguestes paraules, Sett-Budur se metec a arrir a arridalhades, e dempús li didec a Kamaralzaman: "Vertadèrament, ò joen delicios, sabi pas se per qué t'espaurisses! Escota çò que me cau dider-te sus aguest ahèr: o ès un adolescent o ès ua persona grana. S'ès çò de prumèr, o non as arribat ena edat dera responsabilitat, arren te poiràn repotegar. Pr'amor que non s'an de censurar ne considerar damb guardada dura e violenta es accions sense importància des menors; s'as ua edat responsabla, e atau me semble qu'ei, per çò d'entener-te discutir damb tant de sen, per qué as de trantalhar o espaurir-te donques qu'ès eth patron deth tòn còs e lo pòs tier entar usatge que te semble, e çò qu'ei escrit arribe tostemp?

Mès que mès, pensa que sò jo eth que s'aurie d'espaurir, donques que sò mès petit que tu; mès jo m'apliqui aguesti vèrsi tan perfèctes deth poèta:

En èster en tot guardar-me eth mainatge, eth mèn penis se botgèc. Alavetz exclamèc eth: "Qu'ei enòrme!" E jo li didí: "Atau eiu era fama!"

Eth repliquèc: "Esdega-te a mostrar-me eth sòn eroïsme e era sua resisténcia." Mès jo li didí: "Aquerò non ei licit." Eth me repliquèc: "Entà jo qu'ei plan licit! Esdega-te a manejar-lo!" Alavetz ac hi, mès solet per aubediéncia e cortesia!"

Quan Kamaralzaman entenec aguestes paraules e vèrsi, vedec qu'era lum se convertie en tenèbres dauant des sòns uelhs, e baishèc eth cap, e li didec a Sett-Budur: "Ò rei plen de glòria! qu'as en tòn palai fòrça joenes e esclaues, e vèrges plan beròies coma cap aute rei d'aguesti tempsi les possedís. Per qué te cau abandonar tot aquerò solet per jo? Non sabes que t'ei licit hèr damb es hemnes tot aquerò que posque atrèir es tòns desirs o ahiscar eth tòn curiosèr e provocar es tòns assagi?"

Mès Sett-Budur arric, clucant a mieges es uelhs e guardant-lo de reuelh, e dempús contestèc: “Arren mès cèrt que çò que dides, ò prudent visir tan beròi! Mès, se qué hèr, quan era nòsta afeccion càmbie de desir, quan es nòsti sensi s’afilen o se transformen, e quan càmbie era natura deth nòste umor? Mès deishem aguesta discusion que non amie entà nunlòc e escotem çò que diden sus aquerò es nòsti poètes mès estimadi. Escota quauqui uns des sòns vèrsi:

Un a dit:

Vaquí es lòcs apetissents en mercat des frutèrs! Trapes en un costat, ena plata de palma, es higues gròsses, de cu escur e simpatic! Ò! Mès guarda era plata grana en lòc de preferéncia! Vaquí es fruts deth sicomòr, es fruts petiti, de cu ròi, deth sicomòr!

Eth dusau a dit:

Pregunta ara joena se per qué, quan es popes se l’endurissen e eth frut les madure, s’estime mès eth sabor acid des citrons qu’es melons d’aigua doci e qu’es milgranes!

Un aute a dit:

Ò era mia soleta beresa! Ò gojatet! eth tòn amor ei era mia fe! Qu’ei entà jo era religion preferida de totes es credences!

Per tu è deishat as hemnes, enquiath punt qu’es mèns amics se n’an encuedat d’aguesta abstinéncia, e an supausat, ignorants!, que m’auia hèt monge religiós!

Un aute a dit:

Ò Zeinab, de pièchs bruns, e tu, Hind, de trenes tintades damb art! Non sabetz se per qué hè tant de temps que despareishí?

È trapat es ròses, es que se sòlen veir enes caròles de joenes, è trapat aguestes ròses, non enes caròles d’ua joena, ò Zeinab! senon enes anques velotades deth mèn amic. Vaquí se per qué, ò Hind! ja non poirà tirassar-me mès era tua cabeladura tintada, ne tanpòc, ò Zeinab, eth tòn jardin arrasat, que li manque borra, ne tansevolh es tues anques massa lises, que son mancades de granulacion!

Un aute a dit:

Tie compde de non parlar mau d’aguest cèrvi joen, en tot comparar-lo simplament, pr’amor qu’ei imbèrbe, damb ua hemna. Que s’a d’èster un marrit entà pensar o díder semblabla causa. Que i a diferéncia!

Plan que òc, quan t’aprèsses a ua hemna, ei pera part deth dauant; e plan per aquerò te pune ena cara. Mès eth cèrvi joen, quan t’aprèsses ada eth, li cau inclinar-se, e d’aguesta manèra, guarda!, pune era tèrra. Que i a diferéncia!

Un aute a dit:

Ò beròi mainatge, ères eth mèn esclau, e te desliurè entà tier-te en atacs infeconds! Pr'amor que tu, aumens, non pòs elevar ueus en tòn sen!

Plan que òc, be ne serie d'espaventós entà jo apressar-me a ua hemna vertuosa d'amples anques! Quan la cauquèssa, me balharie tanti hilhs que non caberien en tot eth parçan!

Un aute a dit:

Era mia esposa me tachèc tantes guardades picaresques e se metec a botjar es anques damb tanta elasticitat, que me deishè arrossegar entath nòste lhet, tant de temps evitat. Mès non podec arténher que se desvelhèsse er estimat mainatge que demanaue!

Alavetz me cridèc furiosa: "Se non l'obligues de seguit a endurir-se entà complir es sòns deuers e penetrar, non t'estomes se deman, en desvelhar-te, te veigues cornut!

Un aute a dit:

Generaument se demane a Allà, gràcies e beneficis en tot lheuar es braci. Mès es hemnes son de ua auta manèra! entà sollicitar es favors deth sòn aimant lhèuen es cames e es cueishes! Eth gèst ei solide mès meritòri, donques que se dirigís as sues prigondors!

Fin finau, un aute a dit:

Be ne son d'ingenues a viatges es hemnes! Coma qu'an un bon cu se pensen que mo´lo pòden aufrir en cas de besonh, per analogia! L'è demostrat a ua d'eres guaire s'enganhaue!

Aguesta joena a vengut a cercar-me damb ua vulva, de vertat, era mès excellenta possibla. Mès jo didí: "Que non hèsqui aguestes causes d'aguesta manèra!"

Era me responec: "Òc, ja ac sai, aguest sègle abandone era mòda anciana! Mès qu'ei parièr! Que sò ath cas!" E se virèc e presentèc ara mia guardada un trauc tan vast coma er abisme deth mar!

Mès jo didí: "Te balhi es gràcies de vertat senhora mia, te balhi mil gràcies! Veigui qu'era tua ospitalitat ei fòrça ampla! e cranhi perder-me en un camin qu'era sua brècha resulte màger qu'ua ciutat cuelhuda ar assaut!

Quan Kamaralzaman entenec toti aguesti vèrsi, comprenec que non i auie manèra d'enganhar-se sus es intencions de Sett-Budur, que seguie tient coma rei, e vedec que non li servirie d'arren resistir-se mès; autraments, tanben sentie curiosèr de saber a qué tier-se sus aquera mòda naua que parlaue eth poèta…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes trenta quatau net

Era didec:

… a qué tier-se sus aquera mòda naua que parlaue eth poèta. De sòrta que didec: “Ò rei deth sègle! donques qu’ès tant entestadit, promet-me que non haram aquerò amassa qu’un solet viatge! E se consentisqui te cau saber qu’ei entà demostrar-te de seguit qu’ei milhor tornar ara mòda anciana. Ça que la, dera mia part, desiri que me prometes formaument que jamès me demanaràs era repeticion d’aguest acte, qu’eth sòn perdon li demani per auança a Allà eth Clement sense limits.”

E Sett-Budur exclamèc. “T’ac prometi formaument! e jo tanben voi demanar perdon a Allà misericordiós qu’era sua bontat non a limits, entà que mos hèsque gésser des tenèbres der error entara lum dera vertadèra sabença.”

Dempús higec:

“Mès de vertat, mos cau hè’c sense remèdi, encara que non sigue qu’un solet viatge, pr’amor de balhar-li era rason ath poèta que ditz:

Era gent, ò amic mèn, mos acuse de causes que mos son desconeishudes, e ditz de nosati tot çò de mau que pense!

Vene, amic! Sigam pro generosi entà balhar era rason as nòsti enemics, e donques que sospèchen ua causa, la vam a hèr aumens un còp! Dempús mos empenaïram, se te semble! Vene, amic doç, a trabalhar damb jo pr’amor de deishar en patz era consciéncia des nòsti acusadors!

E Sett-Budur se lheuèc ara prèssa, e l’arrosseguèc entàs amples matalassi estiradi en tapís, mentre eth sajaue de defener-se un shinhau e botjaue eth cap damb mina resignada, alendant: “Que non i a mès recors qu’en Allà! Tot arribe per orde sòn!” E coma que Sett-Budur l’ahiscaue impacientament entà que hesse lèu se treiguec es amples pantalons de gòlf, dempús es calçotets de hiu, e se vedec lançat, còp sec, sus es matalassi, peth rei, que s’estirèc ath sòn costat e lo cuelhec entre es sòns braci.

E li metec es dues cames ath torn des cueishes, e li didec. “Ò, balha-me era man, bota-me-la entre es cueishes entà desvelhar ad aguest *mainatge* e obligar-lo a lheuar-se, donques qu’amie fòrça temps adormit!” E Kamaralzaman, un shinhau bracat, responec: “Que non gausi!” Eth rei didec: “Te vau a ajudar!” e li cuelhec era man e l’as passegèc entre es cueishes.

Alavetz Kamaralzaman notèc qu’eth contacte damb es cueishes deth rei ère plan agradiu, e mès doç que tocar eth boder, e mès suau que tocar seda. E aquerò l’agradèc fòrça, e l’ahisquèc a explorar de naut en baish enquia qu’era sua man arribèc ena copòla que trapèc plan botjadissa e vertadèrament plia de benediccions. Mès, per mès que cerquèc pertot, non podec trapar eth minaret. E didec entada eth: “Ò Allà, be ne son de misterioses es tues òbres! Com se pòt hèr ua copòla sense minare? Dempús pensèc: “Qu’ei possible qu’aguest rei encantador non sigue ne òme ne hemna, senon un eunuc

blanc. Aquerò serie plan mens interessant!” E li didec ath rei: “Ò rei, sabi pas, mès que non trapi ath *mainatge*!”

En enténer aguestes paraules, Sett-Budur s’estarnèc d’arrir, e li manquèc pòc entà estavanirse…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes trenta cincau net

Era didec:

… Sett-Budur s’estarnèc d’arrir, e li manquèc pòc entà estavanir-se. Dempùs se metec seriosa de pic, e recobrèc era sua anciana votz, doça e cantaira, e li didec a Kamaralzaman: “Ò espòs tant estimat que lèu as desbrembat es nòstes beròies nets passades!” E se lheuèc rapidament, e lançant luenh eth sòn vestit e eth turbant qu’anaue desguisada, apareishec complètament despolhada e era cabeladura desgatjada ath long dera esquia.

En veir aquerò, Kamaralzaman arreconeishec ara sua esposa Budur, hilha deth rei Ghayur, senhor de El-Budur e de El-Kussur. E la punèc, e era lo punèc ada eth, e eth la sarrèc, e era lo sarrèc ada eth, e dempús, ambdús plorant d’alegria, se confoneren en punets dessús deth divan.

E era, entre d’auti mil, recitèc aguesti vèrsi:

Vaquí ath mèn estimat! Qu’ei eth dançaire de còs armoniós! Guardatz se com auance damb pè flexible e leugèr!

Aciu que l’auetz! Non vos pensetz qu’es sues cames se planhen deth pes enòrme que les precedís, e que serie ua bona carga entà un camelh!

Vaquí ath mèn estimat! coma un tapìs estirè en solèr es flors des mies caròles, ò felicitat mia! e eth povàs des sues sòles siguec un baume benfactor entàs mèns uelhs!

En ròstre deth mèn estimat, ò hilhes d’Arabia! vedí dançar ara auròra. Com desbrembar es sòns encantaments e era sua doçor…?

Dempús d’aquerò, era reina Budur li condèc a Kamaralzaman tot çò que l’auie arribat des deth principi enquiath finau. Madeish hec eth, e dempús la repoteguèc, e li didec: “Qu’ei reauament ua asenada çò qu’as hèt aguesta net damb jo!” Era responec: “Per Allà! que non ère qu’ua badinada!” De seguit seguiren es sues tumades entre es cueishes e braci enquia que hec dia.

Alavetz era reina Budur s’amassèc damb eth rei Armanos, pair de Hayat-Alnefus, li condèc era vertat dera sua istòria, e li revelèc qu’era sua hilha, era joena Hayat-Alnefus, ère encara tant complètament vèrge coma abans.

Quan eth rei Armanos, patron dera isla d'Ebèn, entenec aguestes paraules de Budur, hilha deth rei Ghayur, se meravilhèc ath limit der estonament, e ordenèc qu'ua istòria tan prodigiosa s'escriuesse damb letres d'aur en pergamins illustres. Dempùs se virèc entà Kamaralzaman e li preguntèc: "Ò hilh deth rei Schahraman! vòs entrar ena mia familha en tot acceptar coma dusau esposa ara mia hilha Hayat-Alnefus, qu'ei encara intacta de quinsevolh secodida?"

Kamaralzaman responec: "Abans ac voi consultar damb era mia esposa Sett-Budur, qu'ada era li deui respècte e amor." E se virèc entara reina Budur, e li preguntèc: "Me balhes eth tòn consentiment entà cuélher a Hayat-Alnefus, coma dusau esposa?" Budur responec: "Plan que òc; donques que jo madeisha te l'è reservat entà hestejar era tua tornada. E me contentarè ocupant eth dusau lòc, pr'amor que li deui fòrça gratitud a Hayat-Alnefus per çò dera sua amabilitat e ospitalitat."

Alavetz Kamaralzaman se virèc entath rei Armanos, e li didec: "Era mia esposa Sett-Budur m'a contestat acceptant aquerò que auetz prepausat, e m'a dit qu'en cas de besonh serie contenta d'èster esclaua de Hayat-Alnefus!"

En enténer aguestes paraules, eth rei Armanos s'entosiasmèc enquiath limit mès extrèm der entosiasme, e de seguic manèc cridar as kadis, testimònis e caps principaus, e a redigir eth contracte de matrimòni de Kamaralzaman damb Hayat-Alnefus. E se sacrifiquèren milèrs d'anhèths entàs praubi e malerosi e i auec liberalitat entà tot eth pòble e tota era armada. E non quedèc arrés en règne que non li desiresse longa vida ath rei Kamaralzaman e as sues dues esposes Sett-Budur e Hayat-Alnefus.

E Kamaralzaman, ath sòn torn, se vantèc dera sua justícia autant entà governar eth sòn règne coma entà contentar as sues dues esposes, donques que passaue ua net damb cada ua, alternatiuament.

Per çò que hè a Sett-Budur e a Hayat-Alnefus, viueren tostemp damb perfècta armonia, en tot hèr-li gaudir es nets ath sòn espòs, e gaudint eres amassa pendent es ores deth dia.

Dempús d'aquerò, Kamaralzaman li manèc corrèus ath sòn pair, eth rei Schahraman, pr'amor de comunicar-li toti aqueri erosi eveniments e dider-li que pensaue vier a tier-li ua visita tanlèu auesse reconquistat era ciutat ara vòra deth mar qu'es infidèus auien desrabat as musulmans. Mentretant, era reina Budur e era reina Hayat-Alnefus, fecondades per Kamaralzaman, li balhèren cada ua ath sòn espós, un hilh baron, beròi coma era lua. E toti viueren damb perfècta felicitat enquiath fin des sòns dies. E tau ei era istòria meravilhosa de Kamaralzaman e era princessa Budur.

E Schahrazada, arrint, se carèc.

Mès era petita Doniazada, era des caròles tostemps blanques, s'auie rogit tota, mès que mès quan s'acabèc era istòria e es uelhs se l'auien agranit de plaser, de curiosèr e tanben de confusion, e auie acabat en tot tapar-se era cara damb es mans, encara que guardant a trauèrs d'eres.

E mentre Schahrazada, entà remeter-se dera votz, se banhaue es pòts en ua copa de coccion gelat de panses, Doniazada, picant de mans, exclamèc: “Ò fraia, quin malastre qu’ua istòria tan meravilhosa s’acabe tan lèu! Qu’ei era prumèra d’aguest gènre qu’enteni des tòns pòts. E sabi pas se per qué me rogisqui tota!”

E Schahrazada, dempús de hèr ua glopada, arric ara sua fraia damb era coa deth uelh, e li didec. “Donques qué se passarà quan entenes era Istòria de Gran de Beresa…? Mès prumèr t’è de condar era agradiua Istòria de Erós-Beròi e Erosa-Beròia.”

En enténer aguestes paraules, Doniazada sautèc d’alegria e d’emocion, e exclamèc: “Ò fraia, se te platz! abans de començar era istòria de Erós-Beròi e Erosa-Beròia qu’es sòns nòms ja m’agraden fòrça, ditz-me se qui ei Gran de Beresa!”

E Schahrazada responec: “Estimada mia, Gran de Beresa qu’ei un joen!”

Alavetz eth rei Schahriar, qu’era sua tristesa auie despareishut dauant dera istòria de Sett-Budur, que seguic d’aurelha atentiuament, didec: “Ò Schahrazada! me cau coheissar-te qu’era istòria de Budur m’a encantat e m’a alegrat, e ath delà m’a ahiscat a saber-me’n milhor d’aguesta mòda naua que d’era parlaue Sett-Budur en pròsa e en vèrs. De sòrta que s’enes istòries que mos prometes s’explique aguesta mòda damb d’auti detalhs desconeishudi entà jo, pòs començar de seguit.

Mès en aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e discrèta coma tostemps, se carèc.

E eth rei Schahriar didec entada eth: “Per Allà! non l’aucirè enquia qu’aja entenut aguesti detalhs sus era mòda naua, qu’enquia ara la trapi plia d’escurina e de complicacions!”

Doniazada didec: “Ò Schahrazada! fraia mia, te prègui que comences!”

E Schahrazada arric ara sua fraia e dempús, virant-se entath rei Schahriar, li didec:

Istòria de Erós-Beròi e Erosa-Beròia

Se ditz (mès Allà ei mès sabent) que i auie ena ciutat de Kufa un òme que se compdaue entre es vesins mès rics e consideradi, e se cridaue Primauèra.

Ath prumèr an deth sòn matrimòni, eth mercadèr Primauèra sentec quèir sus era sua casa era benediccion deth Plan Naut damb eth neishement d’un hilh plan beròi qu’arribèc en mon arrint. E plan per aquerò lo cridèren Erós-Beròi.

Tath setau dia de néisher eth sòn hilh, eth mercadèr Primauèra anèc en mercat des esclaus pr’amor de crompar ua sirventa entara sua hemna. Quan arribèc ath miei deth mercat, tachèc ua guardada ath grop des hemnes e des gojats que s’auien metut ara

venda, e vedec, ath miei d'un d'aguesti grops, a ua esclaua d'aspècte doç qu'amiaue ena esquia, tenguda per un ample cinturon, ara sua hilha adormida.

Eth mercadèr Primauèra pensèc alavetz: "Allà qu'ei generós!" E s'apressèc ath corredor e li didec: "Guaire vau aguesta esclaua damb era sua hilha?" Eth corredor didec: "Cinquanta dinnars, ne mès ne mens!" Primauèra didec: " La crompi. Redigís eth contracte e cuelh es sòs." Dempús de hèr aguesta formalitat, eth mercadèr Primauèra li didec doçament ara hemna: "Seguis-me, sirventa mia." E se la hec a vier ena sua casa. Quan era hilha deth sòn soèr vedec arribar a Primauèra damb era esclaua, li preguntèc: "Ò hilh deth mèn soèr! Per qué as hèt aguesta despena inutila? Jo, tanlèu me remeta dera jasilha, poirè atier era casa coma abans." Eth mercadèr Primauèra responec content: "Ò hilha deth mèn soèr! qu'è crompat aguesta esclaua per çò dera mainada qu'auie eth dessús, e qu'ada era elevaram amassa damb eth nòste hilh Erós-Beròi. E te cau saber, se me cau jutjar pes sues faccions, que quan creishe aguesta mainada non aurà parièr en beresa en toti es païsi d'Irak, Persa e Arabia."

Alavetz era esposa de Primauèra se virèc entara sirventa, e li preguntèc coraument: "Com te crides?" Era responec: "Me criden Prosperitat, ò senhora mia!" Ara esposa deth mercadèr l'agradèc fòrça aqueth nòm, e li didec: "Que t'està fòrça ben, per Alla! E era tua hilha, com se cride?" Era esclaua contestèc: "Fortuna!" Alavetz era esposa de Primauèra, ar arràs dera alegria, didec: "Pro qu'acertes! e Allà, damb era tua arribada, hèsque que s'alonguen era fortuna e era prosperitat ena casa d'aqueri que t'an crompat, ò cara blanca!"

Dempús d'aquerò, se virèc entath sòn espós Primauèra, e li preguntèc: "Donques qu'ei costum de qué es patrons balhen eth nòm as esclaus que crompen, com penses cridar ara mainada?" Primauèra responec: "Coma tu volgues!" E era sua esposa responec: "Cridem-la Erosa-Beròia!" E Primauèra didec: "Atau se cridarà. Que non è cap inconvenient."

E atau siguec se com se cridèc era mainada Erosa-Beròia e se l'elevèc amassa damb Erós-Beròi, exactament damb es madeishes condicions. E ambdús creisheren, amassa, en tot aumentar-se cada dia era sua beresa; e Erós-Beròi cridaue ara hilha dera esclaua "era mia fraia"e era lo cridaue ada eth "eth mèn frair."

Quan Erós-Beròi arribèc as cinc ans, pensèren en celebrar era sua circoncision. S'alistèc entad aquerò era hèsta deth neishement deth Profèta (sigue damb eth era pregària e era sauvacion!) entà autrejar a tau rite important tota era manifestacion de beresa qu'amasse. Per tant, se hec solemnament era circoncision de Erós-Beròi, qu'en sòrta de plorar, semblèc que trapaue aquerò deth sòn gust, e arric gentilament, causa que, ça que la, solie hèr tostemp. Se formèc ua acompanhada impausanta e nombrosa, formada per toti es parents, amics e coneishudi de Primauèra e dera hilha deth sòn soèr; dempús, precedidi de bandères, desfilèc per toti es carrèrs de Kufa. E Erós-Beròi anaue montat en un palanquin ròi, sus ua mula ricament ornada de brocat, e ath sòn costat i auie seiguda era petita Erosa-Beròia, que li hège aire damb un mocador de seda. Darrèr deth palanquin venguien es amigues, es vesins e es mainatges, qu'aumplien er aire damb es

sòns *lu lu lu* d'alegria, mentre eth brave Primauèra, plan content, amiaue deth ramau ara mula, arroganta e docila.

Quan tornèren en casa, es convidadi vengueren un darrèr der aute a felicitar ath mercader Primauèra, dident abans de retirar-se: "Que siguen entà tu es benediccions e era alegria! Gaudís pendent longa vida dera abondància des gòis dera anma…"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes trenta ueitau net

Era didec:

"… e gaudís pendent longa vida dera abondància des gòis dera anma!"

Dempús passèren tempsi erosi, e es dus mainatges arribèren a complir es dotze ans d'edat.

Alavetz Primauèra venguec a cercar ath sòn hilh Erós-Beròi, que jogaue a matrimònis damb Erosa-Beròia, e lo cridèc a despart e li didec: "Vaquí, ò hilh mèn, que vies de complir dotze ans, gràcies ara benediccion d'Allà. De sòrta que des d'aué ja non auràs de cridar a Erosa-Beròia, fraia tua, pr'amor qu'ara me cau dider-te que Erosa-Beròia ei hilha dera nòsta esclaua Prosperitat, encara que l'auem elevat damb tu en madeish breç e l'auem tractat coma hilha nòsta. Ath delà, a compdar d'ara li cau caperar-se era cara damb eth vel, pr'amor qu'era tua mair m'a dit que Erosa-Beròia arribèc era setmana passada ara epòca de nubilitat. Atau, donc, era tua mair li va a cercar un espós, que serà entà nosati un esclau fidèu."

En enténer aguestes paraules, Erós-Beròi li didec ath sòn pair: "Donques que, coma Erosa-Beròia non ei fraia mia, voi maridar-me damb era." Primauèra responec: "L'auràs de demanar eth permís ara tua mair."

Alavetz Erós-Beròi anèc a cercar ara sua mair, e li punèc era man, que se hec a vier en front; dempús li didec: "Que voi maridar-me en secret damb Erosa-Beròia, hilha dera nòsta esclaua Prosperitat." E era mair de Erós-Beròi responec: "Erosa-Beròia te pertanh, hilh mèn! Eth tòn pair l'a crompat en nòm tòn."

Ara seguida correc Erós-Beròi a cercar a Erosa-Beròia, e la cuelhec dera man, e l'estimèc, e era l'estimèc ada eth, e era madeisha net dormiren amassa, coma esposi erosi.

Dempús, sense deishar tau estat de causes, viueren ambdús ar arràs dera felicitat pendent cinc ans benedidi. E en tota era ciutat de Kufa non auie ua joena mès beròia, ne mès doça, ne mès deliciosa qu'era hemna deth hilh de Primanuèra. Ne l'auie tanpòc de tant instruida ne tan sabenta. Efectiuament, Erosa-Beròia auie consagrat toti es moments d'òci a apréner eth Koran, es sciéncies, es beròies escritures, era *cufica* e era correnta, es beròies letres e era poesia, e er usatge des esturments musicaus. E auie arribat a

aquerir tau abiletat en cant, que sabie cantar en mès de quinze formes desparières, e en tot basar-se en ua soleta paraula deth prumèr vèrs d'ua cançon, la podie alongar diuèrses ores, enquia e tot ua net sancera, damb variacions infinites que desrabauen damb es sòns ritmes e es sues vibracions.

Atau, donc, Erós-Beròi e era sua esclaua Erosa-Beròia, fòrça viatges, enes ores de calor, se seiguien en sòn jardin sus eth marme nud qu'enrodaue er estanh, a on era frescor dera aigua e dera pèira les aumplien de delícies. Aquiu minjauen melons d'aigua esquisti, de polpa fusibla e leugèra, e amelhes e auerassi, eth gran torrat e salat, e d'autes mil causes admirables. E deishauen de minjar entà alendar ròses e gensemins o entà recitar-se poèmes encantadors. E alavetz Erós-Beròi li pregaue ara sua esclaua que preludièsse, e Erosa-Beròia agarraue era guitara de còrdes dobles, que d'era sabie trèir sons sense parièr, e ambdús cantauen cançons coma aguesta, entre d'autes mil meravilhoses:

Ò joen, que plò flors e audèths! Anem damb eth vent entara cauda Bagdad, de rosades copòles!

Non emir mèn! Demorem-mos encara en jardin ath costat des ahlamantes palmes d'aur, e, ò delícia, damb es mans, en cogòt soniem!

Vene, ò joen! Que plò diamants enes huelhes blues, e sus eth blu, ei beròia era corva des rames. Lhèua-te, ò leugèra, e secodís es gotes furtiues que ploren enes tòn peus!

Non emir mèn, sè-te aciu e inclina eth cap enes mèns jolhs. Embriaga-te entre era mia ròba damb tot eth perhum des mèns pièchs floridi… e dempús escota era suau brisa que cante eth Creador!

D'auti viatges, ambdús joeni modulauen vèrsi coma es següents, en tot acompanhar-se damb eth *dalf*:

Ò pòts, hètz mès doci es vòsti triolets sus es flaütes! Guitarres, arturatz-vos jos es dits entà escotar era cançon des palmères!

Es palmères son de pès! Coma es joenes, mormolhen en sordina ena net clara, e es retortilhs des sues cabeladures melodioses responen ara brisa musicau!

A! Sò erosa e leugèra coma ua agila dançaira!

Esposa encantadora e perhumada! En enténer es nòtes dera tua votz, es pèires se lhèuen dançant, e vien ordenadament a bastir un edifici armoniós!

Qu'aqueth que creèc era beresa der amor mos autrege era ventura, esposa encantadora e perhumada!

Ò neror des mèns uelhs! Per tu vau a dar eth color blu as mies paupetes damb era vergueta de cristau, e a tacar es mies mans damb era pasta d'oliva!

Atau te semblaràn es mèns dits fruts deth ginjolèr, o s'ac preferisses, datils fini!

Dempús me perhumarè es pièchs, eth vrente e tot eth còs damb encens delicat, entà qu'era mia pèth se delisque ena tua boca damb suavitat, ò neror des mèns uelhs!

E d'aguesta sòrta eth hilh de Primauèra e era hilha de Prosperitat passauen es nets e es maitins en ua vida deliciosa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carec discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes trenta nauau net

Era didec:

… en ua vida deliciosa.

Mès, ai! çò qu'ei escrit en front der òme pes dits d'Allà, non ac pòt esfaçar era man der òme; e encara qu'era creatura auesse ales, non li serie posible húger deth Destin.

Tau siguec era causa de qué Erós-Beròi e Erosa-Beròia auessen d'experimentar pendent cèrt temps es vicisituds dera sòrt. Mès, totun aquerò, era natiua benediccion qu'auien hèt a vier ena tèrra les auie de desliurar des malastres irremediables.

Efectiuament, eth governador dera ciutat de Kufa auie entenut a parlar ath califa dera beresa de Erosa-Beròia, esposa deth hilh deth mercadèr Primauèra. E didec entada eth: "Me cau trapar era manèra d'apoderar-me d'aguesta Erosa-Beròia qu'es sues perfeccions e art entà cantar me lauden tant. Que serà un magnific present entath mèn patron er Emir des Credents Abd El-Malek ben-Meruan!"

Per tant, eth governador de Kuta decidic un dia executar eth sòn projècte, e damb aguesta finalitat manèc cridar a ua vielha molt astuta, que normaument ere encargada d'aquerir e instruir especiaument as esclaues joenes. E li didec: "Te prègui que vages ena casa deth mercadèr Primauèra, e coneishes ara esclaua deth sòn hilh, era joena Erosa-Beròia, que d'era se ditz qu'ei plan versada en art deth cant, e qu'ei plan beròia. E dera manèra que sigue me la hès a vier aciu, donques que la voi enviar coma present ath califa Abd El-Malek."

E era vielha responec: "Escoti e aubedisqui." E partic de seguit entà hèr es preparatius de besonh.

A prumèra ora deth maitin se vestic d'estamina, e se metec en còth un enòrme rosari de milèrs de compdes, s'estaquèc ua coja ena cintura, cuelhec ua muleta, e se filèc damb pas brac seguit entara casa de Primauèra, en tot arturar-se en cada moment entà alendar plan devòta: "Laudat sigue Allà! Que non i a mès Diu qu'Allà! Solet a Allà mos cau recórrer! Allà ei eth mès Gran!" E non deishèc d'actuar dera madeisha manèra pendent tot eth camin, damb grana admiracion de caminaires, enquia qu'arribec ena pòrta dera casa que demoraue Primauèra.

Piquèc e didec: “Allà ei generós! Ò Autrejador! Ò Benfactor!”

Alavetz venguec a daurir-la eth portèr, qu’ère un ancian respectable, ancian sirvent de Primauèra. Vedec ara vielha devòta, e dempús d’examinar-la non li semblèc era sua mina massa tranquillizadora, senon ath revés. E dera sua part, eth tanpòc l’agradèc guaire ara vielha, que li tachèc ua guardada trauessada. E eth portèr sentec instintiuament era guardada, e tanben instintiuament, entà conjurar eth mau de uelh, formulèc damb eth pensament: "Es mèns cinc dits en tòn uelh quèr!” Dempús, e en votz nauta, li preguntèc: “Qué vòs vielha senhora?” Era responec: “Que sò ua prauba vielha que non pense qu’en pregar. E coma que veigui que s’aprèsse era ora dera pregària, voleria entrar en aguesta casa pr’amor de hèr es mies devocions en aguest dia sant.”

Eth brave portèr s’anugèc, e li didec bruscament: “Vè-te’n! Aguesta casa non ei ua mesquita ne un oratòri, senon eth larèr deth mercadèr Primauèra e deth sòn hilh Erós-Beròi!” Era vielha responec: “Que ja ac sai. Mès i a ua mesquita o oratòri mès digne entara pregària qu’era casa benedida de Primauèra e deth sòn hilh Erós-Beròi? Te cau saber tanben, ò portèr de cara seca!, que sò hemna plan coneishuda en Damasc, en palai der Emir des Credents. E è gessut d’aquiu entà visitar es sant lòcs e pregar en toti es locs digni de veneracion.”

Mès eth portèr responec: “Qu’està ben que sigues ua devòta, mès aquerò non ei cap motiu entà qu’entres aciu. Seguís eth tòn camin.” Mès era vielha persutèc pendent tant de temps, qu’eth rumor dera sua votz arribèc ena audida de Erós-Beròi que gessec entà saber-se’n dera causa dera discusion, e entenec ara vielha que didie ath portèr: “Com se pòt empedir a ua hemna dera mia categoria entrar ena casa de Erós-Beròi, hilh de Primauèra, quan es pòrtes mès barrades des emirs e des grani, tostemp se me daurissen de land en land?”

En enténer aguestes paraules, Erós-Beròi arric, segontes eth sòn costum, e li preguèc ara vielha qu’entrèsse. Alavetz era vielha lo seguic e venguec damb eth ena cramba de Erosa-Beròia. E li desirèc era patz, dera manèra mès sentuda, e ath prumèr còp de uelh quedèc estonada dera sua beresa.

Quan Erosa-Beròia vedec entrar ara vielha, s’esdeguèc a lheuar-se en aunor sòn, e l’entornèc era sua salutacion damb respècte, e li didec: “Que sigue de bon auguri entà nosati era tua arribada, brava mair! Digna-te repausar.” Mès era responec: “Vien d’anonciar era ora dera oracion, hilha mia. Dèisha-me pregar!” E se virèc de seguit en direccion ara Meca, e s’ajulhèc en actitud de pregar. E atau s’estèc tota era net sense botjar-se, e arrés gausaue interrómper era sua augusta foncion. E ath delà semblaue tan negada en extasi, que non ne hège cabau de çò que se passaue ath sòn entorn.

Fin finau, Erosa-Beròia gausèc, e s’apressèc timidament ara santa, e li didec damb votz doça e respectuosa: “Mair mia, balha-les repaus as tòns jolhs, encara que non sigue qu’ua ora.” Era vielha responec: “Aqueth que non fatigue eth còs en aguest mon non pòt aspirar ath repaus reservat as purs e escuelhuts en futur.” Erosa-Beròia, prigondament deïficada, responec: “Se te platz, ò mair nòsta! aunora era nòsta taula damb era tua

preséncia e compartís damb nosati eth pan e era sau." Era vielha responec: "Non ne hèsques cabau, e vè-te'n a amassar-te damb eth tòn espós. Vosati, qu'ètz joeni e beròis, minjatz, beuatz, e sigatz erosi…!"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes quarantau net

Era didec:

"… vosati, qu'ètz joeni e beròis, minjatz, beuatz e sigatz erosi!"

Alavetz Erosa-Beròia anèc a cercar ath sòn patron, e li didec: "Ò senhor mèn! te prègui que vages a suplicar ad aguesta santa qu'en avier s'estongue ena nòsta casa, pr'amor qu'eth sòn ròstre, negat ena pietat, illuminarà eth nòste larèr!" Erós-Beròi responec: "Padega-te. Que ja è ordenat que li premanisquen ua cramba damb eth sòn lhet, e un tapís nau, e era sua gèrla, e era sua palangana. E arrés la shordarà."

Per çò dera vielha, se passèc tota era net pregant e liegent en votz nauta eth Koran. Dempús, a punta de dia, se lauèc e anèc a cercar a Erós-Beròi e ara sua amiga, e les didec. "Que vengui a dider-me adiu de vosati. Allà vos sauve!" Mès Erós-Beròi li didec: "Ò mair nòsta! Com vas a deishar-mos damb tan pòc sentiment, quan nosati mos alegràuem ja de veir era nòsta casa benedida entà tostemp pera tua preséncia e ja t'auíem premanit ua cramba, era milhor de totes, entà que hèsques es tues devocions sense que te shòrde arrés?"

E era vielha responec: "Allà vos sauve as dus e vos balhe es sues benediccions e es sues gràcies! Donques qu'era caritat musulmana ocupe un lòc d'aunor en vòste còr, m'alègri fòrça de qué m'ostatge era vòsta ospitalitat. Mès vos demani solet que li digatz ath vòste portèr, qu'a ua cara tan seca, que non s'opause mès a deishar-me entrar aciu quan venga. Ara madeish vau a visitar es sants lòcs de Kufa, qu'en eri harè vòts a Allà entà que vos pague sivans es vòsti merits. Dempús tornarè a adocir-me damb era vòsta ospitalitat." Ara seguida les deishèc, mentre qu'ambdús se cuelhien es mans e se les hègen a vier enes pòts e en front.

Ò prauba Erosa-Beròia! Se te'n sabesses deth motiu qu'aguesta vielha de betum a entrat ena tua casa e es neri destins que tramaue contra era tua felicitat e era tua tranquillitat! quina ei era creatura que pòt endonviar çò qu'ei amagat e trèir eth vel der futur?

Era maudida vielha gessec, e se filèc entath palai deth governador, e se presentèc de seguit ath sòn duant. Alavetz aguest li preguntèc: "Qué as hèt, ò desembolhaira de telaranhes? Ò astuta sublima e subtila!" Era vielha didec: "Hèsca çò que hèsca, ò senhor mèn! non sò qu'era tua alumna e era protegida des tues guardades. Escota. Qu'è vist ara joena Erosa-Beròia, esclaua deth hilh de Primauèra. Jamès eth vrente dera feconditat modelèc beresa semblabla." Eth governador exclamèc: "*Ya Allà*!" E seguic era vielha: "Qu'ei hèta de delícies! Qu'ei ua seguida de doçors e d'encantaments ingenús!" Eth

governador exclamèc: “Ò, uelh mèn! Batèc deth mèn còr!” Era vielha higec: “Qué dideries s’entenesses eth timbre dera sua votz, mès fresca qu’eth rumor dera aigua dejós d’ua vòuta sonora? Qué haries se vedesses es sòns uelhs d’antilòp e es sues guardades modèstes?”

Eth governador exclamèc: “Non poiria hèr qu’admirar-la damb tota era mia admiracion, donques que te torni a díder que la sauvi entath nòste patron eth califa. Hè lèu, donc, a trionfar!” Era vielha didec: “Te demani entad aquerò un mes sancer.! E eth governador responec: “D’acòrd, tostemp que balhe resultat! E en jo traparàs ua generositat que te deisharà satisfèta. Entà començar, cuelh aguesti mil dinnars coma senhau dera mia bona volontat.”

E era vielha se sauvèc es mil dinnars en cinturon, e a compdar d’aqueth dia comencèc a visitar regularament a Erosa-Beròia e a Erós-Beròi ena sua casa, e eri, dera sua part, li mostrauen cada dia mès delicadeses e consideracions.

E atau es causes, era vielha arribèc a èster era conselhèra inseparabla d’aquera casa. E un dia li didec a Erosa-Beròia: “Hilha mia, era feconditat non a visitat encara es tues anques joveniles. Vòs vier damb jo a demanar-li era benediccion as sants ascètes, as jeiques estimadi d’Allà, as santons e walís que son en contacte damb eth Plan Naut? Coneishi ad aguesti walís, hilha mia, e m’en sai der immens poder qu’an entà hèr miracles e realizar es causes mès prodigioses en nòm d’Allà. Guarissen as cècs e as invalids, ressusciten as mòrts, vòlen per aire, naden pera aigua. Per çò dera fecondacion des hemnes, qu’ei eth privilègi mès aisit que les autregèc Allà. E artenheràs aguest resultat sonque tocant era òrla dera sua tunica o punar es compdes deth sòn rosari.”

En enténer aguestes paraules dera vielha, Erosa-Beròia sentec agitar-se ena sua anma eth desir dera feconditat, e li didec ara anciana: “Me cau demanar-li eth permís ath mèn patron Erós-Beròi entà gésser. Demorem qu’arribe.” Mès era vielha responec: “Qu’ei pro d’avisar ara sua mair.” Alavetz era joena anèc a cercar ara mair de Erós-Beròi e li didec: “Te supliqui, per Allà, ò senhora mia! que m’autreges eth permís entà vier damb aguesta santa vielha a visitar as walís amics d’Allà e demanar-les era sua benediccion ena sua santa casa. E te prometi tornar abans de qué arribe eth mèn espós Erós-Beròi.” Alavetz era esposa de Primauèra contestèc: “Hilha mia, pensa en desengust qu’aurie eth tò patron se tornèsse e non te trapèsse! Me diderie: “E com a pogut gésser Erosa-Beròia sense eth mèn permís? Qu’ei eth prumèr viatge que s’a passat!”

En aguest moment intervenguec era vielha, e li didec ara mair de Erós-Beròi: “Per Allà, que haram un rapid torn pes sants lòcs, non la deisharé ne que se seigue a descansar, e me la harè a vier sense demora.” Alavetz era mair de Erós-Beròi balhèc eth sòn consentiment, encara qu’alendant a maugrat sòn.

Era vielha se hec a vier, donc, a Erosa-Beròia e la guidèc dirèctament entà un pabilhon isolat deth jardin de palai. Aquiu la deishèc un moment soleta, e correc a comunicar-li era sua arribada ath governador, que venguec de seguit en pabilhon…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes quaranta unau net

Era didec:

…ath governador, que venguec de seguit en pabilhon, e en lumedan se quedèc enludernat per tau beresa.

Quan Erosa-Beròia vedec entrar aqueth òme desconeishut, s'esdeguèc a tapar-se era cara, s'estarnèc en somics, e cerquèc damb era guardada un lòc entà húger, mès que siguec en bades.

Alavetz, coma qu'era vielha non apareishie, Eroea-Beròia ja non dobtèc dera traïson dera maudida, e se'n brembèc de cèrtes paraules deth portèr que l'auie dit respècte es uelhs plei d'astúcia d'aquera hemna.

Per çò deth governador, segur de qué Erosa-Beròia ère era madeisha qu'auie ath dauant, tornèc a gésser, barrant era pòrta, a anèc a balhar rapidament quauques ordes: l'escriuec ua carta ath califa Abd El-Malek ben Meruan, e fidèc era carta e era joena ath cap des gardes, en tot ordenar-li que partisse de seguit entà Damasc.

Alavetz eth cap des gardes se hec a vier ara fòrça a Erosa-Beròia, la botèc sus un dromedari, se metec dauant d'era, e partic ara prèssa entà Damasc, seguit per quauqui esclaus.

Per çò de Erosa-Beròia, pendent tot eth camin se tapèc era cara damb eth vel, e plorèc en silenci, indiferenta as arturades, as secodides, as repausi e as marches. E eth cap des gardes non li podec trèir ua soleta paraula ne un solet gèst, e atau seguic enquiara arribada en Damasc. Eth cap se filèc sense demora entath palai der Emir des Credents, l'autregèc era esclaua e era carta ath cap des camarlencs, recebec era responsa que li balhèren, e tornèc entà Kufa dera madeisha manèra qu'auie vengut.

A londeman, eth califa entrèc en harem e li manifestèc ara sua esposa e ara sua fraia era arribada dera naua esclaua, en tot dider-li: "Eth governador de Kufa ven de manar-me coma present ua esclaua joena; e m'a dit per carta qu'aguesta esclaua, crompada per eth, ei hilha d'un rei, agarrada en sòn país per mercadèrs d'esclaus." E era sua esposa li responec: "Allà aumente es tòns gòis e es tòns beneficis!" E era fraia deth califa preguntèc: "Com se cride? Ei morèa o blanca?" Eth califa responec: "Encara non l'è vista."

Alavetz era fraia deth califa, cridada Sett Zahia, qu'ère de còr trende, s'apressèc ara joena e li preguntèc: "Per qué plores, fraia mia? Non sabes qu'a compdar d'ara era tua vida serà segura e se passarà sense preocupacions? Entà on poiries anar a parar milhor qu'en palai der Emir des Credents?" En enténer aguestes paraules, era hilha de Prosperitat lheuèc es uelhs estonada, e preguntèc: "Mès, ò senhora mia! en quina ciutat

me trapi, entà que sigue aguest eth palai der Emir des Credents?" Sett Zahia contestèc: "Ena ciutat de Damasc. Non ac sabies? E eth mercadèr que te venec non t'a avertit qu'ac hège per compde deth califa Abd El-Malek ben-Meruan? Donques que ja ac sabes, fraia, ès proprietat der Emir des Credents, qu'ei eth mèn frair. Seca-te, donc es lèrmes e ditz-me eth tòn nòm."

En enténer aguestes paraules, era joena ja non podec reprimir es somics que l'estofauen, e gasulhèc: "Ò senhora mia, ena mia tèrra me criden Erosa-Beròia."

Alavetz entrèc eth califa, auancèc entà Erosa-Beròia arrint coraument, se seiguec ath sòn costat, e li didec: "Trè-te eth vel dera cara, ò joena!" Mès Erosa-Beròia, en sòrta de trèir-se eth vel, s'espauric solet de pensà'c, e se tapèc complètament damb era tela enquiath dejós dera barbeta, damb man tremolosa. E eth califa non volec anujar-se per ua accion tant extraordinària e li didec a Sett Zahia: "Te fidi ad aguesta joena, e demori qu'en pòcs dies l'ages acostumat a tu, e l'encoratges, e artenhes que sigue mens timida." Dempús li tachèc ua auta guardada a Erosa-Beròia e non podec veir arren, dehòra des fini punhets. Mès aquerò siguec pro entà que l'estimèsse ar arràs dera estimacion; punhets tant admirablament modeladi non podien pertànher qu'a ua perfècta beresa. E se retirèc.

Alavetz Sett Zahia se hec a vier a Erosa-Beròia, e l'amièc entath hammam deth palai, e dempús deth banh la vestic damb ua ròba plan beròia, e li botèc ena cabeladura diuèrses classes de pèires e peireria, e dempús l'acompanhèc pendent era rèsta deth dia, en tot sajar d'acostumar-la ada era. Mès Erosa-Beròia, encara que plan confonuda per çò des atencions que li balhaue era fraia deth califa, non podie deishar de plorar, ne volie tanpòc revelar era causa des sues penes pr'amor que pensaue que damb aquerò es causes non cambiarien. Se sauvèc, donc, entada era aqueth dolor agudent, e seguic en tot consumir-se dia e net, de tau sòrta que, en pòc de temps queiguec grèument malauta; e non se pensauen sauvar-la dempús d'auer experimentat damb era tota era sciéncia des mètges mès famosi de Damasc.

Per çò que hè a Erós-Beròi, hilh de Primauèra, en escurir tornèc ena sua casa e segontes eth costum, s'estirèc en divan, e cridèc: "Ò Erosa-Beròia!"

Mès, per prumèr viatge, arrés responec. Alavetz se lheuèc, còp sec, e cridèc de nauèth: "Ò Erosa-Beròia!" Mès arrés responec, pr'amor que totes es esclaues s'auien amagat, e deguna d'eres gausaue a botjar-se. Alavetz Erós-Beròi anèc en apartament dera sua mair, entrèc ara prèssa, e trapèc ara sua mair seiguda, plan trista, damb era man enes maishères e calada enes sòns pensaments. En veder-la, creishec era sua inquietud, e preguntèc, tot espaurit: "A on ei Erosa-Beròia?"

Mès era esposa de Primauèra non contestèc senon damb lèrmes, e dempús alendèc: "Allà mos protegisque, ò hilh mèn! Erosa-Beròia, ena tua abséncia a vengut a demanar-me permís entà gésser damb era vielha, e anar, sivans me didec, a visitar a un sant walí que hè miracles. A, hilh mèn, eth mèn còr non siguec tranquil jamès des de qué aguesta vielha entrèc ena nòsta casa. Tanpòc l'a guardat jamès damb boni uelhs eth portèr, er

ancian sirvent e fidèu que mos elevèc a toti. Tostemp è auut era presentida de qué aguesta vielha mos auie d'amiar mala sòrt damb es sues oracions plan longues e es sues guardades tant astutes!" Mès Erós-Beròi interrompec ara sua mair entà preguntar: "A quina ora exactament a gessut Erosa-Beròia?" E era mair responec: "Aguest maitin, d'ora, dempús d'auer partit tu entath mercat." E Erós-Beròi exclamèc: "Ja ves, mair mia, de qué mos servís cambiar es nòsti costums e autrejar as nòstes hemnes libertats que d'eres non saben se qué hèr, e que les seràn funèstes. A, mair mia! Per qué la deishères gésser? Qui pòt saber a o ei, o s'a queigut ena aigua, o se la sepultèc un minaret que s'age esbauçat? Mès vau de seguit a veir ath governador entà obligar-lo a hèr investigacions de seguit."

E Erós-Beròi, capvirat, correc entath palai, e eth governador lo recebec sense hèr-lo demorar, per consideracion damb eth sòn pair Primauèra qu'ère ua des persones mès notables dera ciutat. E Erós-Beròi, sense tier-se as formules obligatòries des salutacions, li didec ath governador: "Era mia esclaua a despareishut dera nòsta casa aguest maitin en companhia d'ua vielha ara quau auem ostatjat. Que vengui a demanar-te que m'ajudes a cercar-la." Eth governador, cuelhent un ton plen d'interès, responec: "De seguit, hilh mèn! Que sò prèst a tot per consideracion ath tòn digne pair. Vè-te'n a cercar dera mia part ath cap dera garda, e conda-li eth cas. Qu'ei un òme fòrça escarrabilhat e plen de recorsi, e solide traparà ara tua esclaua en pòqui dies."

Alavetz Erós-Beròi correc a veir ath cap dera garda, e li didec: "Que vengui a veder-te de part deth governador entà trapar ara mia esclaua qu'a despareishut dera mia casa."

Eth cap dera garda, qu'ère seigut en tapís, damb es cames crotzades, alendèc dus o tres còps, e ara fin preguntèc: "Damb qui se n'a anat?" Erós-Beròi responec: "Damb ua vielha qu'es sues senhes son aguestes e aguestes. E era vielha va vestida d'estamenha e amie en còth un rosari damb milèrs de compdes." E eth cap dera garda didec: "Per Allà! ditz-me a on ei era vielha, e de seguit anarè a cercar ara esclaua!"

Dauant d'aguestes preguntes, Erós-Beròi responec: "Mès qué me sai a on ei era vielha! Se me'n sabessa ja non vieria aciu!" Eth cap dera garda cambièc de postura, en tot plaçar es cames ath revés, e didec: "Hilh mèn! solet Allà er Omniscient ei capable des descurbir causes invisibles." Alavetz, Erós-Beròi, irritat enquiath limit, exclamèc: "Peth profèta, te vau a hèr responsable a tu de tot aquerò! E se cau anarè a veir ath governador, e enquia e tot ar Emir des Credetns, entà que se'n sapien de com ès!"

Er aute responec: "Que pòs hèr tot çò que volgues. Que non è estudiat bruisheria, entà endonviar es causes amagades."

De seguit Erós-Beròi tornèc ena casa deth governador, e li didec: "Qu'è anat a veir ath cap dera garda e s'a passat tau e quau causa!" E eth governador didec: "Non ei possible! Ep, gardes anatz a cercar ad aguest hilh de gosset!" E quan arribèc eth cap, eth governador didec: "Te mani que hèsques era cèrca mès detalhada entà trapar ara esclaua de Erós-Beròi, hilh de Primauèra! Envia as tòns cavalièrs pertot, cor tu tanben, e cerca pertot: Mès que l'as de trapar!" E ath madeish temps li guinhèc eth uelh entà que non

hesse arren. Dempús se virèc entà Erós-Beròi, e li didec: “Per çò que hè a tu, hilh mèn! non voi que reclames en avier aguesta esclaua senon a jo! E se per s’un cas, donques que tot pòt arribar, non se trape ara esclaua, jo madeish t’autrejarè ath sòn lòc dètz vèrges dera edat des hurís, de popes dures e anques fèrmes coma eth granit! E obligarè tanben ath cap dera garda a balhar-te, deth sòn harem, dètz esclaues joenes tant intactes coma es mèns uelhs.! Mès padega era tua anma, pr’amor qu’eth Destin t’autrejarà tostemp aquerò que t’ei reservat, e ath delà, jamès artenheràs aquerò que non t’age destinat era sòrt…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes quaranta dusau net

Era didec:

“… jamès artenheràs aquerò que non t’age destinat era sòrt.” Alavetz Erós-Beròi se didec adiu deth governador, e tornèc desesperat ena sua casa, dempús d’auer vagat pendent tota era net ara cèrca de Erosa-Beròia. E a londemat li calec estar-se en lhet, cuelhut per un gran aflaquiment e per ua fèbre que creishec de dia en dia, a mida que perdie era esperança que li restaue sus es investigacions ordenades peth sòn governador. E es mètges consultadi responeren: “Era sua malautia non a cap aute remèdi qu’era tornada dera sua esposa!”

Alavetz, arribèc ena ciutat de Kufa un persan plan versat en medecina, art de drògues, sciéncia des esteles e arena endonviaira. E eth mercadèr Primauèra s’esdeguèc a cridar-lo ena casa deth sòn hilh.

E eth sabent persan, dempús d’auer estat tractat per Primauèra damb es màger consideracions, s’apressèc a Erós-Beròi e li didec: “Da-me era man!” E li cuelhec era man, li paupèc et pos pendent ua bona estona, li guardèc damb atencion era cara, dempús arric, e se virèc entath mercadèr Primauèra, dident: “Era malautia deth ton hilh s’està en sòn còr!” E Primauèra responec: “Per Allà!, qu’ei vertat, ò mètge!” Eth sabent seguic: “E era causa d’aguesta malautia ei era desaparicion d’ua persona estimada. Plan, donc, vos vau a díder, damb era ajuda des poders misteriosi, eth lòc que se trape aguesta persona.”

E dites aguestes paraules, eth persan s’ajoquèc, treiguec d’ua saca un paquet d’arena, que desliguèc e l’estenec dauant d’eth; dempús botèc ath miei dera arena cinc calhaus blanqui e tres calhaus neri, dues verguetes e ua ungla de tigre; les placèc en un plan, dempús en dus plans, e dempús en tres plans; les guardèc, en tot prononciar quauques frases en lengua persana, e didec: “Ò vosati que m’entenetz! Sabetz-vo’n de qué era persona se trape en aguest moment en Bassra!” Dempús reflexionèc e didec: “Non! es tres arrius que veigui aciu m’an enganhat. Era persona se trape en aguest moment en Damasc, laguens d’un gran palai, e en madeish estat d’aflaquiment qu’eth tòn hilh, ò illustre mercadèr!”

En entèner aguestes paraules, Primauèra exclamèc: “E qué mos cau hèr, ò venerable mètge? Se te platz, illumina-mos, e non t’auràs de plànher dera avarícia de Primauèra. Pr’amor que, per Allà! t’autrejarè tot çò que cau entà víuer ena opuléncia pendent tres vides umanes!” E eth persan responec: “Padegatz ambdús es vòstes anmes e que se refresquen es vòstes paupetes caperant es vòsti uelhs sense inquietud. Pr’amor que jo me vau a encargar d’amassar as dus joeni, e aquerò ei mès aisit d’arténher de çò que te penses.” Dempús higec, en tot dirigir-se a Primauèra: “Trè dera pòcha quate mil dinnars e uns auti mil.”

E eth persan didec: “Ara ja è sòs entà curbir es despenes, e me vau a méter en camin entà Damasc en tot hèr-me a vier damb jo ath tòn hilh. E s’Allà ac vò, tornaram damb era sua estimada!” Dempús se virèc entath joen estirat en lhet, e li preguntèc: “Ò hilh deth notable Primauèra! Com te crides?” Er aute responec “Erós-Beròi.” Eth persan didec: “Plan, donc, Erós-Beròi, lhèua-te e qu’era tua anma se veigue liura de tota inquietud, pr’amor que des d’aguest moment ne pòs èster solide fòrça de qué as recuperat ara tua esclaua!”

E Erós-Beròi, ahiscat, còp sec, peth bon impuls deth mètge, se lheuèc e se seiguec. E eth mètge seguic: “Assolida era tua animositat e eth tòn valor. Non ne hèssques cabau d’arren. Minja, beu e dormís! E en ua setmana, tanlèu remetes es tues fòrces tornarè a cercar-te entà hèr eth viatge damb tu.” E se didec adiu de Primauèra e de Erós-Beròi, e se n’anèc entà hèr tanben es sòns preparatius deth viatge.

Alavetz Primauèra l’autregèc ath sòn hilh uns auti cinc mil dinnars, e li crompèc camelhs qu’ordenèc cargar de riques mercaderies e d’aqueres sedes de Kufa, de colors tan beròis, e li balhèc shivaus entada eth e entàs sòns acompanhants. E ath cap d’ua setmana, coma que Erós-Beròi auie seguit es recomanacions deth sabent e s’auie remetut admirablament, Primauèra supausèc qu’eth sòn hilh podie entamenar sense cap inconvenient eth viatge entà Damasc. De sòrta que Erós-Beròi se didec adiu deth sòn pair, dera sua mair, de Prosperitat e deth portèr e acompanhat de toti es boni desirs qu’es braci des sòns invocauen sus eth sòn cap, gessec de Kufa damb eth sabent persan.

E Erós-Beròi auie arribat en aqueri moments ena perfeccion dera joenessa, e es sòns dètz-e-sèt ans l’auien dat ua sedosa borra as sues caròles leugèrament rosades, çò que hège mès seductors encara es sòns encantaments, de sòrta qu’arrés lo podie guardar sense quedar extasiat. E eth sabent persan non se tardèc a experimentar er efècte deliciós des encantaments deth joen, e l’estimèc damb tota era sua anma, plan de vertat, e se privèc pendent tot eth viatge de totes es comoditats pr’amor de qué eth les profitèsse. E quan lo vedie content, s’alegraue ar arràs dera alegria…

En aguest moment dera sua narracion. Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes quaranta tresau net

Era didec:

“…s’alegraue ar arràs dera alegria.

En aguestes condicions, eth viatge siguec agradiu e bric fatigant, e atau arribèren en Damasc.

De seguit eth sabent persan anèc damb Erós-Beròi en mercat, e loguèc ua grana botiga, que restaurèc complètament. Dempús ordenèc hèr estatgères tapissades de velot, e en eres botèc per orde es sòns flascons de valor, es sòns dictams, es sòns baumes, es sòns povassi, es sòns siròps esquisti, es sues barreges fines sauvades en aur pur, es sues terrines de porcelana damb reflèxi metallics, a on madurauen es annadides pomades compausades de chucs de tres centes èrbes estranhes, e entre es flascons grani, es alambics e es veires, placèc er astrolabi d’aur.

Dempús d’aquerò se botèc eth sòn vestit de mètge e eth gran turbant de sèt torns, e premanit tanben a Erós-Beròi qu’auie d’èster eth sòn ajudant, despachant recèptes, trissant en mortèr, hènt es petites saques e escriuent es remèdis qu’eth li dictèsse. Entad aquerò lo vestic damb ua camisa de seda blua e un gisclet de caishmir, e li passèc ath torn des anques un devantau de seda de color ròsa damb franges d’aur. Dempús li didec: “Ò Erós-Beròi! a compdar d’ara m’as de cridar pair, e jo te cridarè hilh, pr’amor que se non, es abitants de Damasc se pensarien que i a entre nosati dus aquerò que tu ja comprenes.” E Erós-Beròi didec: “Escoti e aubedisqui.”

A penes se dauric era botiga qu’eth persan destinaue ara consulta, acodiren de pertot en grops, es vesin, uns entà expausar çò que les passaue, d’auti sonque entà admirar era beresa deth joen, e toti entà quedar estonadi e encantadi, ath còp, quan entenien a Erós-Beròi parlar damb eth mètge en lengua persana, qu’eri non coneishien, e les semblaue deliciosa enes pòts deth joen ajudant. Mès çò qu’amièc ar arràs der estonament as abitants de Damasc siguec era manèra d’endonviar es malauties deth mètge persan.

Efectiuament, eth mètge guardaue en blanc des uelhs pendent ues menutes ath malaut qu’acodie ada eth, e dempús li presentaue ua grana gèrla de cristau e li didie: “Pisha!” E eth malaut pishaue ena gèrla, e eth persan quilhaue era gèrla enquiara nautada des sòns uelhs e l’examinaue, e dempús didie: “Te passe tau e quau causa!” E eth malaut exclamaue tostemp: “Per Allà” Qu’ei vertat!” Damb era quau causa toti lheuauen es braci, dident: “*Ya Allà*! Be n’ei de prodigiós aguest sabent! Jamès auem vist ua causa semblabla! Com pòt saber-se’n d’ua malautia a trauèrs dera orina?”

Que non ei, donc, estranh qu’eth mètge persan aquerisse fama en pòqui dies per çò dera sua sciéncia extraordinària entre totes es persones notables e acomodades, e qu’eth resson de toti es sòns prodigis arribèsse enes madeishes aurelhes deth califa e dera sua fraia El-Sett Zahia.

E un dia qu’eth mètge ère seigut ath miei dera botiga e li dictaue ua recèpta a Erós-Beròi, que se trapaue ath sòn costat damb etra pluma ena man, ua respectabla dauna, montada en un saumet damb sera de brocat ròi e ornaments de peireria, s’arturèc ena pòrta, estaquéc era brida deth saumet en anèth de coeire que coronaue era carcassa dera

sera, e dempús li hec un gèst ath sabent entà que l'ajudèsse a baishar. Eth persan se lheuèc de seguit sollicit, correc a dar-li era man, e li preguèc que se seiguesse, ath còp que Erós-Beròi, arrint discrètament, li presentaue un coishin. Alavetz era dauna treiguec de dejós deth sòn vestit un flascon plen d'orina, e li preguntèc ath persan: "Ès reaument tu, ò venerable jeique eth mètge que vie der Irak-Ajami, eth que hè aguestes garisons admirables en Damasc?" Eth responec: "Que sò jo, e eth tòn esclau."

Era didec: "Arrés ei esclau senon d'Allà! Te cau saber, donc, ò mèstre sublim dera sciéncia! qu'aguest flascon contie çò que ja comprenes, e qu'era sua proprietària, encara que vèrge, ei era favorita deh califa er Emir des Credents. Es mètges d'aguest país non an pogut endonviar era causa dera malautia que la tie ajaçada des deth dia qu'arribèc en palai. E plan per aquerò Sett Zahia, fraia deth nòste senhor, m'a enviat a hèr-te a vier aguest flascon entà que desnishes aguesta causa desconeishuda."

Entenudes aguestes paraules, didec eth mètge: "Ò senhora mia! m'auràs de díder eth nòm dera malauta, entà que jo posca hèr es mens calculs e saber precisament era ora mès avienta entà hèr-li préner es medecines." Era dauna responec: "Se cride Erosa-Beròia."

Alavetz eth mètge se botèc a escríuer en un tròç de papèr qu'auie a man, nombrosi calculs, uns damb tinta ròia e d'auti damb tinta verda. Dempús somèc es numèros verds e numèros ròis, e didec: "Ò senhora mia! Que ja me'n sai dera malautia! Qu'ei ua afeccion coneishuda damb eth nòm de "tremoladera des ventalhs deth còr." Ad aguestes paraules, era dauna responec: "Per Allà! Qu'ei vertat! Pr'amor qu'es ventalhs deth sòn còr tremolen tant, que les podem enténer!" Eth mètge seguic: "Mès abans de prescriuer es remèdis me cau saber de quin país ei era. E aquerò ei plan important, pr'amor que d'aguesta sòrta descurbirè, quan hèsca es mens calculs, era influéncia dera leugeresa e dera pesantor der aire enes ventalhs deth sòn còr. Ath delà, entà jutjar er estat que se trapen aguesti ventalhs delicadi, me cau saber tanben eth temps que hè qu'ei en Damasc e era sua edat exacta." Era dauna contestèc: "S'a elevat, per çò que semble, en Kufa, ciutat der Irak; e a setze ans, pr'amor que neishec, segontes mos a dit, er an der incendi deth mercat de Kufa. Per çò dera sua residéncia en Damasc, qu'ei causa sonque de pòques setmanes…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes quaranta quatau net

Era didec:

"… sonque de pòques setmanes."

En enténer aguestes paraules, eth sabent persan li didec a Erós-Beròi, qu'eth sòn còr s'agitaue coma ua òla: "Hilh mèn, premanís es remèdis tau e quau, segontes era formula de Ibn-Sina, article setau."

Alavetz era dauma se virèc entar adolescent, que comencèc a guardar damb màger atencion, entà dider-li ara seguida: “Per Allà! Era malauta se retire fòrça a tu, e eth tòn ròstre ei tan beròi e doç coma eth sòn.” Dempús li didec ath sabent: “Dizt-me, ò nòble persan! aguest joen, ei hilh o esclau tòn?” Er aute responec: “Qu’ei eth mèn hilh, ò respectabla, e eth tòn esclau.” E era anciana dauna, plan vantada damb tanta consideracion, responec: “Vertadèrament, sabi pas se qué admirar mès aciu, s’era tua sciéncia, ò metge sublim! o era tua descendéncia.” E seguic conversant damb eth sabent, mentre Erós-Beròi acabaue d’apraiar es petits paquets des remèdis e les plaçaue en ua caisha, qu’en era deishèc ua nòta entà hér-li a saber a Erosa-Beròia era sua arribada en Damasc damb eth mètge persan. Dempús d’aquerò, sagerèc era caisha e escriuec ena tapa eth sòn nòm e era direccion dera sua casa damb caractèrs cufics, illegibles entàs abitants de Damasc, mès deschifrables entà Erosa-Beròia, que coneishie plan ben es escritures cufiques, madeish qu’er arab corrent. E era dauna cuelhec era caisha, deishèc dètz dinnars d’aur en taulatge deth mètge, se didec adiu des dus, e gessec entà vier dirèctament en palai e esdegar-se a pujar ena cramba dera malauta.

La trapèc damb es uelhs miei clucadi e banhadi en lèrmes, coma èren tostemp. S’apressèc ada era e li didec: “Hilha mia! Pro qu’aguesti remèdis t’aleugerisquen autant coma e gaudit jo quan è vist ad aqueth que les a hèt. Qu’ei un joen tan beròi coma un àngel, e era botiga que se trape ei un lòc deliciós. Vaquí era caisha que m’a autrejat entà tu.” Alavetz Erosa-Beròia, entà non refusar era ofèrta, cuelhec era caisha, e damb ua guardada indiferenta examinèc era tapa, mès de pic se rogic tota en veir ena tapa aguestes paraules escrites en cufic: “Que sò Erós-Beròi, hilh de Primauèra, de Kufa.” Ça que la, se tenguec pro entà non estavanir-se ne descurbir-se. E arrint, li preguntèc ara anciana: “Atau, donc, se tracte d’un joen beròi? E com ei?” E era dauna contestèc: “Qu’ei un ensems de delícies que me resulte impossible de descríuer! Quini uelhs! E quines celhes! *Ya Allà*! Mès aquerò que t’arribe ena anma ei ua piga qu’a ena comissura quèrra des pòts, e un petit clotet que quan arrís se li fòrme ena maishèra dreta.”

Quan entenec aguestes paraules, Erosa-Beròia ja non auec cap de dobte dera autenticitat deth sòn estimat patron e li didec ara anciana dauna: “Donques qu’ei atau, pro que sigue de bon auguri aguest ròstre! Balha-me es remèdis.” E les cuelhec, e arrint se les prenec d’ua glopada. En aguest moment vedec era nòta, que dauric e liegec. Alavetz sautèc deth lhet e didec: “Mair mia! compreni que ja sò guarida! Aguesti remèdis son miraculosi. Ò quin dia mes benedit!” E era dauna exclamèc: “Òc, per Allà! Aquerò qu’ei ua benediccion deth Plan Naut!” E Erosa-Beròia higec: “Se te platz, hè-me a vier minjar e béuer, donques que me morisqui de hame, pr’amor que hè lèu un mes que non posqui avalar arren.”

Alavetz era anciana, dempús d’auer ordenat as esclaus que mestrèssen ara Erosa-Beròia plates cargades de tota sòrta d’aguisats, frutes e beuendes, s’esdeguèc a visitar ath califa, pr’amor d’anonciar-li era garison dera esclaua pera sciéncia inaudida deth mètge persan. E eth califa didec: “Hè lèu a amiar-li mil dinnars dera mia part!” E era anciana s’esdeguèc a complir era orde, non sense auer passat abans pera cramba de Erosa-Beròia que l’autregèc un aute present entà Erós-Beròi, en ua caisha sagerada.

Quan era dauna arribèc ena botiga, l'autregèc es mil dinnars ath mètge de part deth califa e era caisha a Erós-Beròi que la dauric e liegec eth sòn contengut. Mès alavetz siguec tau era sua emocion, que s'estarnèc en somics e queiguec estavanit pr'amor que Erosa-Beròia ena sua carta li condaue tota era sua aventura, e eth sòn rapte per orde deth governador e eth sòn manament coma present ath califa Abd El-Malek, de Damasc.

En veir aquerò, era brava anciana li didec ath mètge: "Per qué s'a estavanit de ressabuda eth tòn hilh, dempús d'estarnar-se en somics?" Eth mètge responec: "Com non a d'èster atau, ò venerabla! quan era esclaua Erosa-Beròia, qu'è guarit, ei proprietat d'aguest que cres eth mèn hilh e que non ei senon eth hilh der illustre mercadèr Primauèra de Kufa? E era nòsta venguda en Damasc non auie mès objècte que cercar ara joena Erosa-Beròia, que despareishec un dia agarrada per ua maudida vielha de uelhs traïdors. Atau ei que, ò mair nòsta! des d'aguest moment botam era nòsta confiança e era nòsta esperança ena tua benvolença, e n'èm segurs de qué mos ajudaràs a recuperar eth mès sagrat des bens!" Dempús higec: "E coma mòstra deth nòste arregraïment, vaquí, entà començar, es mil dinnars deth califa. Que son tòns, e er avier te demostrarà qu'era gratitud pes tòns beneficis ocupe en nòste còr un lòc d'aunor…!"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes quaranta cincau net

Era didec:

"… era gratitud pes tòns beneficis ocupe en nòste còr un lòc d'aunor!" Alavetz era brava senhora comencèc a esdegar-se a ajudar ath mètge entà que Erós-Beròi, estavanit, se remetesse, e dempús didec: "Que podetz compdar damb eth favor dera mia bona volontat e dera mia abnegacion." E les deishèc entà acodir de seguit ath costat de Erosa-Beròia, que trapèc damb eth ròstre content e plen de salut. E s'apressèc ada era, arridolenta, e li didec: "Hilha mia, per qué non as auut des deth començament confiança ena tua mair? Ça que la, be n'auies de rason de plorar damb totes es tues lèrmes en veder-te separada deth tòn patron, eth beròi e doç Erós-Beròi, hilh de Primauèra, de Kufa!" E en veir er estonament dera joena, se pressèc a dider-li: "Que pòs compdar, hilha mia, damb tota era mia discrecion e tota era mi volontat mairau damb tu. Te juri que t'amassarè damb eth tòn espós, encara que me costèsse era vida! Padega, donc, era tua anma, e dèisha qu'era anciana trabalhe entath tòn ben, segontes era sua sabença."

Abandonèc dempús a Erosa-Beròia, que li punaue es mans plorant d'alegria, e anèc a hèr un paquet qu'en eth botèc ròba de hemna, jòies e toti es accessòris de besonh entà un complèt desguisament, e tornèc ena botiga deth mètge, e li hec un senhau a Erós-Beròi entà parlar a despart damb eth. Alavetz Erós-Beròi se la hec a vier ena rebotiga, darrèr d'ua cortina, e se'n sabec per era des sòns projèctes, que li semblèren perfèctament combinadi e se deishèc guidar peth plan qu'era lo sometec.

Alavetz vestic a Erós-Beròi damb ròba de hemna que s'auie hèt a vier, e l'alonguèc es uelhs damb *kohl*, e l'agranic e estirèc era piga dera caròla, e dempús li botèc braçalets enes punhets, e li metec jòies ena cabeladura caperada d'un vel de Mosul, e fin finau li tachèc ua darrèra guardada, e li semblèc qu'ère encantador e plan mès beròi que totes es hemnes amassa deth palai deth sultan. Alavetz li didec: "Laudat sigue Allà enes sues òbres! Ara, hilh mèn, te cau caminar coma es joenes encara vèrges, a pas brac seguit, botjant era anca dreta e e arcant entà darrèr era quèrra, sense deishar de hèr leugères secodides as tues anques delicadament. Hè un shinhau d'assag d'aguestes manòbres abans de gésser."

Alavetz Erós-Beròi se metec a assajar ena botiga es gèsti sabudi, e ac hec tan ben, qu'era brava dauna didec: "*Maschalah*! Que ja pòden deishar de laudar-se es hemnes! Be ne son de meravilhosi es movements d'anques e quin botjament d'arnelhs tant esplendid! Totun, entà qu'era causa vengue a èster complètament admirabla, te cau que l'autreges ara tua cara ua expression mès languida, inclinant eth còth un shinhau e guardant pera coa deth uelh. Atau! Perfècte! Ja me pòs seguir." E partic damb eth entà palai.

Quan arribèren ena pòrta d'entrada deth pabilhon reservat ath harem, auancèc eth cap des eunucs e didec: "Cap persona estranha pòt entrar sense eth permís der Emir des Credents. Entà darrèr, donc, damb aguesta hemna, e se vòs, entra tu soleta!" Mès era dauna anciana didec: "Qué t'a arribat en tòn sen, ò corona des gardes!? E tu, que normaument ès era madeisha delícia dera urbanitat, cuelhes ara un ton que li va tan mau ath tòn aspècte tant esquist? Qu'ei que non sabes, ò dotat de nòbles manères! qu'aguesta esclaua ei proprietat de Sett Zahia, fraia deth nòste patron eth califa, e que Sett Zahia tanlèu s'en sàpie dera tua manca de consideracion sus era sua esclaua preferida, non deisharà de hèr que te destituisquen e enquia e tot que te braquen eth cap? E tu madeish auràs estat d'aguesta sòrta eth causant deth tòn malastre! Dempús era dauna se virèc entà Erós-Beròi, e li didec: "Vene, esclaua, desbremba totafèt aguesta manca de consideracion deth nòste cap, e sustot non l'ac digues ara tua senhora. Au, anem!" E lo cuelhec dera man e lo hec entrar; mentre Erós-Beròi s'inclinaue mimosament a dreta e quèrra, hènt-li un arridolet damb es uelhs ath cap des eunucs, que botjaue eth cap.

Ja en pati deth harem, era dauna li didec a Erós-Beròi: "Hilh mèn, t'auem sauvat ua cramba en interior deth harem, e t'estaràs aquiu tu solet. Entà trapar era cramba, entra per aguesta pòrta, cuelhes era galaria que trapes dauant, vires entara quèrra, e dempús entara dreta, e un aute còp entara dreta; compda alavetz cinc pòrtes, e daurisses era siesau, qu'ei era dera cramba que se t'a sauvat, e qu'ada era vierà a cercar-te Erosa-Beròia, qu'ara la vau a avisar.

E jo m'encargarè de qué pogatz gésser es dus de palai sense cridar era atencion de gardes ne d'eunucs."

Alavetz Erós-Beròi, entrèc ena galaria, e en sòn trebolament, s'enganhèc de camin; virèc tara dreta, e dempúst ara quèrra per un correder parallèl ar aute, e entrèc ena siesau cramba…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth matin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes quaranta siesau net

Era didec:

… ena siesau cramba.

Arribèc, donc, en ua sala nauta, coronada per ua beròia copòla, e qu'e sues parets èren ornades damb versets en caractèrs d'aur que s'estenien pertot, enlaçadi en mil linhes perfèctes; es parets eren tapissades damb seda de color ròsa; es hièstres tapissades damb fines cortines de gasa, e eth solèr caperat damb immensi tapissi de Khrassan e Caishmir; e enes tamborets apareishien plaçades copes damb fruts, e sus es tapissi s'estenien plates caperades damb ua tela protectora, que deishauen endonviar, pes sues formes e es sòns perhums admirables, aguesta famosa pastisseria, delícia des gòrges mès exigentes, e que solet Damasc, entre totes es ciutats d'Orient e der univèrs sencer, sabie dotar de qualitats tant esquistes.

E Erós-Beròi ère plan luenh d'imaginar-se que lo demorauen en aquera sala es poders desconeishudi.

Ath miei dera sala i auie un tron caperat de velot; eth solet visible; E Erós-Beròi, sense gausar arrecular, per pòur de qué lo trapèssen vagant pes correders, se seiguec en tron, e demorèc eth sòn destin.

A penes amiaue aquiu uns instants, quan arribèc enes sues aurelhes un mormolh de seda que ressonaue ena vòuta, e vedec entrar per ua des pòrtes lateraus a ua joena d'aspècte reiau, sense mès ròba qu'era interiora, sense vel ena cara ne mocador ena cabeladura e la seguie ua esclaua plan beròia, damb es pès descauci, qu'amiaue flors en cap e ena man un laüt de husta de sicomòr. E aquera dauna non ère ua auta que Sett Zahia, fraia der Emir des Credents.

Quan Sett Zahia vedec aquera persona tapada que s'auie seigut ena sala s'apressèc ada era afablament e li preguntèc: "Qui ès, ò estrangèra que non coneishi? Per qué amies calat eth vel en harem, a on arrés te pòt veir?" Mès Erós-Beròi que s'auie esdegat a meter-se de pès, non gausèc prononciar ua soleta paraula e cuelhec era determinacion de simular qu'ère mut. E Sett Zahia li preguntèc: "Ò joena de uelhs beròis, per qué non me contestes? Se per edart ès bèra esclaua despachada de palai peth mèn frair er Emir des Credents, hè lèu a dider-ma'c, e intercederè per tu, pr'amor que jamès me remís arren." Mès Erós-Beròi non gausèc contestar. E Sett Zahia se pensèc qu'aqueth silenci ère degut ara preséncia dera esclaua qu'ère aquiu damb es uelhs plan dubèrts, guardant estonada ad aquera persona velada e tan timida. Sett Zahia li didec alavetz: "Vè-te'n, estimada, demora-te darrèr dera pòrta entà empedir qu'entre arrés ena sala." E quan auec gessut era esclaua, s'apressèc un shinhau mès a Erós-Beròi, qu'auec desirs de sarrar-se encara mès eth vel e li didec: "Ò joena!, ditz-me ara se qui ès e eth tòn nòm e eth motiu dera tua arribada en aguesta sala, qu'en era solet entram er Emir des Credents

e jo.” Que me pòs parlar damb eth còr ena man, donques que te trapi encantadora e es tòns uelhs me shauten fòrça. Vertadèrament te trapi deliciosa, hilha mia!” E Sett Zahia, que l’agradauen fòrça es vèrges blanques e delicades, abans de qué li responesse, cuelhec ara joena pera cintura, en tot tirar-la entada era, e li hec a vier es mans enes popes pr’amor d’amorassar-les, mentre li desbotoaue eth vestit damb era auta man. Mès se quedèc estonada en veir qu’eth pièch dera joena ère tan lis coma eth d’un gojat. E prumèr arreculèc, mès dempús s’apressèc e li volec lheuar era hauda entà aclarar er ahèr.

Quan Erós-Beròi endonvièc aquera intencion, credec mès prudent parlar, e cuelhec era man de Sett Zahia e en tot hèr-se-la a vier enes pòts, didec: “Ò senhora mia!, m’autregi complètament ara tua bontat e me boti jos es tues ales demanant-te proteccion!” Sett Zahia didec: “Te l’autregi, plan que òc. Parla.” E eth didec: “Ò senhora mia!, jo que non sò ua hemna; me cridi Erós-Beròi e sò hilh de Primauèra, de Kufa. E s’è arribat enquia aciu, en tot riscar era mia vida, a estat entà poder tornar a veir ara mia esposa, Erosa-Beròia, era esclaua qu’eth governador de Kufa me panèc entà enviar-la coma present ar Emir des Credents. Pera vida deth nòste Profèta!, ò senhora mia!, cuelh pietat d’aguest esclau e dera sua esposa!” E Erós-Beròi s’estarnèc en somics.

Sett Zahia s’esdeguèc a cridar ara sua esclaua e li didec: “Cor de seguit entara cramba de Erosa-Beròia, e ditz-li: “Era mia patrona Zahia te cride!” Dempús se virèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes quaranta setau net

Era didec:

… dempús se virèc entà Erós-Beròi, e li didec: “Padega eth tòn esperit, ò joen! Que non t’arribaràn que causes eroses!”

E mentretant, era brava anciana auie anat a cercar a Erosa-Beròia e l’auie dit: “Hè lèu, hilha mia! Eth tòn estimat espós ei ena cramba que l’è sauvat.” E la guidèc, esblancossida dera emocion, entara cramba a on se pensaue trapar a Erós-Beròi. E eth sòn dolor siguec plan gran, e non mendre eth sòn terror, quan non lo vedec aquiu; e era vielha didec: “Solide s’aurà perdut pes correders! Torna, hilha mia, entara tua cramba mentre jo vau a cercar-lo.”

E alavetz siguec quan era esclaua entrèc ena cramba de Erosa-Beròia, que trapèc tremolant e damb era sang dera cara perduda, e li didec: “Ò Erosa-Beròia! era mia patrona Sett-Zahia te cride.” Alavetz Erosa-Beròia ja non auec cap dobte dera sua perdicion e dera deth sòn estimat, e trantalhant seguic ara gentila esclaua que li senhalaue eth camin.

Mès a penes auec entrat ena sala, quan era fraia deth califa se l’apressèc damb un arridolet enes pòts, la cuelhec dera man e se la hec a vier entath costat de Erós-Beròi,

que seguie damb eth vel calat, en tot dider-les a ambdús: “Vaquí eth gòi!” E es dus joens se coneisheren de seguit, e queigueren estavanidi un enes braci der aute.

Alavetz era fraia deth califa, ajudada pera esclaua, les esposquèc damb aigua de ròses, les hec recuperar eth coneishement e les deishèc solets. Tornèc ath cap d’ua ora, e les trapèc seigudi, abraçant-se fòrtament, e damb es uelhs plei de lèrmes de felicitat e gratitud pera sua bontat. Alavetz les didec. “Ara mos cau celebrar era vòsta union beuent amassa pera durada dera vòsta felicitat.” E de seguit, a un gèst sòn, era alègra esclaua aumplic de vin deliciós es copes, e les aufric ada eri. E beueren, e Sett Zahia les didec: “Que vos estimatz fòrça, ò hilhs mèns! Deuetz saber vèrsi admirables sus er amor e cançons beròies sus es aimants. Me shautarie que me cantèssetz quauquarren! Cuelhetz aguest laüt e hètz ressonar damb eth vòste art era anma dera sua husta melodiosa.”

Alavetz Erós-Beròi e Erosa-Beròia punèren es mans dera fraia deth califa, e templant eth laüt, cantèren alternatiuament aguestes meravilhoses estròfes:

Te hèsqui a vier flors jos eth mèn vel de Kufa, e frutes encara empovassades damb er aur deth solei!

Tot eth aur deth Sudan ei ena tua pèth, estimada mia! Es arrais deth solei son enes tòns peus, e eth velot de Damasc, enes tòns uelhs!

Que sò aciu! Vengui a cercar-te pendent era ora qu’es nets tebes son propícies…! Er aire ei leugèr, era net se hè sedosa e transparenta, e entà nosati arribe eth mormolh des huelhes e dera aigua!

Que sò aciu!, ò gasèla des mèns nets! Es tòns uelhs an enludernat as tenèbres. Que voi negar-me enes tòns uelhs, coma er audèth s’embraigue sus eth mar!

Aprèssa-te mès e cuelh enes mèns pòts es sues ròses! Dèisha-me dempús gésser doçament deth mèn calitz e acabar de despolhar-me entà tu, des des espatles enquias cauilhars!

Ò estimada mia!

Que sò aciu! Eth secret dera mia carn de lua qu’a era forma de datil madur! Vene…! Se t’apareisherà tot eth mar, eth mar plen d’ondades qu’en eres es audèths s’embriaguen!

A penes auien acabat aguestes darrères nòtes d’aqueth cant enes pòts de Erosa-Beròia, estavanida de felicitat, quan de ressabuda se passèren es cortines e eth califa en persona entrèc ena sala.

En veder-lo, se lheuèren es tres ara prèssa, e punèren era tèrra entre es sues mans. E eth califa les hec un arridolet a toti, e se seiguec ath miei d’eri en tapís, e manèc ara esclaua que li hesse a vier vin e aumplisse es copes. Dempús didec: “Vam a béuer entà celebrar era tornada de Erosa-Beròia ena sua salut!” E beuec lentament. Deishèc alavetz era

copa, e notant era preséncia d'aquera esclaua, que non coneishie, li preguntèc ara sua fraia: "Qui ei aguesta joena qu'ei aquiu e qu'es sues faccions me semblen tan beròies jos eth leugèr vel?" Sett Zahia responec: "Qu'ei ua amiga que sense era non pòt víuer erosa Erosa-Beròia, donques que non pòt minjar ne béuer a gust se non ei apròp."

Alavetz eth califa lheuèc eth vel dera supausada esclaua e se quedèc estonat dera sua beresa. Efectiuament, Erós-Beròi encara non auie peus ena cara, senon solet un leugèr pelhaçon que balhaue ua ombra adorabla ara sua blancor, sense compdar damb era piga de musc qu'arrie beròiament ena sua barbeta.

E eth califa, ar arràs der encantament, didec: "Per Allà! Ò Zahia! A compdar d'aguesta net voi auer tanben coma concubina ad aguesta naua adolescenta, e li sauvarè, coma a Erosa-Beròia, ua cramba digna dera sua beresa e un nivèu de casa coma eth dera mia esposa legitima."

E Sett Zahia responec: "Qu'ei cèrt, ò frair mèn, qu'aguesta joena ei ua bocada digna de tu!" Dempús higec; "Ara precisament m'en brembi d'ua interessanta istòria qu'è liejut en un libre escrit per un des nòsti sabents. E eth califa preguntèc: "E quina ei aguesta istòria?"

Sett Zahia didec: "Te cau saber, ò emir des Credents! que i auec ena ciutat de Kufa un joen cridat Erós-Beròi, hilh de Primauèra…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes quaranta ueitau net

Era didec:

"… un joen cridat Erós-Beròi, hilh de Primauèra. Qu'ère patron d'ua esclaua plan beròia, qu'estimaue, e qu'era l'estimaue tanben, pr'amor qu'ambús les auien elevat amassa en madeish breç, e s'auien possedit des des prumèrs tempsi dera pubertat. E sigueren erosi pendent ans sancers, enquia qu'un dia eth temps se virèc contra eri, en tot trèir-les a un der aute. Ua vielha siguec era que servic d'esturment deth malastre ath destin herotge. Raptèc ara esclaua e l'ac autregèc ath governador dera ciutat, que s'esdeguèc a enviar-la coma present ath rei d'aqueth temps.

Mès eth hilh de Primauèra, en saber-se'n dera desaparicion dera qu'estimaue, non descansèc enquia que la trapèc en madeish palai deth rei, ath miei deth harem. Mès en aqueth moment qu'ambdús s'alegrauen de veder-se amassa e vessauen lèrmes d'alegria, eth rei entrèc ena sala que se trapauen, e les susprenec amassa. Era sua ràbia arribèc ar arràs, e sense sajar de méter en clar er ahèr les manèc talhar eth cap.

Ara plan, seguic Zahia, coma qu'eth sabent qu'escriuec aguesta istòria non balhe era sua opinion sus eth procediment, voleria preguntar-te, ò emir des Credents! era tua opinion sus er acte deth rei, e saber se qué auries hèt tu en sòn lòc e enes madeishes condicions."

Er Emir des Credetns, Abd El-Malek ben-Meruan, responec sense trantalhar: “Aguest rei non auie d’auer-se precipitat a obrar atau, e aurie estat milhor que perdonèsse as dus joeni, per tres motius: eth prumèr, perque ambdús s’estimauen de vertat e de fòrça temps abans; eth dusau, perque èren en aqueth moment es òstes deth rei, donques qu’èren en sòn palai; e eth tresau, perque un rei non a d’actuar senon damb prudéncia e mesura. De tot aquerò dedusisqui que cometec un acte indigne d’un bon rei!”

En enténer aguestes paraules, Sett Zahia se lancèc enes pès deth sòn frair, e exclamèc: “Ò Prince des Credents!, sense saber-te’n vies de jutjar-te a tu madeish en acte que vas a realizar. Te conjuri, pera sagrada memòria des nòsti ancessors e deth nòste august pair, er integre, que sigues equitatiu en cas que te vau a expausar.”

E eth califa, plan estonat, li didec ara sua fraia: “Que pòs parlar damb tota confiança! Mes, lhèua-te!” E era sua fraia se lheuèc, e se virèc entàs dus joeni, e les didec: “Metetz-vos de pès!” E se meteren de pès. E Sett Zahia li didec ath sòn frair: “Ò Emir des Credents! aguesta esclaua tan doça e tan beròia, qu’ei caperada damb eth vel, non ei senon eth joen Erós-Beròi, hilh de Primauèra. E Erosa-Beròia ei era que s’elevèc damb eth, e mès endauant siguec era sua esposa. E eth sòn raptor non ei senon eth governador de Kufa, cridat Ben Yussef El-Thekafi. Qu’a mentit quan te didec ena sua carta qu’auie crompat era esclaua per dètz mil dinnars. Te demani que lo castigues, e que perdones ad aguesti dus joeni tant innocents. Autreja-me eth sòn indult, pensant que son òstes tòns e les protegís era tua ombra!”

Dauant d’aguestes paraules dera sua fraia, eth califa responec: “Plan que òc! Que non è eth costum de desdider-me!”

Dempús se virèc entà Erosa-Beròia e li preguntèc: “Ò Erosa-Beròia! Declares qu’aguest ei eth tòn espós Erós-Beròi?” Era responec: “Tu madeish ac as dit, ò Prince des Credents!” E eth califa didec: “Vos entorni er un entar aute!”. Dempús d’aquerò guardèc a Erós-Beròi, e li preguntèc: “Me pòs dider aumens com as pogut entrar aciu e saber-te’n dera estança de Erosa-Beròia en mèn palai?”

Erós-Beròi responec: “Ò Emir des Credents! autreja ath tòn esclau quauqui moments d’atencion, e te condarà tota era sua istòria.” E de seguit metec ath califa ath pas de tota era aventura, sense deishar cap detalh, des deth principi enquiath finau.

Eth califa quedèc fòrça estonat, e volec veir ath mètge de Persa qu’auie hèt ua intervencion tan prodigiosa, e lo nomentèc mètge de palai en Damasc, e l’aumplic d’aunors e de consideracions. Dempús ostagèc a Erós-Beròi e a Erosa-Beròia en sòn palai pendent sèt dies e sèt nets, e balhèc, en aunor sòn, grani hestaus, e les envièc entà Kufa cargadi de presents e d’aunors. E destituic ath governador e nomentèc en sòn lòc a Primauèra, pair de Erós-Beròi. E atau toti viueren ar arràs dera felicitat pendent ua longa e deliciosa vida.

Quan Schahrazada acabèc de parlar, eth rei Schahriar exclamèc: “Ò Schahrazada!, m’a encantat aguesta istòria, e sustot, es vèrsi m’an exaltat enquiath darrèr limit. Mès

m’estone fòrça non trapar en era es detalhs sus aquera classa d’amor que me heres preveir!”

E Schahrazada arric leugèrament, e didec: “Ò rei afortunat! precisament aguesti detalhs son ena **Istòria de Gran-de-Beresa**, que te condarè s’ei que m’autorizes.”

E eth rei Schahriar exclamèc: “Qué dides, ò Scharazada! Per Allà! Qu’è gran interès d’escotar era **Istòria de Gran-de-Beresa**! Hè lèu, donc, a condar-me-la!”

Mès en aguest moment, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e deishèc era istòria entà un aute dia.

Istòria de Gran-de-Beresa

Era didec:

Me n’è sabut, ò rei afortunat! de qué i auec en Eth Caire un venerable jeique, qu’ère eth sindic des mercadèrs dera ciutat. Tot eth mercat lo respectaue per çò dera sua aunestetat, peth sòn lenguatge mesurat, pera sua riquesa e peth nòmbre des sòns esclaus e sirvents. Se cridaue Schamseddin.

Un diuendres, abans dera pregària, anèc en hammam, e entrèc dempús ena barberia, a on, sivans es prescripcions sagrades, ordenèc que li braquèssen era mostacha precisamant ar arràs deth pòt superior e que l’arrasèssen damb suenh eth cap. Dempús d’aquerò, cuelhec eth miralh que l’aufrie eth barbèr e se guardèc, non sense auer recitat er acte de fe, entà preservar-se d’ua complacéncia massa senhalada pes sues faccions. E comprovèc damb infinita tristesa qu’es peus blanqui dera sua barba èren fòrça mès nombrosi qu’es neri, e que calie parar atencion entà veir es neri escampilhadi entre es flòcs blanqui. E pensèc: “Era barba peublanca ei un shenhau de vielhesa e era vielhesa ei un avertiment dera mòrt. Praube Schamseddim! Vaquí que ja ès apròp dera hòssa, e encara non as succession! Desapareisheràs coma se jamès auesses existit!” Dempús, complètament pauhicat damb tant aclapadors pensaments, se filèc entara mesquita pr’amor de pregar, e d’aquiu tornèc ena sua casas a on era sua esposa, que sabie es ores acostumades dera sua arribada, s’auie premanit a receber-lo, en tot banhar-se e perhumar-se e brossar-se damb fòrça suenh. E lo recebec damb cara arridolenta, e li balhèc ua bona acuelhuda, en tot dider-li: “Que sigue ua net erosa entà tu!”

Mès eth sindic, sense entornar era salutacion ara sua esposa, li didec en ton agre: “De quina felicitat me parles? Pòt auer felicitat entà jo?” Era sua esposa, estonada, li didec: “Eth nòm d’Allà sigue sus tu e sus eth tòn entorn! Per qué hès aguestes suposicions nefastes? Qué te manque entà èster erós? E quina ei era causa dera tua pena?” Eth responec: “Tu soleta n’ès era causa! Escota-me, ò hemna! Pensa ena pena e en amarum qu’experimenti tostemp que vau entath mercat. Veigui enes botigues as mercadèrs seigudi ath costat des sòns hilhs, que creishen dauant des sòns uelhs, siguen dus, siguen quate. E son capinauts dera sua descendéncia. E jo, solet, me veigui privat d’aguesta

felicitat! E a viatges desiri era mòrt, entà desliurar-me d'aguesta vida tan desconsolada. E prègui a Allà, que cridèc as mèns pairs ath sòn costat, qu'escriue tanben un finau que bote tèrme as mèns torments."

Ad aguestes paraules responec era esposa deth sindic: "Non ne hèsques cabau d'aguesti tristi pensaments, e vene a aunorar eth mantèl que t'è premanit."

Mès eth mercadèr cridèc: "Jamès! Que non voi minjar ne béuer, e sustot, non voi acceptar, a compdar d'ara, arren des tues mans! E tu soleta n'ès era responsabla dera nòsta esterilitat. E ja s'an passsat quaranta ans des que mos maridèrem, e sense cap profit. E tostemp m'as empedit cuélher d'autes esposes, e coma qu'ès ua hemna interessada te n'as profitat deth flaquitge dera mia carn ena prumèra nèt dera nòsta nòça, entà hèr-me jurar que non me haria a vier ua auta esposa en aguesta casa, ena tua preséncia, e que non m'ajaçaria senon damb tu.

E jo t'ac prometí innocentament. E çò pejor ei qu'è complit era mia promesa, e que tu, en veir qu'ères estèrla, non as auut era generositat de desliurar-me deth mèn jurament.

Mès per Allà! Ara te juri que m'estimi mès talhar-me eth penis qu'autrejar-te-lo mès. Ne tansevolh te vau a amorassar damb eth, donques que ja veigui qu'ei temps perdut trabalhar damb tu. Que treirè madeish en.honsant era mia verga en trauc d'ua ròca que sajar de fecondar ua tèrra tan seca coma era tua.! Per Allà! Qu'an estat copulacions perdudes totes es que generosament e degalhat en tòn abisme sense hons!"

Quan era hemna deth sindic entenec tant agressiues paraules vedec qu'era lum se convertie en tenèbres dauant des sòns uelhs. E damb er accent mès agre que li podec autrejar er anuèg, li cridèc ath sòn espós eth sindic: "A vielh gelat! Perhuma-te era boca entà parlar damb jo! Eth nòm d'Allà sigue sus jo e sus eth men entorn! Que me sauve de tota lejor e fausa imputacion! Te penses que des dus ne sò jo era colpabla? Desenganha-te, ò malerós vielh! Eth tòrt ei tòn e des tòns hereds colhons! Per Allà! Es tòns colhons son hereds e segreguen un liquid massa clar e sense vigor! Crompa bèra causa entà espessir e cauhar eth sòn chuc. E alavetz veiràs s'era mia fruta ei plia de bon seme e ei estèrla!"

Aguestes paraules dera sua esposa anujada li trinquèren un shinhau es conviccions ath sindic, e damb accent trantalhant preguntèc: "E s'ei cèrt, coma dides, qu'es mèns colhons sons hereds e transparent eth sòn chuc e mancat de vigor, poiries dider-me eth lòc a on se ven era dròga capabla d'espessir çò que non ei espés?"

Era sua esposa li responec: "Traparàs ena casa de quinsevolh droguèr era barreja qu'espessís es colhons des òmes e les balhe aptitud entà fecondar ara hemna…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéihser eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes cinquanta unau net

Era didec:

"… era barreja qu'espessís es colhons des òmes e les balhe aptitud entà fecondar ara hemna!"

En enténer aguestes paraules, eth sindic pensèc: "Per Allà! deman madeish vau ara drogueria a crompar un shinhau d'aguesta barreja entà espessir es colhons."

E a londeman, a penes se dauric eth mercat, eth sindic cuelhec ua tassa ueda, e anèc ena drogueria e li didec ath droguèr: "Qu'era patz sigue damb tu!" E eth droguèr l'entornèc era salutacion e li didec: "Ò maitin benedit que me hè a vier un prumèr parroquian! Ditz-me!" Eth sindic didec: "Que vengui a demanar-te que me venes ua onça de barreja qu'espessís es colhons des òmes!" E l'alonguèc era tassa de porcelana.

Quan entenec aguestes paraules, eth droguèr se metec a pensar, e didec entada eth: "Eth nòste sindic, normaument tan formau, qu'a talents de trufaria; li vau a respóner, donc, en madeish ton." E li didec: "Per Allà! ager encara n'auia; mès se ven tant aguesta barreja que se m'a agotat era provision. Vè-te'n a demanar-l'ac ath mèn vesin."

Alavetz eth sindic, anèc ena casa deth dusau droguèr, e dempús ena casa deth tresau, e dempús totes es drogueries deth mercat, e toti li didien es madeishes paraules, en tot arrir-se'n ath sòn laguens de tant extraordinària demana.

Quan et sindic vedec qu'es sues gestions non l'autrejauen cap resultat, tornèc ena sua botiga, e se seiguec, plan cogitós e hastigat dera vida. E mentre passaue tan mala estona, vedec que s'arturaue ena sua pòrta eth jeique des corredors, eth màger avalador de haishish, embriac, humaire d'òpi, modèu des perdudi e dera gent dolenta deth mercat, que se cridaue Sesam.

Eth corredor Sesam respectaue fòrça ath sindic Schamseddin, e jamès passaue per dauant dera sua botiga sense saludar-lo, en tot inclinar-se enquiath solèr e tier es mès corrèctes manères. E aqueth maitin non deishèc de tributar es acostumades consideracions ath brave sindic, mès que non podec deishar de correspóner ara sua salutacion en un ton de mala encolia. E Sesam, que se n'encuedèc, li preguntèc: "Quin malastre t'a arribat entà trebolar atau era tua anma, ò venerable sindic nòste!" Aguest responec: "Guarda, Sesam, sè-te aciu e escota es mies paraules. E veiràs s'è motiu entà afligir-me. Guarda, Sesam, que hè quaranta ans que me maridè e encara non è auut ne era ombra d'un mainatge. E an acabat en tot dider-me qu'eth tòrt ei mèn, pr'amor que, per çò que semble, es mèns colhons son transparents e eth mèn chuc fòrça clar e sense vigor.

E m'an conselhat que cerca enes drogueries era barreja qu'espessís es colhons. Mès cap droguèr l'a ena sua botiga. E aciu que sò, desesperat, per non auer trapat quauquarren que balhe era consisténcia necessària ath chuc mès preciat deth mèn individú!"

Quan eth corredor Sesam entenec aguestes paraules, en sòrta d'estarnar-se a arrir, coma es droguèrs, estirèc era man, damb eth paumet entà naut, e didec: "Bota un dinnar en

aguesta man e balha-me ua tassa de porcelana. Que jo è aquerò que te cau.” E eth sindic li preguntèc: “Per Allà! Ei possible? Ò Sesam! Te cau saber que se m’ajudes en aguest ahèr era tua fortuna qu’ei hèta. T’ac juri pera vida deth Profèta! E entà començar, cuelh aguesti dus dinnars en sòrta d’un!” E li botèc ena man dues monedes d’aur e l’autregèc era tassa.

Alavetz, Sesam, er embriac fabulós, se mostrèc en aquera ocasión mès superior en sciéncia a toti es droguèrs deth mercat. Efectiuament, tornèc ena sua casa, dempús d’auer crompat en mercat tot çò que li calie, e de seguit se metec a premanir era següenta barreja:

Cuelhec dues onces de chuc de copaia chinesa, ua onça d’extracte de greish de cambe jonic, ua de cariofillina fresca, ua de cinamon ròi, dètz dracmes de cardamom mofle de Malabar, cinc de gengibre indi, cinc de peberòt blanc, cinc de peberòt des isles, ua onça de bòies estelades de badiana dera India e mieja onça d’èrbafina des montanhes. Ac barregèc tot damb adretia, dempús de brigalhà’c e passà’c peth sedaç, li botèc mèu pura, e atau formèc ua pasta plan compacta, qu’ada era li higec cinc grans de musc e ua onça de ueus de peish brigalhades. Li higec tanben ua pocion leugèra d’aigua de ròsa, e ac metec tot ena tassa de porcelana.

S’esdeguèc alavetz a hèr-li a vier era tassa ath sindic Schamseddin, en tot dider-li: “Vaquí era barreja sobeirana qu’endurís es colhons der òme e espessís es chucs massa fluids…!”

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes cinquanta dusau net

Era didec:

“Vaquí era barreja sobeirana qu’endurís es colhons der òme e espessís es chucs massa fluids!”

Dempús higec: “Te cau préner aguesta pasta dues ores abans der acte sexuau. Mès es tres dies anteriors t’as de limitar a minjar solet coloms fregidi plan amanidi damb espècies, peishi mascles damb es sues lèitetes, e fin finau testicles de moton leugèrament fregidi. E se damb tot aquerò non arribes a trauessar es parets e fecondar ua ròca pelada, m’arrasarè era barba e era mostacha e te permeti que m’escopisques ena cara.”

E dites aguestes paraules, l’autregèc ath sindic era tassa de porcelana e se’n anèc.

Alavetz eth sindic pensèc: “Aguest Sesam, que se passe era vida en libertinatge, solide que s’en deu saber des drògues enduridores. Vau a méter era mia fe en Allà e en eth.” e tornèc ena sua casa e se reconcilièc damb era sua esposa, que, totun, estimaue e era l’estimaue ada eth, e ambdús se balhèren mutuaus desencuses per çò dera sua ràbia

passatgèra, e se dideren guaira pena les auie costat èster pelejadi tota ua net per paraules sense cap importància.

Dempús d'aquerò, Schamseddin seguic escrupulosament pendent tres dies eth regim prescrit per Sesam, e acabèc en tot minjar-se era mentada pasta, que li semblèc excellenta.

Alavetz notèc qu'era sang se li cauhaue fòrça, coma enes tempsi dera sua mainadesa, quan apostaue damb mainatges dera sua edat. E s'apressèc ara sua esposa e la cauquèc; e era li corresponec; e a ambdús les meravilhèc eth resultat per çò que hè ara sua duracion, repeticion, calor, gisclet, intensitat e consisténcia.

E aquera net era esposa deth sindic quedèc fecondada, plan que òc, que d'aquerò n'auec era certitud complèta quan comprovèc que se li passèren atau tres mesi.

Er embarràs seguic eth sòn cors normau, e tàs nau mesi, dia per dia, era hemna amainadèc damb felicitat, encara que damb moltes dificultats, pr'amor qu'eth mainatge que neishec ère gran coma s'auesse un an. E era lheuadora declarèc dempús des invocacions acostumades, qu'ena sua vida auie vist un mainatge tan fòrt ne tan beròi. Era quau causa non ei estranha se rebrembam era pasta meravilhosa de Sesam.

Era lheuadora recuelhec ath maintage e lo lauèc, en tot invocar eth nòm d'Allà, de Mohammed e d'Alí, e li recitèc ena aurelha er acte de fe musulman. L'estropèc e l'ac autregèc ara sua mair que li balhèc era popa enquia que quedèc assadorat e dormit. E era lheuadora passèc uns auti tres dies ath costat dera mair, e non se n'anèc enquia que siguec segura de qué tot anaue ben e dempús d'auer-se repartit entre es vesies es lecaries premanides per aguest motiu.

Tath setau dia lancèren sau ena cramba, e alavetz entrèc eth sindic a felicitar ara sua esposa. Dempús li preguntèc: "A on ei eth present d'Allà?" De seguit era li mostrèc ath nauèth vengut. E eth sindic Schamseddin quedèc meravilhat dera beresa d'aqueth mainatge de sèt dies, que semblaue qu'auie un an, e qu'era sua cara ère mès ludenta qu'eth plen dera lua. E li preguntèc ara sua esposa: "Com lo vas a cridar?" E era responec: "Se siguesse ua mainada ja l'auria botat eth nòm. Mès, coma qu'ei un mainatge, te correspon a tu!"

E en aqueth moment ua des esclaues qu'estropauen ath mainatge plorèc d'emocion e plaser en avertir ena anca quèrra deth mainatge ua polida taca escura coma un gran de musc, que ressautaue pera sua forma e color sus era blancor de tot çò d'aute. E en cada ua des dues caròles deth mainatge tanben i auie ua polida piga nera e velotada. E eth digne sindic, inspirat per aqueth descurbiment, exclamèc: "Lo cridaram Alaeddin Gran-de-Beresa!"

Se cridèc, donc, Alaeddin Gran-de-Beresa; mès coma qu'aquets nòm ère massa long, sonque lo cridauen Gran-de-Beresa. E a Gran-de-Beresa l'aleitèren pendent quate ans dues hilhuquères desparières e era sua mair; atau, donc, arribèc a èster fòrt coma un leonet, e blanc coma eth gensemin, e rosat coma es ròses. E ère tan beròi, que totes es

mainades de parents e vesins l'estimauen hòlament, e eth acceptaue es aumenatges, mès jamès consentie que lo punèssen e les engarrapaue crudèument quan se l'apressauen massa; atau, donc, es mainades e enquia e tot es joenes se profitauen deth sòn saunei entà vier a caperar-lo de punets impunament e a meravilhar-se dera sua beresa e frescor.

Quan eth pair e era mair de Gran-de-Beresa vederen guaire admirat e mimat ère eth sòn hilh, cranheren eth mau de uelh, e decidiren sauvar-lo de tan maligna influéncia. E damb aguesta finalitat, en sòrta de hèr coma es auti pairs, que dèishen qu'es mosques e eth lorditge capèren era cara des sòns hilhs, entà que semblen mens beròis e non atiren eth mau de uelh, es pairs de Gran-de-Beresa embarrèren ath mainatge en un sosterranh plaçat dejòs dera casa e l'elevèren aquiu luenh des guardades dera gent. E Gran-de-Beresa s'elevèc d'aguesta manèra, ignorat de toti, encara qu'enrodat des suenhs incessants d'esclaus e eunucs. E quan siguec màger li balhèren mèstres plan instruidi que l'ensenhèren eth Koran, es sciéncies e a escríuer ben. E arribèc a èster tan sabent coma beròi e ben format. E es sòns pairs decidiren non treèir-lo deth sosterranh enquia qu'es barbes li creishessen tant que l'arrosseguèssen.

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e coma qu'ère discrèta, se carèc.

Mès quan arribèc era dues centes cinquanta tresau net

Era didec:

"… enquia qu'es barbes li creishessen tant que l'arrosseguèssen.

E un dia, un esclau qu'amiaue a Gran-de-Beresa ues plates damb minjar, non se'n brembèc de barrar en gésser era pòrta deth sosterranh; e Gran-de-Beresa, en veir dubèrta era pòrta, qu'en era jamès s'auie fixat per çò d'ample qu'ère eth sosterranh, plen de tapissi e cortines, s'esdeguèc a gésser e pujar en estatge que se trapaue era sua mair enrodada per diuèrses daunes aristocratiques qu'auien vengut a tier-li ua visita.

Alavetz, Gran-de-Beresa s'auie convertit en un elegant e meravihós joen de catorze ans, beròi coma un àngel, damb es caròles velotades coma ua fruta, e es sues pigues en ambdús costats des pòts, sense compdar era que non se vedie.

De sòrta que quan es daunes vederen entrar de pic ad aqueth beròi joen, que non coneishien, s'esdeguèren plan espaurides a tapar-se eth ròstre damb es vels e li dideren ara esposa de Schamseddin: "Per Allà! Non te hè vergonha hèr-te a vier entre nosates a un estranh? Qu'ei que non sabes qu'eth pudor ei un des dògmes essenciaus dera nòsta fe?"

Mès era mair de Gran-de-Beresa responec: "Invocatz eth nòm d'Allà, ò convidades mies! donques qu'aguest que vedetz non ei un aute qu'eth mèn hilh estimat, frut des mies entralhes, eth hilh deth sindic des mercadèrs de Eth Caire qu'a estat aleitat pes pièchs de hilhuquèrs generoses, en braça de beròies esclaues e enes espatles de vèrges

escuelhudes, e en pièch des mès pures e nòbles! Qu'ei eth uelh dera sua mair e er orgulh deth sòn pair. Ei Gran-de-Beresa! Invocatz eth nòm d'Allà, ò convidades mies!"

E es esposes des emirs e des mercadèrs rics contestèren: "Eth nòm d'Allà sus tu e sus eth tòn entorn! Mès, ò mair de Gran-de-Beresa! com ei que jamès enquia aué mos as mostrat ath tòn hilh?"

Alavetz, era esposa de Schamseddin comencèc en tot lheuar-se, e punèc ath sòn hilh enes uelhs, e li didec adiu entà que non shordèsse mès as convidades, e dempús les didec: "Eth sòn pair ordenèc elevar-lo en sosterranh dera nòsta casa entà desliurar-lo deth mau de uelh. E a determinat non mostrar-lo enquia que l'age creishut era barba, per çò dera pòur de qué venguen sus eth, perilhs e males influéncies. E s'a gessut ara, que deu èster per tòrt de bèth eunuc que s'aurà desbrembat de barrar era pòrta."

Entenudes aguestes paraules, es convidades felicitèren fòrça ara esposa deth sindic per auer un hilh tan beròi, e li desirèren es benediccions deth Plant Naut, e dempús partiren.

Alavetz, Gran-de-Beresa venguec ath costat dera sua mair, e en veir qu'es esclaus arnescauen ua mula, preguntèc: "Entà qui ei aguesta mula?" Era responec: "Entà vier a cercar ath tòn pair en mercat." Eth preguntèc: "E quin ei eth mestièr deth mèn pair?" Era didec: "Eth tòn pair, ò uelhs mèns! ei un gran comerciant e sindic de toti es mercadèrs de Eth Caire e provedidor deth sultan des arabs e de toti es reis musulmans. E entà que te hèsques ua idia dera importància deth tòn pair, te cau saber qu'es crompadors non se dirigissen ada eth senon entàs grani negòcis, qu'eth sòn impòrt depasse es mil dinnars; mès s'eth negòci ei mendre, encara que sigue de 999 dinnars, se tien ada eth es emplegats deth tòn pair, sense shordar-lo. E non i a mercaderia ne cargament que posque entrar en Eth Caire ne gésser, sense qu'abans se'n sàpie eth tòn pair e li demanen era sua opinion. Allà l'a autrejat ath tòn pair, ò hilh mèn! riqueses incalculables. Balhem-li es gràcies!"

Gran-de-Beresa contestèc: "Òc, Glòria a Allà, que m'a hèt néisher hilh deth sindic des mercadèrs! E plan per aquerò ja non voi passar era vida embarrat luenh de totes es guardades, e a compdar de deman voi anar entath mercat damb eth mèn pair." E era mair responec: "Allà t'escote, ò hilh mèn!. Tanlèu arribe eth tòn pair l'ac diderè."

E quan tornèc Schamseddin, era sua esposa li condèc çò que venguie de passar, e li didec: "Que ja ei temps de qué eth nòste hilh vage damb tu en mercat." Eth sindic responec: "Ò mair de Gran-de-Beresa! Ignòres qu'eth mau de uelh ei ua realitat des mès amargantes e lamentables e que non se pòt hèr trufaria damb causes tan serioses? Non te'n brembes dera sòrt deth hilh deth nòste vesin e dera de d'auti molti, victimes de mau de uelh? T'avertisqui qu'era mitat des mòrts que son enterradi an perit de mau de uelh!"

Era hemna deth sindic responec: "Ò pair de Gran-de-Beresa! Reaument eth destin der òme ei estacat ath sòn còth! Com a de poder desliurar-se d'eth? E era causa qu'ei escrita non se pòt esfaçar, e eth hilh seguirà eth madeish camin qu'eth sòn pair en vida e mòrt. E aquerò qu'existís aué, non existirà deman! E pensa enes conseqüencies funèstes de

qué eth nòste hilh sigue bèth dia victima per tòrt tòn! Plan que òc, quan dempús d'ua vida que te desiri longa e tostemp benedida, t'ages mòrt, arrés volerà arreconèisher ath nòste hilh coma eretèr legitim des tues riqueses e proprietats, donques qu'enquia aué, eth mon ignòre era sua existéncia! E d'aguesta manèra, eth Tresòr der Estat s'apoderarà de toti es tòns bens e les treirà deth tòn hilh sense remèdi. E encara qu'invoca jo eth testimòni des ancians, es ancians auràn de díder: "Jamès mo n'auem sabut de qué eth sindic Schamseddin auesse cap hilh ne cap hilha." Paraules tan senades heren reflexionar ath sindic, que contestec ath cap d'ua estona: "Per Allà! Qu'as rason, ò hemna! Deman madeish me harè vier damb jo ath mèn hilh e l'ensenharè a véner e a crompar, e es negociacions, e toti es elements deth mestièr."

Dempús se virèc entà Gran-de-Beresa, capvirat d'alegria per aquera notícia, e li didec: " Ja sai que t'encante vier damb jo. Mès te cau saber, ò hilh mèn! qu'en mercat s'a d'èster molt formau e tier es uelhs clins damb modèstia. Demori, donc, que botes en practica es sabentes leçons des tòns mèstres e es boni principis qu'en eri t'as elevat."

A londeman, eth sindic Schamseddin, abans d'amiar ath sòn hilh entath mercat, lo hec entrar en hammam…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes cinquanta quatau net

Era didec:

…lo hec entrar en hammam, e dempús deth banh lo vestic damb un vestit de satin blanc, eth milhor qu'auie en magasem, e li cenhec eth front damb un turbant leugèr de tela damb regues fines de seda daurada. Dempús d'aquerò, ambdús heren ua mossegada e beueren un veire de sorbet, e ja refrescadi, gesseren deth hammam. Eth sindic cavauquèc en ua mula blanca que tenguien es esclaus, e metec ena gropa ath sò hilh Gran-de-Beresa, qu'era frescor deth sòn ròstre s'auie hèt encara mès notabla e es sòns uelhs ludents aurien sedusit as madeishi angels. Dempús, montadi es dus ena mula e seguidi pes esclaus, qu'amiauen ua tunica naua, cuelheren eth camin deth mercat.

En veder-les, toti es mercadèrs dera plaça e toti es crompadors e venedors quedèren meravilhadi, e se didien es uns as auti: "*Ya Allà*! guardatz ath gojat! Qu'ei coma era lua dera net catorzau." E d'auti didien: "Qui deu èster aguest mainatge deliciós qu'ei darrèr deth sindic Schamseddin? Jamès l'auíem vist."

Mentre gessien taus exclamacions ath pas dera mula montada peth sindic e Gran-de-Beresa, passèc eth corredor Sesam peth mercat, e vedec tanben ath gojat. E Sesam, a truca de libertinatge e d'excèssi d'òpi e aishish, auie acabat perdent totafèt era memòria, e ne tansevolh se'n brembaue dera garison qu'auie artenhut en d'auti tempsi mejançant era miraculosa barreja a basa de musc, copaiba e tantes autes causes excellentes.

E en veir ath sindic en companhia d'aqueth beròi joen, comencèc a arrir-se'n damb trufaria e a hèr badinades picantes sus eri, en tot dider-les as mercadèrs que l'entenien: "Guardatz ath vielh de barba blanca! Qu'ei madeish qu'eth gosset! Blanc per dehòra e verd peth laguens!" E anaue d'un mercadèr en aute repetitnt totes es sues trufaries e badinades, enquia que non ne quedèc degun en mercat que non auesse era certitud de qué eth sindic Schamseddin auie ena sua botiga a un joen mameluc entath sòn plasèr.

Quan aguesti rumors arribèren ena audida des notables e des principaus mercadèrs, se hec ua reünion des mès grani e mès respectadi entre eri, entà jutjar eth cas deth sindic. E ath miei dera assemblada peroraue Sesam e hège grani gèsti d'indignacion, e didie: "Que ja non volem auer coma cap, coma sindic deth mercat, ad aguesta barba viciosa que se heregue en secret damb es gojats! E a compdar d'aué vam a abstier-mos de vier a recitar, abans de daurir es botigues, segontes solíem hèr cada maitin, es sèt versets sagrats dera Fatilha, en preséncia deth sindic. E non s'acabarà eth dia sense que n'alistem a un aute que sigue mens afeccionat as gojats qu'aguest vielh!"

E quan eth brave Schamseddin vedec que passaue era ora sense qu'es mercadèrs e corredors venguessen a recitar dauant d'eth es versets rituaus dera Fatilha, non sabec a qué atribuir aqueth descuet tan grèu e tan contrari ara tradicion. E coma vedesse ath famós Sesam, que lo guardaue pera coa deth uelh, li hec un gèst entà que s'apressèsse, entà dider-li dues paraules. E Sesam, que solet demoraue aqueth gèst, s'apressèc, mès tot doç, arrossegant es pès, e non sense dirigir a dreta e quèrra arridolets d'inteligéncia as botiguèrs, que non lo deishauen de uelh, donques qu'eth curiosèr les tenguie en aire e les hège desirar era solucion d'aguest ahèr qu'entada eri ère plan important.

E Sesam, en veir que totes es guardades se tachauen en eth, arribèc botjant es anques enquia emparar-se en taulatge dera botiga; e Schamseddin li preguntèc: "Ditz-me Sesam, com ei qu'es mercadèrs, damb eth jeique en cap, non an vengut a recitar dauant de jo es versets deth prumèr capitol deth Koran?" Sesam responec: "Que non ac sai! I a rumors que corren peth mercat, rumors… com ac poiria explicar…? rumors…! Ça que la, çò que sai pro ben ei que s'a format un grop constituit pes principaus jeiques qu'a decidit destituir-te e balhar-li a un aute eth cargue de sindic!"

En enténer aguestes paraules, eth brave Schamseddin perdec era sang dera cara, e en ton mesurat e grèu, preguntèc: "E me pòs díder aumens en què se base aguesta decision?" Sesam li guinhèc un uelh, botgèc es anques, e responec: "Ò ancian jeique mèn, non digues badinades. Qu'ac sabes tu milhor qu'arrés! Aguest beròi joen qu'as ena botiga non s'estarà aquiu entà espaurir es mosques! Totun aquerò, te cau saber que jo, a maugrat de tot, è estat eth solet que te defenec ena asemblada, e les didí que non ères afeccionat as gojats, causa que jo auria estat eth prumèr de saber-me'n, donques qu'è relacions amistoses damb toti es que se tien damb preferéncia ad aguest sèxe acid. E, ath delà, è hijut qu'aguest joen deuie èster bèth parent dera tua esposa o eth hilh de bèth un des tòns amics de Tantah, Mansurah o Bagdad, qu'aurie vengut ena tua casa pr'amor de hèr negòcis. Mès era assemblada sancera s'a virat contra jo e a votat era tua

destitucion. Allà ei eth mès gran, ò jeique!. entà consolar-te te rèste aguest joen, peth quau, aciu entre nosati, te feliciti. Reauament ei plan beròi…!”

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes cinquanta cincau net

Era didec:

“…aguest joen, peth quau, aciu entre nosati, te feliciti. Reauament ei plan beròi…!”

En enténer aguestes paraules de Sesam, eth sindic Schamseddin ja non podec tier-se mès e exclamèc: “Ò, tu, eth mès corromput des libertins! Non sabes qu’ei eth mèn hilh? A on ei era tua memòria, consumador de aishish?” Mès Sesam responec: “A jo non m’enganhes! Qu’ei qu’a gessut deth vrente dera sua mair ara, tau coma ei aguest gojat de catorze ans?” Schamseddin repliquèc: “Mès, ò Sesam! ja non te’n brembes que tu madeish, hè catorze ans, me heres a vier aquera miraculosa barreja qu’espessís es colhons e concentre eth chuc? Per Allà! Gràcies ada era podí conéisher era feconditat e Allà m’a autrejat un hilh! E tu jamès tornères a demanar-me notícies d’aquera garison. Per çò que hè a jo, per pòur deth mau de uelh, è elevat ad aguest mainatge en sosterranh dera nòsta casa e aguest ei eth prumèr viatge que ges damb jo. Donques qu’encara que jo non volia que gessesse enquia que s’auesse pogut agarrar era barba damb es sues mans, era sua mair m’a hèt a decidir que l’amièssa damb jo pr’amor d’ensenhar-li eth mestièr e meter-lo ath pas des negòcis en prevision deth furur.” Dempús higec: “Per çò que hè a tu, Sesam, m’alègri de trapar-te, a tot darrèr, e poder pagar eth mèn deute. Cuelh mil dinnars peth favor que me heres, gràcies ara tua dròga admirabla!”

Quan Sesam entenec aguestes paraules, ja non dobtèc dera vertat, e correc a desenganhar a toti es mercadèrs, que de seguit s’esdeguèren a acodir, prumèr entà felicitar ath sòn sindic, e dempús entà desencusar-se deth retard ena oracion de dubertura, que de seguic recitèren entre es sues mans.

Dempús d’aquerò Sesam cuelhec era paraula en nòm de toti, e didec: “Ò venerable sindic nòste! Qu’Allà sauve entara nòsta afeccion et tronc e es rames. E que florisquen es rames ath còp, e balhen frut flairós e daurat! Mès, ò sindic nòste! generaument, enquia e tot es madeishi praubi, quan les neish un hilh, manen hèr doci e les repartissen entre es amics e vesins: e nosati non auem adocit eth paladar damb pasta emplestida damb boder e mèu, qu’ei tan bona de saborejar hènt vòts entara felicitat deth nauèth neishut! Quan mos balharàs un caudèr d’aguest excellent hariat?”

Eth sindic Schamseddin responec: “De tot còr, donques que non desiri cap auta causa! Non vos aufrirè solet un caudèr de hariat, senon un gran hestau ena mia casa de camp, enes pòrtes de Eth Caire, ath miei des jardins! Vos convidi a toti, amics mèns, a vier deman en mèn jardin, que ja coneishetz. E aquiu, s’Allà ac vò, recuperaram eth temps perdut.” Tanlèu tornèc ena sua casa, eth brave sindic hec grani preparatius entara hèsta de londeman, e manèc en horn, entà que les rostissen, motons alimentadi pendent sies

mesi damb huelhes verdes, e anhèts sancers damb abondós sagin, e nombroses plates de pastissi e d'autes causes semblables. Entad aquerò tenguec a totes es esclaues dera casa, adreites en art dere pastissaria, e a toti es pastissèrs e confitèrs deth carrèr Zeini. E era vertat ei qu'era taulejada, dempús de tant de trabalh, arren deishaue que desirar.

A londeman, fòrça d'ora, Schamseddin se filèc entath jardin damb eth sòn hilh Gran-de-Beresa e ordenèc qu'es esclaus botèssen dus mantèls immensi en dus lòcs separadi e a distància er un der aute. Dempús cridèc a Gran-de-Beresa, e li didec: "Hilh mèn, è ordenat botar, coma pòs veir, dus mantèls desparièrs: un qu'ei reservat entàs òmes e er aute entàs gojats dera tua edat que venguen damb es sòns pairs. Jo receberè as òmes damb barba e tu t'encargaràs de recéber as joeni imbèrbes." Mès Gran-de-Beresa, estonat, li preguntèc ath sòn pair: "Per qué aguesta separacion e es dus servicis desparièrs? Aquerò non se pòt hèr qu'entre òmes e hemnes. Qué an de crànher es joeni coma jo des òmes barbudi?" Eth sindic responec: "Hilh mèn, es joeni imberbes se traparàn mès liures solets e s'esvagaràn entre eri milhor qu'en preséncia des sòns pairs." E Gran-de-Beresa, que non ère maliciós, siguec d'acòrd damb aguesta responsa.

Quan arribèren es convidadi, Schamseddin se tenguec as persones granes, e Gran-de-Beresa as mainatges e joeni. E se mingèc e se beuec, e se cantèc, e i auec ua grana diversion; e era alegria e eth gòi luderen en totes es cares, e se aluguèren enes candelèrs encens e perhums. Dempús, acabat eth hestau, es esclaus repartiren entre es convidadi copes plies de sorbet ara nhèu. E aqueth siguec entàs òmes eth moment de parlar agradiuament, mentre es gojats, en aute costat, s'autrejauen a mil jòcs divertidi.

E entre es convidadi i auie un cèrt mercadèr qu'ère un des milhors parroquians deth sindic; mès que tanben ere un famós pederasta, que non auie deishat indemne des sues hètes a cap beròi joen deth barri. Se cridaue Mahmud, encara que toti lo coneishien damb eth fausmòm de "Al-Bilaterau".

Quan Mahmud-Al-Bilaterau entenec es crits que hègen es gojats en aute costat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e interrompec eth relat autorizat peth rei Schahriar.

Mès quan arribèc era dues centes cinquanta siesau net

Era didec:

Quan Mahmud-Al-Bilaterau entenec es crits que hègen es gojats en aute costat, s'aluguèc ar arràs, e pensèc: "Solide i deu auer bèra causa bona en aute costat!" E en tot profitar eth descuet generau entà lheuar-se e hèr veir qu'anaue a satisfèr bèra necessitat urgenta, s'esguitlèc silenciosament entre es arbes enquia a on se trapauen es gojats, e se quedèc ara demora des sòns graciosi movements e polides cares. Non se tardèc guaire en encuedar-se'n qu'eth mès beròi entre es mès beròis ère Gran-de-Beresa. E comencèc a hèr mil causes entà poder-li parlar e amiar-lo a despart, e pensèc: "*Ya Allà*! Sonque que se dessepare un shinhau des sòns companhs!" E eth Destin satisfec es sòns desirs ar arràs.

Efectiuament, en ua escadença, excitat Gran-de-Beresa peth jòc e rogides es caròles peth movement, sentec eth besonh de pishar. E a truca de gojat ben elevat, non volec ajocar-se dauant de toti, e se n'anèc entàs arbes. De seguit didec entada eth Al-Bilaterau: "Se m'apressèssa ada eth ara, segurament s'espauririe. Vau a sajà'c de ua auta manèra.! E gessec deth darrèr der arbe que l'amagaue, e se presentèc en rondèu des gojats, que lo coneishien, e comencèren a fiular-lo corrent entre es sues cames. E eth, plan content, les deishaue her aquerò, arrint, e dempús acabèc dident-les: "Escotatz-me, hilhs mèns! Vos prometi balhar-vos deman a cada un un vestit nau e sòs entà satisfèr es vòsti capricis, s'artenhetz a desvelhar en Gran-de-Beresa era passion pes viatges e eth desir d'aluenhar-se de Eth Caire!" E es gojats responeren: "Ò Bilaterau, aquerò qu'ei plan aisit!" Alavetz les deishèc e tornèc a sèir-se entre es òmes barbudi.

Quan Gran-de-Beresa acabèc de pishar e tornèc en sòn lòc, es sòns companh se guinhèren eth uelh mutuaument, e eth mès eloqüent deth grop se dirigic a Gran-de-Beresa, e li didec: "Pendent era tua abséncia auem estat parlant des meravilhes des viatges e des magnifics païsi luenhants, e de Damasc, e Alepo, e Bagdad. Tu, ò Gran-de-Beresa! en èster eth tòn pair tan ric, l'auràs acompanhat fòrça còps enes sòns viatges damb es caravanes. Conda-mos bèra causa de çò meravilhós qu'ages vist!"

Mès Gran-de-Beresa responec: "Jo? Mès, qu'ei non sabetz que m'an elevat en un sosterranh e que enquia agèr non auie gessut d'eth? Com auia de viatjar damb semblables condicions? E ara, çò mès qu'eth mèn pair me permet ei acompanhar-lo de casa enquiara botiga."

Alavetz eth madeish gojat repliquèc: "Praube Gran-de-Beresa, t'an privat des alegries mès delicioses e des plasers mès purs! Se sabesses, ò amic mèn! çò de meravilhosi que son es viatges, ja non voleries estar-te un moment mès ena casa deth tòn pair. Toti es poètes an cantat a tot poder es delícies de viatjar; escota ua mòstra o dues des vèrsi que sus aquerò mos an transmetut:

Viatjar, qui diderà es tues meravilhes? Ò amics mèns, totes es causes beròies les shaute viatjar! enquia e tot es madeishes pèrles gessen deth hons escur deth mar e trauèssen es immensitats entà plaçar-se ena diadèma des reis e en còth des princesses!

En enténer aguesta estròfa, Gran-de-Beresa didec: "Que serà atau! Mès eth repaus en casa tanben a es sòns encantaments!" Alavetz un des gojats se metec a arrir e les didec as sòns companhs: "Guardatz se qué ditz Gran-de-Beresa! Qu'ei coma es peishi, que se morissen tanlèu les trèn dera aigua! E er aute, mès exagerat encara, didec: "Qu'ei que deu cràn her marcir es ròses des sues caròles!" E un tresau higec: "Non vedetz qu'ei coma es hemnes? Non pòden hèr un pas soletes quan les dèishen gésser en carrèr!" E un aute, a tot darrèr, didec: "Ò Gran-de-Beresa! Non te hè vergonha de non èster un òme?"

En enténer totes aguestes paraules, Gran-de-Beresa quedèc tan mortificat qu'abandonèc còp sec as sòns convidadi, e cavaucant en ua mula se filèc de cap ara ciutat, e plen de ràbia eth còr e de lèrmes es uelhs, arribèc ath cant dera sua mair, que s'espauric en veder-lo en aqueth estat. E Gran-de-Beresa li repetic es burles qu'auie estat victima per

part des sòns companhs, e li didec que se'n volie anar entà quinsevolh lòc. E higec: "Ves aguest guinhauet? Donques me lo clauarè en pièch se non me vòs deishar viatjar."

Dauant d'aquera decision tant inesperada, era prauba hemna non podec hèr mès qu'avalar-se es sues lèrmes e consentir en aqueth projècte, per çò que li didec a Gran-de-Beresa: "Hilh mèn, prometi ajudar-te damb totes es mies fòrces. Mès coma que ne sò segura dera negatiua deth tòn pair, vau a premanir-te un cargament de viures ath mèn cargue." E Gran-de-Beresa didec: "Mès ac cau hèr de seguit, abans de qué arribe eth mèn pair."

Ara seguida era esposa de Schamseddin li manèc a un esclau daurir un des depausi de mercaderies reservades, e qu'és embaladors hessen es hardèus sufisents entà cargar dètz camelhs.

Per çò deth sindic Schamseddin, tanlèu se n'anèren es convidadi, cerquèc en bades peth jardin ath sòn hilh, e acabèc saber-se'n de qué se n'auie anat per auança entara sua casa. E eth sindic, espaurit en pensar que li podie arribar ath sòn hilh un malastre peth camin, metec era mula ath galaup e arribèc sense alend en pati, a on padeguèc era sua emocion en saber-se'n peth portèr dera arribada sense cap novetat de Gran-de-Beresa. Mès siguec màger era sua suspresa quan vedec en pati hardèus e hardèus prèsti a èster cargadi e damb etiquetes que didien en letres granes es sòns desparièrs destins: Alepo, Damasc, Bagdad…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes cinquanta setau net

Era didec:

… en letres granes es sòns desparièrs destins: Alepo, Damasc, Bagdad.

S'esdeguèc alavetz a pujar enes crambes dera sua esposa, que li didec tot çò que venguie de passar e deth grèu inconvenent que podie contrariar a Gran-de-Beresa. E eth sindic didec: "Totun aquerò, vau a sajar de dissuadir-lo." E cridèc a Gran-de-Beresa e li didec: "Ò hilh mèn! Allà t'illumine e te separe d'aguest projècte tan funèst! Non sabes se qué a dit eth nòste Profèta? (siguen damb eth era pregaria e era patz): "Erós er òme que s'alimente des fruts dera sua tèrra e trape en sòn madeish país es satisfaccions dera sua vida!" E dideren es ancians: "Non comencetz jamès un viatge encara que sigue solet d'ua mila." Per tant, hilh mèn! te prègui que me digues se dempús d'aguestes paraules persutes ena tua decision."

Gran-de-Beresa contestèc: "Sabe-te'n, ò pair mèn! que non voi desaubedir-te; mès se t'opauses ath mèn viatge en tot remir-me çò de besonh, me treirè aguest vestit, me botarè eth des praubi religiosi musulmans e recorrerè a pè toti es païsi e totes es tèrres."

Quan vedec eth sindic qu'eth sòn hilh ère decidit a partir tu per tu, renoncièc a contrariar eth sòn projècte, e li didec: "Alavetz, ò hilh mèn! vaquí quaranta cargues mès; e atau, damb es autes dètz que t'a dat era tua mair, n'auràs entà cargar cinquanta

camelhs. En eres traparàs es mercaderies avientes entàs besonhs de cada ua des ciutats qu'entres; pr'amor que non s'a de sajar de véner en Alepo, per exemple, es genres que s'estimen mès es abitants de Damasc; que serie ua mala decision. Vè-te'n, donc, hilh mèn, e qu'Allà te protegisque e t'aleugerisque eth camin. E cuelh precaucions, mès que mès en trauessar eth desèrt deth Leon, un lòc que se cride era val des Gossets, amagader de bandits e panaires, qu'eth sòn cap ei un beduin cridat "Eth Rapid" per çò dera rapiditat des sòns atacs e incursions."

E Gran-de-Beresa contestèc: "Es eveniments bons o dolents vien dera man d'Allà! E hèsca çò que hèsca non m'arribarà que çò que m'age reservat!"

Coma que non se podie replicar taus paraules, eth sindic non didec arren mès; mès era sua esposa non descansèc enquia hèr mil vòts, e prométer cent anhèths as santons, e botar ath sòn hilh jos era santa proteccion de El-Sayed Abd El-Kader El-Guilani, avocat des viatgèrs.

Dempús d'aquerò, eth sindic, acompanhat deth sòn hilh, que li costèc fòrça trabalh d'escapar-se des braci dera sua mair, que vessaue sus eth totes es lèrmes deth sòn còr, anèc a cercar era caravana ja prèsta. E cridèc a despart ar ancian *mokaddem* des camelhèrs e mulatèrs, eth jeique Kamal, e li didec: "Ò venerable *mokaddem*, te fidi ad aguest mainatge, viston des mèns uelhs, e lo boti jos era ala d'Allà e jos era tua custòdia! E tu, hilh mèn, li didec a Gran-de-Beresa, guarda ad aqueth qu'a de hèr es foncions de pair ena mia abséncia. Aubediz-lo e non hèsques jamès arren sense consultar-lo." Dempús li balhèc mil dinnars d'aur a Gran-de-Beresa, e coma darrèr encargue li didec: "Te balhi aguesti mil dinnars, hilh mèn, entà que posques tier-les e demorar damb paciéncia eth moment mès auantatjós entara venda des tues mercaderies, donques que non les as de véner quan siguen ara baisha; te cau profitar era ocasión qu'es teles e d'auti genres vagen ara auça pr'amor de plaçar-les ena milhor des condicions." Dempús des adius, era caravana se metec en marcha e non se tardèc en veder-se dehòra dera ciutat de Eth Caire.

E ara anem entà Mahmud-Al-Bilaterau. En saber-se'n dera partida de Gran-de-Beresa, se premanic tanben ara prèssa, e en poques ores auec a mand mules e camelhs cargadi e enseradi. E sense pèrder temps se metec en camin e artenhèc ara caravana a pòques miles de Eth Caire. E didie entada eth: "Ara, en desèrt, ò Mahmud! arrés te denonciarà ne vierà arrés entà vigilar-te! E sense pòur de qué te shòrden poiràs deleitar-te damb aguest gojat."

De sòrta que, des dera prumèra etapa, eth Bilaterau manèc armar es sues tendes ath costat des de Gran-de-Beresa e l'encarguèc ath codinèr d'aguest que non se cuelhesse eth trabalh d'alugar eth huec, pr'amor qu'auie convidat eth, a Gran-de-Beresa a minjar ena sua tenda.

Efectivament, Gran-de-Beresa anèc ena tenda deth Bilaterau, mès acompanhat deth jeique Kamal, *mokaddem* des camelhèrs. E aquera net eth Bilaterau non ne treiguec cap profit. E a londeman, ena dusau arturada, se passèc madeish, e atau toti es dies, enquiara

arribada en Damasc, pr'amor que Gran-de-Beresa acceptaue totes es invitacions, mès anaue tostemps ena tenda deth Bilaterau acompanhat deth *mokaddem* des camelhèrs.

Mès quan arribèren en Damasc, a on eth Bilaterau auie, madeish que en Eth Caire, Alepo e Bagdad, casa pròpria entà recéber as amics…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e interrompec eth relat.

Mès quan arribèc era dues centes cinquanta ueitau net

Era didec:

… en Damasc, a on eth Bilaterau auie, madeish que en Eth Caire, Alepo e Bagdad, casa pròpria entà recéber as amics, envièc un esclau a Gran-de-Beresa, que s'auie demorat ena tenda, ena entrada dera ciutat, pr'amor de convidar-lo, encara qu'ada eth solet, entà que l'aunorèsse damb era sua preséncia. E Gran-de-Beresa responec: "Demora que li pregunta era sua opinion ath jeique Kamal." Mès eth *mokaddem* des camelhèrs arropic es celhes en entener era proposicion, e contestèc: "Non, hilh mèn, t'ac cau refusar!" E Gram-de-Beresa refusèc era invitacion.

Era estança en Damasc siguec de cuerta durada, e lèu se meteren en camin entà Alepo; e quan arribèren, eth Bilaterau tornèc a convidar a Gran-de-Beresa; mès eth jeique Kamal l'aconselhèc era abstencion, coma en Damasc, e Gran-de-Beresa, sense saber se per qué ère tan sevèr eth *mokaddem*, non volec contrariar-lo. E aqueth còp tanben perdec eth viatge e eth trabalh eth Bilaterau.

Mès dempús de gésser d'Alepo, eth Bilaterau jurèc qu'ena prumera escadença es causes non serien madeish. E ena prumèra arturada en direccion entà Bagdad, ordenèc hèr es preparatius d'ua taulejada sense comparèr, e anèc personaument a convidar a Gran-de-Beresa. E aqueth còp Gran-de-Beresa se vedec obligat a acceptar, per çò de non veir cap motiu entà remir-se, e comencèc en tot vier ena tenda entà vestir-se damb un vestit a prepaus.

Alavetz venguec a cercar-lo eth jeique Kamal, e li didec: "Be n'ès d'imprudent!, ò Gran-de-Beresa! Per qué as acceptat era invitacion de Mahmud? Non coneishes es sues intencions? Non sabes eth motiu que lo criden eth Bilaterau? Ça que la, auries d'auer preguntat era opoinion a un ancian coma jo, que d'eth an dit es poètes:

Li preguntè ath vielh: "per qué vas acorbaishat?" Me responec: "Perdí era mia joenessa ena tèrra umida! E m'è acorbaishat entà cercar-la. E ara era experiéncia que pese sus jo ei tan amara, que m'empedís quilhar era esquia!"

Mès Gran-de-Beresa responec: "Ò venerable *mokaddem*! Que non estarie ben refusar era invitacion deth nòste amic Mahmud, que non sai se per qué lo criden eth Bilaterau. E ath delà, ignòri se qué posqui pèrder en tot acompanhar-lo. Que non se me va a

avalar!” E eth *mokaddem* repliquèc damb vivacitat: “Donques plan que òc, per Allà! Se t’avalarà! que ja se n’a avalat a fòrça d’auti!”

En enténer aquerò, Gran-de-Beresa deishèc anar ua arridalhada e s’esdeguèc a vier ena casa de Bilaterau, que lo demoraue damb impaciéncia. E ambdús anèren ena tenda qu’ère premanida era taulejada.

E de vertat, eth Bilaterau non auie estauviat arren entà recéber coma se meritaue eth meravilhós joen, e tot semblaue prèst entà encantar es guardades e vantar es sensi. De sòrta qu’eth minjar siguec alègre e plen d’animacion. E ambdús mingèren damb gran apetís, e beueren ena madeisha copa enquia assadorar-se. E quan eth vin fermentèc enes caps e es esclaus se retirèren discrètament, eth Bilaterau, embriac de vin e de passion, s’inclinèc entà Gran-de-Beresa, e cuelhent-li es caròles damb es dues mans volec punar-les. Mès Gran-de-Beresa, plan trebolat, lheuèc instintiuament era man, e eth punet de Bilaterau non trapèc qu’eth paumet dera man der adolescent.

Alavetz Mahmud li metec un braç at torn deth còth e damb er aute l’enrodèc era cintura, e coma que Gran-de-Beresa li preguntèsse: “Mès se qué vòs hèr damb jo?” Li responec: “Simplament, sajar d’explicar-te aguesti vèrsi deth poèta entà meter-les ena practica:

Ò es mies estrementides quan es guardades des sòns uelhs me secodissen era anma! Ò delícies deth prumèr desir que hole es sòns colhons mainadencs!

Guarda, ò uelhs mèns! Cuelh tot aquerò que pogues cuélher, lhèua tot aquerò que pogues lheuar, cuelh un sarpat, o dus, o tres e hè-lo entrar un pam o mès! Mès sense que te hèsque mau! Te cau obrar damb prudéncia!

Dempús d’auer dit aguesti vèrsi ara sua manèra, Mahmud se premanic a explicar-les de manèra practica. Mès eth joen Gran-de-Beresa, sense encuedar-se’n exactament dera situacion, se sentie shordat damb aqueri gèsti e movements e se’n volec anar. E eth Bilaterau lo tenguec e acabèc en tot hèr-li compréner de qué se tractaue.

Quan Gran-de-Beresa se’n sabec ben des intencions deth Bilaterau e comprenec era sua demana…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes cinquanta nauau net

Era didec:

… quan Gran-de-Beresa se’n sabec ben des intencions deth Bilaterau e comprenec era sua demana, se lheuèc de seguit e li didec: “Non, per Allà! Que non veni aguesta mercaderia! Totun aquerò, entà que te consòles, te diderè que s’as auti l’ac venessa per sòs, a tu te la balharia a gratis!”

E a maugrat des supliques de Bilaterau, Gran-de-Beresa non volec estar-se un solet moment mès ena tenda; gessec d'era de ressabuda, e tornèc en campament, a on, fòrça inquiet, demoraue era sua tornada eth *mokaddem*.

E quan Kamal vedec entrar a Gran-de-Beresa damb aquera mina estranha, li preguntèc: "Per Allà! qué t'a arribat?" E er aute responec: "Donques absoludament arren! Mès mos cau lheuar eth campament de seguit e partir entà Bagdad, pr'amor qu'a compdar d'ara non voi viatjar damb eth Bilaterau; qu'a pretensions exagerades e plan shordantes!"

E eth jeique des camelhèrs didec: "Ja t'ac auia dit, hilh mèn. Mès me cau avertir-te que serie molt perilhós viatjar solets. Que vau mès seguir en ua madeisha caravana, tau qu'èm ara, pr'amor de poder resistir es atacs des bandolèrs beduins qu'infèsten aguestes tèrres." Mès Gran-de-Beresa non volec hèr-ne cabau, e ordenèc era marcha.

Per tant, era petita caravana se metec en marcha soleta e non deishèc de viatjar dera madeisha manèra, enquia qu'un dia, ara còga deth solei, arribèc a pòques miles des pòrtes de Bagdad.

Eth *mokaddem* des camelhèrs venguec a cercar alavetz a Gran-de-Beresa e li didec: "Que serà milhor, hilh mèn, seguir enquia Bagdad aguesta madeisha net, sense arturar-mos a acampar aciu. Pr'amor qu'eth lòc qu'èm ei eth mès perilhós de tot eth viatge! Qu'ei era val des Gossets! I a risc de qué mos ataquen se mos estam aciu pendent era net. Hèm lèu, donc, a arribar entà Bagdad abans de que barren es pòrtes. Pr'amor que te cau saber, ò hilh mèn! qu'eth califa ordene barrar es pòrtes dera ciutat cada net pr'amor d'empedir qu'es grops fanatics entren d'amagat e s'apodèren des libres dera sciéncia e des manuscrits literaris embarradi enes sales des escòles, lançant-les dempús en Tigris!"

Gran-de-Beresa, que non l'agradaue era proposicion, responec: "Non, per Allà! Que non voi entrar de nets ena ciutat, pr'amor que desiri gaudir der espectacle de Bagdad quan gesque eth solei! Passem, donc, era net aciu, donques que non è cap prèssa ne viatgi entà negociar, senon per plaser, entà veir çò que non coneishi."

E er ancian *mokaddem* li calec inclinar-se, encara que deplorant era perilhosa testuderia deth hilh de Shamseddin.

Per çò de Gran-de-Beresa, prenec ua bocada, e dempús, quan es esclaus se n'anèren a dormir, gessec dera tenda, s'aluenhèc un shinau dera val e venguec a sèir-se ath costat d'un arbe ara lum dera lua. E se'n brembèc des lectures des sòns mèstres en sosterranh, e inspirat peth lòc, avient entara meditacion, comencèc aguest cant deth poèta:

Reina d'Irak, deliciosament beròia! Ò Bagdad, ciutat des califes e des poètes! guaire temps, ò meravilha! è soniat damb tu!

Mès còp sec, abans d'acabar era darrèra estròfa, entenec ara sua quèrra un rumor espaventós, e galaupar de shivaus, e exclamacions de cent boques ath còp, e en virar-se vedec invadit eth campament per un nombrós grop de beduins que gessien de pertot coma se gessessen de dejós dera tèrra.

Aqueth espectacle tan nau entada eth lo deishèc clauat en solèr, e atau podec veir eth mortalatge generau dera caravana, qu'auie volut defener-se, e eth saquejament de tot eth campament. E quan es beduins comprovèren qu'arrés quedaue de pès, s'apoderèren de camelhs e muls, e en un virament de uelhs desapareisheren per a on auien vengut. Quan s'esbugassèc un shinhau er estonament que l'auie dominat, Gran-de-Beresa baishèc entath lòc que se trapaue eth campament e podec veir assassinada a tota era sua gent. E ne eth jeique Kamal, *mokaddem* des camelhèrs, a maugrat dera sua edat respectabla, auie estat tractat milhor qu'es auti, e jadie mòrt, trauessat eth pièch per nombroses lances. Atau, donc, Gran-de-Beresa non podec tier aguest espectacle tant espauridor, e hugec sense gausar guardar entà darrèr.

Corrent de tau sòrta tota era net, e entà non excitar era covesença de bèth aute bandit, se treiguec complètament eth sòn ric vestit, lo lancèc luenh, e non se quedèc mès que damb era camisa. E atau, miei despolhat, entrèc en Bagdad quan hège dia. Alavetz, rendut peth cansament e sense poder tier-se de pès, se posèc dauant dera prumèra hònt publica que trapèc ena entrada dera poblacion. Se lauèc es mans, era cara e es pès; pugèc ena plataforma que coronaue era hònt, s'estirèc en era ath long, e non se tardèc a esclipsar-se.

Per çò de Mahmud eth Bilatrerau, tanben s'auie botat en camin, mes auie cuelhut ua corsèra per un aute costat, e podec evitar er encontre damb es bandits, e ath delà, arribèc enes pòrtes de Bagdad precisament quan Gran-de-Beresa les trauessaue e s'adormie ena hònt.

En passar apròp dera hònt, eth Bilaterau s'apressèc ath beurader de pèira, plen d'aigua entàs animaus, e volec que beuesse en eth eth sòn shivau assedegat. Mès er animau vedec era ombra que projectaue er adolescent adormit, e arreculèc alendant. Alavetz eth Bilaterau lheuèc es uelhs entara plataforma, e li manquèc pòc entà quèir deth shivau en arreconéisher a Gran-de-Beresa en aqueth joen miei despolhat que dormie ena pèira…

En aguest moment dera sua narracion,. Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes seishantau net

Era didec:

…en arreconéisher a Gran-de-Beresa en aqueth joen miei despolhat que dormie ena pèira.

De seguit baishèc deth shivau, pugèc ena plataforma, e quedèc immobil d'admiracion dauant de Gran-de-Beresa, estirat, qu'eth sòn cap s'emparaue en un braç, ena tranquillitat deth saunei. E per prumèr viatge li siguec possible contemplar sense vels es perfeccions d'aqueth còs juvenil e cristalin, qu'en eth es pigues escures ressautauen d'ua manèra tan beròia sus era blancor de tot çò d'aute. E non se podie imaginar per quin edart se trapaue en sòn camin, e esclipsat en aquera hònt, aqueth àngel, que per amor ada eth auie començat aqueth viatge. E non deishaue de uelh era pigueta, redona

coma un gran de musc, qu'ornaue era cueisha quèrra deth gojat, desnishada en aqueth moment. E sense saber quina decision cuélher, se didie entada eth: "Que serà milhor? Desvelhar-lo? Hèr-lo-me a vier en mèn shivau e húger damb eth entath desèrt? Demorar que se desvelhe, parlar-li, atrendir-lo e dider-li que m'acompanhe ena mia casa de Bagdad?"

Acabèc per cuélher aguesta darrèra decision, e en tot sèir-se as pès deth joen ath cant dera hònt, demorèc que se desvelhèsse, en tot banhar-se es uelhs ena netedat rosada qu'eth solei botaue sus aqueth còs mainadenc.

Cansat ja de dormir, Gran-de-Beresa, estirèc es cames e dauric es uelhs, e en madeish instant Mahmud lo cuelhec dera man, e damb votz doça li didec: "Non te cau pòur, mainatge! Qu'ès segur ath mèn costat! Mès, hè lèu, se te platz, a explicar-me era causa de tot aquerò!"

Alavetz Gran-de-Beresa s'incorporèc e encara qu'un shinhau shordat pera preséncia deth sòn admirador, li condèc era aventura damb toti es sòns detalhs. E Mahmud li didec: "Laudat sigue Allà!, amic mèn, que t'a panat era fortuna, mès t'a sauvat era vida! Pr'amor que ditz eth poèta:

Quan se sauve eth cap, era fortuna perduda solet ei ua retalhada d'ungla sense hèr cap de mau!

Ath delà, ne tansevolh era fortuna s'a perdut, pr'amor que tot çò que possedisqui, te pertanh. Vene damb jo ena casa entà banhar-te e vestir-te, e a compdar d'aguest moment pòs considerar toti es bens de Mahmud coma tòns, e era vida de Mahmud ei ara tua disposicion!" E li seguic parlant tan pairaument a Gran-de-Beresa, que se decidic a acompanhar-lo. Baishèc prumèr, e l'ajudèc de seguit a botar-se darrèr d'eth, en shivau, e se filèc de cap ara sua casa en tot estrementir-se de plaser en notar eth contacte deth còs caud e nud deth gojat que s'agarraue a Mahmud entà tier-se.

Era sua prumèra diligéncia siguec amiar a Gran-de-Beresa en hammam e banhar-lo atau, sense ajuda de massatgistes ne de cap aute vailet, e dempús d'auer-lo vestit damb ròba de grana valor se lo hec a vier ena sala qu'en era solie recéber as amics.

Qu'ère ua sala fresca e d'ombra deliciosa, alugada solet per dus beròis reflèxi d'esmalts e porcelanes e dera ludentor que de naut queiguie des esteles. Ua flaira a encens cuelhie e transportaue era anma entà jardins de saunei.

En centre mormolhaue eth gisclet d'ua hònt. Eth repaus qu'ère perfècte e segur aquiu, e se podie arribar enquiar extasi.

Se seigueren ambdús en tapis, e Mahmud l'aufric a Gran-de-Beresa un coishin entà apuar es braci. Mingèren era parva que les mestrèren enes plates, e beueren es vins selecti qu'embarrauen es botelhes. En aqueth moment, eth Bilaterau, qu'enquia alavetz non s'auie mostrat guaire gausat, non podec tier-se mès, e s'estarnèc recitant aguesta estròfa deth poèta:

Desir! Ne es amorasses delicades des uelhs ne eth punet des pòts purs te pòden padegar! Ò desir mèn! Que sentes gravitar sus tu eth pes d'ua passion que non s'a d'arturar enquia qu'esclate!

Mès Gran-de-Beresa, que, ja acostumat as vèrsi de Bilaterau, se n'encuedaue deth sòn sens, a viatges escur, se lheuèc immediatament e li didec ath sòn ostajaire: "De vertat que non compreni era tu insisténcia en çò de madeish. Non posqui hèr que repetir-te çò que ja te didí. Eth dia que vena a d'auti aguesta mercaderia per sòs, a tu te la balharè a gratis." E sense voler atier a d'autes explicacions de Bilaterau, lo deishèc còp sec e se n'anèc.

En veder-se dehòra, comencèc a vagar pera ciutat. Mès que ja auie escurit, e coma qu'ère forastèr en Bagdad e no sabie a on dirigir-se, decidic passar era net en ua mesquita que vedec en camin. Entrèc, donc, en pati, e quan s'anaue a trèir es sandales entà entrar en interior dera mesquita, vedec que se l'apressauen dus òmes precedidi des sòns esclaus, qu'anauen damb lantèrnes alugades. Se hec enlà entà deishar-les passar; mès eth mès vielh des dus se posèc dauant d'eth, e dempús de guardar-lo damb molta atencion, li didec: "Era patz sigue damb tu!" E Gran-de-Beresa l'entornèc era salutacion.

Er aute higec: "Ès forastèr, hilh mèn?" Eth joen responec: "Que sò de Eth Caire. Eth mèn pair ei Schamseddin, sindic des mercadèrs."

En enténer aguestes paraules, er ancian se virèc entath sòn companh e li didec: "Allà mos favorís mès de çò que demoràuem! Que non demoràuem trapar tan lèu ath forastèr que cercàuem e que mos a de trèir der embolh…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes seishanta unau net

Era didec:

"…ath forastèr que cercàuem e que mos a de trèir der embolh!" Dempús cridèc a despart a Gran-de-Beresa, e li didec: "Benedit sigue Allà, que t'a botat en nòste camin! Te vam a demanar un favor que te pagaram liberaument, autrejant-te cinc mil dinnars, efèctes per valor de mil dinnars e un shivau de mil dinnars. Guarda!

Non ignòres, hilh mèn, que, segontes era nòsta lei, quan un musulman a repudiat per prumèr viatge ara sua esposa, la pòt recuperar sense formalitats as tres mesi e dètz dies; e se se divòrcie per dusau viatge, tanben la pòt recuperar dempús deth tèrme legau. Mès se la repúdie per tresau viatge, o se, encara que non l'age repudiada jamès li ditz simplament: "Demores repudiada tres viatges!" o "Ja non ès arren entà jo, t'ac juri peth tresau divorci!", en aguest cas, s'er espòs vò tornar un aute còp damb era sua esposa, era lei determine que un aute comence en tot maridar-se legaument damb era hemna repudiada, e ath sòn torn, la repúdie dempús d'auer-se ajaçat damb era, encara que

sonque sigue ua net. E alavetz ei quan eth prumèr espós la pòt recuperar coma hemna legitima.

Donques qu'aguest ei eth cas deth joen qu'ei damb jo. Er aute dia se deishèc anar d'un accès de mala encolia e li cridèc ara sua esposa, qu'ei era mia hilha: "Vè-te'n dera mia casa! Que ja non te coneishi! Te repúdii per tresau còp!" E de seguit era mia hilha, qu'ei era sua esposa, se metec eth vel ena cara dauant deth sòn espós, qu'ère ja un estranh entada era, recuelhec era sua dòt e tornèc eth madeish dia ena mia casa. Mès ara eth sòn marit, qu'ei aguest, desire arderosament recuperar-la. A vengut a punar-me es mans e a pregar-me que la reconcilièssa damb era sua esposa. E jo è anat entada era. E de seguit auem gessut ara cèrca d'un òme que l'a de servir de successor temporau pendent ua net. E t'auem trapat aciu a tu, hilh mèn. Coma qu'ès forastèr, es causes se haràn en secret, solet en preséncia deth kadi, e non se'n saberà arrés en exterior."

Er estat d'indigéncia que se trapaue Gran-de-Beresa li hec acceptar de boni talents era proposicion, e didec entada eth: "Vau a crubar cinc mil dinnars, e recéber efèctes per mil dinnars e un shivau de mil dinnars e, ath delà, vau a fornicar tota era net. Per Allà! Qu'accèpti!" E les didec as dus òmes, que demorauen ansiosament era responsa: "Per Allà! Qu'accèpti eth cargue de Desliurador!"

Alavetz, er espós dera repudiada, qu'encara non auie parlat, se virèc entà Gran-de-Beresa e li didec: "Mos tres d'un gran embolh, pr'amor que me cau dider-te qu'estimi ara mia esposa extrèmament. Mès cranhi que deman peth maitin sigue plan deth tòn gust era mia esposa, que non la volgues repudiar e que te remisses a entornar-me-la. Era lei, en aguest cas, te favorís. Per tant, ara, dauant deth kadi, te comprometeràs a autrejar-me dètz mil dinnars d'indemnizacion se per malastre non volesses consentir en divorciar-te a londeman!" E Gran-de-Beresa acceptèc era condicion, per èster decidit a non dormir qu'ua soleta net damb era hemna mentada.

Partiren, donc, es tres, entara casa deth kadi, e dauant d'eth formalizèren eth contracte enes condicions legaus. E eth kadi s'afoguèc en veir a Gran-de-Beresa e l'estimèc fòrça. E ja tornaram a trapar-lo ath long d'aguesta istòria.

E hèt eth contracte gesseren dera oficina deth kadi, e eth pair dera divorciada se hec a vier a Gran-de-Beresa e lo hec entrar ena sua casa. Li preguèc que se demorèsse en vestibul e de seguic anèc a avisar ara sua hilha, en tot dider-li: "Estimada hilha, qu'è trapat un gojat plan ben format, e que, ena mia pensada, t'a d'agradar. Te lo recomani damb tota era fòrça dera recomanacion. Passa damb eth ua net encantadora e no te prives d'arren. Que non cada net se pòt auer entre es braci a un joen tan meravilhós." E en auer conselhat ara sua hilha atau, eth brave pair se n'anèc plan content a cercar a Gran-de-Beresa entà dider-li çò madeish.

Per çò deth prumèr espós, anèc a cercar de seguit a ua vielha plan astuta que l'auie elevat, e li didec: "Te prègui, brava mair, que penses bèra estratagèma entà evitar qu'eth Desliurador qu'auem trapat s'apresse ara mia hemna divorciada, aguesta net." E era vielha responec: "Pera tua vida! Arren mès aisit!" E se caperèc damb eth vel…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes seishanta dusau net

Era didec:

…E se caperèc damb eth vel e venguec ena casa dera divorciada, a on vedec a Gran-de-Beresa en vestibul. Lo saludèc e li didec: "Que vengui a cercar ara joena divorciada, enta onher-li eth còs damb pomades, coma hèsqui cada dia, pr'amor de guarir-li era lepra que l'a atacat. Prauba hemna!"

E Gran-de-Beresa exclamèc: "Allà me desliure! Com ei, brava hemna! Aguesta joena ei malauta de lepra? E jo que m'auie d'ajaçar damb era aguesta net! Pr'amor que sò eth Desligador alistat peth sòn anterior espós." E era responec: "Ò hilh mèn, qu'Allà sauve era tua beròia joenessa! Cre-me! Que haràs ben d'abstier-te de copular." E lo deishèc confonut, e entrèc a veir ara divorciada, ara quau convencèc de çò madeish respècte ath joen que l'auie de servir de Desliurador. E li conselhèc era abstinéncia, pr'amor d'evitar eth contagi. E dempús se n'anèc.

Per çò de Gran-de-Beresa seguic demorant un senhau dera joena entà entrar ena sua cramba. Mès se passèc fòrça temps sense que se presentèsse arrés mès qu'un esclau damb ua plata de minjar. Mingèc e beuec, e dempús, enta passar eth temps, recitèc ua surà deth Koran, e dempús comencèc a cantussejar quauques estròfes damb votz mès doça qu'era deth joen David en preséncia de Saül.

Quan era joena entenec de laguens estant aquera votz, pensèc: "Com aurà mentit aguesta marrida vielha! Pòt un lepròs auer ua votz tan beròia? Per Allà! Vau a cridar-lo e a saber-me'n per jo madeisha s'era vielha a mentit. Mès abans li vau a contestar." E cuelhec un laüt indi, que templèc damb adretia, e damb votz capabla de parar eth vòl des audèths en cèu, cantèc:

Estimi a un cèrvi de doci uelhs tranquils! Ei tant eleganta era sua cintura, qu'es rames flexibles aprenen a ondejar quan la ven balancejar-se!

Quan Gran-de-Beresa entenec es prumères nòtes d'aqueth cant, deishèc de cantussejar e escotèc damb afogada atencion. E didec entada eth: "Qué me didie era vielha venedora de pomades? Per Allà! Qu'aurà mentit! Ua votz tan beròia non pòt èster d'ua leprosa!" E de seguit, cuelhent eth ton des darrères nòtes que venguie d'enténer, cantèc damb ua votz capabla de hèr dançar as ròques:

Era mia salutacion va entara fina gasèla que s'amague deth caçador e amie eth mèn tribut as ròses esparjudes peth jardin des sues caròles!

E didec aquerò damb tau accent, qu'era joena, sedusida pera emocion, corrèc a depassar es cortines que la separauen deth gojat, e apareishec ara sua vista coma era lua que còp sec ges d'ua broma; li hec senhau de qué entrèsse de seguit, e lo precedic en tot botjar es

anques de tau sòrta, que aurie botat de pès a un ancian empedit. E Gran-de-Beresa s'estonèc dera sua beresa, dera sua elegància e dera sua joenessa. Mès que non gausaue apressar-se ada era, assetjat peth temor deth possible contagi.

Mès de pic, era joena, sense badar boca, se treiguec en un virament de uelhs era camisa e es cauces, que lancèc luenh, e campèc complètament nuda, tan neta coma era plata vèrge, e tan fèrma e eleganta coma eth tronc d'ua palmèra joena.

En veder-la, Gran-de-Beresa notèc que se li botjaue era eréncia deth sòn venerable pair, era verga encantadora qu'amiaue entre es cueishes. E coma que percebie tanben era sua urgenta crida, volec autrejar-la, entà que se padeguèsse, ara joena, que ja deuie saber a on plaçar-la. Mès era li didec: "Non t'aprèsses! Cranhi que me contàgies era lepra qu'as en tòn còs!"

En enténer aguestes paraules, Gran-de-Beresa, sense respóner, se treiguec era ròba, e dempús la camisa e es calçotets, que lancèc luenh, e campèc perfèctament nud, tan net coma era aigua dera montanha e tant intacte coma eth uelh d'un mainatge.

Alavetz era joena ja non dobtèc de qué era astuta vielha auie tengut ua estratagèma a demana deth sòn prumèr espós, e enludernada pes encantaments deth joen, correc entada eth, l'enrodèc enes sòns braci, e se lo hec a vier en lhet qu'en eth queigueren amassa. E alendant de desir, li didec: "Saja es tues fòrces, ò jeique Zacaries! pair potent de *gròssi nèrvis*!"

Dauant d'aquesta crida tan formau, Gran-de-Beresa cuelhec pes anques ara joena, e li fotec eth robust *nèrvi* en direccion ara pòrta des trionfs e en tot possar-lo entath correder de cristau, lo hec arribar rapidament ena pòrta des victòries. Dempús lo treiguec deth camin non reiau e lo possèc damb fòrça pera corsèra entara pòrta deth montador; mès coma qu'eth *nèrvi* trantalhaue dauant dera estretesa d'aquera pòrta amuralhada, forcèc eth pas treiguent era tapa deth flascon, e se trapèc alavetz ena sua casa, coma s'er arquitècte auesse cuelhut es mesures pes dus costats ath còp. Dempús seguic era excursion en tot visitar lentament era plaça deth deluns, eth mercat deth dimars, eth bazar deth dimercles e es lòcs deth dijaus. E en tot auer desligat atau tot çò qu'auie de desligar, descansèc, coma bon musulman, ena entrada deth diuendres.

E tau siguec eth viatge de pròva de Gran-de-Beresa e dera sua verga peth jardin dera gojata…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes seishanta tresau net

Era didec:

… E tau siguec eth viatge de pròva de Gran-de-Beresa e dera sua verga peth jardin dera gojata.

Dempús d'aquerò, Gran-de-Beresa, coma un mainatge estavanit de felicitat, s'abracèc trendament ara joena des camins maumetudi, e s'esclipsèren enquiath maitin.

Desvelhat ja, Gran-de-Beresa li preguntèc ara sua esposa transitòria: "Com te crides, estimada mia?" Era responec: "Zobeida." E eth didec: "Plan, donc, Zobeida, me hè fòrça dò veder-me obligat a deishar-te." E era li preguntèc, emocionada: "E per qué m'as de deishar?" Li responec: "Ja sabes que non sò qu'eth Desligador." Era exclamèc: "Non, per Allà! Me n'auia desbrembat! E ena mia felicitat me pensaua qu'ères un present meravilhós que me hège eth mèn bon pair entà remplaçar ar aute." E eth li didec: "Donques, òc, encantadora Zobeida, sò un desligador alistat peth tòn pair e peth tòn prumèr espós. E en tot preveir ua mala volontat dera mia part, ambdús se n'an encargat de hèr-me signar un contracte dauant deth kadi, que m'obligue a pagar-les dètz mil dinnars s'aguest maitin non te repúdii. E sabi pas se com posqui pagar-les aguesta fabulosa quantitat, en tot auer ne un solet dracma ena pòcha. Que serà milhor, donc, que m'en vaja se non voi acabar ena preson, donques que sò insolvent."

En enténer aguestes paraules, era joena Zobeida reflexionèc un instant, e dempús, punant es uelhs deth joen, li preguntèc: "Com te crides, uelhs mèns?" Eth responec: "Gran-de-Beresa."

Era exclamèc: "*Ya Allà*! Jamès è vist un òme mès ben format! Plan, donc, estimat mèn, ò Gran-de-Beresa! coma que m'estimi mès que quinsevolh sucre candi ad aguest *nèrvi* blanc e saborós que damb eth as adocit eth mèn jardin pendent tota era net, te juri que traparam un recors entà non separar-mos jamès, pr'amor que m'estimi mès morir que pertànher a un aute dempús d'auer-te provat." Eth li preguntèc: "E com ac haram?" Era didec: "Qu'ei plan aisit. Guarda. Lèu vierà eth mèn pair a cercar-te e t'amiarà ena casa deth kadi pr'amor de complir es estipulacions deth contracte. Alavetz t'apressaràs gentilament ath kadi e li dideràs: "Que non me voi divorciar!" E eth te preguntarà: "Com! Refuses es cinc mil dinnars que te van a autrejar, e es efèctes per valor de mil dinnars e eth shivau de mil dinnars, entà seguir damb ua hemna?" Tu responeràs: "Compreni que cada peu d'aguesta hemna vau mil dinnars! Plan per aquerò me sauvi ara proprietària de tau preciada cabeladura." Alavetz eth kadi te diderà: "Que n'as eth dret! Mès l'as de pagar ath prumèr espós, coma compensacion, era quantitat de dètz mil dinnars."

"Ara amic mèn, escota ben çò que te vau a díder:

Er ancian kadi, encara qu'ei un òme excellent, li shauten damb lhocaria es gojats. E ne sò segura de qué l'as costat ja ua grana impression."

Gran-de-Beresa exclamèc: "De sòrta que te penses que tanben eth kadi ei bilaterau?" Zobeida se metec a arrir e didec: "Plan que òc! Per qué t'estone tant aquerò?"

E eth li didec: "Qu'ei escrit que tota era sua vida, Gran-de-Beresa, li cau anar d'un bilaterau en aute. Mès, ò subtila Zobeida! te prègui que seguisques explicant-me eth tòn plan. Didies qu'er ancian kadi, encara qu'ei un òme excellent, li shauten damb delèri es

gojats. Non m'anaràs a conselhar que li venga era mia mercaderia!" Era didec: "Non! Ja veiràs."

E seguic: "Quan eth kadi t'age dit: "Te cau pagar dètz mil dinnars", lo guardaràs atau, d'ua cèrta manèra, e botjaràs es anques gentilament, non d'ua manèra excessiua, mès òc de manèra que li treigues era emocion en tapís. E solide te balharà un tèrme entà pagar eth deute. E d'alavetz ençà, Allà provedirà!"

Entenudes aguestes paraules, Gran-de-Beresa reflexionèc pendent un instant, e didec: "Vau a sajar de hè'c."

En aqueth madeish instants ua esclaua, de darrèr deth tapís, lheuèc era votz, e didec: "Patrona Zobeida, vaquí ath tòn pair qu'ei en tot demorar ath mèn patron."

Alavetz, Gran-de-Beresa, se lheuèc, se vestic, e anèc a cercar ath pair de Zobeida. E Ambdús, dempús d'auer-se-les amassat en carrèr eth prumèr marit, anèren ena oficina deth kadi.

E es previsions de Zobeida se compliren ath pè dera letra. Mès tanben mos cau díder que Gran-de-Beresa sagèc de seguir escrupulosament es precioses indicacions qu'era l'auie dat.

E eth kadi, absoludament anequelit pes guardades de reuelh que li dirigie Gran-de-Beresa, non solet autregèc er ajornament de tres dies que reclamaue modèstament eth joen, senon qu'acabèc era sua senténcia d'aguesta manèra: "Es nòstes leis religioses e era nòsta jurisprudéncia non pòden hèr obligatòri eth divòrci. E es nòsti quate rites ordòxes son complètament d'acòrd en aguest punt. Ath delà, eth Desligador, convertit en marit de hèt, se'n profitèc d'un ajornament per çò dera sua condicion de forastèr. L'autrejam, donc, dètz dies entà pagar eth deute."

Alavetz Gran-de-Beresa punèc respectuosament era man deth kadi, que didie entada eth: "Per Allà! Aguest beròi adolescent pro vau dètz mil dinnars! Jo madeish les ac prestaria de boni talents!" Dempús, Gran-de-Beresa se didec adiu afablament e correc a cercar ara sua esposa, era astuta Zobeida…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes seishanta quatau net

Era didec:

… afablament e correc a cercar ara sua esposa, era astuta Zobeida. E Zobeida, illuminat eth ròstre pera alegria, recebec a Gran-de-Beresa en tot felicitar-lo peth resultat obtengut, e li balhèc cent dinnars entà que premanisse entàs dus ua taulejada que se tardèsse tota era net. E Gran-de-Beresa, damb es sòs dera sua hemna, ordenèc premanir de seguit eth hestau mentat. E ambdús se meteren a minjar e a béuer enquia assadorar-se. E alavetz, alègres enquiath limit dera alegria, copulèrenn d'ua manèra prolongada. E

dempús, entà repausar, vengueren ena sala de recepcions, alugueren es lums e organizèren entre es dus un concèrt capable de hèr dançar as ròques e arturar eth vòl des audèths ath hons deth cèu.

Non ei estranh, donc, que de ressabuda s'entenessen còps ena pòrta exteriora dera casa. E Zobeida, que siguec era prumèra en entener-les, li didec a Gran-de-Beresa: "Vè-te'n a veir se qui pique ena pòrta." E Gran-de-Beresa anèc de seguit a daurir.

Ara plan; aquera net, eth califa Harun Al-Rachid, en sénter aclapat eth sòn pièch, l'auie dit ath sòn visir Giafar, ath sòn garda Massrur e ath sòn poèta favorit, eth deliciós Abu-Nowas: "Que senti eth pièch plan aclapat. Anem a passejar-mos un shinhau pes carrèrs de Bagdad a veir se s'espandissen es umors!" E es quate s'auien desguisat de *derviches* perses e s'auien metut a recórrer es carrèrs de Bagdad, demorant trapar bèra divertida aventura. E atau auien arribat dauant dera casa de Zobeida e en enténer cantar e tocar es esturments, auien picat ena porta, sivans es costums des *derviches*.

Quan les vedec Gran-de-Beresa, coma que non ignoraue es deuers dera ospitalitat, e ath delà ère en excellentes disposicions, les recebec coraument, les hec passar en vestibul, e les dèc minjar. Mes eri refusèren es aliments, en tot díder: "Per Allà! Es esperits delicadi non les cau minjar guaire entà alegrar es sensi! Que n'an pro damb era armonia. E precisament èm en tot veir qu'es acòrds qu'enteníem des de dehòra s'an acabat quan auem entrat nosati. Serà ua cantaira de professsion era que cantaue tan meravilhosament?"

Gran-de-Beresa responec: "Non, senhors, qu'ei era mia pròpria hemna!" E les condèc era sua istòria, des deth principi enquiath finau, sense deishar cap detalh.

Alavetz, eth cap des *derviches*, qu'ère eth madeish califa, li didec a Gran-de-Beresa que li semblaue tot deliciós e que sentie ua sobta afeccion per eth: "Hilh mèn, que pòs èster tranquil per çò que hè as dètz mil dinnars que li deues ar ex marit dera tua esposa. Jo que sò eth cap dera *tekké* des *derviches* de Bagdad, que compde damb quaranta mil membres, e gràcies a Allà èm fòrça acomodadi; dètz mil dinnars que non son entà nosati cap sacrifici. Te prometi que les auràs abans de dètz dies. Mès vé-te'n a dider-li ara tua esposa que cante quauquarren darrèr des cortines entà exaltar-mos era anma. Pr'amor qu'era musica, hilh mèn, li servís a uns de minjar, a d'auti de remèdi e a d'auti de ventalh; mès entà nosati que son es tres causes ath còp."

Gran-de-Beresa non se hec pregar mès, e era sua esposa Zobeida s'avenguec a cantar entàs *derviches*; de sòrta qu'era alegria d'aguesti siguec extrèma, e passèren ua net deliciosa, ja escotant eth cant e contestant: A! A! damb tota era sua anma, ja parlant agradiuament, ja entenent es alègres improvisacions deth poèta Abu-Nowas, qu'era beresa deth gojat lo hège delirar enquiath limit deth delèri.

En hèr-se dia, se lheuèren es faussi *derviches*, e eth califa, abans de partir, placèc dejós deth coshin, qu'ère apuat, ua pòcha damb cent dinnars d'aur, entà començar, e qu'èren es solets qu'en aqueth moment amiaue ath dessús. Dempús se dideren adiu deth joen

ostajaire en tot balhar-li es gràcies per boca d'Abu-Nowa, que l'improvisèc vèrsi esquisti e se prometec ath sòn laguens non deishar-lo de uelh.

Tath meddia, Gran-de-Beresa, que Zobeida l'auie autrejat es cent dinnars d'aur trapadi dejós deth coishin, volec gésser entà anar en mercat a hèr quauques crompes, quan, en daurir era pòrta vedec paradi dauant dera casa cinquanta muls pesadament cargadi de hardèus de teles, e en ua mula ricament ornada, a un joen esclau abisini, de faccions encantadores e còs brun, qu'amiaue ena man ua carta estropada.

En veir a Gran-de-Beresa, eth gentil esclau baishèc rapidament, punèc era tèrra dauant deth joen, e en tot autrejar-li era carta, li didec: "Ò senhor mèn Gran-de-Beresa! Vengui d'arribar ara madeish de Eth Caire, enviat peth tòn pair, eth mèn patron Schamseddin, sindic des mercadèrs dera ciutat. Te hèsqui a vier cinquanta mil dinnars en mercaderies de valor e un paquet qu'embarre un present deth tòn pair dedicat ara tua esposa Zobeida, e qu'ei ua gèrla d'aur enriquida damb peireria e ua palangana d'aur ciselat…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes seishanta cincau net

Era didec:

…e qu'ei ua gèrla d'aur enriquida damb peireria e ua palangana d'aur ciselat"

Gran-de-Beresa quedèc tant estonat e content ath còp damb aqueth eveniment miraculós, que non pensèc senon en saber-se'n deth contengut der carta. La dauric, e liegec aquerò que seguís:

"Dempús des desirs mès complèts de felicitat e salut de part de Schamseddin ath sòn hilh Alaeddin Gran-de-Beresa:

Te cau sabèr, ò hilh mèn, qu'eth rumor deth desastre patit pera tua caravana e era pèrta des tòns bens, a arribat enquia jo. De seguit è ordenat premanir ua naua caravana de cinquanta muls cargadi de mercaderies per valor de cinquanta mil dinnars d'aur. Ath delà, era tua mair te mane un vestit preciós qu'a brodat era madeisha, e coma present entara tua esposa ua gèrla e ua palangana, que demoram que t'agraden.

Plan que òc, mo'n sabérem damb estonament qu'as servit coma Desligador d'un divòrci ligat pera formula dera Repudiacion per Tres. Mès, donques qu'era hemna ei ath tòn gust dempús dera pròva, qu'as hèt ben en conservar-la. E atau, es mercaderies que t'enviam jos era custòdia deth petit abisini Salim te serviràn plan comòdament entà pagar es dètz mil dinnars que li deues coma indemnizacion ath prumèr marit.

Era tua mair e toti es nòsti, son contents e en bona santat, demorant era tua pròcha tornada e te manen es sues salutacions afectuoses e era màger expression de trendesa.

Que viues erós pendent long de temps!"

Aguesta carta e era arribada inesperada d'aqueres riqueses aluguèren de tau sòrta a Gran-de-Beresa que non pensèc ne un solet moment en çò d'inversemblable der eveniment. Pugèc ena cramba dera sua esposa e li hec saber tot çò passat. Encara non auie acabat es sues explicacions, piquèren ena pòrta, e eth pair de Zobeida e eth prumèr marit entrèren en vestibul. Venguien entà sajar de convéncer a Gran-de-Beresa de qué se divorcièsse de bon voler.

E eth pair de Zobeida li didec a Gran-de-Beresa: "Hilh mèn, cuelh pietat deth mèn prumèr gendre, qu'estime fòrça ara sua ex esposa. Allà t'a enviat riqueses que te permeteràn crompar es esclaues mès beròis deth mercat, e maridar-te tanben, en legitimes nòces, damb era hilha deth mès important des emirs. Torna-li, donc, ad aguest praube òme era sua ex esposa, e eth consentirà en èster eth tòn esclau."

Mès Gran-de-Beresa contestèc: "Precisament m'a enviat Allà totes aguestes riqueses entà remunerar damb liberalitat ath mèn antecessor. Que sò prèst a autrejar-li es cinquanta muls damb es sues mercaderies e enquia e tot eth mèn beròi esclau abisini Salim, e non demorar-me de tot aquerò senon eth present destinat ara mia esposa, ei a díder, era gèrla e era palangana." E higec: "E s'era tua hilha Zobeida ei d'acòrd en tornar damb eth sòn anterior espós, que sò confòrme en desligar-la."

Alavetz eth pair entrèc ena cramba de Zobeida e li preguntèc: "Qué? Contentisses en tornar damb eth tòn anterior marit?" E era responec, en tot hèr grani gèsti: "*Ya Allà! Ya Allà!* Se jamès s'en sabec des camins deth mèn jardin e tostemp s'arturèc a mitat deth camin! Non, per Allà! Me demori damb eth joen que m'a explorat en toti es sensi!"

Quan eth prumèr espós s'assegurèc de qué li calie pèrder tota esperança, lo cuelhec tau pena, que li crebèc eth hitge còp sec, e moric. Per çò de Gran-de-Beresa seguic gaudint dera encantadora e astuta Zobeida; e totes es nets, dempús dera taulejada, de multiples copulacions e causes semblables, organizaue damb era un concèrt capable de hèr dançar es ròques e de suspéner ath hons deth cèu eth vòl des audèths.

Tas dètz dies de maridat, se'n brembèc de pic dera promesa que l'auie hèt ath cap des *derviches* d'enviar-li es dètz mil dinnars, e li didec ara sua esposa: "Guarda quin cap de mentidèrs! S'auessa jo d'auer auut de demorar era realizacion dera sua promesa, m'auria mòrt de hame ena preson! Per Allà! Se lo torni a trapar li diderè çò que ne pensi dera sua mala fe!" E dempús, coma que ja escurie, manèc alugar es lums dera sala de recepcions, e ja se dispausaue a organizar eth concèrt, coma cada net, quan piquèren ena pòrta. Que volec daurir eth madeish e s'estonèc fòrça en veir as quate *derviches* dera prumèra net. Se metec a arrir dauant d'eri, e les didec: "Planvengudi siguen aguesti mentidèrs, òmes de mala fe! Mès, totun, vos convidi a entrar, pr'amor qu'Allà m'a desliurat d'auer en avier besonh des vòsti favors. E ath delà, encara que mentidèrs e ipocrites, ètz plan agradius e ben educadi!" E les hec passar en salon des recepcions, e li preguèc a Zobeida que les cantèsse quauquarren des de darrèr deth tapís. E era ac hec de manèra capabla d'alugar era rason, de hèr dançar as pèires e de suspéner ath hons deth cèu eth vòl des audèths.

En un moment determinat, eth cap des derviches se lheuèc e s'absentèc pr'amor d'evacuar un besonh. Alavetz, un des faussi *derviches*, qu'ère eth poèta Abu-Nowas, s'inclinèc entara aurelha de Gran-de-Beresa, e li didec…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes seishanta siesau net

Era didec:

… eth poèta Abu-Nowas, s'inclinèc entara aurelha de Gran-de-Beresa, e li didec: "Ò encantador òste nòste! Permet-me que te hèsca ua pregunta. Com as poguc creir un moment qu'eth tòn pair Schamseddin t'envièsse es cinquanta muls cargadi de riqueses? Vam a veir! Guairi dies son de besonh entà anar en Eth Caire des de Bagdad?"

Er aute contestèc: "Quaranta cinc". Abu-Nowas preguntèc: "E entà tornar?" Er aute contestèc: "Uns auti quaranta cinc aumens." Abu-Nowas se metec a arrir e didec: "E com vòs qu'en mens de dètz dies eth tòn pair se n'age sabut dera pèrta dera caravana e age pogut enviar-te era dusau?"

Gran-de-Beresa exclamèc: "Per Allà! Era mia alegria siguec tan grana que non podi pensar tot aquerò! Mès, ditz-me, alavetz, ò derviche! Qui a escrit aguesta carta? D'a on vie er enviament?" Abu-Nowas contestèc: "A, Gran-de-Beresa! Se siguesses tant escarrabilhat coma beròi, hè temps qu'auries endonviat qu'eth nòste cap, damb eth sòn vestit de derviche, ei eth nòste patron eth califa, er Emir des Credents, Harun Al-Raschid, e eth dusau derviche, eth sabent visir Giafar eth Barmecida, e eth tresau, eth garda Massrur, e jo madeish, eth tòn esclau e admirador, Abu-Nowas, simplament poèta!"

Entenudes aguestes paraules, Gran-de-Beresa arribèc ar arràs deth sòn estonament e confusion, e preguntèc timidament: "Mès, ò gran poèta Abu-Nowas! Quin ei eth merit que m'a hèt arribar tanti beneficis deth califa?"Abu-Nowas arric, e didec: "Era tua beresa!" E higec: "Dauant des sòns uelhs eth merit màger ei èster joen, simpatic e beròi. E se pense que jamès ei car crompar er espectacle d'un èsser beròi e veir un ròstre polit."

Alavetz eth califa tornèc ja en sòn sèti en tapís, e alavetz Gran-de-Beresa s'inclinèc entre es sues mans e li didec: "Ò Emir des Credents! Allà te sauve ath nòste respècte e ath nòste amor, e jamès mos prive des beneficis dera tua generositat!" E eth califa arric e l'amorassèc leugèrament es caròles, e li didec: "Deman te demori en palai." Dempús se lheuèc eth califa e seguit de Giafar, Massrur e Abu-Nowas, que l'encarguèc a Gran-de-Beresa que non desmbrebèsse çò qu'auie passat, se n'anèc.

A londeman, Gran-de-Beresa, qu'era sua esposa l'auie conselhat tu per tu qu'anèsse entath palai, alistèc es causes mès precioses que l'auie hèt a vier eth petit abisini Salim, les embarrèc en un polit còfre, e l'ac botèc en cap deth beròi esclau; e dempús de vestir-

lo e apraiar-lo suenhosament, era sua esposa Zobeida, se dirigic entath divan, acompanhat der esclau damb era sua carga. E pugèc en divan, e botant eth còfre as pès deth califa, li dirigic coma compliment aguesti vèrsi ben rimadi, e li didec: "Ò Emir des Credents! Eth nòste benedit Profèta (siguen damb eth era patz e era pregària!) acceptaue es presents entà non costar-les pena as que l'ac aufrien. Eth tòn esclau serie tanben plan erós se volesses recéber aguest còfre coma senhau de gratitud."

Encantat eth califa dera atencion deth joen, li didec: "Qu'ei massa present entà jo, ò Gran-de-Beresa! pr'amor qu'era tua persona supause ja un beròi present! Sigues planvengut en mèn palai; aué madeish t'autrejarè un bon emplèc." E de seguit destituic deth sòn cargue ath sindic des mercadèrs de Bagdad, e nomentèc entà tau lòc a Gran-de-Beresa. Dempús, entà que toti se'n sabessen deth nomentament, eth califa escriuec un document damb eth decret corresponent e lo manèc autrejar ath wali, que lo balhèc a un pregonèr, que lo promulguèc per toti es mercats e carrèrs de Bagdad.

Per çò de Gran-de-Beresa, des d'aqueth moment comencèc a veir regularament ath califa que ja non podie estar-se sense eth. E coma que non auie temps entà véner personaument es sues mercaderies, ordenèc daurir ua beròia botiga, qu'ath sòn cap botèc ar esclau brun, que desvolopec meravilhosament tau delicat mestièr.

A penes s'auien passat dus o tres dies, quan l'anoncièren ath califa era sobta mòrt deth sòn gran botelhèr. E eth califa nomentèc de seguit a Gran-de-Beresa coma botelhèr deth califa, e li regalèc ua tunica d'aunor, avienta entà tan naut cargue, e l'assignèc somptuosi emoluments. E d'aguesta sòrta ja non se separaue d'eth.

Ath cap de dus dies, en èster Gran-de-Beresa ath costat deth califa, entrèc eth gran camarlenc, punèc era tèrra dauant deth tron, e didec: "Sauve Allà es dies der Emir des Credents, e les aumente autrestanti coma era mòrt ven d'agarrar ath governador de palai!" E higec: "Ò Emir des Credents! Eth governador de palai ven de morir!" Er Emir des Credents didec: "Qu'Allà l'age ena sua misericòrdia!" E ara seguida nomentèc a Gran-de-Beresa governador de palai en sòrta deth defuntat, e l'assignèc emoluments mès somptuosi encara. E d'aguesta sòrta Gran-de-Beresa li calie èster de contunh ath costat deth califa. Hèt aguest nomentament e comunicat a tot eth palai, eth califa lheuèc era session en tot botjar eth mocador coma de costum…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes seishanta setau net

Era didec:

… eth califa lheuèc era session en tot botjar eth mocador coma de costum, e se demorèc solet damb Gran-de-Beresa.

E d'alavetz ençà, Gran-de-Beresa passèc toti es dies en palai, e non tornaue ena sua casa enquia ben auançada era net, e s'ajaçaue erós damb era sua esposa, ara quau condaue toti es eveniments deth dia.

Era afeccion deh califa entà Gran-de-Beresa s'anèc aumentant cada dia, enquiath punt qu'ac aurie sacrificat tot abans de deishar sense satisfèr eth mendre desir deth joen coma ac demòstre aguest hèt:

Eth califa aufrie un concèrt, qu'ada eth assistien es sòns amics de tostemp: Giafar, eth poèta Abu-Nowas, Massrur e Gran-de-Beresa. Darrèr deth tapís cantaue era pròpria favorita deth califa, era mès beròia e perfècta des sues concubines. Mès, de pic, eth califa guardèc fixament a Gran-de-Beresa, e li didec: "Amic, que sò en tot liéger enes tòns uelhs que t'agrade era mia favorita." E Gran-de-Beresa responec: "Aquerò qu'agrade ath patron l'a d'agradar ar esclau." Mès eth califa exclamèc: "Peth mèn cap e pera hòssa des mèns ancessors! Gran-de-Beresa, te pertanh era mia favorita des d'aguest moment!" E cridèc de seguit ath cap des eunucs, e li didec: "Hè-te a vier ena casa deth governador totes es proprietats e es quaranta esclaues dera mia favorita Delicia-des-Còrs, e dempús l'amies tanben ena sua casa ada era en ua cagira de mans!" Mès Gran-de-Beresa didec: "Per vida tua, ò Prince des Credents! desencusa ath tòn digne esclau de cuélher çò que li pertanh ath patron!" Alavetz eth califa comprenec era idia de Gran-de-Beresa, e li didec: "Qu'as rason! Ei probable qu'era tua esposa age gelosia dera mia ex favorita. Que se demore aciu, donc, en palai!" Dempús se virèc entath sòn visir Giafar, e li didec: "Ò Giafar as d'anar de seguit en mercat des esclaus, pr'amor qu'aué ei dia de mercat e crompar per dètz mil dinnars era esclaua mes beròia de tota era plaça. E l'amiaràs de seguit ena casa de Gran-de-Beresa."

Giafar se lheuèc de seguit, partic entath mercat des esclaus, e li preguèc a Gran-de-Beresa que l'acompanhèsse pr'amor de qué l'indiquèsse era preferida. E eth wali dera ciutat, emir Khaled, auie anat tanben en mercat aqueth dia entà crompar-li ua esclaua ath sòn hilh, qu'acabaue d'arribar ena edat dera pubertat.

Pr'amor qu'eth wali dera ciutat auie un hilh. Mès aguest hilh ère un gojat tan lèg, que harie avortar a ua parturienta; contrahèt, pudesenc, de mau alend, de uelhs trauessadi e de boca tant ampla coma era vulva d'ua vaca vielha. Plan per aquerò lo cridauen Gròs-Holat.

Precisament era vesilha pera net auie complit Gròs-Holat es catorze ans, e era sua mair ère espaurida hège bèth temps per çò de non observar en eth cap simptòma de virilitat reau. Mès non se tardèc a padegar-se quan notèc, eth maitin d'aqueth dia, qu'eth sòn hilh Gròs-Holat auie copulat en sauneis, deishant en lhet tralhes evidentes.

Aguesta obervacion auie afogat ar arràs ara mair de Gròs-Holat, e l'auie hèt a visitar de seguit ath sòn espós, ath quau li comuniquèc era erosa naua, en tot obligar-lo a anar-se'n immediatament en mercat, acompanhat deth sòn hilh, pr'amor de crompar-li ua beròia esclaua que l'anèsse ben.

E eth Destin. qu'ei en mans d'Allà, volec qu'aqueth dia se trapèsse en mercat Giafar e Gran-de-Beresa damb er emir Khaled e eth sòn hilh Gròs-Holat.

Dempús des salutacions acostumades, s'amassèren en un grop e ordenèren que desfilèssen per dauant d'eri es corredors, cada un damb es sues esclaues blanques, brunes o neres qu'auesse.

Atau, donc, vederen un quantitat enòrma de gojates grègues, abisinies, chines o perses, e ja s'anauen a retirar sense auer-ne causit a deguna, quan eth madeish cap des corredors passèc eth darrèr, amiant dera man a ua joena damb era cara destapada, mès beròia qu'era lua deth mes deth Ramadan.

En veder-la, Gròs-Holat comencèc a rebohar damb fòrça entà exprimir eth sòn desir, e li didec ath sòn pair, er emir Khaled: "Aguesta ei era me cau!" E dera sua part, Giafar li preguntèc a Gran-de-Beresa: "Te conven aguesta?" E er aute responec: "Qu'ei era qu'alisti."

Alavetz Giafar li preguntèc ara joena: "Com te crides, ò esclaua gentila?" Era responec: "Ò senhor mèn! Jazmina." Alavetz eth visir li preguntèc ath corredor: "Quin ei eth prètz de Jazmina?" Eth corredor didec: "Cinc mil dinnars, ò patron mèn!" Alavetz Gròs-Holat cridèc: "N'aufrisqui sies mil!"

En aqueth moment s'auancèc Gran-de-Beresa, e didec: "N'aufrisqui ueit mil!" Alavetz Gròs-Holat rebohèc de ràbia e exclamèc: "Ueit mil un dinnars!" Giafar didec: "Nau mil un!" Mès Gran-de-Berea didec: "Dètz mil dinnars!"

E eth corredor cranhent que se n'empenaïsse, didec: "Adjudicada en dètz mil dinnars era esclaua Jazmina!"

E l'ac autregèc a Gran-de-Beresa.

En veir aquerò, Gròs-Holat queiguec en tot picar ar aire damb mans e pès e desconsolant ath sòn pair er emir Khaled, que l'auie amiat entath mercat sonque entà complàder ara sua hemna, donques que l'auie en òdi per pèc e lèg.

Per çò de Gran-de-Beresa, dempús de dar-li es gràcies ath visir Giafar, se hec a vier a Jazmina, e l'estimèc e era l'estimèc tanben. E dempús d'auer-la presentat ara sua esposa Zobeida, que la trapèc simpatica e lo felicitèc pera sua eleccion, se junhec ada era legitimament, en tot cuelher-la coma dusau esposa. E dormic damb era pendent tota era net, e la fecondèc, coma veiram mès endauant.

E anem ara entà Gròs-Holat.

Quan a truca de promeses e amorasses artenheren hèr-se-lo a vier entà casa, se lancèc sus eth divan, e non volec lheuar-se entà minjar ne béuer, e ath delà, semblaue qu'auie perdut eth sen.

Mentre totes es hemnes dera casa, espaurides, enrodauen ara mair de Gròs-Holat, qu'auie arribat ar arràs dera perplexitat, entrèc ua vielha, qu'ère era mair d'un panaire famós, sentenciat alavetz a preson perpetua, e qu'ère coneishut en tota era ciutat de Bagdad damb eth fausnòm d'Ahmed-era-Tinha.

Aguest Ahmed-era-Tinha ère tant adreit en art de panar, qu'entada eth ère causa de jogar apoderar-se d'ua pòrta dauant deth nas deth portèr e hèr-la desparéisher en un moment coma se se l'auessen avalat; o traucar es parets dauant d'un ostalèr simulant pishar; o arrincar-li es pestanhes a un individú sense que se n'encuedèsse, o netejar de *khol* es uelhs d'ua hemna sense qu'ac notèsse.

Era mair d'Ahmed-era-Tinha entrèc en apartament dera de Gròs-Holat, e dempús des salutacions, li peguntèc: "Quina ei era causa dera tua afliccion, ò senhora mia!? E quin mau patís eth mèn joen patron, eth tòn hilh, ath quau Allà sauve?" Alavetz era mair de Gròs-Holat li condèc ad aquera vielha, que hège temps l'aprovedie de sirventes, era contrarietat que les botaue e toti en tau estat. E era mair d'Ahmed-era-Tinha exclamèc: "Ò senhora mia! Sonque eth mèn hilh vos pòt trèir d'aguest mau pas; qu'ac juri pera tua vida! Saja de qué lo treiguen dera preson, e ja se'n saberà de bèth miei de hèr-se a vier ara beròia Jazmina enes braci deth nòste joen patron, eth tòn hilh. Pr'amor que ja sabes qu'eth mèn hilh ei encadenat e amie enes pès un anèth de hèr, qu'en eth son gravades aguestes paraules: "Cadia perpetua" E tot aquerò per auer fabricat moneda faussa." E era mair de Gròs-Holat prometec protegir-lo.

Efectiuament, aquera madeisha net, quan eth sòn espós eth walí tornec ena sua casa, e anèc a cercar-la dempús de sopar, era s'auie apraiat e perhumat, en tot cuélher un aspècte amable. E er emir Khaled, qu'ère un òme plan brave, non podec tier eth desir que costaue en eth era contemplacion dera sua hemna, e la volec possedir; mès era se resistic, dident: "Jura-me peth divòrci que m'autrejaràs aquerò que te demana!" E eth l'ac jurèc. Alavetz era l'atrendic en tot parlar-li deth malastre dera anciana mair deth panaire, e artenhèc d'eth era promesa de qué lo deisharien anar. E alavetz deishèc qu'eth sòn espòs la cauquèsse.

E a londeman, er emir Khaled, dempús des ablucions e dera pregària, partic entara preson qu'ère embarrat Ahmed-era-Tinha, e li preguntèc: "Qué, bandit, t'empenaïsses des tues passades malahètes?" E er aute responec: "Me n'empenaïsqui, e ac proclami damb era paraula atau coma ac pensi damb eth còr." Alavetz eth walí lo treiguec dera preson e se lo hec a vier dauant deth califa, que se quedèc estonat en veder-lo viu encara, e li preguntèc: "Com ei qu'encara ès viu, bandit?" Er aute responec: "Per Allà! ò Emir des Credents! era vida des dolents qu'ei dura de pelar!" Alavetz eth califa se metec a arrir, e didec: "Que vengue eth haure pr'amor de qué li treigue er anèth de hèr!" E dempús didec: "Coma que me'n sai des tues hètes, te vau a ajudar ara a tier-te en tòn empenaïment, e coma qu'ès eth que mès coneish as lairons, te nomenti cap de vigilància de Bagdad." E de seguit eth califa ordenèc promulgar un edicte nomentant a Ahmed-era-Tinha cap de vigilància. Alavetz Ahmed punèc era man deth califa e de seguic comencèc a exercir es sues foncions.

E entà celebrar alègrament era sua libertat e eth sòn nau cargue, comencèc en tot vier ena tauerna regida peth judiu Abraham, testimòni des sues passades hètes, uedant dus o tres flascons dera sua beuenda favorita, un vin jonic excellent. E quan era sua mair venguec a cercar-lo entà parlar-li dera gratitud que l'auie de manifestar tostemp ara esposa der emir Khaled e mair de Gròs-Holat qu'auie estat era causanta dera sua libertat, lo trapèc miei embriac e tirassant-li era barba ath judiu que non gausaue protestar per respècte ath cargue temible der ancian Ahmed-era-Tinha, e ara actuau cap de vigilància.

Ça que la, era vielha artenhèc treir-lo d'aquiu, e en tot parlar-li reservadament, li condèc guaires incidéncies costèren era sua libertat, e li didec qu'auie de pensar de seguit bèra causa entà trèir-li era esclaua a Gran-de-Beresa, governador de palai.

Entenudes aguestes paraules, Ahmed-era-Tinha li didec ara sua mair: "Se harà aguesta madeisha net, donques qu'ei plan aisit." E la deishèc entà vier a premanir eth còp…

Ena aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes seishanta ueitau net

Era didec:

… E la deishèc entà vier a premanir eth còp

E mos cau avertir qu'aquera net eth califa auie entrat en apartament dera sua esposa pr'amor qu'ère eth prumèr dia deth mes, e se sauvaue regularament aqueth dia entà parlar damb era sus es ahèrs corrents, e preguntar-li era sua opinion sus totes es qüestions generaus e particulars der Empèri. Efectiuament, auie botat en era ua grana confiança, e l'estimaue per èster senada e pera sua beresa inacababla. Mès tanben mos cau díder qu'abans d'entrar ena cramba dera sua esposa eth califa auie eth costum de deishar en vestibul, sus ua tauleta especiau, un rosari de compdes alternadi d'ambre e turqueses, era sua espada dreta, damb punh de jade incrustat de robins ròis coma ueus de paloma, eth sòn sagèth reiau e ua petita lampa d'aur ornada damb peireria, que l'alugaue quan pes nets inspeccionaue secretament eth palai.

Ahmed-era-Tinha se'n sabie de toti es detalhs, que li serviren entà realizar eth sòn plan. Demorèc es tenèbres dera net e eth saunei des esclaus entà penjar ua escala de còrda ath long deth mur deth pabilhon que li servie d'apartament ara esposa deth califa, pujar per era e entrar silenciosament coma ua ombra en vestibul. Un còp aciu, s'apoderèc des quate objèctes preciosi, e s'esdeguèc a baishar per a on auie pujat.

D'aquiu correc entara casa de Gran-de-Beresa e dera madeisha manèra entrèc en pati, e sense hèr eth mendre bronit treiguec ua des rajòles de marne deth pasiment, dauric rapidament un clòt, e metec aquiu es objectes panadi. E dempús d'auè'c deishat tot en orde, despareishec entà seguir beuent ena tauèrna deth judiu Abraham.

Ça que la, Ahmed-era-Tinha, a truca de perfècte panaire, non auie pogut resistir eth desir d'apropiar-se d'un des objèctes preciosi. Atau, donc, s'auie hèt a vier era petita lampa d'aur, e en sòrta d'enterrar-la damb tot çò d'aute en clòt, se l'auie metut ena pòcha, dident entada eth: "Que non acostumi deishar de crubar comission! Me pagarè a jo madeish!"

E tornant ath califa, siguec grana era sua suspresa quan peth maitin ja non trapèc ena tauleta es quate objèctes preciosi. E quan, interrogadi es eunucs, se lancèren en solèr protestant pera sua ignorància, l'entrèc ath califa ua colèra sense limits, de tau sòrta, que se botèc rapidament era terribla tunica deth furor. Era tau tunica ère tota de seda ròia, e quan se la botaue eth califa ère senhau segur de malastre e de calamitats espaventoses sus eth cap des que l'enrodauen.

Revestit eth califa damb era tunica ròia, entrèc en divan e se seiguec en tron, solet, en salon. E toti es camarlencs e visirs entrèren un a un e se ajulhèren dauant sòn damb era cara contra eth solèr, e s'estèren en aguesta postura, exceptat de Giafar, qu'encara qu'esblancossit, ère de pès, damb es uelhs tachadi enes pès deth califa.

Passada ua ora d'espaventós silenci, eth califa guardèc a Giafar impassible, e li didec damb votz sorda: "Era copa borís!" Giafar responec: "Allà evite quinsevolh mau!"

Mès en aqueth moment entrèc eth walí, acompanhat d'Ahmed-era-Tinha. E eth califa li didec: "Apressa-te, emir Khaled! Ditz-me se com ei era tranquillitat publica en Bagdad!"

Eth walí, pair de Gròs-Holat, contestèc: "Era tranquillitat ei perfècta en Bagdad, ò Emir des Credents!" Eth califa exclamèc: "Mentisses!" E coma qu'eth wali, capvirat, encara non sabie era origina d'aquera ira, Giafar, qu'ère ath sòn costat, li deishèc anar ena aurelha en dues paraules eth motiu, en tot acabar d'aclapar-lo.

Dempús li didec eth califa: "S'abans d'aguesta net non as artenhut trapar es objèctes preciosi, que me son mes estimadi qu'era mia reina, penjaram eth tòn cap ena pòrta deth palai."

Entenudes aguestes paraules, eth walí punèc era tèrra entre es mans deth califa, e exclamèc: "Ò Emir des Credents! eth lairon que deu èster quauquarrés de palai, pr'amor qu'eth vin que se torne agre amie en eth eth sòn pròpri ferment. E ath delà, permet dider-li ath tòn esclau qu'eth solet responsable a d'èster eth comandant especiau encargat dera vigilància e qu'ath delà coneish un per un a toti es panaires de Bagdad e der Empèri. Era sua mòrt aurie de precedir per tant ara mia, se non apareishessen es objectes perdudi."

Alavetz s'auancèc Ahmed-era-Tinha, comandant de vigilància, e, dempús des omenatges degudi, li didec ath califa: "Ò Emir des Credents! Descurbiram ath panaire! Mès prègui ath califa que me balhe un document que me permete hèr escorcolhs en totes es cases des abitants de palai e ena de toti es qu'entren aciu sense excludir ath kadi ne ath gran visir Giafar, ne era de Gran-de-Beresa, governador de palai." E eth califa

ordenèc que se li hesse eth document, e didec: “Totun aquerò, me cau talhar-li eth cap a quauqu’un, o a tu o ath panaire. Escuelh! E juri pera mia vida e pera hòssa des mèns ancessors qu’encara qu’eth lairon siguesse eth mèn hilh, eretèr deth mèn tron, era mia decision serà era madeisha, era mòrt ena horca ena plaça publica!”

Entenudes aguestes paraules, Ahmed-era-Tinha, damb eth document ena man, se retirèc e anèc a cercar a dus gardes deth kadi e a d’auti dus deth wali, e comencèc de seguit es sues investigacions en tot visitar era casa de Giafar e era deth kadi e era deth wali, e arribèc dempús ena de Gran-de-Beresa qu’encara ignoraue guaire acabaue d’arribar.

Ahmed-era-Tinha, damb eth document ena man e ua pesada barra de coeire ena auta, entrèc en vestibul e l’expliquèc era situacion a Gran-de-Beresa, e li didec: “Jo me sauvaria plan ben, senhor, d’amiar a terme escorcolhs ena casa deth confident deth califa. Permet-me, donc, que me retira coma s’ac auessa hèt.”

Gran-de-Beresa didec: “Allà te desliure de tot aquerò! ò cap de vigilància! Te cau complir eth tòn déuer enquiath finau!” Alavetz Ahmed-era-Tinha didec: “Qu’ac vau a hèr solet per rotina.” E damb mina negligenta gessec en pati e comencèc a hèr-li torns, pataquejant en cada rajòla de marme damb era pesada barra de coeire, enquia qu’arribec ena rajòla sabuda, qu’en recéber eth còp sonèc uet.

En enténer aquerò, Ahmed-era-Tinha exclamèc: “Ò senhor, per Allà! Me semble qu’aciu dejós i deu auer un sosterranh qu’embarre un tresòr de tempsi passadi!” E Gran-de-Beresa les didec a quate gardes: “Sajatz, donc, de trèir era rajòla entà que pogam veir se qué i a ath dejós.” E de seguit es gardes heren penetrar es sòns utisi enes juntures dera rajòla de marme e la lheuèren. E ara vista de toti campèren tres des objèctes panadi: era espada, eth sagèth e eth rosari!

En veder-les cridèc Gran-de-Beresa: “En nòm d’Allà!” E queiguec estavanit.

Alavetz Ahmed-era-Tinha manèc cridar ath kadi, e ath wali, e as testimònis que cuelheren de seguit acta deth descurbiment; e toti meteren eth sòn sagèth en document e eth kadi en persona anèc a autrejar-l’ac at califa mentre es gardes s’apoderauen de Gran-de-Beresa.

Quan eth califa auec entre es sues mans es tres objèctes panadi, mens era petita lampa, e se’n sabec de qué les auien trapat ena casa d’aqueth que consideraue eth sòn mès fidèu confident e intim amic, ath quau auie aumplit de presents, en tot botar en eth illimitada confiança, s’estèc pendent ua ora sense badar boca e dempús se virèc entath cap des gardes e didec: “Que lo pengen!” De seguit gessec eth cap des gardes e ordenèc pregonar era senténcia per toti es carrèrs de Bagdad e anèc ena casa de Gran-de-Beresa, qu’agarrèc, e qu’es sòns bens e hemnes confisquèc ath moment. Es bens ingressèren en Tresòr Public e es hemnes anauen a èster subastades en mercat coma esclaues; mès alavetz eth walí, pair de Gròs-Holat declarèc que se’n hège a vier ua qu’ère era esclaua crompada per Giafar, e eth cap des gardes hec amiar ena sua pròpria casa ara auta, qu’ère Zobeida, era dera votz beròia.

E aguest cap de gardes ère precisament eth milhor amic de Gran-de-Beresa e l'auie consagrat ua afeccion pairau que jamès s'auie desmentit. E encara qu'auie d'executar en public es terribles penes dictades peth califa contra Gran-de-Beresa, se proposèc sauvar eth cap deth sòn hilh adoptiu, e comencèc metent segura laguens dera sua casa a ua des sues esposes, ara beròia Zobeida, anequelida peth malastre.

Aquera madeisha net auie d'èster penjat Gran-de-Beresa, encadenat alavetz ena preson. Mès eth cap des gardes ère per eth. Venguec a cercar ath carcerèr màger, e li didec: "Guairi presoèrs i a condemnadi a èster penjadi aguesta setmana sense remèdi?" Er aute responec: "Quaranta apruprètz." Eth cap des gardes didec: "Que voi veder-les a toti." E les passèc revista un darrèr der aute diuèrsi viatges e acabèc en tot alistar-ne a un que se retiraue d'ua manèra estonanta a Gran-de-Beresa e li didec ath carcerèr: "Aguest me va a servir, coma en d'auti tempsi era bèstia sacrificada peth Patriarca, pair d'Ismael, en lòc deth sòn hilh."

Se hec a vier, donc, ath presoèr, e ara ora senhalada entath suplici l'autregèc ath borrèu, que de seguit, e dauant dera immensa multitud congregada ena plaça, e dempús des formalitats pietoses acostumades, li metec era còrda en còth deth supausat Gran-de-Beresa, e damb ua possada lo lancèc penjat, entà naut.

Hèt aquerò, eth cap des gardes demorèc qu'escurisse entà vier a trèir dera preson a Gran-de-Beresa e hèr-se-lo a vier d'amagat ena sua casa. E alavetz li didec çò que venguie de hèr per eth, e li didec: "Mès, per Allà! Com te deishères temptar per aguesti objèctes preciosi, hilh mèn, quan eth califa auie botat tota era sua confiança en tu?"

En enténer aguestes paraules, Gran-de-Beresa queiguec estavanit d'emocion, e quan se remetec, a truca de suenhs, exclamèc: "Peth Nòm august e peth Profèta, ò pair mèn! que sò complètament d'autrú d'aguest panatòri e desconeishi era sua causa e eth sòn autor!" E eth cap des gardes non trantalhèc en creder-lo, e didec: "Lèu o d'ora, hilh mèn, se descurbirà ath colpable! Mès non pòs contunhar en Bagdad donques que non en bades s'a un rei per enemic. Per tant, partirè damb tu, deishant ena casa apròp dera mia hemna ara tua esposa Zobeida, enquia qu'Allà, damb era sua sabença, càmbie aguest estat de causes."

Dempús, sense dar-li temps a Gran-de-Beresa entà dider-se adiu dera sua esposa Zobeida, se lo hec a vier, en tot dider-li: "Ara madeish partim entath pòrt d'Ayas, en mar salat, entà embarcar-mos de cap a Iskandaria, a on demoraràs es eveniments, viuent tanquillament, pr'amor qu'aguesta ciutat d'Iskandaria, ò hilh mèn! ei fòrça agradiua d'abitar e es sòns entorns son verds e benedits."

E de seguit ambdús se meteren en camin, de nets, e lèu se vederen dehòra de Bagdad. Mès que non auien cavalcadures, e ja non sabien se com se les podien proporcionar, quan vederen a dus judius cambistes de Bagdad, òmes plan rics e coneishudi deth califa. Alavetz eth cap des gardes cranhec que li condèssen ath califa que l'auien vist damb Gran-de-Beresa viu. E s'auancèc entada eri e les didec: "Baishatz des mules!" E es judius baishèren, tremolant, e eth cap des gardes les braquèc eth cap, les cuelhec es sòs

e montèc en ua mula, en tot autrejar-li era auta a Gran-de-Beresa; e ambdús seguiren eth camin entath mar.

Arribadi en Ayas, li fidèren es mules ath proprietri der ostau qu'en eth auien descansat, en tot encargar-li que les suenhèsse fòrça, e a londeman cerquèren amassa un vaishèth que gessesse entà Iskandaria. Ne trapèren un qu'ère a mand de partir. Alavetz, eth cap des gardes, dempús d'autrejar a Gran-de-Beresa toti er aur que l'auien trèt as judis, li conselhèc tu per tu que demorèsse en Iskandaria tranquillament es notícies que non deisharie de manar-li des de Bagdad, e que demorèsse era sua arribada en Iskandaria, que d'aquiu lo tornarie a amaiar entà Bagdad, dempús de descurbir ath colpable. Dempús l'abracèc, plorant, e lo deishèc quan eth vaishèth ja holaue es veles. E tornèc entà Bagdad.

E vaquí tot çò que desnishèc:

A londeman de penjar ath supausat Gran-de-Beresa, eth califa, plan capvirat encara, cridèc a Giafar e li didec: "As vist, ò visir mèn! com m'a arregraït aguest Gran-de-Beresa es mies bontats e com a abusat dera mia confiança? Com un èsser tan beròi podie auer ua anma tan lèja?"

Eth visir Giafar, òme plan senat, que non podie apreciar es motius d'ua conducta tant illogica, se contentèc responent: "Ò Emir des Credents! Es accions mès estranhes solet son estranhes pr'amor que non comprenem es sues causes. Totun aquerò, tot çò que podem jutjar son es efèctes dera accion. E aguest efècte a estat pro malerós entar autor, donques que l'a amiat ena horca! Ça que la, ò Prince des Credents! er egipci Gran-de-Beresa auie enes sòns uelhs tau reflèx de bontat espirituau, qu'eth mèn enteniment se remís a creir en aqueth hèt comprovat pes mèns uelhs!"

Entenudes aguestes paraules, eth califa siguec, pendent ua ora, reflexionant, e dempús li didec a Giafar: "Totun aquerò, voi anar a veir eth còs deth colpable balancejant-se ena horca!" E se desguisèc e gessec damb Giafar, e arribèc en lòc qu'eth faus Gran-de-Beresa penjaue entre eth cèu e era tèrra.

Eth còs ère estropat en un susari que lo caperaue complètament. E Giafar li treiguec eth susari e eth califa guardèc, mès hec repè de seguit, estonat, en tot exclamar: "Ò Giafar! Aguest non ei Gran-de-Beresa!" Giafar examinèc eth còs, e vedec que, efectiuament, non ère Gran-de-Beresa, mès que non ac hec veir, e preguntèc tranquillament: "En qué ac coneishes, ò Emir des Credents! que non ei Gran-de-Beresa?" Eth califa responec: "En qu'ère mèsalèu baish d'estatura, e aguest ei naut."

Giafar responec: "Aguesta que non ei ua pròva. Es penjadi s'alonguen." Eth califa didec: "Eth governador de palai auie dues pigues enes caròles, e en aguest non i son." Giafar expliquèc: "Era mòrt transforme e càmbie era fesomia." Mès eth califa didec: "Mès guarda, ò Giafar! guarda es plantes des pès d'aguest penjat: amien tatuades, sivans costums des erètges sectaris d'Ali, eth nòm de dus grani jeiques. E pro sabes que Gran-de-Beresa non ère chiita, senon sunnita!"

Dauant d'aguesta comprovacion, Giafar didec: "Solet Allà coneish eth mistèri des causes!" Dempús tornèren ambdús en palai e eth califa ordenèc qu'enterrèssen aqueth còs. E des d'aqueth dia hec enlà dera sua memòria enquia e tot eth rebrembe de Gran-de-Beresa.

Per çò dera esclaua, dusau esposa de Gran-de-Beresa, siguec amiada per ermir Khaled entath sòn hilh Gròs-Holat. E aguest, que non s'auie botjat deth lhet des deth dia dera venda se lheuèc rebohant e volec apressar-se ada era e cuelher-la en braça. Mès era beròia esclaua, irritada e hastiada per aspècte òrre deth pèc, treiguec de seguit un punhau deth cinturon, e exclamèc lheuant eth braç: "Hè-te enlà o t'aucisqui damb aguest punhau e dempús me lo claui en pièch!" Alavetz era mair de Gròs-Holat s'auancec, estirant es braci, e didec: "Com gauses resistir es desirs deth mèn hilh, ò esclaua insolenta!?" Mès era joena didec: "Ò traïdora! quina lei li permet a ua hemna pertànher a dus òmes ath còp? E ditz-me des de quan pòden víuer dus gossets ena casa de dus leons?"

En enténer aguestes paraules, era mair de Gròs-Holat didec: "Plan, donc, s'ei atau ja veiràs se quina vida te balham aciu!" E era joena repliquèc: "M'estimi mès morir que renonciar ar amor deth mèn patron, viu o mòrt!"

Alavetz era esposa deth wali la manèc despolhar, e li treiguec es boni vestits de seda e es jòies, e li botèc sus eth còs ua dolenta e lèja pelha de peu de craba, e l'envièc entara codina, dident: "A compdar d'ara, es tues foncions d'esclaua en aguesta casa s'estaràn en pelar cebes, méter es caceròles en huec, exprimir eth chuc des tomates e hèr era massa entath pan."

E era joena didec: "M'estimi mès aguest mestièr d'esclaua que veir era cara deth tòn hilh!"

E d'alavetz ençà, trabalhèc ena codina; mès non se tardèc en hèr-se a vier es simpaties des autes esclaues, que non la deishauen tier-se en arren e li hègen eres tot eth trabalh.

Per çò de Gròs-Holat, en veir que non podie arténher ara beròia esclaua Jazmina, se metec un aute còp en lhet e non se tornèc a lheuar.

Mos cau rebrembar que Jazmina, siguèc fecondada per Gran-de-Beresa: e ath cap de pòqui mesi d'arribar ena casa deth wali, amainadèc a un hilh baron, tan beròi coma era lua, ath quau cridèc Aslan, plorant damb totes es lèrmes des sòns uelhs, autant era coma es autes esclaues, pr'amor que non ère aquiu eth sòn pair entà balhar-li eth nòm ath sòn hilh.

Era sua mair l'aleitèc pendent dus ans, e arribèc a èster robust e plan fòrt. E quan ja sabie caminar solet, volec eth sòn destin qu'un dia mentre era sua mair ère ocupada, pugèsse es gradons dera escala dera codina e arribèsse ena sala a on se trapaue pregant eth sòn rosari d'ambre er emir Khaled, pair de Gròs-Holat.

En veir ath petit Aslan, qu'era sua retirada damb eth sòn pair Gran-de-Beresa ère absoluda, er emir Khaled sentec que les lèrmes li venguien enes uelhs, e cridèc ath mainatge, e se lo botèc enes sòns jolhs e comencèc a amorassar-lo, atrendit, e didec entada eth: "Benedit sigue Aqueth que cree objectes tan beròis e les balhe anma e vida."

Mentretant, era esclaua Jazmina se n'encuedèc dera abséncia deth mainatge; lo cerquèc pertot capvirada, e a maugrat des costums, se decidic a entrar, damb era guardada perduda, ena sala que se trapaue er emir Khaled. E vedec ath mainatge Aslan enes jolhs deth wali, en tot entretier-se en méter es petits dits entre es barbes venerables der emir. Mès en veir ara sua mair, eth mainatge se metec a córrer estirant es braci, e er emir Khalec lo tenguec, e li didec a Jazmina damb bontat: "Aprèssa-te, ò esclaua! Ei hilh tòn aguest mainatge?" Era responec: "Òc, patron mèn, qu'ei eth frut deth mèn còr." E eth preguntèc: "E qui ei eth sòn pair? Ei quauqu'un des mèns sirvents?" E era esclaua didec entre un torrent de lèrmes: "Eth sòn pair ei eth mèn espós, Gran-de-Beresa. Mès ara, ò patron mèn! ei hilh tòn!"

E eth wali, plan emocionat, li didec ara esclaua: "Per Allà! Tu qu'ac as dit! A compdar d'ara ei hilh mèn!" E de seguit l'ahilhèc, e li didec ara sua mair: "A compdar d'auér as de considerar ath tòn hilh coma mèn, e quan sigue en edat de compréner, li hès a veir que jamès a auut un aute pair que jo." E Jazmina responec: "Escoti e aubedisqui:"

Alavetz er emir Khaled s'encarguèc, coma vertadèr pair, deth hilh de Gran-de-Beresa e li balhèc ua educacion plan suenhada, e lo botèc en mans d'un mèstre plan sabent, qu'ère un caligraf de prumèr orde e l'ensenhèc a escríuer fòrça ben, eth Koran, era geometria e era poesia. E quan eth joen Aslan siguec gran, eth sòn pair adoptiu, er emir Khaled, l'ensenhèc personaument a montar a shivau, a manejar es armes, a justar damb era lança e a lutar enes tornègi. E de tau sòrta, quan complic es catorze ans ère ja tot un cavalìer e siguec quilhat peth califa ath titol d'emir, coma eth sòn pair eth walí.

E eth Destin dispausèc que se trapèsse damb eth, Ahmed-era-Tinha, ena pòrta dera botiga deth judiu Abraham. E Ahmed-era-Tinha convidèc ath hilh der emir a préner un refresc.

Quan s'aueren seigut, Ahmed-era-Tinha comencèc a béuer, coma de costum, enquia embriagar-se. Alavetz se treiguec dera pòcha era petita lampa d'aur ornada damb peireria qu'auie panat en d'auti tempsi, e l'aluguèc, pr'amor qu'auie escurit. Alavetz, Aslan li didec: "*Ya Ahmed*! aguesta lampa ei plan beròia. Da-me-la!" Eth cap de vigilància repliquèc: "Allà me desliure! Com te vau a dar u objècte qu'a perdut ja tantes anmes? Te cau saber, plan, qu'aguesta lampa a estat era causa dera mòrt d'un governador de palai, de cèrt egiptci cridat Gran-de-Beresa." E Aslan, plan interessat, exclamèc: "Conda-me aquerò!"

Alavetz Ahmed-era-Tinha li condèc tota era istòria des deth principi enquiath finau, en tot vantar-se ath miei dera sua embriaguesa d'auer estat er autor dera hèta.

Quan eth joen Aslan tornèc ena sua casa, li condèc ara sua mair Jazmina era istòria que l'auie referit Ahmed-era-Tinha, e li didec qu'era lampa ère encara en poder d'aqueth marrit.

En enténer aquerò, Jazmina deishèc anar un agudent sorriscle e queiguec estavanida…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec apareisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes seishanta nauau net

Era didec:

En enténer aquerò, Jazmina deishèc anar un agudent sorriscle e queiguec estavanida. E quan se remetec, s'estarnèc en somics e se lancèc en còth deth sòn hilh Aslan e li didec entre lèrmes: "Ò hilh mèn! Allà acabe de hèr lúder era vertat. Que ja non posqui carar eth secret! Te cau saber, ò Aslan! qu'er emir Khaled non ei senon eth tò pair adoptiu; eth tòn pair de sang ei eth mèn espós estimat Gran-de-Beresa, que siguec castigat, per çò que se ve, en sòrta deth colpable. Per tant, hilh mèn, te cau anar a cercar de seguid un ancian amic deth tòn pair, eth venerable cap de garda deth califa, e condar-li çò que vies de descurbir. E dempús li dideràs: "Te prègui per Allà que me resvenges der aucidor deth mèn pair Gran-de-Beresa!".

Ara seguida eth joen Aslan anèc a cercar ath cap des gardes de palai, ath madeish qu'auie sauvat era vida de Gran-de-Beresa, e li didec çò que Jazmina l'auie encargat que didesse.

Alavetz eth cap des gardes, ar arràs der estonament e dera alegria, li didec a Aslan: "Benedit sigue Allà, qu'estarne es vels e hè brotoar era claror entre es tenèbres!" E higec: "Deman madeish, ò hilh mèn! Allà te resvenjarà."

E plan que òc, eth califa aqueth dia daue un torneg qu'en eth auien de justar toti es emirs e es milhors cavalièrs de Bagdad, e s'auie d'organizar ua partida de pilòta a shivau. E eth joen Aslan ère entre es jogaires de pilòta. E s'auie botat era sua còta de malha e montaue eth milhor shivau des estables deth sòn pair adoptiu er emir Khaled. E reaument estaue esplendid e enquia e tot eth califa s'enamorèc deth sòn continent e dera sua viua joenessa. E volec que siguesse eth sòn companh.

E comencèc eth jòc. E d'un costat es jogaires despleguèren gran art enes sòns movements e meravilhosa adretia entà lançar era pilòta damb era maça a tot galaup des shivaus. Mès còp sec, un des jogaires deth costat opausat ath que dirigie eth califa en persona lancèc era pilòta dret de cap eth cap deth califa, damb un còp tan perfècte e vigorós, que solide eth califa aurie perdut un uelh o dilhèu era vida, s'eth joen Aslan, damb admirabla adretia, non auesse arturar era pilòta ath vòl damb era sua maça. E l'entornèc tan terriblament ena direccion contrària que toquèc ena esquia ath cavalièr que l'auie lançat, e li hec pèrder es estrius e se trinquèc era esquia.

En veir tan brilhanta accion, eth califa guardèc ath joen, e li didec:"Que visquen es valents!, ò hilh der emir Khaled!"

E eth califa baishèc de seguit, dempús de dar per finalizat eth torneg, e amassèc as emirs e a toti es cavalièrs qu'auien cuelhut part en jòc, e cridèc ath joen Aslan, e dauant de toti es presents, didec: "Ò valerós hilh deth walí de Bagdad, voi que me digues tu madeish era recompensa que merite ua hèta coma era tua! Que sò prèst a accedir a totes es peticions tues! Parla!"

Alavetz eth joen Aslan punèc era tèrra entre es mans deth califa, e didec: "Demani era resvenja ar Emir des Credents! Era sang deth mèn pair encara non a estat rescatada e viu er aucidor!"

En enténer taus paraules, eth califa arribèc ar arràs der estonament, e exclamèc: "Qué dides, ò Aslan! de resvenjar ath tòn pair? Mès s'eth tòn pair, er emir Khaled, ei ath mèn costat, plan viu gràcies a Allà!" Mès Aslan responec: "Ò emir des Credents! Er emir Khaled a estat eth mèn pair adoptiu, eth milhor de toti! Que sap, plan que òc, que non sò hilh dera sua sang, pr'amor qu'eth mèn pair siguec Gran-de-Beresa eth governador de palai."

Quan eth califa entenec aguestes paraules vedec qu'era lum se convertie en tenèbres dauant des sòns uelhs, e didec damb votz alterada: "Hilh mèn, non sabes qu'eth tòn pair siguec traïdor ath Prince des Credents?" Mès Aslan exclamèc: "Sauve Allà ath mèn pair d'auer estat er autor dera traïson! Eth traïdor qu'ei ara tua quèrra, ò Emir des Credents! Qu'ei eth cap de vigilància, Ahmed-era-Tinha! Ordena que l'escorcolhen, e ena sua pòcha traparàs era pròva dera sua traïson."

En enténer aquerò, eth califa cambièc de color e se botèc auriò coma eth safran, e damb votz espaventosa cridèc ath cap dera garda e li didec: "Escorcolha dauant de jo ath cap de vigilància!" Alavetz eth cap des gardes, er intim amic de Gran-de-Beresa, s'apressèc a Ahmed-era-Tinha e l'escorcolhèc es pòches en un virament de uelhs, e treiguec de pic era lampa d'aur panada ath califa.

Alavetz aguest, sense poder tier-se, li didec a Ahmed-era-Tinha: "Vene! D'a on as trèt aguesta lampa?" Er aute responec: "La crompè, ò Prince des Credents!" E eth califa didec as gardes: "Fotetz-li ara madeish còps enquia que coheisse!" E de seguit Ahmed-era-Tinha siguec cuelhut pes gardes, despolhat e repassat a còps, enquia que coheissec e condèc tota era istòria des deth principi enquiath finau.

Eth califa se virèc dempús entath joen Aslan e li didec: "Ara te tòque a tu! Lo vas a penjar damb es tues pròpries mans!" E de seguit es gardes li meteren era còrda en còth a Ahmed-era-Tinha e Aslan lo cuelhec damb es dues mans, e ajudat peth cap des gardes quilhèc ath bandit naut de tot dera horca, lheuada ath miei deth camp de corses.

Quan s'auec hèt justícia, eth califa li didec a Aslan: "Hilh mèn, encara non m'as demanat ua gràcia pera tua hèta!" E Aslan responec: "Ò Prince des Credents! donques que me permetes ua peticion, te prègui que m'entornes ath mèn pair."

En enténer aquerò, eth califa se metec a plorar, plan esmoigut, e dempús gasulhèc: “Mès, non sabes hilh mèn, qu’eth tòn pair moric penjat per çò d’ua senténcia injusta? O mèsalèu ei probable que morisse, mès que non ei segur. Plan per aquerò te juri peth valor des mèns ancessors, autrejar eth màger favor ad aqueth que m’anóncie qu’eth tòn pair Gran-de-Beresa non a mòrt!”

Alavetz eth cap de gardes s’auancèc enquiara preséncia deth califa e didec: “Balha-me era tua paraula de seguretat.” E eth califa responec: “Era seguretat qu’ei damb tu. Parla!” E eth cap des gardes didec. “T’anóncii era bona naua, ò Emir des Credents! Eth tòn ancian e fidèu servidor Gran-de-Beresa ei viu!”

Eth califa exclamèc: “Ei vertat aquerò que dides?” Eth cap des gardes responec: “Pera vida deth tòn cap, te juri qu’ei vertat! Que siguí jo que sauvè a Gran-de-Beresa, ordenant penjar ath sòn lòc a un sentenciat que se li retiraue fòrça, coma un frair se retire a un aute frair. E ara eth ei segur en Iskandaria, a on supausi que deu èster botiguèr deth mercat.”

En enténer aquerò, eth califa, se metec plan content, e li didec ath cap des gardes: “Cau que vages a cercar-lo e hèr-te-lo a vier aciu çò mès lèu possible!” E eth cap des gardes responec: "Escoti e aubedisqui!” Alavetz eth califa ordenèc que l’autregèssen dètz mil dinnars entàs despenes deth viatge, e eth cap des gardes se metec en camin entà Iskandaria, a on lo traparam s’Allà ac vò.

E ara veiràs çò que l’arribèc a Gran-de-Beresa.

Eth vaishèth qu’auie cuelhut arribèc en Iskandaria dempús d’au excellenta trauessia que l’auie destinat Allà (que sigue benedit!). Gran-de-Beresa desembarquèc rapidament e quedèc encantat der aspècte d’Iskandaria, que non auie vist jamès, a maugrat d’auer neishut en Eth Caire. E anèc de seguit entath mercat, a on loguèc ua botiga ja premanida e que se metie ara venda en aqueth estat, segontes anonciaue eth pregonèr. Qu’ère ua botiga qu’eth sòn patron acabaue de morir-se de ressabuda. Ère moblada damb divans, coma ei costum, e es sues mercaderies consistien en objèctes entara gent de mar, coma veles, còrdes, cordilhs, arques fòrtes, saques entà causes sense importància, armes de totes fòrmes e prètzi, e mès que mès ua quantitat enòrma de hèr e còses ancianes plan estimades pes capitans de marina, que les crompauen aquiu entà vener-les ara gent d’Occident, donques qu’es d’aguest país estimen fòrça es causes ancianes, càmbien es sues hemnes e hilhes per un tròç de husta poirida, per exemple, o per ua pèira talismanica, o per un sabre vielh e rovilhat.

Non mos cau, donc, estonar de qué Gran-de-Beresa pendent es longui ans deth sòn despatriament de Bagdad, auesse plan bona sòrt en sòn comèrç e guanhèsse dètz per un, donques que non i a arren tan productiu coma era venda d’antiquitats, que se crompen, per exemple, per un dracma e se revenen per dètz dinnars.

Quan Gran-de-Beresa auec venut tot aquerò que i auie ena botiga e se premanie a revener-la ueda, vedec de pic en ua des sues estatgères un objecte ròi e ludent.

Lo cuelhec e comprovèc, ar arràs der estonament, qu'ère ua grana gema talismatica, talhada en sies cares e penjada en ua cadia d'aur vielh. E enes cares i auie gravats nòms damb caractèrs desconeishudi que se retirauen fòrça a hormigues o a insèctes dera madeisha mida. E la guardaue damb extraordinària atencion, en tot calcular guaire podie valer, quan vedec dauant dera sua botiga a un capitan mercant que s'auie arturat entà veir mès d'apròp aqueth objècte que s'auie vist des deth carrèr.

Eth capitan, dempús de saludar, li didec a Gran-de-Beresa: "Ò senhor mèn! podetz cedir-me aguesta gema, s'ei qu'ei ara venda?" Er aute responec: "Tot qu'ei ara venda, enquia e tot era botiga." Eth capitan preguntèc: "Alavetz, ès d'acòrd en vener-me aguesta gema per ueitanta quate mil dinnars d'aur?"

Gran-de-Beresa, en enténer aquerò, pensèc: "Per Allà! Aguesta gema que deu èster fabulosament preciosa! Vau a hèr veir que non i sò d'acòrd!" E responec: "Non digues trufaries, ò capitan! Donques que, per Allà, a jo me còstèc cent mil dinnars!" Er aute didec: "Alavetz, me la vòs balhar per cent mil?" Gran-de-Beresa didec: "Plan, per èster tu qui ès!" E eth capitan li balhèc es gràcies, e li didec: "Que non è ath dessús tant de sòs. Mès vieràs damb jo a bord e crubaràs eth prètz e ath delà te harè un present de dues peces de banh, dus de velot e dues de satin."

Alavetz Gran-de-Beresa se lheuèc, barrèc damb clau era pòrta dera botiga e seguic ath capitan. E aguest li demanèc que lo demorèsse en cobèrta, e se n'anèc a cercar es sòs. Mès non tornèc a campar. E de pic es veles se despleguèren complètament e eth vaishèth se calèc en mar coma un audèth.

Quan Gran-de-Beresa se vedec presoèr ena aigua, siguec fòrça gran eth sòn estonament. Mès que non podie recórrer ad arrés, mès que mès, pr'amor que non vedie a cap marinèr que li podesse dar explicacions, e eth vaishèth volaue sus eth mar coma se lo possèsse ua fòrça invisibla.

Mentre se trapaue perplèx e espaurit, vedec per fin qu'arribaue eth capitan, que s'amorassaue era barba e lo guardaue damb ua guardada burlesca, e acabèc en tot dider-li: "Ès reaument musulman, Gran-de-Beresa, hilh de Schamseddin de Eth Caire, qu'as estat en palai deth califa?" Er aute responec: "Jo que sò eth hilh de Schamseddin." E eth capitan didec: "Plan, donc, lèu arribaram en Genoa, en nòste país cristian. E ja veiràs, musulman, era vida que te demore!" E se n'anèc.

E plan que òc, dempús d'ua erosa navegacion, eth vaishèth arribèc en pòrt de Genoa, ciutat des cristians d'Occident. E de seguit ua vielha, acompanhada per dus òmes, pugèc a bord a cercar a Gran-de-Beresa que ja non sabie se qué pensar d'aguesti eveniments. Ça que la, en tot fidar-se deth Destin, dolent o bon que lo dirigie, seguic ara vielha, que trauessant era ciutat, l'amièc entà ua glèisa que pertanhie a un convent de monges.

Arribadi ena pòrta dera glèisa, era vielha se virèc entà Gran-de-Beresa, e li didec: "A compdar d'ara t'as de considerar coma vailet d'aguesta glèisa e d'aguest convent. Eth tòn prètzhèt se tierà a desvelhar-te cada dia en hèr-se dia, entà vier a cercar lenha en

bòsc e tornar çò mès lèu possible entà lauar eth solèr dera glèisa e deth convent, secodir es tapissi e escampà'c tot. Dempús crivelaràs eth horment, lo moleràs, haràs era massa deth pan, lo coderàs en horn, cuelheràs ua mesura de lentilhes, les moleràs, les fregiràs, e aumpliràs damb eres tres centes setanta tasses, qu'autrejaràs ua per ua as tres cents setanta monges deth convent; mès tard uedaràs es orinaus que son enes crambes des monges; e a tot darrèr, acabaràs era faena en tot adaiguar eth jardin e aumplir es quate estanhs e es tonèls plaçadi ath long dera paret. E aguest trabalh li cau èster acabat abans de meddia, pr'amor que totes es tardes les as de tier a obligar as caminaires entà que, volguen o non, entren ena glèisa pr'amor d'escotar eth sermon. E se se remissen, vaquí ua maça coronada per ua crotz de hèr, que damb era les auciràs per orde deth rei. Atau non quedaràn ena ciutat senon cristians fervents que vieràn aciu entà qu'es monges les benedisquen. Ara comença eth trabalh e compde de non desbrembar arren!"

Dites aguestes praules, era vielha lo guardèc en tot guinhar-li un uelh, e se n'anèc. Alavetz Gran-de-Beresa didec entada eth: "Per Allà! Aquerò qu'ei impossible!" E en non saber se qué decidir, entrèc ena gleisa, complètament desèrta en aqueth moment, e se seiguec en un banc entà sajar de reflexionar sus aqueri eveniments tant estranhs que l'anauen arribant.

Atau s'estèc pendent ua ora, quan entenec arribar entada eth, per dejós des pilars, ua votz doça de hemna, que l'escotèc damb extasi, desbrembant es sòns trebucs. E autant l'emocionèc aquera votz, que toti es audèths dera sua anma se meteren a cantar immediatament ath còp e notèc que baishaue sus eth era frescor benedida qu'era melodia solitària balhe ar esperit. E ja se lheuaue entà cercar era votz, quan aguesta carèc.

Mès, còp sec, entre es colomnes apareishec plan caperada ua figura de hemna que s'auancèc entada eth e li didec damb votz tremolosa: "A Gran-de-Beresa! Guaire temps hège que pensaua en tu! Benedit sigue Allà, qu'a permetut fin finau que mos amassem. Que vam a maridar-mos de seguit!"

En enténer semblables paraules, Gran-de-Beresa exclamèc: "Que non i a mès Diu qu'Allà! Solide tot çò que m'arribe ei un saunei. E tanlèu eth saunei s'esbugasse, me traparè de nauèth ena mia botiga d'Iskandaria." Mès era joena didec: "Non, ò Gran-de-Beresa! aquerò qu'ei ua realitat. Ès ena ciutat de Genoa, qu'ada era t'è hèt transportar, a maugrat tòn, damb era ajuda deth capitan qu'ei as ordes deth mèn pair, eth rei de Genoa. Te cau saber, plan que òc, que sò era princessa Hosn-Mariam, hilha deth rei dera ciutat. Era bruisheria, qu'aprení de petita, m'a revelat era tua existència e era tua beresa, e m'è encamardat tant de tu qu'enviè ath capitan a cercar-te en Iskandaria. E aciu en mèn còth i a era gema talismatica que trapères ena botiga e qu'auie estat plaçada en ua estatgèra peth madeish capitan pr'amor de hèr-te a vier en vaishèth. E en pòqui moments veiràs clar eth poder meravilhós que m'autrege aguesta gema. Mès prumer t'as de maridar damb jo. E dempús quedaràn satisfèts toti es tòns desirs." Gran-de-Beresa li didec: "Ò princessa! me prometes aumens tornar en Iskandaria?" Era didec: "Aquerò qu'ei aisit!" E alavetz consentic en maridar-se damb era.

Ara seguida era princessa Mariam li didec: “De sòrta que vòs tornar de seguit en Iskandaria?” Eth responec: “Òc, per Allà!”

Era didec: “Anem-i, donc!” E cuelhec era coralina e virèc entath cèu ua des sues cares, qu’en era i auie gravada era imatge d’un lhet, e hereguèc rapidament aquera cara damb eth dit pòdo, dident: “Ò coralina, en nòm de Soleiman te mani que me proporciones un lhet de viatge!”

A penes prononciades aguestes paraules, se placèc dauant deri un lhet de viatge damb es sòns linçòs e coishins. L’ocupèren es dus e s’estirèren comòdament. Alavetz era princessa Mariam cuelhec entre es dits era coralina, virèc entath cèu ua des sues cares, qu’en era i auie un audèth, e didec: “Coralina, ò coralina, te mani, en nòm de Soleiman, que mos transpòrtes sans e en bona santat, entà Iskandaria pera via mès rapida!”

A penes auec dat era orde eth lhet se lheuèc solet per aire, sense secodides, pugèc enquiara copòla, gessec pera hièstra mès grana e rapida coma er audèth mès rapid, henec er espaci damb meravilhosa regularitat, e en mens temps qu’eth de besonh entà orinar les deishèc en Iskandaria.

E en madeish moment que baishauen, vederen arribar ena sua direccion a un òme que se filaue entada eri, vestit ara mòda de Bagdad, que Gran-de-Beresa arreconeishec de seguit: qu’ère eth cap des gardes. Venguie de desembarcar en aqueth moment entà meter-se ara cèrca deth sentenciat. Se lancèren un enes braci der aute e eth cap des gardes anoncièc a Gran-de-Beresa era notícia deth descurbiment deth colpable e dera sua execucion, li condèc toti es eveniments que s’auien passat en Bagdad pendent catorze ans e tanben li comuniquèc eth neishement deth sòn hilh Aslan, qu’auie arribat a èster eth cavalièr mès beròi de Bagdad.

E Gran-de-Beresa, dera sua part, li condèc ath cap des gardes totes es sues aventures, des deth principi enquiath finau. E aquerò estonèc ar arràs ath cap dera garda, que, quan se padeguèc un shinhau dera emocion, li didec: “Er Emir des Credents desire veder-te çò mès lèu possible!”

Er aute contestèc: “Plan que òc! Mès permet-me abans tornar en Eth Caire entà punar era man deth mèn pair Schamseddin e dera mia mair, e convencer-les de qué venguen damb nosati en Bagdad.”

Alavetz eth cap des gardes pugèc damb eri en lhet qu’en un moment les transportèc en Eth Caire, precisament en carrèr Auriò a on ère era casa de Shamseddin. E piquèren ena pòrta. E era mair baishèc a veir se qui picaue atau, e preguntèc: “Qui cride?” E eth responec: “Que sò jo, eth tòn hilh Gran-de-Beresa!”

E era alegria dera mair siguec immensa, pr’amor que de hège molti ans s’auie botat de dòu, e queiguec estavanida enes braci deth sòn hilh. E ath venerable Schamseddin l’arribèc madeish.

Quan aueren repausat tres dies ena casa, pugèren toti amassa en lhet, que per orde dera princessa Hosn-Mariam les transportèc sans e en bona santat, entà Bagdad, a on eth califa recebec a Gran-de-Beresa en tot abraçar-lo coma a un hilh, e l'aumplic de cargues e aunors, atau coma ath sòn pair Schamseddin e ath sòn hilh Aslan.

Dempús d'aquerò, Gran-de-Beresa se'n brembèc de qué, en resumit, eth prumèr promotor dera sua fortuna ère Mahmud-eth-Bilaterau, que l'auie obligat a viatjar damb tant d'engenh, e mès tard l'auie recuelhut desaprovedit de tot ena plataforma dera hònt publica. E ordenèc cercar-lo pertot, e acabèc en tot trapar-lo seigut en un jardin ath miei de gojats, que damb eri cantaue e beuie. E li preguèc que venguesse en palai e lo nomentèc, per mès bilaterau que siguesse, cap de vigilància de Bagdad, en sòrta de Ahmed-era-Tinha.

Complit aguest dèuer, Gran-de-Beresa, eròs de trapar un hilh tan beròi e valent coma eth joen Aslan, li balhèc gràcies a Allà pes sòns fagors. E viuec ans e ans en Bagdad ar arràs dera ventura entre es sues tres esposes, Zobeida, Jazmina e Hosn-Mariam, enquia que siguec visitat pera Destructora de delícies e Separadora d'amics. Laudat sigue er Immutable, qu'en Eth acaben totes es causes creades!"

E Schahrazada, en acabar aguesta istòria, se sentec un shinhau cansada, e carèc.

Alavetz eth rei Schahriar, qu'auie estat immobil pendent tot aqueth temps, exclamèc: "Aguesta istòria de Gran-de-Beresa, ò Schahrazada! ei reaument extraordinària, e era de Mahmud-eth-Bilaterau e era de Sesam eth corredor damb era sua recèpta entà escauhar es colhons hereds, m'agradèc fòrça. Mès cau exprimir-te eth mèn estonament de veir tan pòqui poèmes en aguesta istòria, donques que ja èra acostumat as vèrsi esplendidi. E, ath delà, me cau dider-te qu'es causes deth Bilaterau encara son entà jo un shinhau escures, e voleria que me balhèsses ua explicacion mès clara, s'ei que pòs!"

En enténer çò qu'auie dit eth rei Schahriar, Schahrazada arric leugèrament e guardèc ara sua fraia Doniazada, que trapèc plan divertida e dempús li didec ath rei: "Ara qu'aguesta mainada ac pòt enténer tot, ò rei afortunat! te vau a condar ua o dues des Aventures deth poèta Abu-Nowas, eth mès deliciós e encantador e engenhós de toti es poètes der Iran e dera Arabia."

E era petita Doniazada se lheuèc deth tapís qu'en eth ère arraulida, e correc a lançar-se enes braci dera sua fraia, que l'abracèc trendament, e li didec: "Ò, se te platz, Schahrazada, comença de seguit. Series tant amabala de hè'c atau, ò fraia mia!?" E didec Schahrazada: "Plan que òc, e damb eth degut omenatge a un rei dotat de tan bones manères!"

Mès coma vedesse aparéisher eth maitin, Schahrazada, tostemp discrèta, deishèc eh relat entà londeman.

Mès quan arribèc era dues centes setantau net

Era didec:

Era petita Doniazada demorèc que Schahrazada auesse acabat era sua causa damb eth rei Schahriar, e lheuant eth cap, exclamèc: “Ò fraia mia! Qué demores entà condar-mos aguestes anecdòtes deth deliciós poèta Abu-Nowas, amic deth califa e eth mès encantador entre toti es poètes der Iran e dera Arabia?” E Schahrazada arric ara sua fraia, e li didec: “Sonque demori eth permís deth rei entà narrar quauques aventures d’Abu-Nowas, que, efectivament, ère un poèta esquist, encara qu’un plan gran libertin.”

Alavetz era petita Doniazada se lheuèc en un bot, e correc a abraçar ara sua fraia, en tot dider-li: “Te prègui que mos hèsques saber çò que hec! Conda-mos-ac de seguit!”

Mès eth rei Schahriar, virant-se entà Schahrazada, li didec: “Reauament, Schahrazada, me shautarie enténer ua o dues d’aguestes aventures que supausi que son delicioses. Mès me cau hèr-te a saber qu’aguesta net me tirassen mès quauqui nauti pensaments e me trapi prèst a enténer dera tua boca quauques paraules de sabença. Atau, donc, se t’en brembes de quauqua istòria que me posque ensenhar naui precèptes en pensament e qu’eth mèn esperit se’n profite dera experiéncia des prudents e des sabents, non te penses que deishaire d’interessar-me. Ath contrari!

Dempús, se non s’acabe era mia paciéncia, poiràs, Schahrazada, entretier-me damb aguestes aventures d’Abu-Nowas.”

En enténer taus paraules deth rei Schahriar, Schahrazada s’esdeguèc a respóner: “Precisament, ò rei afortunat! pendent tot eth passat dia meditè sus era istòria d’ua joena d’admirabla beresa e que cridauen Simpatia. E sò prèsta a comunicar-te guaire sai dera sua conducta e des sòns meravilhosi coneishements.”

E exclamèc eth rei Schahriar: “Per Allà! Non te tardes mès en meter-me ath pas de çò que m’anóncies! Pr’amor qu’arren ei mès agradiu qu’escotar dòctes paraules dites per joenes beròies. E desiri fòrça qu’era istòria prometuda me satisfèsque totafèt, e ath còp me sigue profitosa e me servisque coma exemple d’instrucción qu’a de tier quinsevolh musulman.”

Alavetz Schahrazada reflexionèc pendent un instant, e dempús de lheuar un dit, didec:

Istòria dera dòcta Simpatia

Se conde, mès Allà ei mès intruit en totes es causes, qu’auie en Bagdad un comerciant plan ric, qu’era sua casa amiaue un trafic immens. Gaudie d’aunors, de consideracions, de prerogatiues e privilègis de tota sòrta; mès que non ère erós pr’amor qu’Allà non botaue sus eth era sua benediccion enquiath punt d’autrejar-li un descendent encara que siguesse deth sèxe femenin. Plan per aquerò, auie arribat a vielh negat ena tristesa e vedie se com de man en man es sòns uassi se tornauen transparents e s’inclinaue era sua esquia, sense poder obtier de cap des sues nombroses esposes un resultat consolador.

Mès un dia qu'auie distribuit moltes aumòines, e visitat a molti santons, e dejunat e pregat fervorosament, s'ajacèc damb era mès joena des sues esposes, e gràcies ath Plan Naut, aqueth còp la deishèc fecondada en tau ora e tau instant.

En arribar en nauau mes, dia darrèr dia, era esposa deth comerciant amainadèc erosament un mainatge baron, tan beròi que se diderie un tròç de lua.

Ena sua gratitud entath Donador, non se li desbrembèc ath comerciant de complir es promeses qu'auie hèt, e pendent sèt dies sancers ajudèc esplendidament as praubi, as veudes e as orfanèls; dempús, en maitin deth setau dia, pensèc en autrejar-li un nòm ath sòn hilh, e lo cridèc Abul-Hassan.

Eth mainatge s'elevèc en braci de hilhuquères e de beròies esclaues, e coma se siguesse ua causa preciosa lo suenhèren hemnes e sirvents enquia qu'arribèc ena edat d'estudiar. Alavetz lo fidèren as mèstres mès sabents, que l'ensenhèren a liéger es paraules sublimes deth Koran e l'ensenhèren era escritura beròia, era poesia, eth calcul, e mès que mès er art de disparar er arc. Per tant, era sua instrucción depassèc ad aquera qu'ère normau ena sua generacion e en sòn sègle; mès que non siguec tot! Pr'amor qu'as sòns diuèrsi coneishements higie un encantament magic e ère d'ua beresa perfècta.

E vaquí en quini tèrmes es poètes deth sòn temps descriueren es sues gràcies juveniles, era frescor des sues caròles, es flors des sòns pòts e eth neishent pelhaçon que les ornaue:

Ves en jardin des sues caròles aguesti botons de color ròsa que sagen de daurir-se, encara qu'era primauèra passèc ja pes rosèrs?

Non t'estone veir encara florir era ròsa e apuntar eth pelhaçon en clòt oimbriu des sòns pòts coma es violetes jos es huelhes?

Eth joen Abul-Hassan siguec, donc, era alegria deth sòn pair e es delícies des sòns vistons pendent eth temps qu'eth Destin li merquèc per auança. Mès quan er ancian sentec apressar-se eth tèrme que se l'auie fixat, hec sèir-se ath sòn hilh entre es sues mans, e li didec: "Hilh mèn, s'aprèsse eth mèn finau, e ja sonque me rèste premanir-me entà comparéisher dauant deth Patron Sobeiran. Te lègui grani bens, fòrça riqueses e proprietats, pòbles sancers e fertiles tèrres a abondosi uarts, que seràn pro entà víuer non solet tu, senon tanben es tòns hilhs e es hilhs des tòns hilhs. Sonque te recomani que sàpies profitar-te'n d'aquerò sense abusar e balhant gràcies ath Retribuidor e damb eth respècte que l'ei degut." Dempús moric dera sua malautia eth vielh comerciant, e Abul-Hassan, fòrça aclapat, e quan acabèren es funeralhes, siguec de dòu e s'embarrèc en sòn dolor.

Mès non se tardèren es sòns camarades a distrèir-lo e a aluenhar-lo des sues penes, en tot obligar-lo a entrar en hammam entà que se refresquèsse e se cambièsse de vestits dempús; e li dideren, damb er in de consolar-lo complètament: "Aqueth que se reprodusís en hilhs, coma tu, non morís! Hè enlà era tristesa, donc, e pensa en profitar era tua joenessa e es tòns bens."

Atau, donc, Abul-Hassan desbrembèc de man en man es conselhs deth sòn pair, e acabèc en tot convencer-se de qué èren inagotables era felicitat e es riqueses. E non deishèc de satisfèr es sòns capricis, autrejant-se a toti es plasers, visitant es cantaires e tocadores d'esturments, minjant cada dia ua grana quantitat de porets, gaudint en destapar es botelhes de licors enervants e d'enténer es *tin tin* des copes que se tumen entre eres, deteriorant aquerò que se pòt deteriorar, arroïnant aquerò que se pòt arroïnar e capvirant aquerò que se pòt capvirar, enquiath punt de qué se desvelhèc un dia sense arren, exceptat dera sua persona. E de toti es sirvents e hemnes que l'auie legat eth sòn pair, non li restaue qu'ua esclaua entre es nombroses esclaues.

Mès encara li calèc admirar era seguida erosa dera sòrt, que volec que siguesse precisament era pròpria meravilha de totes es esclaues des parçans d'Orient e d'Occident, era que demoraue ena sua casa, ja sense lustre, deth prodig Abul-Hassan, hilh deth defuntat comerciant.

Efectiuament, aguesta esclaua se cridaue Simpatia, e de vertat que jamès cap nòm l'estaue milhor as sues qualitats. Era esclaua Simpatia ère ua adolescenta tan dreta coma era letra *aleph*, d'estatura proporcionada, e tant eleganta e delicada que podie desfisar ath solei entà que prolonguèsse en solèr era sua ombra; meravilhoses èren era beresa e elegancia deth sòn ròstre; totes es sues faccions mostrauen damb claretat era tralha dera benediccion e d'un bon auguri. Era sua boca semblaue sagerada damb eth sagèth de Soleiman, coma entà sauvar precisament eth tresòr de pèrles qu'embarraue; qu'èren es sòns dents colhars dobles e parièrs; es dues milgranes deth sòn pièch apareishien separades peth intervau mès encantador, e eth sòn melic ère pro ample e prigond entà contier ua onça de boder muscat. Per çò dera sua gropa monumentau remontaue finament era finor dera sua cintura, e deishaue prigondament imprimit en divans e matalassi eth uet creat pera importància deth sòn pes. E ada era se referie aguesta cançon deth poèta:

Ei solar, ei lunar, ei vegetau coma era tilha deth rosèr; ei tan luenh deth color dera tristesa, coma ne son eth solei, era lua, e era tilha deth rosèr!

Quan apareish, emocione prigondament es còrs ena sua preséncia, e quan s'aluenhe es còssi queden anequelidi!

Eth cèu ei en sòn ròstre, sus era sua tunica s'estenen es graneses der Eden, entre es quaus cor er arriuet dera vida, e era lua lutz jos eth sòn mantèl!

En sòn còs encantador s'armonizen toti es colors: eth ròi des ròses, eth blanc ludent dera plata, eth nere dera baia madura e eth color deth santal! E ei tan grana era sua beresa qu'enquia e tot eth desir se defen!

Benedit sigue eth que despleguèc sus era era beresa! Erós er aimant que posque saborar es delícies des sues paraules!

Tau ère era esclaua Simpatia, solet tresòr que possedie encara eth prodig Abul-Hassan…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher et maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes setanta dusau net

Era didec:

… tau ère era esclaua Simpatia, solet tresòr que possedie encara eth prodig Abul-Hassan.

E vaquí que, en encuedar-se'n de qué eth sòn patrimòni s'auie esbugassat irremediablament, Abul-Hassan quedèc negat en un estat de desolacion tan gran, que li treiguec era sòn e er apetís. E s'estèc tres dies e tres nets sense minjar, ne béuer, ne dormir, en tot espaurir ara esclaua Simpatia, que se pensaue que se morie, e decidic sauvar-lo tu per tu.

Se vestic damb es sòns vestits mès dignes entà exibir-se e damb es jòies e ornaments que li restauen, e se presentèc ath sòn patron, en tot dider-li, mentre li mostraue enes sòns pòts un arridolet de bon auguri. "Gràcies a jo va a hèr Allà cessar es tues tribulacions. Entad aquerò serà pro que m'amies dauant deth nòste senhor er Emir des Credents, Harun Al-Raschid, cincau descendent d'Abbas, e me venes ada eth, demanant-li coma prètz dètz mil dinnars. Se li semblèsse massa car aguest prètz, ditz-li: "Ò Emir des Credents, aguesta adolescenta vau mès encara, coma ac poiràs veir se la cuelhes a pròva. Alavetz se lheuarà dauant des tòns uelhs, e veiràs que non a egal o rivau e que vertadèrament ei digna de servir ath nòste senhor eth califa." Dempús, era esclaua, persutant fòrça, li recomanèc que non rebaishèsse eth prètz.

Abul-Hassan, qu'enquia aqueth moment, per negligéncia, non s'auie preocupat d'observar es qualitats e talents dera sua beròia esclaua, non ère en situacion d'apreciar per eth madeish es merits qu'era podesse possedir. Sonque li semblèc qu'era idia non ère dolenta e qu'auie probabilitats de capitada.

Se lheuèc, donc, de seguit, e en tot hèr-se a vier a Simpatia ath sòn darrèr l'amièc dauant deth califa, ath quau li repetic es paraules qu'era l'auie recomanat que didesse.

Alavetz eth califa se virèc entada era e li preguntèc: "Com te crides?" Era didec: "Simpatia."

E eth li didec: "Ò Simpatia! ès versada en cèrts coneishements e me pòs enumerar es diuèrses rames dera sabença qu'as cultivat?"

Era li responec: "Ò senhor, estudiè era sintaxi, era poesia, eth dret civil e eth dret generau; era musica, era astronomia, era geometria, era aritmetica, era jurisprudéncia deth punt d'enguarda des successions, e er art de desnishar era escritura magica e es instruccions ancianes. Me sai de memòria eth Libre Sublim e lo posqui lièger de sèt manères desparières; coneishi exactament eth nombre des sòns capitols, des sòns versets, des sues divisions, des sues desparières parts e es sues combinacions, e totes es

linhes, paraules, letres consonantes e vocaus qu'embarre: m'en brembi damb precision de toti es capitols que s'inspirèren e escriueren ena Meca e es auti que se dictèren en Medina; non ignòri es leis e es dògmes, les sai distinguir damb es tradicions e diferenciar eth sòn grad d'autenticitat; non sò ua profana en logica, ne en arquitectura, ne en filosofia, coma tanpòc en aquerò que tanh ara eloqüéncia, ath lenguatge selècte, ara retorica e as règles des vèrsi, es quaus sai ordenar e mesurar sense auer cap dificultat ena sua construccion; ne sai hèr de senzilhs e fluids, atau coma de complicadi e embolhadi, pr'amor de deleitar solet ara gent delicada. E s'a viatges boti en eri escurina ei entà fixar mès era atencion e vantar ar esperit, que desplegue a tot darrèr era sua trama subtila e fragila; en resumit, aprení fòrça causes e me'n brembi de totes eres.

Ath delà, sai cantar perfèctament e dançar coma un audèth, e tocar eth laüt e era flaüta, manejant tanben toti es esturments de còrda, e ac hèsqui de cinquanta manères desparières. Per tant, quan canti e danci se condenen aqueri que me ven e m'entenen; se camini en tot balancejant-me, ornada e perhumada, les aucisqui; se botgi eth mèn cu, les hèsqui quèir; se guinhi un uelh, les trauèssi; s'agiti es mèns braçalets les esbleugisqui; se tòqui, autregi era vida, e se m'aluenhi, hèsqui morir!

Que sò versada en totes es arts e è amiat era mia sabença enquia tau limit, que sonque poirien arribar a distinguir eth sòn orizon es escassi èssers qu'es sòns ans s'auessen estat en estudi dera sabença."

Quan eth califa Harun Al-Raschid auec entenut aguestes paraules, s'estonèc e s'entosiasmèc de trapar tau eloqüéncia amassada a ua tau beresa, tant de sabença e joenessa ena que s'estaue ath sòn dauant, damb es uelhs respectuosament baishi. Se virèc entà Abul-Hassan e li didec: "Voi que venguen de seguit toti es mèstres dera sciéncia entà que meten a pròva ara tua esclaua, e assegurar-me'n mejançant un examen public e decisiu se reaument ei tant instruida coma beròia. Se gessesse victoriosa dera pròva, non solet te daria dètz mil dinnars, senon que t'aumpliria d'aunors per çò d'auer-me hèt a vier tau meravilha! Se non ei atau, que non i a arren de çò dit, e seguirà pertanhent-te."

Dempús, ara seguida, eth califa hec cridar ath màger sabent d'aquera epòca, Imraim ben-Sayar qu'auie apregondit en toti es coneishements umans; ordenèc qu'acodissen tanben toti es poètes, es gramatics, es filosòfs, es lectors deth Koran, es mètges, es astronòms, es jurisconsults e es doctors en teologia. E s'esdeguèren a vier toti en palai e s'amassèren ena sala de recepcion, sense saber eth motiu dera convocatòria.

Quan ac ordenèc eth califa, toti se seigueren en rondèu sus eth tapís, ath miei deth quau era adolescenta Simpatia s'estaue en ua cagira d'aur, a on la hec plaçar eth califa, damb eth ròstre caperat per un vel leugèr, e a trauèrs d'eth ludien es sòns uelhs e se li vedien en sòn arridolet es dents…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes setanta quatau net

Era didec:

… se li vedien en sòn arridolet es dents.

Quan en aquera assemblada s'establic un silenci tan complèt que s'auie pogut enténer eth bronit d'ua agulha que queiguesse en solèr, Simpatia les hec a toti ua salutacon plia de gràcia e de dignitat, e damb un forma de parlar vertadèrament esquista, li didec ath califa:

"Ò Emir des Credents, ordena! Que sò aciu prèsta a guaires preguntes volguen dirigir-me es dòcti e venerables sabents, lectors deth Koran, jurisconsults, mètges, arquitèctes, astronòms, geomètres, gramatics, filosòfs e poètes."

Alavetz eth califa Harun Al-Raschid se dirigic a toti eri e les didec des deth tron qu'ère seigut: "Mos è manat cridar entà qu'examinetz ad aguesta adolescenta en çò que tanh ara varietat e prigondor des sòns coneishements, e non deishetz passar arren que contribuisque a ressaultar ath còp era vòsta erudicion e sabença." E toti es sabents responeren en tot inclinar-se enquiath solèr e hèr-se a vier es mans enes sòns uelhs e enes sòns fronts: "Escotam e aubedim a tu e a Allà, ò Emir des Credents!"

Dauant d'aguestes paraules, Simpatia se tenguec quauqui instants damb eth cap clin, reflexionant; dempús lheuèc eth front e didec: "Ò vosati toti, mèstres mèns! Qui ei eth mès versat entre vosati en Koran e enes tradicions deth Profèta? (siguen damb eth era patz e era pregària!)" Alavetz se lheuèc un des doctors, senhalat per toti es dits, e didec: "Que sò jo aguest òme!". Era li didec: "Interròga-me, donc, ath tòn plaser, sus aguest punt."

E preguntèc eth sabent lector deth Koran:

"Ò joena, deth moment qu'estudières ath hons eth sant Libre d'Allà, te cau conéisher eth nombre de capitols, paraules e letres qu'embarre e es precèptes dera nòsta fe. Ditz-me, donc, entà començar, qui ei eth tòn Senhor, qui eth tòn Profèta, qui eth tòn Iman, quina ei era tua orientacion, quina ei era tu norma de vida, qui ei eth tòn guida enes camins e qui son es tòns frairs?"

Era responec: "Eth mèn senhor ei Allà; et mèn Profèta ei Mohamed; era mia lei, e per tant eth mèn Iman, ei eth Koran; era mia orientacion ei era Kaaba, era casa d'Allà, lheuada per Abraham ena Meca; era mia norma de vida ei er exemple deth nòste sant Profèta; eth mèn guida enes camins ei era Sunna, compilacion des tradicions, e es mèns frairs son toti es credents."

Mentre eth califa començaue a meravilhar-se dera claretat e precision des sues responses en boca d'ua joena tan gentila, higec eth sabent: "Ditz-me, com sabes que i a un Diu?"

Era responec: "Pera rason." Eth preguntec: "Qué ei era rason?"

Era didec: “Era rason ei un don doble: innat e aquerit. Era rason innata ei era que botèc Allà en còr des sirvents escuelhudi entà hèr que caminèssen peth camin dera vertat. E era rason aquerida ei en òme ben dotat frut dera educacion e d’un trabalh constant.”

Eth higec: “Plan ben! Mès a on s’està era rason?”

Era responec: “En nòste còr! E des d’eth se lhèuen es sues inspiracions entath nòste cervèth, entà demorar-se aquiu.”

Eth didec: “Perfècte! Mès me pòs díder com apreneres a conéisher ath Profèta? (siguen damb eth era patz e era pregària)

Era responec: “Pera lectura deth Libre d’Allà, pes senténcies que contie, pes pròves e pes testimònis de tau mission divina.”

Didec eth: “Plan ben. Mès me pòs díder quines son es deuers indispensables dera nòsta religion?”

Era responec: “Ena nòsta religion i a cinc deuers indispensables: era profession de fe: Non i a mès Diu qu’Allà, e Mohamed ei er enviat d’Allà! Era oracion, era aumoina, eth dejun deth mes de Ramadan e era peregrinacin ara Meca quan se posque hèr.”

Eth preguntèc: “Quines accions pietoses son mès meritòries?” Responec era: “Que son sies: era pregària, era aumòina, eth dejun, era peregrinacion, era luta contra es maus instints e causes illicites, e fin finau, era guèrra santa.”

Eth didec: “Plan ben contestat! Mès quina finalitat perseguisses damb era pregària?”

Era responec: “Simplament era d’aufrir ath Senhor er aumenatge dera mia adoracion, laudar-lo e lheuar eth mèn esperit entàs lòcs mès serens.”

Eth exclamèc: “*Ya Allà*! Excellenta responsa! Mès non li cau abans ara oracion preparatius indispensables?”

Era contstèc: “Plan que òc! Qu’ei de besonh purificar-se totafèt eth còs damb es ablucions rituaus, vestir ròba sense taca, alistar un lòc net e clar, preservar era part deth còs que va des deth melic enquias jolhs, abrigar intencions pures e virar-se entara Kaaba, en direccion ara Meca santa.”

“Quin valor a era pregària?”

“Qu’ei eth sosten dera fe, qu’en era se base.”

“Quini son es fruts dera oracion? Quina era sua utilitat’”

“Era pregària vertadèrament beròia non a cap utilitat terrenau. Ei solet eth laç espirituau entre era creatura e eth sòn Senhor. Pòt produir dètz fruts immateriaus e plan mès beròis qu’es que se pòden tocar; aclare eth còr, illumine eth ròstre, complatz ath Plan Clement, excite era ràbia deth maligne, atire era misericòrdia, aluenhe es maleficis, presèrve deth

mau, protegís contra es atemptats des enemics, arrefortís er esperit que trantalhe e aprèsse ar esclau ath sòn patron.”

“Quina ei era clau dera pregària? E quina ei era clau d’aguesta clau?”

“Era clau dera pregària ei era ablucion, e era clau dera ablucion ei era formula iniciau: “En nòm d’Allà eth Clement sense limit, eth Misericordiós.”

“Quines prescripcions s’an de seguir entara ablucion?”

“Segontes eth rite ortodòx der iman El-Schafly ben-Idris, sies: era intencion de purificar-se sense cap auta intencion qu’era d’èster agradable ath Creador; era ablucion deth ròstre prumèr; era ablucion des mans enquiath code; eth heregament de part deth cap; era ablucion des pès, enquia e tot es talons, es cauilhars, e un orde estricte en compliment d’aguesti diuèrsi actes. E tau orde implique era observacion de dotze condicions plan precises, que son:

Prumèr, prononciar era formula iniciau: “En nòm d’Allà!”, lauar-se es paumets des mans abans de submergir-les ena palangana; glopejar era boca; lauar-se eth nas, cuelhent aigua ena pauma dera man e shurlant; heregar-se tot eth cap e heregar-se es aurelhes der exterior e der interior damb ua auta aigua; pientar-se era barba damb es dits, retortilhar-se es dits des mans e des pès, hènt-les carrinclar; tier eth pè dret abans qu’eth quèr; repetir cada ablucion tres còps; prononciar er acte de fe dempús de cada ablucion, e fin finau, un còp acabades es ablucions, recitar aguesta formula pietosa: “Ò Diu mèn! Compda-me en nombre des empenaïts, des purs e des fideus sirvents. Glòria a Diu! Coheissi que non i a mès Diu que Tu! Tu es eth mèn refugi; de Tu demani eth perdon des mies colpes plen d’empenaïment! Amen!”

”Aguesta formula, plan que òc, ei era qu’eth Profèta mos a recomanat que recitem, quan didec: “Ad aqueth que la recite li daurirè de land en land es ueit pòrtes der Eden e poirà entrar pera pòrta que volgue!”

Eth sabent didec: “De vertat qu’as contestat d’ua manèra excellenta! Mès, se qué hèn es angels e es dimònis ath cant d’aqueth que practique es ablucions?”

Simpatia responec: “Quan er òme se premanís a hèr es ablucions, es angels se placen ara sua dreta e es dimònis ara sua quèrra; mès, tanlèu a prononciat era formula iniciau: “En nòm d’Allà!”, es dimònis hugen e es angels s’aprèssen ada eth, en tot desplegar sus eth sòn cap un dossièr luminós de forma quadrada que sostien pes quate puntes e canten laudances a Allà e demanen eth perdon des pecats d’aqueth òme. Mès se s’en dresbrembe eth d’invocar eth nòm d’Allà o dèishe de prononciar-lo, es diables tornen…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes setanta cincau net

Era didec:

“… es diables tornen rambalhosi, e trabalhen tot çò que pòdent entà trebolar-li era anma, suggerir-li eth dobte e heredar-li er esperit e eth fervor.

Quan er òme hè es sues ablucions, ei obligat que li corre era aigua per tot eth còs, per toti es sòns peus visibles o secrets e pes sòns membres sexuaus, en tot auer-se tanben de heregar pertot e no lauar-se es pès enquiath finau.”

Eth sabent didec: “Plan ben contestat! Pòs ara dider-se se com s’a d’actuar ena ablucion cridada *tayamuin*?”

Era responec: “Era ablucion cridada *tayamuin* ei era purificacion damb arena e povàs. Se hè aguesta ablucion enes sèt casi establidi segontes era practica deth Profèta. E se hè seguint es quate indicacions previstes per ensenhament dirècte deth Libre.

Es sèt casi que permeten aguesta ablucion, son: era manca d’aigua; era pòur a agotar er aprovediment d’aigua; eth besonh d’aguesta aigua entà béuer; eth temor de pèrder ua part d’era en transportament; es malauties que còsten aversion ara aigua; es fractures qu’an besonh de repaus entà soldar-se; es herides que non s’an de tocar.

Per çò des quate condicions necessàries entà complir aguesta ablucion damb arena e povàs, son: Prumèr de tot obrar de bona fe; dempús agarrar arena o povàs damb es mans e hèr eth gèst de heregar-se damb era eth ròstre; dempús hèr eth gèst de heregar-se tanben es braci enquias codes e secar-se es mans.

Que i a dues practiques parièr recomanables entà èster cossent era Sunna: començar era ablucion damb era formula invocadora: “En nòm d’Allà!”, e efectuar era ablucion de tot eth costat dret deth còs, abans que deth costat quèrre.”

Eth sabent didec: “Fòrça ben! Mès, tornant ara pregària, qué me pòs díder sus com s’a de verificar e en quines accions se base?”

Era repliquèc: “Es accions requerides entà hèr era pregària constituissen autrestantes colomnes que la sostien. Aguestes colomnes dera pregària son: prumèra, era bona intencion; dusau, era formula deth Takbir, que s’està en prononciar aguestes paraules: “Allà ei eth mès gran!”; tresau, recitar era Fatiha, qu’ei eth capitol que daurís eth Koran; quatau, estirar-se damb era cara en tèrra; cincau, lheuar-se; siesau, hèr era profession de fe; setau, sèir-se sus es talons; ueitau, hèr vòts peth Profèta, dident: “Que siguen damb eth era patz e era pregaria d’Allà!”; nauau, tier-se tostemp ena madeisha intencion pura.

Que i a d’autes condicions d’ua bona pregària, cuelhudes solet des dera Sunna, ei a díder: lheuar es dus braci damb es paumets viradi entà naut, en direccion ara Meca; recitar un còp mès era Fatiha; recitar un aute capitol deth Koran, per exemple, era Surata dera Vaca; prononciar d’autes formules pietoses, e acabar damb es vòts peth nòste Profèta: siguen damb eth era pregària e era patz.”

Eth sabent didec: “De vertat qu’as reponut perfèctament. Me pòs díder ara com s’a de pagar eth dèime dera aumònia?”

Era responec: “Se pòt pagar eth dèime dera aumònia de catorze manères: en aur, en plata, en camelhs, en vaques, en anhèths, en horment, en civada, en milh, en milhòc, en habes, en cèdes, en arròs, en panses e en datils.

Per çò que hè ar aur, se solet s’a ua soma inferiora a vint dracmes d’aur dera Meca non s’a de pagar cap dèime; se passe d’aguesta soma, s’autrege eth tres per cent. Madeish se passe damb era plata ena proporcion corresponenta.

Per çò que hè ath bestiar, eth que possedís cinc camelhs pague un anhèth; eth que ne possedís vint-e-cinc ne pague un coma dèime; e atau successiuament ena madeisha proporcion.

Per çò que hè as anhèths e saumets, de cada quaranta se’n balhe un. E atau successiuament damb toti es auti.”

Eth sabent didec: “Perfèctament! Parla-me ara deth dejun.” Simpatia responec: “Eth dejun s’està en abstier-se de minjar, de béuer e de gòis sexuaus pendent eth dia e enquiara còga deth solei, pendent tot eth mes de Ramadan, des de qué ges era lua naua. Qu’ei recomanable abstier-se tanben, pendent eth minjar, de quinsevolh convèrsa vana e de quinsevolh lectura que non sigue eth Koran.”

Eth sabent preguntèc: “Mès, non i a cèrtes causes qu’ath prumèr còp de uelh semble que hèsquen inutil eth dejun, encara que, sivans ensenhe eth Libre, non amendrissen en arren eth sòn valor?”

Era responec: “Plan que òc, i a causes que non hèn inutil eth dejun. Son es pomades, es baumes e es engüents; eth *khol* entàs uelhs e es coliris; eth povàs deth camin, era accion d’avalar saliua; es ejaculacions nueitiues e diurnes de licor viril quan son involontàries, es guardades tachades a ua estrangèra que non sigue musulmana, era sang o es ventoses simples o escarificades. Aguestes son es causes que non li trèn cap eficàcia ath dejun.”

Didec eth sabent: “Fòrça ben! E qué ne penses dera retirada espirituau?”

Didec era: “Era retirada espirituau ei ua estança longa en ua mesquita, sense gésser jamès se non ei entà satisafèr un besonh e renonciant ath comerç damb es hemnes e ar usatge dera paraula. Lo recomane era Sunna; mès que non ei ua obligacion dogmatica.”

Didec eth sabent: “Admirable! Que voi ara entener-te parlar dera peregrinacion.”

Era responec: “Era peregrinacion ara Meca ei un déuer que tot brave musulman li cau complir, aumens un còp ena vida, quan arribe ena edat dera rason. Entà complir-lo, cau observar diuèrses condicions. S’a de méter un era capa de peregrin o *ihram*, sauvar-se d’auer relacions damb hemnes, arrasar-se eth peu, talhar-se es ungles e tapar-se eth cap e era cara. Era Sunna hè tanben d’autes prescripcions.”

Eth sabent didec: “Perfèctament! Mès passem ara guerra santa.”

Era responec: “Era guèrra santa ei era que s’amie a tèrme contra es infidèus quan er Islam ei en perilh. Non s’a de hèr senon entà defener-se e jamès s’a de cuélher era iniciatiua. Quan eth credent s’a botat ja sus es armes, li cau anar contra er infidèu sense hèr repè jamès.”

Eth sabent preguntèc: “Me pòs balhar quauqui detalhs sus era crompa e era venda?”

Simpatia contestèc: “Era crompa e era venda s’an de hèr damb libertat per ambdues parts, e enes casi importants, demostrant eth consentiment e era acceptacion.

Mès que i a quauques causes proïbides pera Sunna ena crompa e ena venda. Atau, per exemple…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes setanta setau net

Era didec:

“… atau, per exemple, ei exprèssament proïbit escambiar datils secs per datils fresqui, higues seques per higues fresques, carn curada e salada per carn fresca, boder salat per boder fresc, e en generau, toti es aprovediments fresqui per d’auti ancians e secs dera madeisha espècia.”

Quan eth sabent comentador deth Libre auec entenut aguestes responses de Simpatia, non podec mens de pensar que sabie autant coma eth e non se volec declarar impotent entà cuelher-la en fauta. Decidic, donc, hèr-li preguntes mès subtiles, e l’interroguèc:

“Qué signifique lingüisticament era paraula ablucion?” Era responec: “Eliminar mejançant lauades totes es impuretats intèrnes e extèrnes.”

Preguntèc eth: “Qué signifique era paraula dejunar?” Era didec: “Abstier-se.”

Preguntèc eth: “Qué signifique era paraula dar?” Era didec: “Enriquir-se.”

Preguntèc eth: “E anar de peregrinacion? Era contestèc: “Arténher era linha finau dera corsa.” Preguntèc eth: “E hèr era guèrra?” Era didec:”defener-se.”

Dauant d’aguestes paraules se lheuèc sus es sòns pès eth sabent e exclamèc: “De vertat qu’entada era es mies preguntes e arguments non an cap importància. Ei estonanta era sabença e era clarividéncia d’aguesta esclaua, ò emir des Credents!”

Mès Simpatia arric leugèrament e l’interrompec: “Jo, li didec, voleria hèr-te ua pregunta. Me pòs díder, ò sabent lector! quines son es bases der Islam?”

Reflexionèc eth pendent un instant e didec: “Que son quate: era fe illuminada pera rason sana; era rectitud; eth coneishement des deuers e drets estricti e era discrecion e eth compliment des compromisi.”

Era higec: “Permet-me que te hèsca ua auta pregunta encara: se non me la podesses resòlver, qu’aurè jo eth dret d’arrincar-te eth mantèl que te servís coma senhau de lector sabent deth Libre.”

Didec eth: “Qu’accèpti era pregunta, ò esclaua!” Era preguntèc: “Quines son es rames der Islam?”

Eth sabent s’estèc ua estona pensant e fin finau non podec respóner.

Alavetz parlèc eth pròpri califa e li didec a Simpatia: “Respon tu madeisha ara pregunta, e te pertanherà eth mantèl d’aguest sabent!”

Simpatia s’inclinèc e didec: “Es rames der Islam son vint: era observància estricta de çò qu’ensenhe eth Libre; conformar-se damb es tradicions e er ensenhament orau deth nòste Profeta; non cométer jamès injustícies; minjar es aliments permetudi; non minjar jamès aliments proïbidi; castigar as maufactors, pr’amor de qué non s’aumente era malícia des dolents per tòrt dera indulgència des bravi; empenaïr-se des pròpries fautes; Apregondir en estudi dera religion; hèr eth ben as enemics; amiar ua vida modèsta; ajudar as sirvents d’Allà; húger de tota innovacion e de tot cambiament; desplegar eth valor ena adversitat e fortalesa enes pròves que mos someten; perdonar quan un ei fòrt e poderós; èster pacient en malastre; conéisher a Allà eth Plan Naut; conéisher ath Profèta (siguen damb eth era patz e era pregària); resistir es temptacions deth maligne; resistir es nòstes passions e es maus instints dera nòsta anma; tier-se absoludament ath servici d’Allà damb confiança e submission.”

Quan eth califa Harum Al-Raschid auec entenut aguesta responsa, ordenèc que de seguit li treiguessen eth mantèl ath sabent e l’ac autregèssen a Simpatia, causa que se hec lèu lèu, dauant dera confusion deth sabent que gessec dera sala damb eth cap clin.

Alavetz se lheuèc un dusau sabent, famós pera sua sagacitat e coneishements teologics, e que toti designauen damb es uelhs entà qu’auesse er aunor d’interrogar ara joena. S’acarèc damb Simpatia e li didec:

“Solet te vau a hèr brèus e pòques preguntes, ò esclaua! Prumèr de tot, me pòs díder quini deuers s’an de seguir pendent eth minjar?”

Era responec: “Prumèr lauar-se es mans, invocant eth nòm d’Allà en accion de gràcies. Dempús s’a de sèir un damb era cueisha quèrra; non a de tier entà minjar qu’eth dit pòdo e es dus prumèrs; non s’a de cuélher que bocades petites; non s’a de mastegar ben eth minjar e non s’a de guardar ath vesin, pr’amor de non espaurir-lo o talhar-li er apetís.”

Eth sabent preguntèc: “Me pòs díder ara, ò esclaua! a qué se cride quinsevolh causa, era mitat de quinsevolh causa e mens que quinsevolh causa?”

Era responec sense trantalhar: “Eth credent ei quinsevolh causa, er ipocrita ei era mitat de quinsevolh causa e er infidèu ei mens que quinsevolh causa.”

Eth higec: “Qu’ei atau! Ditz-me a on ei era fe?”

Era responec: “Era fe s’està en quate lòcs: en còr, en cap, ena lengua e enes membres. Plan per aquerò era fòrça deth còr consistís ena alegria, era fòrça deth cap en coneishement dera vertat, era fòrça dera lengua ena sinceritat, e era fòrça des auti membres ena submission.”

Eth preguntèc: “Guaires classes de còr i a?”

“Que n’a diuèrses: eth còr deth credent, qu’ei un còr blos e san; eth còr der infidèu, qu’ei complètament opausat ath prumèr…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes setanta ueitau net

Era didec:

“… eth còr der infidèu, qu’ei complètament opausat ath prumèr; eth còr tocat des causes terrenaus e eth còr tocat des causes espirituaus; que i a eth còr dominat pes passions, o per òdi, o pera avarícia; i a eth còr covard, eth còr usclat d’amor, eth còr holat d’orgulh; tanben i a eth còr illuminat coma es deth companhs deth nòste Profèta, e fin finau, i a eth pròpri còr deth nòste sant Profèta, eth còr der escuelhut!”

Quan entenec tau responsa eth sabent teològ, exclamèc: “Te merites era mia aprobacion, ò esclaua!”

Alavetz era beròia Simpatia guardèc ath califa e didec: “Ò Comandador des Credents, permet-me que li hèsca ua pregunta ath mèn examinador, e m’apodèra deth sòn mantèl se non me pòt respóner.”

E quan li balhèren eth consentiment li preguntèc ath sabent:

“Me pòs díder, ò venerable jeique! quin déuer s’a de complir damb preferéncia a toti es auti, encara que non sigue eth mès important?”

Ad aguesta pregunta non sabec se qué respóner eth sabent, e era joena s’esdeguèc a trèir-li eth mantèl e se balhèc ada era madeisha aguesta responsa:

“Qu’ei eth déuer dera ablucion, donques qu’ei formaument prescrit que mos auem de purificar abans de complir eth mendre déuer religiós e abans de quinsevolh acte previst peth Libre e era Sunna.”

Dempús d’aquerò, Simpatia se virèc entara assemblada e l’interroguèc damb ua guardada, qu’ada era responec un cèrt sabent, qu’ère un des òmes mès celèbres deth sègle e que non n’auie de parièr en coneishement deth Koran. Se lheuèc e li didec a Simpatia:

“Ò joena, plia d’espiritualitat e de flaires encantadores! Donques que coneishes eth Libre d’Allà, poiries dar-mos ua pròva dera exactitud dera tua sabença?”

Era responec: “Eth Koran ei format per cent catorze *surates* o capitols, que d’eri setanta se dictèren ena Meca e quaranta quate en Medina.

Se dividís en sies centes vint-e-ua divisions cridades “aschar”, e en sies mil dus cents trenta sies versets.

Includís setanta nau mil quate centes trenta nau paraules e tres centes vint-e-tres mil sies centes letres, cada ua des quaus a dètz vertuts especiaus.

En eth se mente eth nòm de vint-e-cinc profètes: Adam, Noè, Ibrahim, Isaac, Uacub, Yussef, El-Yosh, Yunés, Loth, Hud, Schoaib, David, Soleiman, Zo-Kefel, Edris, Elies, Yahia, Zacharia, Ayub, Mussa, Harun, Issa e Mohamed.

Tanben se trapen en eth es nòms de nau audèths o animaus aladi: eth music, era abelha, era mosca, eth puput, eth corbàs, eth sautarèth, era hormiga, er audèth *ababil* e er audèth d’Issa que non ei senon era arrata-cauda.”

Eth jeique didec: “Meravilhosa era tua exactitud. Te calerie saber tanben quin ei eth verset que damb eth eth nòste sant Profèta jutge as infidèus.”

Era responec: “Qu’ei eth verset a on se trapen aguestes paraules: “es judius diden que son enganhadi es cristians, es cristians diden qu’es judius ignòren era vertat”. Ça que la, an rason es uns e es auti.”

Quan entenec eth jeique aguestes paraules, se declarèc plan satisfèt, mès volec interrogar-la encara. Atau, donc, li preguntèc:

“Com arribèc eth Koran deth cèu ara tèrra? Baishèc intègre, copiat des taules que se sauven en cèu, o baishèc en diuèrsi viatges?”

Era responec: “Per orde deth Senhor der univèrs, l’ac autregèc er àngel sant Gabriel ath nòste Profèta Mohamed, prince des enviats d’Allà, e lo hec per versets segontes es circonstàncies, ath long de vint ans.”

Eth preguntèc: “Guairi companhs deth Profèta se tengueren a ordenar toti es versets dispèrsi deth Koran?”

Era didec: “Quate: Abdalah Ben-Massud, Alei ben-Tabet, Abu Obeida ben-Al-Djerrar e Othman ben-Alfan (Allà les age ena sua gràcia as quate!)”

Eth preguntèc: “Guairi son es que mos transmeteren e ensenhèren era vertadèra manèra de liéger eth Koran?”

Era responec: “Quate: Abdalah ben-Massud, Alei ben-Laab, Moaz ben-Djabal e Salem ben-Abdalah.”

Preguntèc eth: “En quina ocasión baishèc deth cèu eth següent verset: “Ò credents, non vos privetz des gòis terrenaus en tota era sua plenitud?”

Era responec: “Quan quauqui uns, en tot voler amiar mès luenh de çò degut era espiritualitat, decidiren disciplinar-se e tier silicis de crin.”

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes setanta nauau net

Era didec:

“… decidiren disciplinar-se e tier silicis de crin.”

Quan entenec eth sabent aguestes responses de Simpatia, non podec mens d’exclamar: “Certifiqui, ò Emir des Credents! qu’aguesta joena possedís ua sabença que non se pòt remir.”

Alavetz Simpatia demanèc permís entà hèr-li ua pregunta ath jeique, e li didec:

“Me pòs díder quin verset deth Koran tie vint-e-tres còps era letra *kaf*, quina setze còps era letra *mim* e quina cent quaranta còps era letra *ain*?”

Estonat quedèc eth sabent, sense poder hèr era mendre referéncia ad aquerò; e dempús de trèir-li eth mantèl, Simpatia s’esdeguèc a indicar per era madeisha, entre era generau e estupefaccion des presents, es versets demanats.

Alavetz se lheuèc ath miei dera assemblada un mètge famós per çò des sòns coneishements e qu’auie publicat libres molt estimats. S’acarèc a Simpatia e li didec:

“Parlères d’ua manèra excellenta sus çò d’espirituau; mès que ja ei ora de tier-se ath còs der òme, as sòns nèrvis, as sòns uassi e as sues vertèbres, e per qué lo cridèren Adam.”

Era responec: “Eth nòm d’Adam, ven dera paraula araba adim, que signifique era pèth, era superfícia dera tèrra, e se cridèc atau ath prumèr òme perque siguec creat d’ua barreja de tèrra de diuèrses parts deth mon. Efectiuament, eth cap d’Adam se formèc damb tèrra d’Orient, eth sòn pièch damb tèrra de Kaaba, e es sòns pès damb tèrra d’Occident.

En còs dispausèc Allà sèt pòrtes d’entrada e dues de gessuda: es dus uelhs, es dues aurelhes, es dus horats deth nas e era boca, e dera auta part, ua gessuda peth dauant e ua peth darrèr: eth cu.

Dempús, entà balhar-li un temperament a Adam, eth Creador amassèc en eth es quate elements: aigua, aire, huec e tèrra. E vaquí se per qué eth temperament biliós a era natura deth huec, qu’ei caud e sec; eth temperament nerviós a era natura dera tèrra, qu’ei seca; eth linfatic a era natura dera aigua, qu’ei hereda e umida; e eth temperament sanguinenc era natura der aire, qu’ei caud e sec.

Dempús d'aquero, Allà acabèc de construir eth còs uman. Botèc en eth tres cents setanta conductes e dus cents quaranta uassi. Li balhèc tres instints: er instint dera vida, er instint dera reproduccion e er instint der apetís. Dempús li botèc eth còr, ua mèlsa, uns paumons, sies tripes, un hitge, dus arnelhs, un cervèth, dus colhons, un nèrvi e ua pèth.

Lo dotèc de cinc sensi guidadi per sèt esperits vitaus. Per çò der orde des organs, Allà botèc eth còr en costat quèr deth pièch, e dejós d'eth estenec er estomac, botèc tanben es paumons entà que li servissen de ventalh ath còr; eth hitge ara dreta entà que siguesse coma eth garda deth còr, e fin finau er entrelaçament des intestins e era articulacion des costelhes.

Per çò que hè ath cap, ei format per quaranta ueit uassi; eth pièch, contie vint-e-quate costelhes en òme e vint-e-cinc ena hemna: aguesta costelha suplementària se trape ara dreta e servís entà sauvar ath mainatge en vrente dera sua mair, en tot enrodar-lo e tier-lo."

Eth sabent mètge non podec dissimular era sua suspresa; dempús higec: "Mos pòs parlar ara des simptòmes des malauties?" Era responec: "Es simptòmes des malauties son extèrns e intèrns e servissen entà indicar era classa de mau e eth sòn grad de gravetat.

Efectiuament, er òme adreit en sòn art, sap endonviar eth mau sonque cuelhent-li eth pos ath malaut; d'aguesta sòrta endónvie eth grad de sequèra, de calor, de duretat, de hered e d'umiditat; sap tanben que s'a un òme se li tornen auriòs es uelhs ei pr'amor que deu auer bèth mau en hitge e que s'a bèth aute se l'incline era esquia, ei perque deu auer grèument atacadi es paumons.

Per çò des simptòmes intèrns que guiden era observacion deth mètge, son: es vomècs, es dolors, es edèmes, es excrements e era orina."

Eth preguntèc: "A qué ei degut eth mau de cap?"

Era responec: "Eth mau de cap ei degut mès que mès ara nutricion, quan se cargue de nauèth er estomac abans qu'es prumèrs aliments s'agen digerit; tanben ei degut as minjades hètes sense apetís. Era goludesa ei era causa de totes es malauties qu'assòlen era tèrra. Aqueth que volgue alongar era sua vida, donc, a de practicar era sobrietat, e ath delà, lheuar-se d'ora, evitar es velhades, non hèr excèssi damb era hemna, non abusar dera sangarrèra ne des escarificacions, e fin finau li cau susvelhar eth sòn vrente. Entad aquerò li cau dividir eth sòn vrente en tres parts que d'eres n'aumplirà d'aliments ua, damb aigua era auta e damb arren era tresau, deishant-la liura entara respiracion e entà que posque era anma estar-se aquiu. Madeish poiria díder der intestin qu'era sua longada ei de dètz-e-ueit pams."

Eth preguntèc: "Quini son es simptòmes dera icterícia?"

Era responec: "Era ictericia o jaunura febrila se caracterise per un color auriò que l'arribe ara pèth, per amarum ena boca, pes vertiges, pera freqüéncia deth pos, pes vomècs e pera aversion as hemnes. Eth qu'ei atacat per aguesta doléncia, se trape

expausat a grèus accidents, coma es ulcères intestinaus, era pleuresia, era idropesia e es edèmes, atau coma pera malenconia grèu deth caractèr, que, en aflaquir-se eth còs, pòt costar eth càncer e era lepra."

Eth didec: "Perfèctament! Mès en guaires parts se dividís era medecina?"

Era responec: "Se dividís en dues parts: estudi des malauties e estudi des remèdis."

Eth didec: "Veigui qu'era tua sciéncia arren a entà desirar. Mès me pòs dider quina ei era milhor aigua?"

Era responec: "Era aigua pura e fresca contenguda en un recipient porós heregat per quinsevolh perhum excellent o simplament perhumat damb bugàs d'encens. Non s'a de béuer que dempús des minjars. Atau s'evitarà tota sòrta de malauties e se meterà en practica era frase deth Profèta (sigue damb eth era patz e era pregària), que didec: "Er estomac ei eth receptacle de totes es malauties, er estrenhiment era causa de totes es malauties, e era igièna eth principi de toti es remèdis."

Eth preguntèc: "Quina parva ei excellenta entre totes?"

Era responec: "Era premanida pera man dera hemna, sense qu'age tengut massa preparatius, e quan se minge damb còr alègre. Eth plat cridat *tharid* ei cèrtament eth mès deliciós de toti es plats, pr'amor qu'eth Profèta (sigue damb eth era patz e era pregària) a dit: "Eth *tharid* ei eth milhor de toti es plats, dera madeisha manèra qu'Aischa ei era milhor de totes es hemnes."

E preguntèc: "Qué ne penses des fruts?"

Era didec: "Damb era carn d'anhèth, son er aliment mès san. Mès non se n'a de minjar massa quan era sason ei auançada." Eth preguntèc: "E eth vin?"

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes ueitantau net

Era didec:

Simpatia responec ara pregunta deth mètge: "Com pòs interrogar-me sus eth vin quan eth Libre ei tant explicit sus aguest ahèr? A maugrat des sues nombroses vertuts, ei proïbit pr'amor que trebole era rason e ahisque es umors. Eth vin e eth jòc d'edart son dues causes que li cau evitar eth credent, jos pena de màjores calamitats."

Eth didec: "Prudenta ei era tua responsa. Mos pòs parlar ara dera sagnada?"

Era contestèc: "Era sagnada ei necessària entà guaires persones an massa sang. S'a de practicar en dejun, un dia de primauèra sense bromes, ne vent, ne ploja. Quan aguest dia què en dimars, era sagnada produsís es sòns milhors efèctes, mès que mès se tau dia ei eth dètz-e-setau deth mes. De vertat, que non i a arren milhor entath cervèth, entàs

uelhs e entara sang coma era sagnada. Mès arren mès dolent se se practique pendent granes calors o grani hereds, o en dissabte."

Eth sabent meditèc un instant e didec: "Enquia ara as responut perfèctament, mès te voi hèr encara ua pregunta importanta, que mos demostrarà s'era tua sabença arribe a totes es causes essenciaus ena vida. Mos pòs parlar damb claretat sus era copulacion?"

Quan entenec era joena tau pregunta, se rogic tota e baishèc eth cap, çò que li hec creir ath califa qu'ère incapabla de respóner. Mès non se tardèc en lheuar eth cap, e acarant-se damb eth califa, li didec: "Per Allà! ò emir des Credents! non te penses qu'eth mèn silenci ei perque sò ignoranta sus aguesta pregunta, qu'era sua responsa è ena punta dera lengua e non voi que gèsque des mèns pòts per respècte ath nòste califa!" Mès eth li didec: "Que serie un gran plaser entà jo escotar dera tua boca tau responsa. Hè enlà eth temor, donc,e parla damb claretat!"

Alavetz didec era dòcta Simpatia:

"Era copulacion ei er acte que junh sexuaument ar òme e ara hemna. Qu'ei ua causa excellenta e son nombrosi es sons beneficis e es sues vertuts. Era copulacion aleugerís eth còs e er esperit, aluenhe era malenconia, padegue eth calor dera passion, atire er amor, alègre eth còr, consòle dera abséncia e hè reméter eth saunei perdut. Plan que òc, mos referim ara copulacion d'un òme damb ua hemna joena; mès s'era hemna ei vielha, se passe tot çò de contrari, pr'amor qu'alavetz non i a malahèta qu'aguest acte non posque engendrar. Copular damb ua vielha ei expausar-se a maus sense finau, entre d'auti, es afeccions dera vista, eth dolor d'arnelhs, eth dolor de cames e eth dolor d'esquia. En resumit, qu'ei perilhós! Qu'ei convenient, donc, húger d'aquerò coma d'un podom sense remèdi. Entad aguest acte s'a d'escuélher a ua hemna expèrta que comprene ath prumèr còp de uelh, que parle damb ès e mans e que desencuse ath sòn pròprietari d'auer jardins e partèrres floridi.

A tota copulacion complèta li seguís era umiditat. Aguesta umiditat se produís ena hemna per çò dera emocion que senten es sues parts aunorables, e en òme per çò deth chuc que segrèguen es sòns dus ueus. Aguest chuc va per un camin plan complicat: Pr'amor qu'er òme possedis ua vena gròssa que d'era neishen es autes venes. Era sang qu'adaigue totes aguestes venes, qu'eth sòn nomnbre ei de tres centes setanta, acabe en tot canalizar-se per un tuèu qu'acabe en ueu quèr. En aguest ueu quèr, era sang, en tot agitar-se, acabe clarificant-se e transformant-se en un liquid blanc, que s'espessís gràcies ath calor deth ueu e qu'era sua flaira se retire ara dera lèit de palmèra…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes ueitanta dusau net

Era didec:

“… un liquid blanc, que s’espessís gràcies ath calor deth ueu e qu’era sua flaira se retire ara dera lèit de palmèra.”

Eth sabent exclamèc: “Damb quina sagacitat as responut! Mès encara me cau hèr-te dues preguntes. Me pòs díder quin èsser viuent non viu senon empresoat e morís tanlèu alende er aire liure? E quini fruts son es milhors?”

Era responec: “Eth prumèr qu’ei eth peish, e es dusaus son era iranja e era milgrana.”

Quan entenec eth mètge totes aguestes responses dera beròia Simpatia, non podec mens que declarar-se incapable de cuelher-la en un error scientific, e se filèc a ocupar eth sòn lòc.

Mès l’ac empedic un gèst de Simpatia, e li didec: “Me cau hèr-te, ath mèn torn, ua pregunta:

“Me pòs díder, ò sabent! quina causa i a redona coma era tèrra e que s’està en un uelh, en tot absentar-se d’aguest uelh a viatges e penetrar d’auti còps en eth, que copule sense organ masculin, que se separe deth sòn companh pendent era net entà entrelaçar-se ada eth pendent eth dia e qu’aliste eth, coma eth sòn domicili normau es extremitats?”

Ad aguesta pregunta eth sabent se li tormentèc en bades eth sòn esperit, pr’amor que no sabec respóner, e dempús de trèir-li eth mantèl a demana deth califa, Simpatia contestèc per era madesha: “Qu’ei eth boton damb eth trauc.”

Dempús d’aquerò, se lheuèc entre es venerables jeiques un astronòm qu’ère eth mès famòs entre es astronòms deth règne e que lo guardèc arrint era beròi Simpatia, segura per auança de qué eth li traparie es uelhs mès enigmatics que totes es esteles deth cèu.

Er astronòm se seiguec dauant dera joena e dempús der acostumat preambul, li preguntèc:

“D’a on ges eth solei e entà on va quan desapareish?”

Era responec: “Te cau saber qu’eth solei ges des hònts d’Orient, e desapareish enes hònts d’Occident. Cent ueitanta son aguestes hònts. Eth solei ei eth sultan deth dia, coma era lua ei era sultana dera net. E didec Allà en Libre: “Jo sò qui autrege era sua lum ath solei e eth sòn esplendor ara lua e qui les assignèc lòcs matematics que permeten conéisher eth calcul des dies e des ans. Jo sò qui fixèc un limit ara carrèra des astres e proïbic ara lua que jamès demorèsse ath solei, atau coma qu’era net s’auancèsse ath dia. Plan per aquerò, eth dia e era net, es tenèbres e era lum, sense barrejar jamès era sua esséncia, s’identifiquen de contunh.”

Eth sabent astronòm contestèc: “Quines responses mès meravilhoses e precises! Mès, adolescenta! mos vòs parlar des auti astres e dider-mos es sues influéncies bones e dolentes?”

Era responec: “S’auessa de parlar de toti es astres me calerie consagrar ad aquerò mès d’ua session. Sonque diderè, donc, pòques paraules. Ath delà deth solei e dera lua, i a d’auti cinc planetes, que son: Ultared, El-Zohrat, El-Merriht, El-Muschtari e Zhojal.

Era lua, hereda e umida, de bona influéncia, ei en Càncer, eth sòn apogèu ei Taure, a coma inclinacion a Escorpion e coma perigèu a Capricòrn e Leo.

Jupiter, d’influéncia benigna, ei en Tauro, a coma apogèu a Piscis, coma inclinacion a Libra e coma perigèu a Aries e a Escorpion. Mercuri, d’influéncia uns còps benigna e d’auti maliga, ei en Geminis, a coma apogèu a Virgo, coma inclinacion a Piscis e coma perigèu a Tauro.

E fin finau, Mart, caud e umid, d’influéncia maligna, ei en Aries, a coma apogèu a Capricòrn, coma inclinacion a Càncer, e coma perigèu a Libra.”

Quan er astronòm auec entenut aguesta responsa admirèc fòrça era prigondor des coneishemens dera joena Simpatia. Ça que la, sagèc de trebolar-la damb bèra pregunta mès dificila e li preguntèc:

“Ò joena! Penses qu’aguest mes auram ploja?”

En escotar semblabla pregunta, era dòcta Simpatia joquèc eth cap e reflexionèc pro temps, çò que hec qu’eth califa supausèsse que se reconeishie incapabla de contestar. Mès non se tardèc a lheuar eth cap, e li didec ath califa: “Non parlarè, ò Emir des Credents! se non me balhes eth permís de desvolopar eth mèn pensament complètament.” Estonat, eth califa didec: “Qu’as eth permís!” Era didec: “Alavetz, ò Emir des Credents, dèisha-me era tua espada un instant entà que li braca eth cap ad aguest astronòm que non ei senon un impiu e un descreigut.”

Aguestes paraules heren arrir ath califa e a toti es presents dera assemblada. Mès Simpatia seguic: “Te cau saber, ò astronòm! que i a cinc causes que coneish solet Allà: era ora dera mòrt, quan ploirà, eth sèxe deth mainatge en vrente dera sua mair, es eveniments futurs e eth lòc que morirà cada un.”

Er astronòm arric e li didec: “Que non te hi aguesta pregunta que coma ua pròva. Mos pòs díder, e damb aquerò non mos aluenharam guaire der ahèr, era influéncia costada pes astres sus es dies dera setmana?”

Era responec: “Eth dimenge ei eth dia consagrat ath Solei. Quan comence er an en dimenge ei senhau de qué es pòbles auràn de patir fòrça tiranies e vexacions per part des sòns sultans, des sòns reis e des sòns governants; i aurà sequèra, non anaràn ben es lentilhes, s’agriràn es arradims e se liuraràn combats fòrts entre es reis. Mès sus tot aquerò, Allà encara ei mès sabent!

Eth deluns ei eth dia consagrat ara Lua. quan comence er an en deluns, qu’ei un bon auguri. I aurà abondoses ploges, fòrça arradims e granatges, mès vierà era pèsta, e

dempús non progressarà eth lin e serà dolent eth coton; e ath delà era mitat deth bestiar morirà dera epidèmia. Mès Allà ei eth mès sabent!

Pòt començar er an en dimars, dia consagrat a Mart. Queiràn heridi de mòrt es grani e es poderosi, pujarà eth prètz deth granatge, ploirà pòc, i aurà escassetat de peish, era mèu serà de molt bon prètz, es lentilhes se veneràn en arren, es grans de lin seràn cars, i aurà ua cuelheta excellenta de civada. Mès se vessarà molta sang e ua epidèmia deimarà es saumets, qu'eth sòn prètz pujarà fòrça. Mès Allà ei eth mès sabent!

Eth dimèrcles ei eth dia de Mercuri. Quan comence er an en dimèrcles ei senhau de granes catastròfes marines, de fòrça dies de tempèsta e de relampits, de manca de granatge e de qué es cotiledòns e es cebes pujaran fòrça de prètz, sense compdar ua epidèmia qu'atacarà as mainatges. Mès Allà ei eth mès sabent!

Eth dijaus ei eth dia consagrat a Jupiter. Se daurís er an, ei senhau de concòrdia entre es pòbles, de justícia enes governants e visirs, d'integritat enes kadis e de grani beneficis entara umanitat, entre d'autes, abondància de ploges, de fruts, de gran, de coton, de lin, de mèu, d'arradims e de peish. Mès Alla`ei eth mès sabent!

Eth diuendres ei eth dia consagrat a Venus. Se daurís er an, ei senhau de qué era arrosada sera abondosa e era primauèra molt beròia. Neisherà ua enòrma multitud de mainatges d'ambdús sèxes, e i aurà fòrça cornishons, melons d'aigua, carabasses, aubergines e tomates, e tanben truhes. Mès Allà ei eth mès sabent!

Eth dissabte, fin finau, ei eth dia de Saturn. Maladit sigue er an que comence en tau dia! Maladit tau an! I aurà ua avarícia generau deth cèu e dera tèrra, era hame succedirà ara guèrra, es malauties ara hame, e es abitants d'Egipte e de Siria se planheràn jos era opression qu'an de patir e jos era tirania des governants. Mès Allà ei eth mès sabent!"

Quan er astronòm entenec tau responsa, esclamèc: "Guaire admirablament responeres a tot! Mès, mos pòs díder encara de quin punt deth cèu son suspenudi es sèt planetes?"

Simpatia contestèc: "Plan que òc! Eth planeta Satur ei penjat deth setau cèu exactament; Jupiter ei penjat deth siesau cèu; Mart, deth cincau; eth Solei, deth quatau; Venus, deth tresau; Mercuri, deth dusau e era lua deth prumèr cèu."

Dempús higec Simpatia: "Ara te vau a interrogar jo…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes ueitanta quatau net

Era didec:

"… Ara te vau a interrogar jo. Quines son es tres classes d'esteles?"

En bades meditèc eth sabent, lheuant es uelhs entath cèu, pr'amor que non podec gésser deth compromís. Alavetz, e dempús de trèir-li eth mantèl, responec Simpatia, era

madeisha, ara sua pròpria pregunta:”Es esteles se dividissen en tres classes, segontes era mission que se les destine: ues pengen dera vòuta deth cèu coma halhes, e servissen entà alugar era tèrra; d’autes son suspenudes de manèra invisibla en aire, e servissen entà alugar es mars; e es esteles dera tresau categoria, se botgen a volontat entre es dits d’Allà. Se les ve desfilar de nets e alavetz servissen entà lapidar e castigar as dimònis que gausen infringir es ordes deth Plan Naut.”

Dauant d’aguestes paraules, er astronòm se declarèc plan inferior ara beroia adolescenta en consishements e se retirèc dera sala. Alavetz, per orde deth califa, lo succedic un filosòf, que venguec a botar-se dauant de Simpatia, e li preguntèc:

“Mos pòs parlar dera infidelitat e dider-mos s’ei innata en òme?”

Era responec: “Que voi responer-te ad aquerò damb es pròpries paraules deth Profèta (siguen damb eth era patz e era pregària!), qu’a dit:

Era infidelitat circule entre es hilhs d’Adam, coma circule era sang pes venes, encara que se dèishen arrossegar eth blasfèmi contra era tèrra, e es fruts dera tèrra, e es ores dera tèrra. Eth crim màger, qu’ei renegar deth temps e deth mon; pr’amor qu’eth temps ei de Diu madeish, e eth mon ei hèt per Diu!”

Eth filosòf exclamèc: “Sublimes e definitues son aguestes paraules! Ditz-me ara quines son es cinc creatures d’Allà que beueren e mingèren sense expulsar deth sòn còs arren per dauant e per darrèr.”

Era responec: “Aguestes cinc creatures son: Adam, Simeon, eth dromedari de Saleh, er anhèth d’Ismael e er audèth que vedec eth sant Abubekr ena tuta!”

Eth li didec: “Perfèctament! Ditz-me encara quines cinc creatures deth Paradís non son òmes, ne gènis, ne angels!”

Era responec: “Eth lop de Jacob, eth gosset des dorments, eth saumet d’El-Aizr, eth dromedari de Saleh e era mula de Daldal deth nòste sant Profèta.”

Eth preguntèc: “Me pòs díder quin ei er òme que, en meter-se a pregar, non pregaue ne en cèu ne ena tèrra?”

Era responec: “Soleiman, que se metie en oracion sus un tapís suspenut en aire, entre eth cèu e era tèrra.”

Eth didec: “Vas a explicar-me eth següent cas: un òme guarde peth maitin a ua esclaua e comet damb era un acte illicit; guarde ad aguesta madeisha esclaua tath meddia, e eth hèt ei licit alavetz; la guarde pendent era meddiada, e de nauèth ei illicit; ara còga deth solei l’ei permetut guarda-la e se l’enebís de hè’c ara net, e ath maitin der aute dia pòt perfèctament apressar-se ada era damb tota libertat. Saberàs explicar-me quines circonstàncies desparières succedissen damb tanta rapiditat en espaci d’un dia e ua net?”

Era responec: “Qu’ei plan simpla era explicacion. Peth maitin un òme tache es sues guardades en ua esclaua que non ei sua, causa qu’ei illicita, segontes eth Libre. Mès la crompe tà meddia e alavetz la pòt guardar e gaudir-la tot çò que volgue; ara ora dera meddiada, pera causa que sigue, l’entorne era libertat e plan per aquerò ja non a eth dret de dirigir-li es uelhs ada era. Mès en cogar-se eth solei se maride damb era, e tot entada eth se torne licit; pera net, cre avient divorciar-se e ja non se pòt apressar ada era; mès tath maitin, de nauèth la cuelh coma esposa dempús des ceremònies de costum, e alavetz la pòt guardar e gaudir e repréner es relacions damb aquera hemna.”

Didec eth filosòf: “Qu’ei atau! Me pòs díder quina ei era hòssa que li calec botjar-se damb era persona qu’embarraue?”

Era responec: “Era balena que s’avalèc ath profèta Jonàs.” Eth preguntèc: “Quina val aluguèc eth solei un còp solet e jamès tornarà a alugar enquiath dia dera Resurreccion?”

Era responec: “Era val formada pera vara de Moisés quan henec eth mar entà balhar pas ath sòn pòble hujutiu.”

Eth preguntèc: “Quina coa s’arrosseguèc prumèr peth solèr?”

Era responec: “Era coa deth vestit d’Agar, mair d’Ismael, quan escampèc era tèrra dauant de Sara.”

Eth preguntèc: “quina causa alende sense èster animada?”

Era responec: “Eth maitin! Pr’amor que ditz eth Libre: “Quan eth maitin alende…”

Eth didec: “Ditz-me tot çò que sàpies sus aguest problèma; ua volada d’audèths se cale sus era copa d’un arbe; uns se meten enes rames superiores e uns auti enes inferiors. Es audèths que se trapen naut de tot der arbe les diden as de baish: “Se s’amassèsse damb nosati un de vosati eth nòste grop serie eth doble deth vòste; mès se baishèsse un de nosati entà vosati, mos egalaríetz eth nombre. Guari audèths i auie?”

Era responec: “I auie un totau de dotze audeths. Plan que òc, sèt naut de tot der arbe e cinc enes rames inferiores. S’un des audèths de baish s’amassèsse damb es de naut, eth nombre d’aguesti serie de ueit, qu’ei eth doble de quate; mès s’un des de naut baishèsse entà amassar-se damb es de baish serien sies en cada lòc. Mès Allà ei eth mès sabent!”

En enténer eth filosòf es diuèrses responses cranhèc que l’interroguèsse era adolescenta e entà sauvar eth sòn mantèl, hugec ath mès córrer e despareishec.

Alavetz siguec quan se lheuèc er òme mès sabent deth sègle, eth prudent Ibrahim ben-Sayar, qu’ocupèc eth lòc deth filosòf, e li didec ara beròia Simpatia: “Voi pensar qu’abans des mies preguntes te declararàs vençuda, en tot èster, per tant, inutil interrogar-te.”

Era responec: “Ò venerable sabent, eth mèn conselh ei que manes a cercar un aute vestit ath delà deth qu’amies, donques que non me tardarè a trèir-te-lo.” Eth sabent didec: “Quines cinc causes creèc eth Plan Naut abans qu’a Adam?”

Era responec: “Era aigua, era tèrra, era lum, es tenèbres e eth huec!”

Eth preguntèc: “Quines òbres son es formades pes pròpries mans deth Totpoderós e non peth simple efècte dera sua volontat coma sigueren creades totes es autes causes?”

Era responec: “Eth Tron, er Arbe deth Paradís, er Eden e Adam! Òc, pes pròpries mans d’Allà se creèren aguestes quate causes mentre qu’entà crear totes es autes, didec: “Que siguen! E sigueren”.

Eth preguntèc: “Qui ei eth tòn pair en Islam e qui ei eth pair deth tòn pair’”

Era responec: “Eth mèn pair en Islam ei Mohamed (siguen damb eth era pregaria e era patz!), e eth pair deth mèn pair ei Abraham, er amic d’Allà.”

“En qué s’està era fe der Islam?”

”Ena simpla profession de fe: *La ilah, ill’Alah Mohamed rassul Alah*.”

“Quina causa comencèc en tot èster de husta e acabèc gaudint vida pròpria?”

“Era vergueta de Moisés entà que se convertisse en sèrp. Segontes es circonstàncies, aguesta madeisha vergueta, clauada en solèr, podie transformar-se en arbe frutau, en un ramut arbe entà sauvar deth lardor deth solei a Moisés, e en un gosset enòrme que susvelhèsse era vegada pendent era net.”

¡Me pòs díder quina hemna siguec engendrada per un òme sense qu’ua mair l’amiesse en sòn vrente, e quin òme siguec engendrat per ua hemna sense eth concors d’un pair?”

“Eva, que neishec d’Adam, e Jesús, que neishec de Maria.” Eth sabent contunhèc…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes ueitanta siesau net

Era didec:

… Eth sabent contunhèc: “Parla-me des diuèrses classes de huec.”

Era responec: “I a un huec que minge e non beu: eth huec deth mon; un huec que minge e beu: eth huec deth lunfèrn; un huec que beu e non minge: eth huec deth solei; e fin finau, un huec que non minge ne beue: eth huec dera lua.”

“Quina ei era clau d’aguest enigma?: “Quan beui ges des mèns pòts era eloqüéncia, e camini e parli sense hèr bronit. E, ça que la, a maugrat d’aguestes qualitats, non è aunors ena mia vida, e dempús dera mia mòrt non me plore arrés.”

Era responec: “Era pluma.”

E era clau d'aguest aute enigma?: "Sò audèth mès non è carn ne sang, ne plumes, ne borreta; me mingen fregit o cudut o ath naturau e ei molt dificil de saber se sò viu o mòrt; per çò que hè ath mèn color ei de plata e aur."

Era responec: "Era vertat ei qu'as talents de tier paraules excessiues entà hèr-me saber que se tracte deth ueu. Saja de preguntar-me quauquarren mès de mau hèr."

Eth preguntèc: "Guaires paraules didec en totau Allà a Moisés?" Era responec: "Allà li didec a Moisés exactament mil cinc centes paraules."

Eth preguntèc: "Quina ei era origina dera Creacion?"

Era didec: "Allà hec a Adam damb hanga seca, era hanga se formèc damb esgluma, era esgluma se treiguec deth mar, eth mar des tenèbres, es tenèbres dera lum, era lum d'un monstre marin; eth monstre mar d'un robin; eth robin d'ua ròca; era ròca dera aigua; era aigua siguec creada pera paraula omnipotenta:"Que se hèsque!"

"E era clau d'aguest aute enigma?: "Com, sense auer boca ne vrente, me neurisqui d'arbes e d'animaus. Es aliments solet alonguen era mia vida, mentre que quinsevolh beuenda m'aucís."

"Eth huec."

"E era clau d'aguest enigma?: "Son dus amics que jamès gaudiren, encara que passen totes es nets amassa er un enes braci der aute. Son es gardes dera casa, e solet se separen quan arribe eth maitin."

"Es dues huelhes d'ua pòrta."

"Que signifique çò que te vau a díder: "Arrossègui granes coes darrèr mèn, è ua aurelha entà non enténer arren, e hèsqui vestits entà non amiar-les jamès."

"Era agulha."

"Quines son era longada e era amplada deth pònt Sirat'"

"Era longada deth pònt Sirat, que per eth mos cau passar a toti es òmes dempús dera Resurreccion, ei de tres mil ans de camin, mil entà pujar en eth, mil entà trauessar era sua part plana e mil entà baishar d'eth. Qu'ei mès escalabrós qu'un cant de resset e mès estret qu'un peu."

Preguntèc eth: "Me pòs díder ara guairi còps a eth dret a intercedir per cada credent eth Profèta? (siguen damb eth era patz e era pregària!)

Era responec: "Ne mès ne mens que tres còps."

"Qui abracèc prumèr era fe der Islam?"

"Abubekr."

"Alavetz, non cres que siguec musulman Alí, abans qu'Abubekr?"

“Alí, pera gràcia deth Plan Naut, non siguec jamès idolatra, pr’amor que des des sèt ans, Allà li hec seguir eth camin dret, illuminant eth sòn còr e dotant-lo dera fe de Mohamed.”

“Òc! Mès jo voleria saber quin des dus, entre Alí e Abbas, a màger merits as tòns uelhs.”

Dauant d’aguesta pregunta, plan insidiosa, se n’encuedèc Simpatia de qué eth sabent sajaue de trèir-li ua responsa comprometedora; pr’amor que se li daue era preferéncia a Ali, gendre deth Profèta, desengustarie ath califa, qu’ère descendent d’Abbas, oncle de Mohamed. Prumèr se rogic, dempús s’esblancossic e dempús d’un instant de reflexion, repliquèc:

“Te cau saber, ò Ibrahim! que non i a cap preferéncia entre es dus, donques que cada un d’eri a un merit excellent.”

Tanlèu eth califa auec entenut aguestes paraules, arribèc ar arràs dera afogadura, e quilhant-se sus es sòns pès, exclamèc: “Peth Senhor dera Kaaba! Qu’ei admirabla tau responsa, ò Simpatia!”

Mès eth sabent seguic: “Me pòs díder de qué tracte aguest enigma?: “Ei eleganta e trenda e de sabor deliciós; ei dreta coma era lança, mès non a hèr agudent; ei utila pera sua doçor, e se minge a gust pendent era net deth mes de Ramadan.”

Era responec: “Era cana de sucre.”

Didec eth: “Encara me cau hèr-te quauques preguntes, e ac vau a hèr rapidament. Pòs dider-me en pòques paraules: “Qué i a mès doç qu’era mèu? Qué i a mès talhant qu’era destrau? Qué i a mès rapid qu’eth podom enes sòns efèctes? Quin ei eth gòi d’un instant? Quina ei era felicitat que se tarde tres dies? Quin ei eth dia mès erós? Quina ei era alegria d’ua setmana? Quin ei eth suplici que mos acace enquiara hòssa? Quina ei era alegria deth còr? Quin ei eth patiment der esperit? Quina ei era desolacion dera vida? Quin ei eth mau que non a remèdi? Quina ei era vergonha que non pòt esfaçar-se? Quin ei er animau que demore enes lòcs desèrts e abite luenh des ciutats, hugent dera hame, e amasse era natura de d’auti sèt animaus?”

Era responec: “Abans de parlar, desiri que m’autreges eth tòn mantèl.”

Alavetz eth califa Al-Raschid li didec a Simpatia: “Qu’as rason. Mès non serie milhor que, per consideracion ara sua edat, responesses prumèr es sues preguntes?”

E didec era: “Er amor des mainatges ei mès doç qu’era mèu. Era lengua ei mès talhanta qu’era destrau. Eth mau de uelh ei mès rapid qu’eth podom. Eth gòi der amor solet se tarde un instant. Era felicitat que se tarde tres dies ei era qu’experimente eth marit enes epòques menstruaus dera sua hemna, pr’amor qu’alavetz repause. Eth dia mès erós ei eth deth guanhs d’un negòci. Era alegria que se tarde ua setmana ei era dera nòça. Eth deute que li cau pagar a tota persona ei era mòrt. Era mala conducta des hilhs ei era

pena que mos acace enquiara hòssa. Era alegria deth còr ei era hemna submissa ar espós. Eth patiment der esperit ei un sirvent dolent. Era praubetat ei era desolacion dera vida. Eth mau caractèr ei eth mau sese remèdi. Era vergonha que non se pòt esfaçar ei eth desaunor d'ua hilha. Per çò der animau que demore en lòcs desèrts e a en òdi ar òme, ei eth sautarèth, qu'amasse era natura de d'auti sèt animaus: a, plan que òc, cap de shivau, còth de taure, ales d'agla, pès de camelh, coa de sèrp, vrente d'escorpiu e còrnes de gasèla."

Dauant de tanta sagacitat e sabença, eth califa Harun Al-Raschid se sentèc ar arràs divinizat, e ordenèc ath sabent Ibrahim ben-Sayar que li balhèsse eth sòn mantèl ara adolescenta. Dempús d'auer-li autrejat eth mantèl, lheuèc era man dreta eth sabent, e manifestèc publicament qu'era joena l'auie superat en coneishements e qu'ère era meravilha entre es meravilhes deth sègle.

Alavetz preguntèc eth califa a Simpatia: "Sabes tocar esturments armonics e cantar en tot acompanhar-te?" Era responec: "Plan que òc!" Ara seguida se hec a vier un laüt en un estug de satin clar, acabat damb un bordon de seda auriòla barrat damb un boton d'aur. Simpatia treiguec der estug eth laüt e liegec en eth aguesti vèrsi gravadi damb caractèrs entrelaçadi e floridi:

Èra jo encara ua rama verda, e ja m'ensenhauen cançons es audèths enamoradi!

Enes jolhs des joenes, ara ressoni jos es dits e canti coma es audèths!

Alavetz lo sarrèc entada era, s'inclinèc coma ua mair entath sòn hilh, treiguec der esturment acòrds de dotze manères desparières, e ath miei der entosiasme generau cantèc damb ua votz que esmoiguec a toti es còrs e arrinquèc lèrmes d'emocion en toti es uelhs.

Quan acabèc era, se lheuèc sus es dus pès eth califa, e exclamèc: "Qu'Allà aumente en tu es sòns dons!, ò Simpatia! e age ena sua misericòrdia ad aqueri que sigueren es tòns mèstres e as autors des tòns dies!" E ara seguida hec compdar dètz mil dinnars d'aur en cent saques entà Abul Hassan, e li didec a Simpatia: "Ditz-me, ò meravilhosa adolescenta!, t'estimes mès entrar en mèn harem e auer un palai e ua gran casa enta tu soleta, o vòs tornar damb aguest joen, ancian patron tòn?" Ad aguestes paraules Simpatia punèc era térra entre es mans deth califa…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes ueitanta setau net

Era didec:

… Simpatia punèc era tèrra entre es mans deth califa e contestèc: "Qu'Allà estene es sues gràcies sus eth nòste patron eth califa! Mès era sua esclaua desire tornar ena casa deth sòn ancian patron."

Luenh de mostrar-se ofensat per aguesta preferéncia, eth califa accedic immediatament ara sua demana, en tot hèr que l'autregèssen coma present mil dinnars mès, e li didec: "Que poiràs dilhèu èster tant expèrta en amor coma n'ès en coneishements espirituaus." Dempús volec encara méter punt e finau ara sua magnificéncia, en tot designar a Abul Hassan entà tier un naut cargue en palai, e l'admetec en nombre des sòns favorits intims. Dempús lheuèc era session.

Alavetz, aclapada jos es mantèls des sabents, Simpatia, cargada damb saques plies de dinnars d'aur, e Abul Hassan, gesseren dera sala ambdús, seguidi per toti es assistents dera assemblada, que lheuauen es braci e exclamauen, en tot meravilhar-se de guaire venguien de veir e d'enténer: "A on i aurà en mon ua generositat parièra ara des descendents d'Abbas?"

"Taus son, ò rei afortunat!, seguic Schahrazada, es paraules qu'era dòcta Simpatia didec ath miei dera assemblada de sabents, es quaus, transmetudes pes annaus deth règne servissen entà instruir a tota hemna musulmana."

Dempús, en veir Schahrazada qu'eth rei Schahriar arroncilhaue es celhes e meditaue d'ua manèra inquietanta, s'esdeguèc a abordar es **Aventures deth poèta Abu-Nowas**, e comencèc eth relat de seguit, mentre Doniazada, miei adormida enquia alavetz, se desvelhaue estonada còp sec, quan entenec prononciar eth nòm d'Abu-Nowas, e, tota aurelhes, se premanie a escotar.

Era didec:

Aventures deth poèta Abu-Nowas

Se conde, mès Allà ei mès sabent, qu'ua net entre es nets, cuelhut per insòmia e damb er esperit plan preocupat, eth califa Harun Al-Raschid gessec entà distrèir eth sòn engüeg. D'aguesta sòrta arribèc dauant d'un pabilhon qu'era sua pòrta ère dubèrta, mès en lumedan se trauessaue eth còs d'un eunuc nere adormit. Eth califa sautèc sus eth còs der esclau, entrant ena soleta sala que se compausaue eth pabilhon, e çò prumèr que vedec siguec un lhet damb cortines passades e illuminat a dreta e quèrra per dues granes halhes. I auie ath costat deth lhet ua tauleta qu'en era i auie ua plata damb un cantre de vin, ath quau servie de tapa un veire plaçat boca enjós.

S'estonèc eth califa de trapar en aqueth pabilhon aqueres causes que non n'auie idia e en tot auançar entath lhet lheuèc es cortines e se quedèc estonat dera beresa que s'aufrie ara sua vista. Qu'ère ua joena esclaua, tan beròia coma eth plen dera lua, e qu'eth solet vel s'estaue ena sua cabeladura deishada d'anar.

Ara sua vista, eth califa, encantat ar arràs, cuelhec eth veire que coronaue eth còth deth cantre, l'aumplic de vin e formulèc ena sua anma: "Pes ròses des tues caròles, ò joena!" E se lo beuec tot doç. Dempús s'inclinèc sus eth beròi ròstre e deishèc un punet sus era piga qu'arrie des dera comissura des pòts.

Mès encara que siguec plan leugèr, aqueth punet desvelhèc ara joena, que, en arreconéisher ar Emir des Credents, s'incorporèc en lhet viuament espaurida. Mès eth califa la padeguèc e li didec: "Apròp de tu i a un laüt, ò joena esclaua! e solide que deues saber-li trèir es deliciosi acòrds. Coma qu'encara que non te coneishi è decidit passar era net damb tu, e non me desengustarie veder-te manejar-lo mentre t'acompanhes damb era votz."

Alavetz cuelhec eth laüt era joena, e dempús de templar-lo, treiguec d'eth, sons admirables, en tot hè'c de vint-e-ua fòrma desparièra, e damb tanta adretia qu'ath califa s'exaltèc enquiath limit dera exaltacion. En encuedar-se'n d'aquerò era joena, non deishèc de profitar-se'n d'aquerò. Atau, donc, li didec era: "Que patisqui es rigors deth Destin, ò Comanador des Credents!" Eth califa preguntèc: "E per qué?" Era didec: "Eth tòn hilh El-Amin, ò Comanador des Credents! me crompèc hè quauqui dies per dètz mil dinnars, entà hèr-te eth present dera mia persona. Mès en auer-se'n sabut deth projècte, era tua Sett Zobeida, li reintegrèc ath tòn hilh es sòs qu'auie invertit en crompar-me, e me botèc en mans d'un eunuc nere entà que m'embarrèsse en aguest pabilhon solitari."

Quan eth califa auec entenut aguestes paraules, se sentèc fòrça anujat e li prometec ara joena que li balharie a londeman un palai entada era soleta, damb ua casa digna dera sua beresa. Dempús, après ua cuelhuda de possession, gessec ara prèssa, desvelhant ar eunuc adormit, en tot ordenar-li que de seguit anèsse a avisar ath poèta Abu-Nowas entà que se presentèsse de seguit en palai.

Qu'ère costum deth califa, plan, manar que cerquèssen ath poèta quan l'assautauen preocupacions, damb er in de distrèir-se entenent-li improvisar poèmes o méter en vèrs quinsevolh aventura que li condèsse.

Er eunuc venguec ena casa d'Abu-Nowas, e coma que non lo trapèc aquiu, gessec a cercar-lo per toti es lòc publics de Bagdad, e lo trapèc a tot darrèr en cèrta tauèrna de mala fama, entath finau deth barri dera Pòrta Verda. S'apressèc ada eth, e li didec: "Ò Abu-Nowas, eth nòste patron eth califa pregunte per tu."

Abu-Nowas se metec a arrir, e contestèc: "Com vòs, ò pair de blancors! que me botja d'aciu, se me retie coma ostatge un joen amic mèn?" Er eunuc preguntèc: "A on ei, e qui ei?" E li responec er aute: "Ei petit, imbèrbe e polit. Li prometí un present de mil dracmes, mès coma que no amii ath dessús aguesta quantitat, non me semble ben anar-me'n abans de satisfèr eth deute."

Ad aguestes paraules exclamèc er eunuc: "Per Allà!, Abu-Nowas, mostra-me ad aguest joen, e se reaument ei tan gentil coma dides, quedaràs relevat de tot çò d'aute."

Mentre parlauen eri d'aguesta sòrta, eth petit pistèc era sua polida tèsta pera pòrta entredaurida e Abu-Nowas, senhalant-lo, exclamèc: "S'era rama se balancège, be ne serà d'armoniós eth cant des audèths qu'en era niden...

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes ueitanta ueitau net

Era didec:

"… S'era rama se balancège, be ne serà d'armoniós eth cant des audèths qu'en era niden!"

Alavetz acabèc d'entrar eth joen ena sala. Plan que òc, ère çò de mès beròi possible, e anaue vestit damb tres tuniques superpausades e de colors desparièrs: era prumèra, complètament blanca; era dusau, ròia; era tresau, nera.

Quan Abu-Nowas lo vedec vestit de blanc, sentec carrinclar en sòn esperit eth huec dera inspiracion, e improvisèc aguesti vèrsi en auor sòn:

Se mostrèc vestit damb un lin de blancor leitosa, e es sòns uelhs languien jos es sues paupetes blues, e es ròses trendes des sues caròles benedien ad Aqueth que les auec creat!

E li didí: "Per qué passes sense guardar-me, quan permetes que què iga enes tues mans coma era victima jos era arma deth sacrificador!"

Me responec: "Dèisha-te de discorsi e guarda en silenci era òbra deth Creador: blanc ei eth mèn còs e blanca era mia tunica; blanc ei eth mèn ròstre e blanc eth mèn destin; qu'ei blanc sus blanc, e blanc sus blanc!"

En enténer eth joen aguesti vèrsi, arric, e se treiguec era tunica blanca entà aparéisher totafèt ròi. En veder-lo, sentec Abu-Nowas que lo cuelhie complètament era emocion poetica, e ara seguida improvisèc aguesti auti vèrsi:

Se mostrèc vestit damb ua tunica ròia coma eth sòn crudèu anament!

E exclamè, estonat: Com, estant d'ua blancor lunara, pòs aparéisher damb aguestes dues caròles que se diderien rogides pera sang des nòsti còrs, e vestit damb ua tunica panada as anemònes!"

Me responec: "Era auròra m'auie prestat abans era sua vestimenta; mès ara ei eth madeish solei que me hec eth present des sues ahlames: d'ahlama son es mèns uelhs e ròi eth mèn vestit; d'ahlama son es mèns pòts e ròi eth vin que les colore; Qu'ei ròi sus ròi, e ròi sus ròi!"

En enténer aguesti vèrsi, eth petit lancèc damb un gèst era sua tunica ròia e apareishec vestit damb tunica nera, qu'amiaue dirèctament sus era pèth, e resautaue damb precision era cintura cenhuda per un cinturon de seda. E Abu-Nowas, en veder-lo, arribèc ar arràs dera exaltacion, e improvisèc aguesti auti vèrsi en aunor sòn:

Se mostrèc vestit damb ua tunica nera coma era net, e non se dignèc tachar-me era guardada! E li didí: "Non ves qu'es mèns enemics e aqueri que m'an enveja, s'alègren der abandonament que me ties?

A, ja compreni: neres son es tues vestimentes e nera era tua cabeladura; neri es tòns uelhs e nere eth mèn destin; qu'ei nere sus nere, e nere sus nere!"

Quan er enviat deth califa vedec ath joen e escotèc aguesti vèrsi, desencusèc de tot còr a Abu-Nowas, e tornèc de seguit en palai, a on botèc ath califa en coneishement sus era aventura que l'auie arribat a Abu-Nowas, e l'expliquèc qu'eth poèta s'auie constituit en ostatge ena tauèrna per non poder pagar era soma prometuda ath beròi gojat. Alavetz, eth califa, divertit ath còp qu'anujat, autregèc ar eunuc era soma necesària entath rescat der ostatge, e l'ordenèc qu'anèsse a treir-lo d'aquiu de seguit, entà hèr-se-lo a vier, de bon grat o ara fòrça, ena sua preséncia.

S'esdeguèc er eunuc a executar era orde, e non se tardèc a tornar tient damb dificultat ath poèta, que trantalhaue per çò d'auer begut massa. E eth califa lo repoteguèc damb ua votz que sagèc que siguesse furiosa; dempús, en veir qu'Abu-Nowas se metie a arrir, s'apressèc ada eth, l'agarrèc dera man, e ena sua companhia se filèc de cap ath pabilhon a on se trapaue era esclaua.

Quan Abu-Nowas vedec seiguda en lhet e vestida tota de satin blu, e damb eth ròstre caperat per un leugèr vel de seda blua, ad aquera joena de grani uelhs neri que l'arrien ena sua cara, li passèc era embriaguesa, e se sentec alugat d'entosiasme, e de pic improvisèc aguesta estròfa en aunor sòn:

Ditz-li ara beròia de vel blu que li supliqui qu'age pietat de quauquarrés qu'uscle en desir dera sua beresa!

Ditz-li: "Te conjuri pera blancor dera tua polida tèsta, que non egalen ne era trenda ròsa ne eth gensemin, te conjuri peth tòn arridolet, que hè esblancossir es pèrles e es robins, entà que me taches ua guarada qu'en era non posca jo liéger era tralha des calomnies que sus jo endonvièren es que m'an enveja!"

Quan auec acabat era sua improvisacion Abu-Nowas, era esclaua li presentèc ua plata damb beuendes ath califa, que, entà divertir-se, convidèc ath poèta a que se beuesse eth solet tot eth vin dera copa. Abu-Nowas accedic de boni talents, e non se tardèc a sénter de nauèth en sòn còr es efèctes deth licor enervant. En aqueth moment se l'acodic ath califa lheuar-se còp sec, pr'amor d'espaurir a Abu-Nowas, e damb era espada ena man, se precipitèc sus eth coma se l'anèsse a talhar eth cap.

En veir aquerò, Abu-Nowas, espaurit, se metec a córrer pera sala cridant; e eth califa l'acaçaue per toti es cornèrs, en tot punchar-lo damb era punta dera espada. Finaument, li didec: "Ara torna en tòn lòc a béuer ua auta glopada!" E ath madeish temps li hec un senhau ara joena entà qu'amaguèsse era copa, causa que hec de seguit era en tot amagar-la damb eth sòn vestit. Mès, a maugrat dera sua embriaguesa, se n'encuedèc Abu-Nowas, e improvisèc aguesta estròfa:

Quina aventura mès estranha ei era mia aventura! Ua candida joena se transforme en lairona e me cuelh era copa entà amagar-la jos eth sòn vestit, en un cèrt loc a on jo voleria veder-me amagat! Se tracte d'un lòc que non nomenti per respècte ath califa!

En enténer aguesti vèrsi, se metec a arrir eth califa, e li didec a Abu-Nowas de trufaria: “Per Allà! A compdar d’ara voi designar-te entà un naut emplec. En avier seràs titolat cap des petofièrs de Bagdad!” E de seguit responec Abu-Nowas en ton de burla: “En aguest cas, ò Comanador des Credetns! me boti as tues ordes, en tot pregar-te que me digues de seguit se te calen es mies petòfies!”

Dauant d’aguestes paraules, s’emmalicièc eth califa terriblament, e cridèc ar eunuc entà qu’avisèsse de seguit a Massrur eth borrèu, executor dera sua justícia. E lèu lèu arribèc Massrur, e eth califa l’ordenèc que li treiguesse era ròba a Abu-Nowas…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes nauantau net

Era didec:

… e eth califa l’ordenèc que li treiguesse era ròba a Abu-Nowas e li metesse ua aubarda ena esquia, li botèsse un cabeste e l’en.honsèsse un esperon en cu; e de tau sòrta se lo hesse a vier per toti es pabilhons des favorites e des auti esclaus, entà que les servisse de riseta a toti es abitants de palai, en tot amiar-lo dempús ena pòrta dera ciutat, e dauant deth pòble de Bagdad en massa, li talhèsse eth cap, mestrant-lo en ua plata. E responec Massrur: “Escoti e aubedisqui!” E de seguit se metec a executar era orde deth califa.

Arrosseguèc a Abu-Nowas, que pensaue qu’ère totafèt inutil sajar d’eludir era ràbia deth califa, e dempús de botar-lo coma auíem dit, comencèc a passejar-lo doçament per dauant des diuèrsi pabilhons, qu’eth sòn nombre ère parièr as dies der an.

E vaquí qu’Abu-Nowas, qu’era sua reputacion de trufaire ère universau en palai, non deishèc d’atirar-se era simpatia de totes es hemnes, que, entà manifestar era sua pietat, comencèren a caperar-lo d’aur e de jòies, e acabèren en tot amassar-se e seguir-lo prodigant-li paraules de consolacion. E alavetz et visir Giafar Al-Barmaki, que passaue peth dauant deth grop entà vier en palai, reclamat per un ahèr urgent, en veir ath poèta plorant e planhent-se, s’apressèc ada eth e li didec: “Mès, ès tu, Abu-Nowas? Quin crim as cometut entà èster castigat d’aguesta sòrta?”

Er aute responec: “Per Allà, non è cometut ne era ombra d’un crim! Non hi que recitar quauqui uns des mèns beròis vèrsi dauant deth califa, que m’a autrejat coma agraïment es sòns milhors vestits!”

Coma qu’en aqueth moment se trapaue plan près d’eri eth califa, amagat darrèr des cortines d’un pabilhon, non podec mens qu’estarnar-se d’arrir quan escotèc era responsa d’Abu-Nowas. Lo perdonèc, autrenjant-li ua tunica d’aunor e ua fòrta soma de sòs, e seguic, coma abans, hènt d’eth eth sòn companh inseparable enes moments de mala encolia.

Quan Schahrazada acabèc de condar aguesta aventura deth poèta Abu-Nowas, era petita Doniazada, cuelhuda per un atac d'arrir qu'en bades sajaue de sufocar contra eth tapis que se trapaue seiguda, correc entara sua fraia, e li didec. "Per Allà, fraia Schahrazada!, be n'ei de divertida aguesta istòria, e be ne deuie èster de graciós Abu-Nowas vestit de saumet! Se mos condèsses bèra auta aventura d'aguest individú series fòrça amabla."

Mès exclamèc eth rei Schahriar: "Que m'ei fòrça antipatic eth tau Abu-Nowas e se non vòs que te talhen de seguit eth cap, non te cau senon seguir eth relat des sues aventures! Ça que la, me pòs condar quauqua istòria de viatges entà esvagar-me era rèsta dera net; pr'amor que m'è afeccionat ad aquerò que tanh a viatges instructius des deth dia que hi ua excursion entà païsi luenhants damb eth mèn frair Schahzaman, rei de Samarkanda Al-Ajam, dempús d'aquerò que se passèc damb era mia maudida hemna, que li hi talhar eth cap. Atau, donc, se coneishes un conde vertadèrament deliciós entad aqueth que l'escote, non dèishes de condar-lo, pr'amor qu'aguesta net ei mès fòrta que jamès era mia insòmia."

En enténer deth rei Schahriar taus paraules, s'esdeguèc a díder era discrèta Schahrazada: "Justament es mès estonantes e agradiues entre totes es istòries que coneishi son es istòries de viatges. De seguit ac poiràs jutjar, ò rei afortunat! pr'amor que, de vertat, non i a enes libres d'istòria arren comparable ath viatjaire cridat **Sindbad eth Marin**."

E damb aguesta istòria ei precisament que te vau a entretier, ò rei afortunat!, se me balhes eth tòn permís."

Istòria de Sindbad eth Marin [2]

E ara seguida comencèc a narrar Schahrazada:

Me n'è sabut, qu'en temps deth califa Harun Al-Raschid, demoraue ena ciutat de Bagdad un òme cridat Sindbad eth Cargador. Qu'ère de condicion prauba, e entà guanhar-se era vida solie transportar paquets en sòn cap. Un dia entre es dies, li calec amiar en cap ua carga plan pesanta. E aqueth dia precisament hège ua calor tant excessiua, que sudaue eth cargador, aclapat peth pes qu'amiaue ath dessús. Era temperatura s'auie hèt ja intolerabla, quan eth cargador passèc per dauant dera pòrta d'ua casa que deuie pertànher a bèth mercadèr ric, en veir un solèr ben escampat e adaiguat ar entorn damb aigua de ròses. Bohaue aquiu ua brisa plan agradiua, e près dera pòrta i auie un ample banc entà sèir-se. En veder-lo, eth cargador Sindbad deishèc era sua carga sus eth banc mentat, damb er in de descansar e alendar aqueth aire tant agradiu. De seguit se n'encuedèc de qué des dera pòrta arribaue entada eth un aire pur barrejat damb ua deliciosa flaira. E tant l'agradèc, que se seiguec en un extrèm deth banc. Alavetz avertic un concèrt de laüts e esturmens diuèrsi, acompanhadi per magnifiques votzes que cantauen cançons en un lenguatge escuelhut; e avertic tanben

[2] Eth traducctor introdusís en aguest volum e enes següents quauqua modificacion, justificada per cèrtes diferéncies entre es tèxtes arabs, respècte ar orde que se proposèc ara prumeria es eveniments des condes. Per tant, s'a botat aciu era istòria de Sindbad, encara qu'abans deuie aparéisher mès endauant (J.C.Mardrus)

piulades d'audèths cantaires que glorificauen de manèra encantadora a Allà eth Plan Naut. Distinguic, entre d'auti, accents de tortores, de rossinhòls, de mèrles, de palomes de colhar e de perditzes domestiques. Se meravilhèc fòrça, e ahiscat peth plaser enòrme que tot aquerò li costaue, pistèc eth cap pera ua henuda dera pòrta e vedec ath hons un jardin immens, a on s'apilauen sirvents joeni, e esclaus, e vailets, e gent de tota sòrta, e i auie aquiu causes que non se traparien senon en castèths de reis e sultans.

Dempús d'aquerò l'arribèc ua bohada de minjars reaument admirables e deliciosi, qu'ada era se barrejaue tota sòrta de fragàncies esquistes procedentes de diuèrsi viures e beuendes de bona qualitat. Alavetz non podec mens d'alendar, e lheuèc es uelhs entath cèu e exclamèc:

"Glòria a tu, Senhor Creador, ò Donaire! Sense calcular, repartisses guairi dons vòs, ò Diu mèn! Mès non te penses que clami a tu entà demanar-te compdes des tòns actes o entà preguntar-te sus era tua justícia e era tua volontat, donques qu'ara creatura l'ei proïbit interrogar ath sòn patron omnipotent. Non hèsqui ua auta causa qu'observar. Glòria a tu! Enriquisses o aflaquisses, ennautes o umilies, sivans es tòns desirs, e tostemp ac hès damb logica, encara qu'a viatges non la pogam compréner. Vaquí ath patron d'aguesta casa… Qu'ei erós enquias limits extrèms dera felicitat. Gaudís es delícies d'aguestes flaires encantadores, d'aguestes fragàncies agradiues, d'aguesti viures saborosi, d'aguestes beuendes delicioses. Viu erós, tranquil e plan content, mentre d'auti, coma jo, per exemple, mos trapan en darrèr confinh dera fatiga e dera misèria."

Dempús apuèc eth cargador era sua man ena maishèra, e damb tota era sua votz cantèc es següents vèrsi qu'anaue improvisant:

Sòl passar qu'un malerós sense casa, se desvelhe de pic ara ombra d'un palai creat peth sòn destin! Mès, ai!, jo cada maitin me desvelhi mès miserable qu'era vesilha!

Per moments s'aumente eth mèn malastre coma era carga qu'ena mia esquia pese fatigosa, mentre d'auti viuen erosi e contents en sen des bens qu'era sòrt les autrege!

Carguèc jamès eth Destin era esquia d'un òme damb carga parièra ara tenguda pera mia esquia…? Ça que la, non dèishen d'èster es mèns semblables, auti que son claufidi d'aunors e de repaus!

E encara que non dèishen d'èster es mèns semblables, entre eri e jo, botèc era sòrt bèra diferéncia, en tot retirar-me jo ada eri coma eth vinagre amargant e ranci se retire ath vin!

Mès non te penses que t'acusi bric, ò Senhor mèn! per non auer gaudit jo dera tua generositat! Qu'ès gran, magnanim e just, e pro me'n sai de qué jutges damb sabença!

Quan acabèc de cantar taus vèrsi, Sindbad eth Cargador se lheuèc e volet botar de nauèth era carga en sòn cap, seguint eth sòn camin; alavetz se dauric era pòrta deth palai

e auancèc entada eth un petit esclau de mina gentila, de formes delicades e vestits plan beròis, que, cuelhent-lo dera man, li didec:

“Entra entà parlar damb eth mèn patron, que desire veder-te.”

Plan aclapat, eth cargador sagèc de trapar ua desencusa entà non seguir ath joen esclau, mès en bades. Deishèc, donc, eth sòn cargament en vestibul e entrèc damb eth mainatge en interior dera casa.

Vedec ua casa esplendida, plia de persones grèus e respectuoses, e en centre dera quau se daurie ua gran sala, a on lo heren passar. Se trapèc aquiu dauant d’ua gran assemblada formada per personatges que semblauen aunorables, e deuien èster convidadi d’importància. Tanben trapèc aquiu flors de tota sòrta, perhums, confitures seques de totes es qualitats, lecaries, amelhes, frutes meravilhoses e ua gran quantitat de plates cargades damb anhèths rostits e parves somptuoses, e mès plates cargades de beuendes trètes des chucs des arradims. Trapèc tanben esturments armoniosi que tenguien enes sòns jolhs ues esclaues plan beròies, seigudes ordenadamen en lòc assignat a cada ua.

Ath miei dera sala, entre es auti convidadi, aubirèc eth cargador a un òme de ròstre imponent e digne, qu’era sua barba blanquejaue per çò des ans, qu’es sues faccions èren corrèctes e agradiues ara vista, e qu’era sua fesomia denotaue gravetat, bontat, noblesa e granesa.

En veir tot aquerò, eth cargador Sindbad…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes nauanta unau net

Era didec:

… En veir tot aquerò, eth cargador Sindbad quedèc aclapat, e se didec: “Per Allà! Aguesta casa deu èster un palai deth país des gènis poderosi, o era residéncia d’un rei plan illustre o d’un sultan.” Dempús s’esdeguèc a cuélher era actitud que requerien era cortesia e es formes mondanes, les desirèc era patz a toti es assistents, hec vòts per eri, punèc era tèrra entre es sues mans, e acabèc tient-se de pès, damb eth cap clin, demostrant respècte e modéstia.

Alavetz eth patron dera casa li didec que s’apressèsse, e lo convidèc a sèir-se ath sòn costat, dempús de desirar-li era planvenguda damb accent fòrça amable; l’aufric minjar, eth mès delicat e eth mès deliciós, e eth milhor condimentat de toti es qu’auie enes plates. E non deishèc Sindbag eth Cargador de hèr aunor ara invitacion, dempús de prononciar era formula invocadora. Mingèc, donc, enquia assadorar-se; dempús balhèc es gràcies a Allà, dident: “Laudat sigue Eth entà tostemp!” Dempús d’aquerò, se lauèc es mans e arregraïc a toti es convidadi era sua amabilitat.

Solet alavetz li didec eth patron dera casa ath cargador, en tot seguir eth costum de non perméter hèr preguntes ar òste enquia que se l'age mestrat eth minjar e eth béuer: "Sigues planvengut, e actua damb tota libertat! Qu'Allà benedisque es tòns dies! Mès, me pòs díder eth tòn nòm e era tua profession, ò òste mèn?"

E contestèc er aute: "Ò senhor, me cridi Sindbad eth Cargador, e era mia profession s'està en transportar paquets sus eth mèn cap crubant per aquerò ua sodada." Arric eth patron dera casa e li didec: "Te cau saber, ò cargador! qu'eth tòn nòm ei parièr ath mèn, donques que me cridi Sindbab eth Marin."

Dempús seguic: "Te cau saber tanben, ò cargador! que se te preguè qu'entrèsses aciu siguec entà entener-te repetir es beròies estròfes que cantaues quan ères seigut en banc de dehòra."

Alavetz se rogic eth cargador, e didec. "Per Allà sus tu! Non me sauves rancura per tan desconsiderada accion, donques qu'es penes, es fatigues e es misèries, que non dèishen arren ena man, hèn descortés, pèc e insolent ar òme!"

Mès Sindbad eth Marin li didec a Sindbad eth Cargador: "Non t'avergonhes de çò que cantaues, ne te treboles, pr'amor qu'a compdar d'ara seràs eth mèn frair. Sonque te demani que cantes lèu lèu aguestes estròfes qu'escotè e que me meravilhèren força." Alavetz cantèc eth cargador es estròfes en qüestion, que shautèren en extrèm a Sindbad eth Marin.

Tanlèu acabèren es estròfes, Sindbad eth Marin s'acarèc damb Sindbad eth Cargador, e li didec: "Ò cargador! te cau saber que jo tanben è ua istòria estonanta, e que me sauvi eth dret de condar-te ath mèn torn.

T'explicarè, donc, totes es aventures que m'arribèren e totes es pròves que patí abans d'arribar en aguesta felicitat e d'abitar aguest palai. E veiràs alavetz eth prètz de tan terribles e estranhs trabalhs, es calamitats, es maus e es malastres que gràcies ada eri aquerí aguestes riqueses qu'ara me ves gaudir ena mia vielhesa.

Solide ignòres es sèt viatges extraordinaris qu'è hèt, e com cada un d'aguesti viatges constituís per eth solet ua causa tan prodigiosa, que sonque pensar en era què de un aclapat e ath limit de toti es estupors. Mès tot çò que te vau a condar a tu e a toti es mèns aunorables convidadi non m'arribèc, a tot darrèr, senon perque eth Destin ac auie dispausat per auança e perque tota causa escrita s'a de complir, sense que sigue possible defugir-la o evitar-la."

Era prumèra istòria des istòries de Sindbad eth marin, que parle deth prumèr viatge

"Vos cau saber a toti vosati, ò senhors plan illustres, e tu, aunèst cargador, que te crides coma jo, Sindbad! qu'eth mèn pair ère un mercadèr de reng entre es mercadèrs: Que i

auie ena sua casa nombroses riqueses, que d'eres ne hège usatge entà distribuir as praubi bens damb generositat, encara que damb prudéncia, donques que quan moric me deishèc fòrça bens, tèrres e pòbles sancers, en èster jo encara plan petit.

Quan arribè ara edat d'òme, cuelhí possession de tot aquerò, e me tenguí a minjar parves extraordinàries e a béuer beuendes extraordinàries, alternant damb era gent joena, e presumint de vestits excessiuament cars e cultivant eth tracte d'amics e camarades.

Qu'èra convençut de qué aquerò auie de durar tostemp, entà màger auantatge mèn. Seguí viuent fòrça temps atau, enquia qu'un dia, guarit des mèns errors e remetuda era mia rason, vedí qu'es mies riqueses s'auien esbugassat, era mia condicion auie cambiat e es mèns bens auien hujut. Alavetz me desvelhè complètament dera mia inanicion, en tot senter-me cuelhut peth temor e per espant d'arribar ara vielhesa un dia, sense auer arren entà botar-me.

Tanben alavetz me vengueren ena memòria aguestes paraules qu'eth mèn defuntat pair se compladie en repetir, paraules deth noste Senhor Soleiman ben-Daud:

I a tres causes preferibles a d'autes tres: eth dia que se morís ei mens penible qu'eth dia que se neish, un gosset viu vau mès qu'un leon mòrt,e era hòssa ei milhor qu'era praubetat.

Tanlèu me vengueren aguesti pensaments, me lheuè, amassè tot aquerò que me restaue de mòbles e de vestits, e sense pèrder un moment ac vení tot ena moneda publica damb era rèsta des mèns bens, proprietats e tèrres. D'aguesta sòrta artenhí era soma de tres mil dracmes…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes nauanta dusau net

Era didec:

…artenhí era soma de tres mil dracmes, e de seguic me venguec er in de viatjar per parçans e païsi des òmes, donques que me'n brembè des paraules deth poèta, qu'a dit:

Es penes hèn mès beròia encara era glòria que s'aquerís! Era glòria des umans ei era hilha inmortau de fòrça nets passades sense dormir!

Qui desire trapar eth tresòr sense parièr des pèrles deth mar, blanques, grises o rosades, li cau hèr-se cabusaire abans d'artenher-les!

Arribarie ara mòrt ena sua vana esperança, aqueth que volesse arténher era glòria sense esfòrç!

Atau, donc, sense demora, corrí entath mercat, a on sagè de crompar diuèrses mercaderies e causes de tota sòrta. Ac transportè tot entà un vaishèth, qu'en eth se

trapauen ja prèsti entà partir d'auti mercadèrs, e damb era anma desirosa d'aventures marines, vedí com s'aluenhaue de Bagdad eth vaishèth e baishaue per arriu, enquia Bassra, en tot vier a parar en mar.

En Bassra eth vaishèth dirigic era vela entath mar, e alavetz naveguèrem pendent dies e nets, atracant en isles e isles, e entrant en un mar dempús de un aute mar, e arribant a ua tèrra dempus de ua auta tèrra. E en cada lòc que desembarcàuem veníem ues mercaderies entà crompar-ne d'autes e hègem escambis plan auantatjosi.

Un dia que navegàuem sense veir tèrra de hège diuèrsi dies, vedérem gésser deth mar ua isla que per çò dera sua vegetacion mos semblèc bèth jardin meravilhós entre es jardins der Eden. En veder-la, eth capitan deth vaishèth volec atracar en era, en tot deishar-mos desembarcar tanlèu toquèrem tèrra.

Baishèrem toti es comerciants, amiant damb nosati guairi viures e utisi de codina mos calie. Es uns se tengueren a alugar eth huec, e premanir eth minjar, e lauar era ròba, mentre qu'es auti passegèren, se divetiren e descansèren des fatigues marines. Jo siguí des que preferiren passejar e gaudir des bereses dera vegetacion que caperaue aqueres còstes, sense desbrembar-me de minjar ne de béuer.

Mentre descansàuem d'aguesta sòrta, sentérem còp sec que tremolaue era isla tota damb tau fòrta secodida que siguérem lançadi a quauqui pès de nautada sus eth solèr.

En aqueth moment vedérem aparéisher ena proa deth vaishèth ath capitan, que mos cridaue damb ua votz terribla e gèsti espauridors: "Sauvatz-vos lèu! ò passatgèrs! Pujatz de seguit a bord! Deishatz-ac tot! Abandonatz en tèrra es vòstes causes e sauvatz es vòstes anmes! Hugetz der abisme que vos demore! Pr'amor qu'era isla que vos trapatz non ei ua isla, senon ua balena gigantesca qu'alistèc ath miei d'aguest mar era sua casa des de temps ancians, e gràcies ara arena deth mar creisheren arbes en sòn lomb! Que l'auetz desvelhat ara deh sòn saunei, treboléretz eth sòn repaus, ahisquéretz es sues sensacions en tot alugar huec en sòn lomb e vaquí qu'ei en tot desvelhar-se! Sauvatz-vos, se non vos negarà en mar, que vos avalarà sense remedi! Sauvatz-vos! Deishatz-ac tot, que me cau partir!"

En enténer aguestes paraules deth capitan, es passatgèrs, espauridi, deishèren totes es sues causes, vestis, utisi e hornèus, e se meteren a córrer entath vaishèth, que ère en tot lheuar era ancla. Quauqui uns lo poderen arténher a temps; d'auti non poderen. Pr'amor qu'era balena s'auie metut ja en movement, e dempús d'uns quants sauts espaventosi se submergie en mar damb tot aquerò qu'amiaue en lomb, e es ondades, que tumauen entre eres se barrèren entà tostemp sus era e sus eri.

Jo siguí des que quedèren abandonadi sus era balena e s'auien d'estofar.

Mès Allà eth Plan Naut velhèc per jo e me desliurèc d'estofar-me, en tot meter-me a posita dera mia man ua sòrta de cubeta grana de husta, qu'es passatgèrs auien amiat aquiu entà lauar era ròba.

M’agarrè prumèr ad aqueth objècte, e dempús me podí méter, cama aciu cama enlà, sus eth, gràcies as esfòrci extraordinaris que me dauen eth perilh e era estimacion que jo auia pera mia anma, que m’ère plan preciosa. Alavetz me metí a bàter era aigua damb es mens pès coma se siguessen rems, mentre es ondades jogaeun damb jo en tot hèr-me tresvirar a dreta e quèrra.

Per çò que hè ath capitan, s’esdeguèc a aluenhar-se a tota vela damb aqueri que se poderen sauvar, sense preocupar-se des que encara sobrenadauen. Non se tardèren a perir aguesti, mentre jo hèja tot çò que podia entà servir-me des mèns pès e arténher eth vaishèth, que me calec seguir damb es uelhs enquia que despareishec dera mia vista, e era net queiguec sus eth mar, en tot balhar-me era certitud dera mia perdicion e deth mèn abandonament.

Pendent ua net e un dia sancer siguí lutant contra er abisme. Eth vent e es corrents m’arrosseguèren ara vòra d’ua isla escabrosa caperada de plantes escalaires que baishauen ath long des malhs en tot en.honsar-se en mar. M’agarrè as rames, e ajudant-me damb pès e mans artenhí pujar enquia naut de tot deth malh. En auer-me escapat de tau sòrta d’ua perdicion segura, pensè alavetz en examinar eth mèn còs, e vedí qu’ère plen de còps e auia es pès holadi e damb tralhes de mossegades de peishi que s’auien aumplit eth vrente damb es mies extremitats. Ça que la, non sentia cap tipe de dolor, de tau insensibilizat qu’èra pera fatiga e eth perilh que corrí. Me lancè de bocadents, coma un cadavre, en solèr dera isla, e m’estavaní, negat en un anequeliment totau.

Siguí dus dies en aqueth estat, e me desvelhè quan queiguie sus jo en solei. Volí lheuar-me, mès es mèns pès holadi e doloridi se remiren a ajudar-me, e tornè a quèir en solèr. Plan aclapat alavetz per estat que me trapaua, m’arrosseguè, a quate pautes uns còps e de jolhs d’auti ara cèrca de bèra causa entà minjar. Arribè, fin finau, en ua planhèra caperada d’arbes frutaus e adaiguada per hònts d’aigua pura e excellenta. E aquiu repausè pendent diuèrsi dies minjant fruts e beuent enes hònts.

Era mia anma non se tardèc a remeter-se, madeish qu’eth mèn còs aflaquit, qu’artenhèc ja botjar-se aisidament e recuperar er usatge des membres, encara que non deth tot, donques que me calec encara fabricar-me, entà caminar, un parelh de muletes entà emparar-me en eres. D’aguesta sòrta podí passejar-me tot doç entre es arbes, minjant fruts, e me passaua fòrça estones admirant aqueth país e extasiant-me dauant dera òbra deth Totpoderós.

Un dia que me passejaua pera ribèra, vedí aparéisher ena luenhor ua causa que me semblèc un animau sauvatge o bèth monstre entre es monstres deth mar. Autant m’intriguèc tau causa que, a maugrat des sentiments que s’agitauen en jo, m’apressè ada era, ja auançant, ja arreculant. E vedí fin finau qu’ère ua ègua meravilhosa estacada en un pau. Tan beròia ère, que sagè d’apressar-me mès, entà veder-la de mès apròp, quan, còp sec, m’espauric un crit espaventós, en tot deishar-me clauat en solèr, encara qu’eth mèn desir ère húger çò mès lèu possible; e en madeish moment gessec de dejós dera tèrra un òme, qu’auancèc a granes calhamardades entà on jo èra, e exclamèc: “Qui ès? E d’a on vies? E quin motiu te possèc a aventurar-te enquia aciu?”

Jo responí: “Ò senhor! Que sò un estrangèr qu’anaue a bord d’un vaishèth e naufraguè damb d’auti passatgèrs. Mès Allà me facilitèc ua cubeta de husta que m’agarrè ada era, e que me tenguec enquia que siguí amiat en aguesta còsta pes ondades.”

Quan entenec es mies paraules, me cuelhec dera man e me didec. “Seguís-me!” E lo seguí. Alavetz me hec baishar en ua tuta sosterranha e m’obliguèc a entrar en ua sala, qu’en sòn lòc d’aunor me convidèc a sèir-me e me hec a vier quauquarren de minjar, pr’amor qu’auia hame. Mingè enquia assadorar-me e padegar era mia animositat. Alavetz me preguntèc sus era mia aventura, e l’ac condè des deth principi enquiath finau; e s’estonèc prodigiosament. Dempús higí: “Per Allà sus tu! ò patron mèn! Non t’anuges massa per çò que vau a preguntar-te. Vengui de condar-te era vertat sus era mia aventura e ara voleria saber eth motiu dera tua estança en aguesta sala sosterranha e era causa de qué estaques ad aguesta ègua ara vòra deth mar.”

Eth me didec: “Te cau saber qu’èm diuèrsi es que mos estam en aguesta isla, plaçadi en lòcs desparièrs…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes nauanta tresau net

Era didec:

“… te cau saber qu’èm diuèrsi es que mos estam en aguesta isla, plaçadi en lòcs desparièrs, pr’amor de sauvar e susvelhar es shivaus deh rei Mihrajan. Toti es mesi, quan arribe era lua naua, cada un de nosati se hè a vier aciu a ua ègua de pura raça, vèrge encara, l’estaque ena ribèra e de seguit s’amague ena tuta sosterranha. Atirat alavetz pera aulor de femèla, ges dera aigua un shivau entre es shivaus marins, que guarde a dreta e quèrra, e quan non ve ad arrés saute sus era ègua e la capère. Dempús, quan a acabat era sua causa damb era, abaishe es sues anques e sage de hèr-se-la a vier damb eth. Mès era non lo pòt seguir, pr’amor qu’ei estacada ad aguest pau; alavetz eth endilhe plan fòrt e li fot còps de cap e pernades e endilhe cada viatge mès fòrt. L’entenem nosati e comprenem que ja a acabat de caperar-la; alavetz gessem de toti es costats, e correm entada eth hènt crits que l’espaurissen e l’obliguen a entrar en mar de nauèth. Per çò dera ègua, quede prenhs e jasilhe a un potro o ua potra que vau un tresòr, e que non pòt auer parièr en tota era tèrra. E precisament aué a de vier eth shivau marin. E te prometi qu’un còp acabada era causa, t’amiarè damb jo entà presentar-te ath rei Mihrajan e mostrar-te eth nòste país. Beneditz, donc, a Allà que te hec trapar-me pr’amor que sense jo te moriries de tristesa en aguesta solitud, sense tornar a veir jamès as tòns e ath tòn país e sense que jamès se’n sabesse de tu arrés.”

En enténer taus paraules, balhè es gràcies ath susvelhant dera ègua, e seguí conversant damb eth, mentre eth shivau marin gessie dera aigua, sautant sus era ègua entà caperar-la. E quan auec acabat çò qu’auie d’acabar, baishèc de dessús d’era e volec hèr-se-la a vier; mès era non podie desligar-se deth pau, e s’encabraue e endilhaue. Mès eth garda

dera ègua se precipitèc des dera tuta, cridèc damb granes votzes as sòns companhs, e aprovedidi de destraus, lances e escuts, se lancèren contra eth shivau marin que plan espaurit deishèc anar ara presa, e coma un bufle, se lancèc en mar e despareishec jos es aigües.

Alavetz toti es susvelhants, cada un damb era sua ègua, s'amassèren ath mèn entorn e me prodiguèren mil amabilitats e dempús de hèr-me a vier encara mès minjar e de minjar damb jo, m'aufriren ua bona cavaladura, e per çò dera invitacion que me hec eth prumèr garda, me proposèren que les acompanhèssa a veir ath sòn rei. Acceptè, plan que òc, e partírem toti amassa.

Quan arribèrem ena ciutat, s'auancèren es mèns companhs entà mèter ath pas ath sòn senhor de çò que m'auie arribat. Dempús d'aquerò tornèren a cercar-me e m'amieren entath palai; e hènt servir eth permís que se m'autregèc, entrè ena sala deth tron e me botè entre es mans deth rei Mihrajan, ath quau li desirè era patz. En tot correspóner as mèns desirs de patz, eth rei me dec era benvinguda e volec enténer dera mia boca eth relat dera mia aventura. Aubedí de seguit, e li condè guaire m'auie arribat sense deishar cap detalh.

En escotar semblabla istòria, eth rei Mihrajan se meravilhèc, e me didec: "Per Allà, hilh mèn! que s'era tua sòrt non siguesse auer ua longa vida, solide ad aguestes ores auries perit damb tantes pròves e malastres. Mès balha-li gràcies a Allà pera tua liberacion!" E encara me prodiguèc fòrça mès frases benevòles, e me volec admèter ena sua intimitat en avier, e pr'amor de balhar-me un bon testimòni des sues bones intencions entà jo, e de çò de molt qu'estimaue es mèns coneishements deth mar, me nomentèc, a compdar d'alavetz, director des pòrts e rades dera sua isla, e interventor des arribades e gessudes de toti es vaishèths.

Que non m'empediren es mies naues foncions presentar-me en palai cada dia entà complimentar ath rei, que de tau manèra s'acostumèc a jo, que me preferic a toti es sòns intims, en tot demostrar-m'ac diadèrament damb grani presents. Plan per aquerò auí tanta influéncia sus eth, que totes es peticions e toti es ahèrs deth règne èren intervengudes per jo, entath ben generau des abitants.

Mès aguesti suenhs non me heren desbrembar eth mèn país ne pèrder era esperança de tornar ada eth. Atau, jamès deishaua jo d'interrogar a guairi viatjaires e guairi marinèrs arribauen ena isla, en tot preguntar-les se coneishien Bagdad, e entà quin costat ère plaçada. Mès degun me podie respóner, e toti m'assegurauen que jamès auien entenut a parlar de tau ciutat, ne sabien a on se trapaue. E s'aumentaue era mia pena de man en man en veder-me condemnat a víuer en ua tèrra estrangèra, e arribaue ar arràs era mia perplexitat dauant d'aguesta gent que, non solet ignorauen eth camin qu'amiaue ena ciutat, senon que ne tansevolh se'n sabien dera sua existéncia.

Pendent era mia estança en aquera isla, auí ocasión de veir causes estonantes, e vaquí quauques ues d'eres entre mil.

Un dia qu'anè a visitar ath rei Mihrajan, coma ère eth mèn costum, me trapè damb uns personatges indis que, dempús des salutacions, se prestèren gustosi ath mèn curiosèr e m'ensenhèren qu'ena India i a un gran nombre de castes, entre eres es dues principaus era casta des *kchatryas*, formada per òmes nòbles e justi que jamès cometen exaccions o actes reprensibles, e era casta des *bracmans*, òmes purs que jamès beuen vin e son amics dera alegria, dera doçor enes formes, des shivaus, deth luxe e dera beresa. Aqueri sabents indis m'ensenhèren tanben qu'es castes principaus se dividissen en d'autes setanta dues castes que non an entre eres cap relacion. Causa que m'estonèc enquiath limit der estonament.

En aquera isla auí tanben era ocasión de visitar ua tèrra que pertanhie ath rei Mihrajan e que se cridaue Cabil. Cada net s'entenie en era ressonar es tambors e es timbales. E podí observar qu'es sòns abitants èren molt fòrts en matèria de silogismes e èren fertils en beròis pensaments. D'aciu qu'èren plan reputadi entre viatjaires e mercadèrs.

En aqueri mars luenhants vedí un dia un peish de cent codes de longada, e d'auti peishi qu'eth sòn ròstre se retiraue ath ròstre des uhons. De vertat, ò amics! qu'encara vedí causes mès extraordinàries e prodigioses, qu'eth sòn relat me separarie massa dera qüestion. Me limitarè a híger que me demorè encara en aquera isla eth temps de besonh entà apréner fòrça causes, e enriquir-me damb diuèrsi cambiaments, vendes e crompes.

Un dia, sivans eth mèn costum, èra jo de pès ara vòra deth mar, en tot exercir es mies foncions, e m'estaua emparat ena mia muleta, coma tostemp, quan vedí entrar ena rada un vaishèth enòrme plen de mercadèrs. Demorè a qu'eth vaishèth auesse ancorat e deishat anar era sua escala, entà pujar a bord e cercar ath capitan pr'amor d'incríuer eth sòn cargament. Es marinèrs anauen desembarcant totes es mercaderies, qu'ath madeish temps jo anotaua, e quan acabèren eth sòn trabalh, li preguntè ath capitan: "Rèste bèra causa mès en tòn vaishèth?"

Me responec: "Encara queden, ò senhor mèn! quauques mercaderies ath hons deth vaishèth; mès que son depositades solet, pr'amor que s'estofèc hè fòrça temps eth sòn proprietari que viatjaue damb nosati. E voleríem véner aguestes mercaderies entà autrejar-li eth sòn impòrt as parents deth defuntat, en Bagdad, ciutat de patz."

Emocionat alavetz enquiath limit der a emocion, exclamè: "E com se cridaue aguest mercadèr, ò capitan!?" Me responec: "Sindbad eth Marin!"

Dauant d'aguestes paraules guardè suenhosament ath capitan, e arreconeishí en eth ath patron deth vaishèth que se vedec obligat a deishar-mos sus era balena. E cridè damb tota era mia votz: "Jo sò Sindbad eth Marin!"

Dempús higí: "Quan se botèc en movement era balena per çò deth huec qu'aluguèren en sòn lomb, jo siguí des que non poderen arténher eth tòn vaishèth e queigueren ena aigua. Mès me sauvè gràcies ara cubeta de husta qu'auien transportat es mercadèrs pr'amor de lauar aquiu era ròba. Plan que òc, me botè cama aciu cama enlà sus aquera

cubeta e agitè es pès a manèra de rems e se passèc çò que se passèc damb eth permís der Ordenador!”

E li condè ath capitan se com m’auia sauvat e toti es eveniments que m’auien arribat, enquia arténher er exercici des nautes foncions de’escrivan marin ath costat deth rei Mahrajan.

En escotar-me, eth capitan exclamèc: “Que non i a recorsi ne poders senon en allà eth Plan Naut, er Omnipotent…”

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes nauanta quatau net

Era didec:

“… Que non i a recorsi ne poders senon en allà eth Plan Naut, er Omnipotent! Ja non quede consciéncia ne aunestetat en cap creatura d’aguest mon.! Com gauses afirmar qu’ès Sindbad eth Marin, ò escrivan astut! quan toti nosati lo vedérem damb es nòsti pròpris uelhs estofar-se damb es auti mercadèrs? Vergonha sus tu per mentir damb tanta impudícitat!”

Alavetz li responí: “Qu’ei cèrt, ò capitan!, qu’era mentida ei era renda des brigands! Mès escota-me, pr’amor que te vau a demostrar que sò Sindbad er estofat.” E li condè ath capitan diuèrsi incidents que solet eth e jo coneishíem, e que se passèren en aquera trauessia maudida. Eth capitan alavetz non dobtèc ja dera mia identitat e cridèc as qu’anauen en vaishèth e toti me felicitèren pera mia sauvacion e me dideren: “Per Allà! non podem creir qu’artenhèsses desliurar-te de perir estofat. Allà t’autregèc ua dusau vida!”

Dempús d’aquerò s’esdeguèc eth capitan a tornar-me es mies mercaderies, que jo hi transportar entath mercat de seguit, dempús d’assegurar-me de qué non mancaue arren e de qué encara i auie enes fardades eth mèn nòm e eth mèn sagèth.

Un còp en mercat, daurí es mies fardades e vení es mies mercaderies damb un benefici deth cent per un; mès que siguí per sauvar-me entà jo quauqui objèctes de valor, que m’esdeguè a aufrir coma present ath rei Mihrajan.

Li condè era arribada deth capitan deth vaishèth, e eth rei s’estonèc fòrça d’aguest eveniment inesperat, e coma que m’estimaue molt, non volec èster mens amable que jo, e ath sòn torn me hec presents inestimables que contribuiren a enriquir-me complètament. Pr’amor que jo hi lèu a véner tot aquerò, en tot hèr atau ua fortuna considerabla que transportè a bord deth madeish vaishèth qu’auia començat eth viatge.

Hèt aquerò, anè en palai pr’amor de dider-me adiu deth rei Mihrajan e balhar-li es gràcies per totes es sues generositats e pera sua proteccion. Me didec adiu damb frases plan emocionantes, e non me deishèc partir sense auer-me aufrit encara mès presents

somptuosi e objèctes de valor, que non volí véner, e que, per cèrt, vedetz ara en aguesta sala, ò aunorables convidadi mèns! Me hi a vier tanben damb jo es perhums qu'ètz en tot aspirar aciu: husta d'aloè, canfre, encens e santal, productes d'aquera tèrra luenhana.

Pugè de seguit a bord e ara seguida se hec ara vela eth vaishèth damb era autorizacion d'Allà. Donques que mos favoric era Fortuna e mos ajudèc eth Destin en aquera trauessia, que se tardèc dies e nets, e a tot darrèr, un maitin, arribèrem damb santat ara vista de Bassra, a on non mos arturèrem senon pendent escàs temps, entà pujar per arriu e entrar, ara fin, damb era anma alègra, ena ciutat dera patz, Bagdad, era mia tèrra.

Cargat de riqueses e damb era man prèsta entàs donacions, arribè atau en mèn carrèr, e entrè ena mia casa, a on tornè a veir damb salut ara mia familha e as mèns amics. E de seguit crompè grana quantitat d'esclaus d'un e de un aute sèxe, mamalik, hemnes beròies, neri, tèrres, cases e proprietats, coma jamàs auia auut, enquia e tot quan moric eth mèn pair. Damb aguesta naua vida desbrembè es penes passades, e es perilhs patits, era tristesa deth despatriament, es malastres e fatigues deth viatge. Auí amics nombrosi e deliciosi, e pendent fòrça temps viuí ua vida plia de plasers e exempta de preocupacions e molèsties, gaudint damb tota era mia anma d'aquerò que me shautaue e minjant parves admirables e beuent beuendes delicioses.

E tau ei eth prumèr des mèns viatges!

Peth maitin, s'Allà ac vò, vos condarè, ò convidadi mèns!, eth dusau des sèt viatges que hi, e qu'ei plan mès extraordinari qu'eth prumèr."

E Sindbad eth Marin s'acarèc entà Sindbad eth Cargador e li preguèc que sopèsse damb eth. Ara seguida, dempús d'auer-lo tractat damb consideracion e afabilitat, manèc que l'autregèssen mil monedes d'aur e abans de dider-se adiu lo convidèc a tornar a londeman, en tot dider-li: "Entà jo, era tua urbanitat serà tostemp un plaser e es tues bones manères ua delícia!"

E contestèc Sindbad eth Cargador: "Per dessús deth mèn cap e des mèns uelhs! Aubedisqui damb respècte! E que non s'acabe ena tua casa era alegria, ò senhor mèn!"

Gessec alavetz d'aquiu, dempús de balhar es gràcies e hèr-se a vier eth present que venguie de recéber, e tornèc ena sua casa, en tot meravilhar-se enquiath limit dera meravilha. E pensèc pendent tota era net en aquerò qu'acabaue d'escotar e d'experimentar.

Atau ei que quan hec dia s'esdeguèc a tornar ena casa de Sindbad eth Marin…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes nauanta cincau net

Era didec:

… s’esdeguèc a tornar ena casa de Sindbad eth Marin, que lo recebèc damb mina afabla, e li didec: “Que te sigue ua causa aisida era amistat aciu! e qu’era confiança sigue damb tu!” E eth cargador li volec punar era man, e en veir que Sindbad non volie, li didec: “Qu’Allà alongue es tòns dies e consolide sus tu es sòns beneficis!”

E coma que ja auien arribat es auti convidadi, comencèren a sèir-se ar entorn deth mantèl qu’auie estenut entà botar sus eth es anhèths rostidi e es porets farcidi deliciosament damb pastes de pistaches, de nòdes e d’arradims. E mingèren, e beueuren, e se divertiren, e s’autregèren er esperit e era audida en tot escotar cantar as esturments jos es dits d’expèrts tocadors.

Quan acabèren, parlèc Sindbad d’aguesta sòrta, ath miei deth silenci des convidadi:

Era dusau istòria des istòries de Sindbad eth Marin, que tracte deth dusau viatge

Reaument gaudia dera vida mès saborosa, quan un dia entre es dies m’assautèc era idia des viatges pes parçans des òmes; e de nauèth sentec era mia anma er in de recórrer e gaudir damb era vista er espectacle de tèrres e isles, e guardar damb curiosèr causes desconeishudes, sense desbrembar jamès era venda e crompa per diuèrsi païsi.

Me calè en aguest projècte e me premaní a executar-lo de seguit. Anè en mercat, a on, mejançant ua importanta quantitat de sòs, crompè mercaderies avientes ath comerç que sajaua de hèr; les botè en paquets solids e les transportè ara vòra dera aigua, non tardant a desnishar un vaishèth beròi e nau, aprovedit de veles de bona qualitat e plen de marinèrs, e d’un ensems imponent de maquinària de totes es formes. Eth sòn aspècte m’inspirèc confiança, e transportè en eth toti es mèns paquets, en tot seguir er exemple de d’auti nombrosi mercadèrs coneishudi mèns, e que damb eri non me desengustaue hèr eth viatge.

Partírem aqueth madeish dia, e auérem ua navegacion excellenta. Viatgèrem d’isla en isla e de mar en mar, dies e nets; e en cada escala anàuem ara cèrca des mercadèrs dera localitat, e des notables, e des venedors e crompadors, e veníem e crompàuem, e hègem escambis beneficiosi. E d’aguesta sòrta seguíem navegant, e eth nòste destin mos guidèc entà ua isla plan beròia, caperada de ramuts arbes, abondiua en frutes, rica en flors, abitada peth cant des audèths, adaiguada per aigües pures, mès absoludament vèrge de cases e d’èssers umans.

Eth capitan accedic ath nòste desir d’arturar-mos ues ores aquiu, e lancèc era ancla ath costat de tèrra. Desembarquèrem de seguit, e anèrem a alendar es aires agradius enes pradères ombrejades per arbes, a on se divertien es audèths. En tot hèr-me a vier aprovediments de boca, anè a sèir-me ara vòra d’un arriuet d’aigua neta, sauvat deth solei per rames luxuriantes, e auí eth gran plaser de minjar ua bocada e de béuer aquera aigua deliciosa. Mès s’aquerò non ère pro, ua brisa suau modulaue doci acòrds e

convidaue ath repaus absolut. Atau, donc, m'estirè en solèr, e deishè que s'apoderèsse de jo eth saunei ath miei dera frescor e des flaires der ambient.

Quan me desvelhè no vedí ja a cap des passatgèrs e eth vaishèth auie partit sense qu'arrés se n'encuedèsse dera mia abséncia. Que siguec en bades guardar a dreta e quèrra, dauant e darrèr, pr'amor que non vedí en tota era isla ua auta persona que jo madeish. Ena luenhor se n'anaue ua vela peth mar que lèu perdí de vista.

Alavetz quedè negat en un estupor sense parièr e insuperable, e sentí qu'era mia veishiga ère a mand de crebar de tant dolor e tanta pena. Pr'amor que, qué serie de jo en aquera isla, en tot auer deishat en vaishèth toti es mèns efèctes e toti es mens bens? Quin malastre m'arribarie en aguesta solitud desconeishuda? Dauant de taus desconsoladors pensaments, exclamè: "Que pèrde tota esperança Sindbad eth Marin! S'eth prumèr viatge gesseres deth trebuc gràcies a circonstàncies suscitades per Destin propici, non te penses que se passarà çò madeish tostemp, pr'amor que, coma ditz er arrepervèri, eth cantre se trinque quan què dus còps."

Alavetz m'estarnè en somics, gemegant, deishant anar crits espaventosi, enquia qu'era desesperacion me cuelhec totafèt eth mèn còr. Me piquè alavetz eth cap damb es dues mans, e exclamè encara: "Quin besonh n'auies de viatjar, ò miserable!, quan en Bagdad viuies entre delícies? Non auies viures excellents, beuendes excellentes e vestits excellents? Qué te mancaue entà èster erós? Non siguec prospèr eth tòn prumèr viatge?" Alavetz me lancè de bocadents en solèr, plorant era mia pròpria mòrt e dident: "Pertanhem a Allà e auem de tornar ada Eth!" E aqueth dia me pensè que me tornaua lhòco.

Mès, coma qu'a tot darrèr comprení qu'ère inutil lamentar-se e empanaïr-se'n massa tard, me conformè damb eth mèn destin. Me lheuè sus es mies cames, e dempús d'auer caminat bèth temps sense rumb, cuelhí pòur d'un possible encontre desagradiu damb quinsevolh animau sauvatge e damb un enemic desconeishut, e pugè ena copa d'un arbe, des d'a on me metí a observar damb atencion a dreta e quèrra; mès que non podí distinguir ua auta caua qu'eth cèu, era tèrra e eth mar, es arbes, es audèths, era arena e es ròques. Ça que la, en tachar era guarada en un punt der orizon, me semblèc distinguir un hantauma blanc e gigantesc.

Alavetz baishè der arbe, ahiscat de curiosèr, mès, paralizat de pòur, anè auançant tot doç e damb fòrça cautèla entad aqueth lòc. Quan me trapè près dera massa blanca, vedí qu'ère ua immensa copòla, de blancor reludenta, ampla de basa e molt nauta. M'apressè encara mès ada era e l'enrodè complètament; mès non desnishè era pòrta d'entrada que cercaua. Alavetz volí acimelar-me naut de tot, mès ère tan lisa e esguitlosa, que non auí pro adretia, ne agilitat, ne possibilitat de pujar. Me calec contentar, donc, damb mesurar-la; botè un senhau sus era tralha deth mèn prumèr pas ena arena e de nauèth li balhè eth torn compdant es mèns passi. D'aguesta manèra me'n sabí de qué era sua circonferéncia ère de cinquanta passi, mès lèu mès, que mens.

Mentre reflexionaua sus qué me calerie her entà trapar ua pòrta d'entrada o de gessuda dera tau copòla, avertí que de pic despareishie eth solei e qu'eth dia se tornaue a net escura. Prumèr me pensè qu'ère perque ua broma auie passat peth dauant deth solei, encara qu'aquerò siguesse impossible en plen ostiu. Lheuè, donc, eth cap, entà guardar ara broma que tant m'estonaue, e vedí un audèth enòrme, d'ales formidables, que volaue per dauant des uelhs deth solei, escampilhant era escurina sus era isla.

Eth mèn estonament arribèc alavetz as limits extrèms, e me'n brembè de çò qu'ena mia joenessa m'auien condat viatjaires e marinèrs sus un audèth de mesura extraordinària, que se cridaue "rokh", que se trapue en ua isla plan luenhana, que podie enquia e tot quilhar a un elefant. Arribè alavetz ara conclusion de qué er audèth que jo vedia deuie èster eth "rokh", e era copòla blanca qu'ath sòn pè me trapaua deuie èster un ueu entre es ueus deth "rokh". Mès tanlèu me cuelhec aguesta idia, er audèth baishèc sus eth ueu e se metec ath dessús coma entà coar-lo. Efectiuament, estenec sus eth ueu es sues ales immenses, deishèc descansant es sues pautes en tèrra, en ambdús costats, e s'adormic ath dessús (benedit Aqueth que non dormís en tota era eternitat!)

Alavetz jo, que m'auia calat de bocadents en solèr, e precisament me trapaua dejós d'ua des sues pautes, que me semblèc encara mès gròssa qu'eth tronc d'un arbe ancian, me lheuè rapidament, desvolopè era tela deth mèn turbant…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.

Mès quan arribèc era dues centes nauanta siesau net

Era didec:

… me lheuè rapidament, desvolopè era tela deth mèn turbant, e dempús de plegar-la, la retortilhè entà hèr-la servir coma ua còrda. L'estaquè fòrtament ara mia cintura e junhí es dues puntes damb un nud resistent a un dit der audèth. Pr'amor que didí entath mèn laguens: "Aguest audèth enòrme acabarà remontant eth vòl, e atau me treirà d'aguesta solitud e me transportarà entà quinsevolh aute lòc a on posca veir èssers umans. De quinsevolh manèra, eth lòc que quèiga serà preferible ad aguesta isla desèrta que d'era sò eth solet abitant."

Aquerò siguec tot! E a maugrat des mèns movements, er audèth non se n'encuedèc dera mia preséncia, coma se siguessa ua mosca sense cap importància o ua prauba hormiga que se passegèsse per aquiu.

Atau siguí pendent tota era net, sense clucar un uelh per pòur de qué er audèth se metesse a volar e me m'amièsse a jo adormit. Mès non se botgèc enquia que hec dia. Solet alavetz gessec deth dessús deth sòn ueu, lancèc un crit espaventós e remontèc eth vòl, en tot amiar-me a jo damb eth. Pugèc e pugèc tan naut, que credí tocar era vòuta deth cèu; mès de pic baishèc damb tanta rapiditat que non sentia jo eth mèn pròpri pes, e

baishèc damb jo en tèrra fèrma. Se posèc en un lòc escalabrós, e jo, de seguit, sense demorar mès, m'esdeguè a desligar eth turbant, damb ua gran pòur d'èster quilhat un aute còp abans de qué auessa temps de desliurar-me des mies ligadures. Mès artenhí desliurar-me sense dificultat, e dempús d'estirar es membres e apraiar-me eth vestit, m'aluenhè ara prèssa enquia trapar-me dehòra de man der audèth, que de nauèth vedí lheuar-se pes aires. Amiaue alavetz enes sues garres un enòrme objècte nere, que non ère ua auta causa qu'ua sèrp d'immensa longada e de forma detestabla. Non se tardèc a desparéisher en tot filar eth sòn vòl entath mar.

Cuelhut ar arràs per çò que venguie d'arribar-me, tachè ua guardada ath mèn entorn e me quedè immobil d'espant. Pr'amor que me trapaua en ua val ampla e prigonda, enrodada pertot de montanhes tan nautes, qu'entà mesurar-les damb era vista me calec quilhar de tau sòrta eth cap que rodèc pera mia esquia eth turbant enquiath solèr. Ath delà, èren tant escalabroses aqueres montanhes qu'ère impossible pujar per eres e me semblèc inutil sajar de hè'c.

En encuedar-me'n d'aquerò non auec limits era mia desolacion e era mia desesperacion, e me didí: "A, guaire mès aurie valgut non abandonar era isla desèrta que me trapaua e qu'ère mil viatges milhor qu'aguesta solitud desolada e seca, a on non i a arren entà minjar ne béuer! Aquiu, aumens, i auie frutes qu'aumplien es arbes e arriuets d'aigua deliciosa; mès aciu sonque i a ròques ostils e nudes, entà morir de hame e de set. Quin malastre! Que non i a recors ne poder qu'en Allà er Omnipotent! Cada còp que m'escapi d'ua catastròfa ei entà quèir en ua auta de pejor e definitiua!"

De seguit me lheuè deth lòc que me trapaua e recorrí aquera val entà explorar-la un shinhau, en tot veir qu'ère complètament creada damb ròques de diamant. Per toti es costats d'eth mèn entorn apareishie eth solèr semiat de diamants despenuts des montanhes e qu'en cèrts lòcs formauen molons dera nautada d'un òme. Ja començaua a guardar-les damb un cèrt interès, quan me paralisèc de terror er espectacle mès espaventós de toti es orrors experimentadi enquia alavetz. Entre es ròques de diamants vedí circular as sòns gardes, qu'èren innombrables sèrps neres, mès gròsses qu'es palmères, e que cada ua d'eres se podie avalar plan ben a un elefant.

En aqueth moment començauen a calar-se enes sues tutes pr'amor que pendent eth dia s'amagauen entà que non les agarrèsse eth sòn enemic er audèth "rokh", e sonque gessien de nets.

Alavetz sagè, damb fòrça precaucions aluenhar-me d'aquiu, en tot veir ben a on botaua es pès e pensant deth hons dera mia anma: "Vaquí çò qu'as guanhat a truca d'auer volut abusar dera cleméncia deth Destin, ò Sindbad!, òme de uelhs insaciables e tostemps uets!"

E cuelhut per un ensems de temors, seguí eth mèn camin sense rumb pera val des diamants, descansant de quan en quan enes lòcs que me semblauen mès segurs, e atau siguí enquia que venguec era net.

Pendent tot aqueth temps me n'auia desbrembat totafèt de minjar e de béuer, e non pensaua qu'en gésser deth trebuc e sauvar es sèrps dera mia anma. E vaquí qu'acabè desnishant ath costat deth lòc que me deishè quèir, ua tuta qu'era sua entrada ère plan estreta, encara que sufisenta entà que jo la poguessa trauessar. Auancè, donc, e entrè ena tuta, tient compde de tapar era entrada damb ua gran ròca qu'artenhí arrossegar enquia aquiu. Segur, ja, m'aventurè en interior, ara cèrca deth lòc mès comòde entà dormir, demorant eth dia, e pensè: "Deman en hèr-se de dia gesserè entà saber-me'n de çò que me sauve eth Destin."

Anaua a ajaçar-me, quan me n'encuedè qu'aquerò qu'auia cuelhut a prumèr còp de uelh per ua ròca enòrma nera, ère ua espaventosa sèrp entortilhada sus es sòns ueus entà coar-les. Sentec alavetz era mia carn tot er orror de semblable espectacle, e era pèth se m'arropic coma ua huelha seca e tremolèc en tota era sua superfícia; e queiguí en solèr estavanit e m'esté en tau estat enquiath maitin.

Alavetz, en convencer-me de qué encara non auia estat avalat, auí talents entà esguitlar-me entara entrada, hèr enlà era ròca e lançar-me entà dehòra, coma embriac, e sense qu'es mies cames podessen tier-me per çò d'agotat coma me trapaua pera manca de saunei e de minjar e per çò d'aqueth terror sense pòsa.

Guardè ath mèn entorn, e còp sec vedí quèir a quauqui passi deth mèn nas un gran bocin de carn, que tumèc contra eth solèr damb gran tarrabast. Espaurit ara prumeria, lheuè es uelhs dempús entà veir se qui volerie pataquejar-me damb aquerò, mès que non vedí ad arrés.

Alavetz me'n brembè de cèrta istòria entenuda de boca des mercadèrs, viatjaires e exploradors dera montanha de diamants, que d'era se condaue que, coma es cercaires de diamants non podien baishar en aguesta val inaccessibla, tenguien un sistèma curiós entà procurar-se aguestes pèires precioses. Aucien uns anhèths, les talhauent a tròci e les lançauen ath hons dera val, a on queiguien sus es puntes des diamants, que s'inscrustauen en eri prigondament.

Alavetz se lançauen sus aquera presa es "rokh" e es agles gigantines, en tot trèir-la dera val entà hèr-se-la a vier enes sòns nins naut de tot des ròques e que servisse de minjar entàs sues cries. Es cercadors de diamants se lançauen alavetz sus er audèth hènt gèsti e lançant crits entà obligar-lo a deishar era presa e entamenar eth vòl de nauèth. Escorcolhauen alavetz es tròci de carn e cuelhien es diamants que i auie apegadi.

M'assautèc alavetz era idia de qué podia sajar encara de sauvar era mia vida e gésser d'aquera val que pensaua qu'anaue a èster era mia hòssa. M'incorporè, donc, e comencè a apilar ua grana quantitat de diamants, alistant es mès gròssi e es mès beròis. Me les sauvè pertot, aumplí damb eri es pòches, me les calè entre eth vestit e era camisa, aumplí eth men turbant e es mèns pantalons, enquia e tot ne metí en quauqui plecs dera mia ròba. Dempús d'aquerò, desvolopè era tela deth mèn turbant, coma eth prumèr viatge…

En aguest moment dera sua narracion, Schahrazada vedec aparéisher eth maitin, e se carèc discrètament.